

10246 II. C. d. e. Q.

V

Opominjevanje k' pokori

v' svetim letu 1826,

to je:

P r i d i g e

od odpustikov, od pokore in nekterih drugih
resniz, ktere greshnika k' pravi pokori

budé.

Jih je pridgoval

Janes Traven,

sajmoshter v' Poljanah nad Loko.

Natisnil Joshef Blasník.

V' natis tih pridig so milostljivi Firsht,
Gospod Gospod,

Anton Alojz,

Ijubljanski škof 21. grudna 1828 dovolili,

N = 30003440

P r e d g o v o r .

*Ves zhas lanskiga svetiga leta niso bile skorej
vse moje pridige nizh drujiga, kakor opomi-
novanja k' pokori, in premishljevanja, kaj
je treba k' resnizhni in stanovitni spravi s'
Bogam; kako je Mati s. katolshka zerkev
greshnike s' svojo ojstrostjo, in s' odpustiki
vselej le k' pokori napeljevala; kako bi mogli
greshniki savoljo ojstrosti pravize boshje in
hudobije svojiga greha tudi she sdej pokoro
delati, in de bi jo raji in losheji delali, pre-
mishljevati, kaj, in sakaj so na svetu, kako
grenak je sad greha, kako britka smert,
kako strashna vezhnost njegovo plazhilo. Ker
je gotovo, de zhlovek le sato tako lahko Boga
sapusti, ker ne premisli, kaj storì, kedar
greshi; le sato v' svojih hudobijah ostane, ker*

*si dosti k' serzu ne vsame, kako se mu bo na
sadnje godilo, in kam ga bojo perpeljale nje-
gove hudobne pota; si le sato per svojih nar-
vezhih preghah she nebesa obeta, ker ne
sposna, in mu ni mar sposnati, kaj in kak-
shna je prava pokora: bi pazh res ne moglo
sanj bili nizh bolj svelizhanjskiga, kakor
shivo in vezhkratno premishljevanje takih res-
niz. Is shelja morebiti marskterimu pomaga-
ti in ga sbuditi k' takimu premishljevanju, in
s' tem k' pravi, resnizhni pokori, sim potim
te pridige nekoliko bolj sdelal, nektere rezhi
perstavil, druge ispustil, in jih sploh tako
prenaredil, de niso le sa sveto leto, de so sa
vselej dobre, in vam jih tukej, ljubi Sloven-
zi! podam, poln saupanja, de jih ne bote
bres sadu brali. K' tem sim perdjal tudi pri-
digo od plesa, is ktere bote sposnali, kaj
misli od njega nashha mati s. katoljska zerk-
ev, kaj moremo tedej tudi mi nje otrozi od
njega misliti. Berite jih le, in posluhajte
brati s' takimi sheljami, s' kakorshnimi so
vam spisane, in vam bojo gotovo veliko po-
magale: pravizhne od greha odvrazhevale;
greshnike k' pokori perganjale.*

K a s a l o.

1. Od nekdanje ojšrosti zerkve proti greshnikam.
2. Sakaj in kterm greshnikam je nekdej zerkve odpustike delila, kterm pa jih ni delila.
3. Odpustiki nashih zhasov so prav sa prav she smerej pregledanje v' pokorskih postavah sapovedane pokore.
4. Nekdanji odpustiki so tudi per Bogu veljali; ravno tako odpustiki nashih zhasov tudi per Bogu veljajo, in so sa greshnika dobri in svelizhanski.
5. V' sadobljenje odpustika je greshniku treba preobernenja, poboljšanja.
6. V' sadobljenje odpustika je greshniku treba tudi prave resnizhne volje po svoji slabosti sa svoje grehe sadosti storiti rasshaljeni pravizi boshji.
7. Od ojšrosti pravize boshje.

8. Od hudobije greha.
9. Od usmiljenja boshjiga.
10. Od odlashanja pokore.
11. Zhlovek popoten na svetu.
12. Od smerti.
13. Od sodbe.
14. Od pekla.
15. Od nebes.
16. Od sprashevanja vesti.
17. Kaj je, in kakshne lastnosti ima prava grevinga.
18. Bres prave grevinge ni odpušenja grehov; in kjer poboljšanja ni, prave grevinge ni.
19. Kakshna more spoved biti.
20. Kaj more sosebno navadni greshnik iskati per spovedi; kakshne spovednike si sato voliti.
21. Od hudobije in shtrafing nevredniga, in potrebe vredniga s. Obhajila.
22. Kdor na konzu s. leta, ali szer po sadobljeni odvesi she v' navadnih grehih shivi, ni bil pravi spokornik; ali zhe je bil, ni sato nizh bolji; kako se je povernjenja v' greh varovati.
23. Od plesa.

I. P r i d i g a.

*Tebi bom dal kljuzhe nebeshkiga kraljestva.
In karkoli bosh svesal na semlji, bo sve-
sanò tudi v' nebesih, in karkoli bosh
rasvesal na semlji, bo rasvesano tudi v'
nebesih. Mat, 16, 19.*

Kakor po besedah sv. Pavla tistim, ki Boga Iubijo, vse k' dobrimu pomaga, ravno tako je ni rezhi tako dobre, svelizhanske in svete, de bi je greshnik ne mogel v' shkodo svoje dushe, v' svoje pogubljenje oberniti; zlo nebeshka mana, angelški kruh, sakrament sv. reshnjiga Tela Šefa, v' kterim je Sin shiviga Boga Jezus Kristus, sama dobrota in svetost sv. svojo boshjo in zhloveshko natoro prizhijozh, je nekterim shivlenje, drugim pa smert. Vse tedej pride na to, kako zhlovek oberne dobro ali gnado, kadar se mu da, kako se sa-njo perpravi, koliko se je vredniga storil, kader se mu ponuja. Kartukej rezhem, velja gotovo tudi od odpustikov, ki nam jih mati sv. katolshka cerkev posebno letosnje, ravno sato imenovano sveto leto, ponuja, in nas opominja, de te gnade nikar satonj ne prejmimo, nikar v' nemar ne pustimo. Sato tudi sv. ozhe papesh shelé in perporozhajo v' svojim pisanji do vseh katolshkih shkofov,

de naj se prizhijozhe leto, leto vélikiga sa vse katolshke kristjane osnanjeniga odpustika, posebno govori od odpustikov, in od perprave, ktere jih sadobiti nam je vselej treba, tedej od pokore in tega, kar greshnika posebno budi k' pokori. Po teh svetih sheljah perviga Kristusoviga namestnika na semlji, in tudi gnadljiviga in visoko vredniga Firfhta in Shkofa nashe ljubljanske zerkve vam bom tudi jest ta svet in prijeten zhaf, te srezhne dni svelizhanja, posebno od njih govoril, in te greshnik, greshniza! k' pravi resnizhni pokori opominjal, ker ga bres nje sa-te ni nobeniga odpustika. Té opominovanja k' pokori sazhnem s' pridigo od ojstrošči zerkve proti greshnikam v' pervih zhafih keršanšta, od ktere bom danš govoril, in vam nekoliko popisal, kako ojstro je ravnala nekdaj zerkev s' greshniki, kako teshke in dolge pokore jím je nakladala is oblasti, ki jo je prejela od Jezusa Kristusa, kader je rekel nje poglavarem, pervih s. Petru, in zhes nekej zhafsa všim apostelnam vkup, *de bo tudi v' nebesih savesano, kar bo na semlji savesala, kakor nasproti tudi v' nebesih odvesano, kar bo na semlji rasvesala.* Is tega bote fami sposnali, kakshno pokoro bi mogli she dan danashnji greshniki delati, ker je rasshalenje boshje she dan danashnji ravno takva hudobija, boshja praviza ravno tako ojstra, kakor nekdaj sposnali tudi, kakshno dobroto jím skashe mati katolshka zerkev, zhe jím od te svoje ojstrošči kaj perjenja, pa vender le tako perjenja, de jím s' svojim usmilenjem nizh manj ali she

vezh, pomaga k' svelizhanju, kakor bi jim bila sfer s' svojo ojstroftjo pomagala. Poflushajte tedej, premishljujte, in ohranite, kar bote slishali. —

Snajdel se je v' Korintu nekdo tako neframen, de je s' sheno svojiga ozhetu v' nezhifosti shivel. Ko s. Pavel to sve, ojstro svari Korinzhane, de tako hudobijo terpe med seboj, ker bi mogli vender vediti, de je tak zhlovek sa njih zerkev, to je, sa vse kristjane tistiga kraja, silno navaren, in bi jih ravno tako vtegnil veliko pohujshati, kakor le malo kvasu vse testo okisa. Sato jim sapove v' imenu Jezusa Kristusa postergati tako nevaren kvas hudobije is med sebe, odlozhiti nevaren ud od telesa svoje zerkve, isbrisati nezhifstnika is shtevila kristjanov, in se s' njim ne vezh pezhati. Korinzhani bogajo, in nezhifstnik je lozhen od njih zerkve, vershen is njih drushbe; nobeden ne hodi vezh v' zaker, nobeden se vezh ne pezha s' njim. In to, in pa sraven she telefno terpljenje, ki ga je s. Pavel, is mozhi Jezusa Kristusa shtrafal s' njim, ker ga je sdal satanu v' pogubljenje mesa, de bi bila dusha svelizhana na dan Jezusa Kristusa, mu je shlo tako k' serzu, in ga je s' tako britkostjo napolnilo, de se je bilo bati, de bi ob vse upanje ne priphel, in se kakor Judesh sdajaviz ne pogubil, ko bi to she kaj dolgo terpelo.

Vse to je bilo zhes nekej zhaza spet s. Pavlu povedano, kako de se je namrezh nezhifstnik v' sposnanji svoje hudobije, in svoje nevrednosti is shelja boshjo pravizo potolashiti,

v' duhu pokore njegovi sodbi voljno podvergel; kako slo sdaj obshaluje svojo pregreho, in kako mozhno si svojo nesrezho k' serzu shene: in s. Pavel, ker ga vidi popolnama preobernjena in poboljšaniga, vfiga drugazhniga, in se she sraven boji, de bi se v' preveliko shalost ne pogresnil, která bi ga she le pogubila, namesti ga svelizhati, jím pishe in jih prosi, de naj mu saneso, de naj ga spet imajo sa svojiga brata, in k' njegovimu troshtu nasaj vsamejo v' svojo zerkev, v' število kristjanov, in rezhe, de kar oni odpuste, odpusti tudi on sam, in kar odpusti, de savoljo njih v' imenu Jezusa Kristusa odpusti.

Tako je bilo spregledano, persanesheno, tako perjenjana, odpushena pokora korinshkemu nezhistniku, in to je odpustik.

Ljubesnivi! Preden govorim od odpustikov, ki so bili, so she sdej v' s. zerkvi in bodo do konzhanja sveta, vas morem she tukaj dveh rezhi opomniti, kteri se vam bote sdeli ena drugi skorej na ravnošt nasproti, ste pa vender obe gotova resniza.

Pervizh, de ne smemo misliti, de korinshki nezhistnik, potim ko je bil odpustik dosegel, ni vezh pokore delal, de na svojo hudobijo ni vezh mislil, je nizh vezh obshaljeval in objokoval, nizh vezh nad seboj shtrafoval. Tisti mladenzh, televajski poglavar, ki Bosuet v' premishljevanji sa zhaf svetiga leta govoril od njega, kteri je bil ravno takо sadobil odpustik od s. Janesa apostelna, je do smerti spokorno shivil. Kakor tudi Peter, Magdalena, ki sta

odpustik od Jesusa Kristusa samiga sadobila, ravno tako moremo misliti, je on tudi po srgledu vseh praviznih vselej spokorno shivil; in sv. Krisostom vikshi shkof in velik uzhenik v' zerkvi pravi, ko od njega govorí, de ga je hotel sv. Pavel, ker je Korinzhane sanj profil, de naj mu persanešo, de naj ga v' svojo zerkv ali drushbo nasaj vsamejo, in v' njegovi shalosti troštajo; ne sicer kakor de bi bil shedosti pokore storil; sakaj po takim shalosti sturjenji bi odpustika ne potreboval, ampak ker je slab, de se morebiti v' preveliko shalost nepogresne, de ga je, pravi, sv. to in pa tako proshnjo hotel v' ponishnosti ohraniti, in opominjevati, de naj ki po sadobljenim odpushenji (v' pokori) nikar bolj toshljiv ne bo. Drugizh, de je ta odpustik tudi per Bogu veljal, in zhe prashate, koliko veljal, in ali bi bil shel nezhishnik, ko bi bil prezej umerl, kakor ga je bil dosegel, na ravnost, in ne she le skosi ogenj viz v' nebesa; si upam rezhi, desavoljo tolikiga in tako posebniga duha pokore, ki ga je bil poln, je Jesus v' nebesih poterdel kar je Apostel nad tim greshnikam storil. Duh pokore je, kar si dobro samerkajte, velika nejevolja in prava resnizhna shalost nad greham, sklenjena sv. terdno in resnizhno voljo ne le samo Boga ne vezh rasshaliti, ampak tudi po svoji mozhi rasshaljeni pravizi boshji sa svoje grehe sadosti storiti, jih nad seboj po vrednosti shtrafovati, in tako, kolikor se storiti da, poverniti Bogu tisto nezhaft, ki smo mu jo sv. svojo nepokorshino in sanizhevanjem njegove

presvete volje storili. Tedej savoljo njegove tako posebne shalosti nad graham, ki jo nad njim vidimo, savoljo ktere je tudi Jesus Kristus sam desnemu rasbojniku na krishu prezej po smerti paradish obljudil; savoljo njegove tako perpravljene volje, s' ktero se je bil is resnizhnih shelja Boga in njegovo pravizo potolashiti podvergel sodbi s'. Pavla, in vsimu, kar je mogel v' shtrafingo greha hudiga, in teshkiga terpeti; savoljo tega pravim, je imel odpustik, ki ga je bil dosegel, tako veliko mozh.

Morebiti odgovorite na to: Kaj mu je bilo tedej treba pokore po sadobljenim odpustiku, zhe mu je bilo tudi per Bogu vse odpusheno, vse in popolnama spregledano?

Naj te moj kristjan, to nikar ne moti. Ali ne vesh de per Bogu le sgol samo na to vse pride, kakshno je nashe serze, nasha volja in ljubesen do Boga, in de volja sa delo velja, to je, zhe saref hozhesh kaj dobriga storiti, in si, kolikor premoresh, persadevašh, de ti je to per Bogu tako sa dobro vseto, kakor ko bi res storil, kar storiti shelish. Tako je bila tedaj sa tega spokornika vsa tista pokora, ki je imel pravo resnizhno voljo jo she delati, per Bogu she prizhijozha, she storjena, she opravljena, in njegov dolg s' tako notranjo pokoro she plazhan, ker mu je bila njegova resnizhna volja pokoro delati, sa dela pokore shteta; kar bi pa ne moglo biti, ko bi bil po sadobljenim odpustiku od spokornih del jenjal, in misil, de je to she pokora, ker je bil v' zerkev ali v' shtevilo in drushbo kristjanov nasaj vset. Tedaj

spravljen s' Bogam je mogel kakor vši pravizhni, vselej v' shalosti shiveti, po sgledu svelizharja, ki je bil od mladosti poln nadlog, in je s' smertjo na krishu dolg nashih grehov plazhal. Od všega tega bote kaj vezh slishali v' dveh drugih pridigah, v' kterih vam bom skasal, de s' odpustikam sdanje, kakor nekdanje zerkve, kdor ga vredno sadobi, tudi per Bogu doseshe odpuschenje, vezh ali manj, ali tudi vših zhafnih šhtrafing, ki bi jih mogel greshnik ali na tem svetu, ali po smerti v' vizah sa svoje grehe terpeti, in de bres duha pokore, kakor ni odpushanja grehov, tudi ni odpustika.

Po sgledu s. Pavla, kteri je bil korinškemu nezhisniku naloshil tako ojstro pokoro, je tudi mati katolška zerkve she v' pervih zhafih ojstro ravnala s' greshniki, jih lozhila od drugih kristjanov, in jim ojstro pokoro nakladala, in jih she le po dopernešheni pokori nasaj jemala med svoje otroke, jih s' njimi pushala k' boshji misi, de bi vši strah imeli pred graham. Zerkvene sgodbe nam povedo, de so bili v' pervih zhafih zerkve štirje stanovi greshnikov, v' kterih vsakimu vězhi del je mogel greshnik po velikosti svojiga greha manj ali vezh zhafa shiveti, in ozhitno pokoro delati. Pervi se je imenoval stan jokajozhiih, drugi posluhajozhiih, tretji klezhijozhiih, ali na obrasu leshijozhiih, in in zheterci stojezhih.

Je bil kdo tako nesrezhen, de je v' kaki veliki rezhi boshjo sapoved prelomil, posebno pa zhe se je to ozhitno sgodilo, je bil, kakor so pastirje zerkve to svedli, odložhen od drugih kristjanov, in ni smel vezh v' zerkve,

ampak je mogel kaj zhafa profiti de bi ga med spokornike vseli, in ga tako na pot postavili per Bogu spet priti v' prijasnost. In kako so profili sa to gnado? Sunej pred zerkvenimi vratmi so stali v' spokornih oblazhilih, in v' veliki britkosti svoje dushe, s' shalostnim in milim glasam, s' veliko ponishnlostjo so sdihovali k' drugim bogabojezhim kristjanam, ki so v' zelih trumah tako rekozh po fredi med njimi shli v' zerkev, pred tron boshje milosti: bratje! sestre! spomnite se naf, ko bote stali pred milim Bogam, in profite sa naf njega in njegove namestnike. Sato tudi so se imenovali jokajozhi.

Drugi stan je bil poslushhajozhiih, kteri so bili le na tisti kraj v' zerkev pusheni, kamor so tudi ajdje, Judje, krivoverzi smeli, zhe so hotli boshjo besedo slishati. Tukaj so poslussali petje s. psalmov, branje s. pisma in pridige, v' kterih se je s. pismo raskladalo, in keršansko bogabojezhe shivlenje popisovalo in perporozhalo; s' ajdi, Judi, krivoverzi vred pa so mogli tudi is zerkve, preden se je masha sazhela. V' tem stanu so bili nekteri po zele tri leta, in tudi she vezh zhafa.

Tretji so bili pusheni na fredo zerkve, kjer so v' ponishnosti, in shalosti na svojih obrasih leshali, in zele potoke solsa tozhili, de so rasshalili svojiga tako dobriga in usmiljeniga Boga, in saflushili sa vselej odlozheni biti od njega, isvirka vse frezhe, sazhetka vse lepote. Tukaj so med masno, pred ofram duhovni roke na nje pokladaji, nad njimi molili, in

jim teshke dela nakladali, de bi tudi doma ojstro pokoro delali; in so dobro na vse njih sadershanje merkali, kako shive, ali, in kako opravlja jo nalosheno pokoro.

In sato so mogli tudi v' tem stanu, sploh govoriti, nar vezh zhafa ostati. nekteri greshniki po sedem, nekteri tudi po petnajst let. Tudi ti so mogli, pred ofram is zerkve.

Hozhes hreshnik! greshniza! vediti, kako tudi sunaj zerkve delajo pokoro, o spremi jih na njih dom, tukej bosf she le vidil, vidila, kaj je pokora: vidil koliko v' duhu pokore voljno v' svojm stanu delijo, koliko in kako ojstro se postijo, dostikrat ob suhim kruhu in mersli vodi, dostikrat notri do vezhera postijo, de nizh ne okusijo; vidil kako gorezhe in pogostne so njih molitve, kako obilne njih almoshine; vidil, kako leshe na terdih tlah; vidil koliko zhujejo, in si per spanji pertergujejo; vidil, kako po sgledu spokorniga Davida nozh in dan jokajo, svojo posteljo s' solsami mozhijo, svoj kruh s' pepelam jedo, in se skorej fushe od shalosti.

Potim, ko so tako vezh ali manj zhafa pokoro delali, in v' djanji pokasali, de jim je resniza se s' Bogam spravili, in mu v' prihodno svesto flushiti, jim je bilo perpusheno v' zerkvi stati; sato se jim je tudi reklo, stojezhi, in so smeli per zeli maschi biti, ofra pa she niso smeli pernesti, in k' f. obhajilu she niso bili pusheni.

Tako ojstro pokoro je nakladala zerkve greshnikam okoli pet sto let, ktera je bila pa

she sraven, zhe ravno v' nekterih zerkvah dalji v' drugih kraji, sploh govoriti silno dolga, in je terpela po pet, deset, petnajst, dvajset in she vezh let, sa nektere grehe tudi do konza shivljenja.

Pa tudi v' posnejih zhasih je bila pokora she smerej ojstra in dolga, in saj sa ozhitne grehe vezhi del tudi ozhitna. Shkofje, ki jim je bila sprava greshnikov s' Bogom, ali kar je vse eno, njih resnizhno in stanovitno poboljšanje, vselej nar bolj per serzu, kakor tudi ohraniti nedolshne v' dobrim, njih nar vezhi skerb, so bili v' zerkvenih sbórih nektere postave sa pokoro naredili, nektere od drugih narejene potrdili, v' kterih je bilo sploh govoriti, sa vfa-ki greh she sapisano, in sapovedano, kakshno in kako dolgo pokoro bo mogel delati, kdor ga bo storil.

Is tih pokorskih postav perve, kakor tudi nekoliko potlejshne zerkve vam morem saj nektere tukaj povedati. Poslushaj jih tedej greshnik! greshniza! in uzhi se is njih, kakshna bi mogla tudi tvoja pokora biti, sakaj Bog je nespremenljiv, Jesus Kristus vzheraj in dans, im tudi na vekomej ravno tisti, boshja praviza she dan danashnji ravno tista, she dan danashnji ravno tako ojstra in strashna. Sato tudi zela zerkve v' Trid, sboru sheli, de bi greshniki she sdej in vselej po tih postavah delali pokoro; im perporozha, de naj se ji saj blishajo, to je kolikor po svoji slabosti morejo, ojstro in nekdanji pokori saj nekoliko enako in saj podobno pokoro delajo.

P o s t a v e ,

po kterih se je v' pervi, ali tudi v' potlejšnji zerkvi greshnikam pokora nakladala, in jih sato imenujemo pokorske postave.

Kdor od vere odstopi, Jesusa Kristusa sataji, naj dela pokoro deset let, ali kakor druge postave pravijo, ves zhaš svojiga shivljenja.

Sa vedeshvanje, to je, zhe se is nekterih prasnih rezhi prihodne rezhi prerokujejo, naj se dela pokora sedem let.

Kdor mameshov sa svet prasha, ali jih v' svojo hisho pelje, de bi mu kaj rasodeli, naj dela pokoro pet let.

Kdor verjame, de kdo samore hudo vreme napraviti, eno leto.

Kdor is kvart, ali drugih takih rezhi prihodne rezhi pravi, ali svediti hozhe, naj jo dela shtirideset dni.

Kdor kaj je ali pije, ali na sebi nosi, de bi sodbo boshjo odvernil, naj dela pokoro sedem let.

Kdorkoli krivo përseshe, naj se pošti shtirideset dni ob kruhu in vodi, in dela potim sedem let pokoro; ravno tako, kdor koga h' krivi përsagi fili.

Kdor is lakomnosti krivo përseshe, naj proda in ubogim rasdeli vse kar ima; naj gre v' kloshter, in naj ves zhaš svojiga shivljenja pokoro dela.

Kdor v' nedeljo ali prasnik kakoshto hlapzhevsko delo storí, naj se tri dni ob kruhu in vodi pošti.

Kdor se v' zerkvi med duhonim opravilam pogovarja, naj se deset dni posti ob kruhu in vodi.

Kdor od zerkve sapovedan post prelomi, naj se posti dvajset dni ob kruhu in vodi; kdor ga v' velikim posti prelomi, naj sa vsaki dan sedem dni dela pokoro.

Kdor kvaterniga posta ne dershi, naj se shtirideset dni ob kruhu in vodi posti.

Kdor starishe kolne (jim gerdo, sanizhljivo govori), naj se posti shtirideset dni ob kruhu in vodi.

Kdor jim krivizo storí, naj dela pokoro tri leta.

Kdor nauke ali povelje svojiga shkofa, svojiga fajmoshtra, ali drusiga duhovna sasmehuje, naj se posti shtirideset dni ob kruhu in vodi.

Sa premishljeno ubijanje, je bilo sapovedano shtirideset dni posta ob kruhu in vodi, in she sedem let pokore; po drugi postavi pa dvajset let, in spet po drugi sedem in dvajset let, in she po drugi zel zhaf shivljenja.

Sa presheshtvo je bilo od nekterih sedem, od drugih deset, od drugih petnajst, spet od drugih osemnajst let pokore sapovedane; ravno toliko sa neframnost, ostudnost in gnušobo svojim spolam.

Sa loternijo od nekterih tri, od drugih sedem, od drugih devet let; sa loternijo s' dvema sestrama vef zhaf shivljenja.

Sa tatvino eno leto, zhe se je pa kdo ni sam obtoshil, dve leti; sa tatvino tudi majhnih

rezhí eno leto; ravno toliko, zhe kdo najdene rezhi ni nasaj dal.

Sa televajstvo sedem in dvajset let.

Sa krivo prizhevanje, naj se dela pokora kakor sa presheshtvo ali ubijanje.

Kdor v' krivo prizhevanje pervoli, naj dela pet let pokoro.

Kdor blishnjimu kakoshno pregreho ozhita, ki je ni storil, naj dela pokoro, kakor sa krivo prizhevanje.

Kdor blishnjimu kakoshno rezh sa hudo vsame, preden ga je na tihim posvaril, naj mu sadostí, in potim tri dni pokoro dela.

Kdor rad opravlja, in se per tim she kaj slashe, naj se sedem dni posti ob kruhu in vodi.

Kdor je per vagi, ali meri kaj golfal; naj se posti shtirdeset dni ob kruhu in vodi.

Kdor kaj ptujiga po krivizi dobiti sheli, in je lakomen, naj dela pokoro tri leta.

Kdor kakoshno drago rezh svojiga blishnjiga naiti sheli, de bi jo sa sé ohranil, stori smerti greh, in naj dela pokoro kakor sa tatvino.

Kdor sheli loternijo dopernesti, naj dela pokoro dve leti.

Sa vsak poglaviten smerten greh naj se dela pokora sedem let, zhe velikost greha she vezhi nozhe. *)

Tako ojstro, moj kristjan, je ravnala zerkev

*) Descripti hos canones ex collectione S. Car. Borromæi, ex Epistolis canonicas S. Basili & ex Epistola canonica S. Gregorii Nyseni, de qua vide Fleury lib. 19, num. 52.

nekdej s' grefhnički! in de to ſhe bolj sposnaſh, ti v' ſklep danaſhnje pridige tudi ſhe povem velik in poſeben ſgled njene nekdanje ojſtroſti.

Mesto Teſalonika ſe je bilo hudo hudo pregreſhilo v' Teodosija Rimſkiga zesarja, ſe je bilo ſperlo in vſdignilo, nektere njegoviſh ſluſhabnikov, in zlo tudi poglavavarja ſvojiga mesta umorilo. Ko Teodosi to sve, gorí od jese, in ſklene ſe maſhevati. Pa ſ. Ambroſh, in ſhe nekteri drugi ſhkofje, ki ſo v' prizho, ga pogovoré. Potim pa ga njegovi ſluſhabniki ſkrivaj, de ſ. ſhkof nizh ne své, ſpet nadraſhijo ſoper prebivavze puntarſkiga mesta, in pregovoré, de ſe neuſmiljeno maſhuje nad njimi, in prelije veliko tudi nedolshne krivi. Ko ſ. Ambroſh to ſliſhi, ne more od ſhaloſti pred zesarja, temuzh mu le piſhe, ga ſvari ſavolj tolike pregrehe, in k' pokori opominja, in mu na ravnost pové, de drugazhi ni odpuſhenja upati: „Greh, mu rezhe ſe ſbrishe le ſ' ſolsami; ni ga ne angela ne velikiga angela, de bi ga mogel drugazhi odpuſtiti; Gospod ſam odpuſti le tiftim, ki pokoro storé.“

Ko hozhe zesar v' zerkev iti, mu gre ſ. Ambroſh naproti, ſe vſtopi med zerkvene vrata in mu rezhe: „Kakor kaſhe, ne sposnaſh groſovitnoſti ſvojiga greha. Morebiti te ſlepí velikost tvojiga stanu, de ne vidif ſvoje ſlaboſti. Vedi, de ſi zhlovek, kakor drugi. Kako hozheſh iti v' hiſho boshjo, ki ſi ga tako rasshalil? Ali ſe bosh predersnil od nedolshne krivi omadeſhvane roke ſproſtreti, de bi prejel preſveto telo Jefuſa Kristuſa? predersnil v' tife uſta vſeti ſ.

reshno kri, ktere so bile krivizhno morijo sa-povedale. Pojdi nasaj, in nikar ne perdevaj she tolike nove hudobije k' uni, ki si jo storil.“ Zesar mu ponishno odgovori, de sposna svojo pregreho, de pa sraven tudi upa, de mu bo Bog, kakor nekdaj Davidu odpustil. Ali s. shkof mu neprestrasheno spet rezhe: „Si greshil kakor David, delaj tudi pokoro kakor David.“ V' veliki shalosti in s' solsnimi ozhmi se zesar verne v' svoje poslopje, in ostane osem zelih meszov v' pokori.

Kedar pride prasnik rojstva nashiga Gospoda Jezusa Kristusa, in kristjani s' tolkim veseljem hité v' zerkev, ostane zesar v' svojjim poslopji, in mozhno joka. Rufin, njegovih pervih slushabnikov, in posebno ljubljen, ga prasha, sakaj to? Zesar pa she bolj joka in sdihuje rekozh: „Jokam, ko smislim de je tempelj boshji fushnim in berazham odpert, meni pa sapert, in tedej saperte nebesa.“ Rufin odgovori: „Zhe hozhesf, bersh grem k' shkofu, in ga bom tako dolgo profil, de te bo odvesal.“ „Nizh ne bosh opravil, rezhe zesar, ker sim tako slo vreden té shtrafinge, in zhes boshjo postavo kaj storiti, ga vfa moja zefarska velikost ne bo perpravila.“ Ko Rufin le fili, in obeta, de bo sprofil, mu tedej rezhe, de naj gre, in tudi on sam gre kmalo sa njim. Rufin profi in profi, in ko ga Ambrosh le ne uslishi, mu pové, de je zesar she na poti v' zerkev. Pa Ambrosh se tega ne ustrashi, in odgovori: „Rufin! povem ti, de ga ne bom pustil v' zerkev; zhe pa hozhe svojo oblast v'

neusmiljenje in tiranstvo preoberniti, se bom
s' veseljem pustil umoriti.“ Rufin poshlje to
zesarju povedat, in mu svetuje, de naj se
verne; ali poboshni zesar rezhe: „Shel bom,
in se podvergel ponishanju, ki sim ga saflu-
shil.“ Pride tedej in profi shkosa sa odveso.
S. Ambrosh misli, de hozhe po sili v' zerkev,
in mu ozhitá, de se soper Boga famiga vsdi-
guje, in njegove sapovedi s' nogami tepta.
„Saj jih sposhtujem, odgovori zesar ponishno,
in nozhem soper postavljene regelze iti v' zer-
kev, temuzh prosim, de mi odvsemi te vesi,
in mi nikar ne sapiraj tistih vrat, ki jih je
Jesus Kristus odperl vsim, kteri pokoro delajo.“
„Kakoshno pokoro si tedej delal,“ ga prasha Am-
brosh? „Ti imash pravizo mi povedati, sdihuje
zesar, kaj morem storiti.“ Ambrosh ga tedej
podvershe ozhitni pokori, in pusti v' zerkev.
Zesar dene sa ves zhaf pokore od sebe vse
snamnja zesariske zhasti; se vershe v' zerkvi na
svoj obras, moli, profi sa odpuschenje, in
milo joka, in vse ljudstvo, ko ga vidi tako
ponishaniga, s' njim vred joka in moli sanj. *)

Greshnik! greshniza! ti, ki mislilh de
je she s' samo spovedjo vse opravljeno; preden
ti je she resniza se poboljshati, she odpuschenje
upash; vsemi si ta sgled prav shivo k' serzu.
Sastonj tedej hozhesh od boshijh namestnikov
odveso, odpuschenje grehov, dokler se ne spre-
obernesh, ne poboljshash; sakaj ni ga ne an-
gelja ne velikiga angelja, kakor ti sprizhuje ta-

*) Fleury hist. eccl. l. 19. n. 21.

ko velik in svet shkof, de bi ti jih mogel odpustiti, zhe jih ne obshaljujesh, ne objokujesh, sam nad seboj ne shtrafujesh, tedej she manj, zhe jih ne sapustish. Glej! zesar ni bil pushen v' zerkev, dokler se ne ponisha, in ozhitni pokori ne podvershe; zesar se sdershi zerkve zelih osem meszov, se ponishuje in dela pokoro v' svojim poslopji, jo dela tudi she ozhitno, kakor in dokler njegov shkof rezhe, de je dobro in potrebno, preden so mu sveti sakramenti dani. In tebi se sdi nespamet, neujsmiljenje in vse prevelika ojstroft, zhe se namestniki boshji ne predersnejo ti jih dati, dokler svojim pregreham slovesa ne dash, jim terde in vezhne vojske ne napovesh, in sato greshnih perloshnost ne pustish, se pohujshljivim tovarshem, prijatlam in snanzam, nevarnim in kushnim krajem, in vsimu sapeljevanju ne odpovesh.

Sposnaj tedej is tega sgleda, in sploh is nekdanje ojstrosti zerkve, kako nekershansko je bilo do sdaj twoje sadershanje v' ti rezhi, in delaj po duhu zerkve, kolikor twoja slabost perpusti, svojim pregreham permerjeno pokoro, ker se greh le f' solsami, le f' pravo in resnizhno pokoro sbrishe. Amen.

II. P r i d i g a.

*Karkoli bosh svesal na semlji, bo svesano
tudi v' nebesih, in karkoli bosh rasvesal
na semlji, bo rasvesano tudi v' nebesih.
Mat. 16, 19.*

Zhe je bila ravno zerkev nekdaj tako ojstra in terda proti svojim greshnim otrokam, sato she ni bila jenjala biti njih dobra in usmiljena mati, ktera svojiga otroka le is skerbi sa njegovo prihodno frezho, tedaj is ljubesni in le persiljena shtrafuje; in kadar ga tepe, tudi sama ravno tako v' shivo, kakor njeni otrok, zhuti njegove bolezchine. Ker jih je tedaj le persiljena, le sato tako terdo imela, jim le sato tako ojstre, teshke in dolge pokore nakladala, de bi jih spet in bolj gotovo s' Bogom spravila, jim sgubljeno pravizo do nehes nasaj dobila, in jih vezhiga in vezhniga terpljenja obvarovala; jim je tudi vselej rada in s' veseljem od svoje ojstrosti kaj perjenjala, zhe je le mogla upati, de jim ho s' svojim persanashevanjem tudi toliko, ali morehitи she vezh pomagala k' resnizhnemu in stanovitnemu poboljshanju, kakor s' svojo ojstrostjo. Nasproti pa jim savoljo svojih resnizhnih shelja jih svelizhati ni mogla,

ni smela odjenjati, zhe tega upanja ni imela. To, moj kristjan, namrežh greshnika bolj gotovo ali tudi pred in hitreji s' Bogom spraviti, to pravim, je tista vélika in edina regelza. ktere se je zerkev per delenji odpustikov vselej dershala. Kako na tanko se je je vselej dershala, bote sposnali is danashnje pridige, v' kteri sim sklenil vam povedati, sakaj in tedaj kterm greshnikam je vselej delila odpustike, to v' pervim delu; kterm pa jih ni nikoli delila, to v' drugim delu. —

I.

She s. Pavel, kakor je bilo she povedano, je bil Korinshkemu nezhisniku nalosheno pokoro odpustil, in Korinhanam perporozhil, de naj ga nasaj vsamejo v' svojo zerkev. In sakaj je to storil? Ker je slishal, de saref mozhno obshaljuje svoje grehe, de je tedaj njegovo serze spreobrnjeno, poboljshano, in sato Bog, ktery rastertiga in ponishaniga serza nikoli ne sani-zhuje, perpravljen mu odpustiti; in ker se je bilo she sraven batì, de bi mu serze ne upadlo, in bi ga njegova prevelika shašost, zhe bi ta njegova pokora she dalj terpela, ne premagala, to je, de bi ki ne bil od sovrashnikov zerkve premoten odstopiti od vere in se k' malikam nasaj podati; sapustiti kershansko zerkev, to tako ojstro in neisproshljivo mater, od ktere, zhe se ji kdo sameri, bi ne bilo skorej nobeniga usmiljenja upati.

Po tem sgledu s. Pavla je tudi zerkev s' greshniki vselej usmiljeno ravnala, jim od nalo-

shene ozhitne pokore vezh ali manj odjenjevala, zhe je, in kolikor je is njih gorezhih shelja truda in persadevanja potolashiti boshjo pravizo s' deli pokore, in ji sadosti storiti, ali tudi is drugih okoljshin, ki so bili v' njih, sposnala, in upati smela, de jim je Bog she perpravljen odpustiti; ali de jim bo s' njeno dobroto in usmiljenjem ravno toliko, ali tudi morebiti she vezh pomagano k' spravi s' Bogam, kakor s' njeno ojstroftjo. In tako odpuschenje ali pregledanje pokore, kakor she veste, se je imenovalo odpustik.

Zerkvene sgodbe nam povedo shtiri urshahe, is kterih je zerkev pervih zhasov greshnikam per nalosheni pokori pregledovala, ali odpustike delila. Ti so bili: 1) velika in posebna gorezhnost ali ajfer v' pokori, 2) proshnje velikih boshjih prijatlov, in posebno marternikov, 3) novo preganjanje kristjanov, 4) smertne bolesni.

Pervi urshah: Mati kat. zerkev je dobro vedila, de je vse le na serzu; de zhlovek pred Bogom ni nizh vezh, pa tudi nizh manj, kakor to, kar je njegovo serze, kakorshna njegova volja. Sato tudi, in posebno sato, je greshnikam ojstro pokoro nakladala, de bi namrezh sposnali, kako hudo in grenko je sapustiti Gospoda svojiga Boga, de bi shli sami v' se, in si prav k' serzu vseli, kaj so storili, koga savergli, de bi jih tedej napolnila s' duham pokore, obudila v' njih serzih resnizhno shalost, de so bili Bogu nepokorni in gorezhe shelje

spokoriti nad seboj to nepokorshino, in Bogu sadosti storiti sa-njo.

Zhe so bili tedej v' delih pokore posebno pridni in gorezhi, to je, zhe so radi, svesto in na tanko opravliali, kar jim je bilo perporozheniga; zhe so posebno shalovali nad svojimi hudobijami, in si kar so mogli persadevali, tako shtrafovati nad seboj svojo nepokorshino proti Bogu, kakor saflushi; in je potim takim zerkev is njih pokore vidila, de jim gre rasshalenje boshje saref in mozhno k' serzu, in je ravno sato smela upati, de Boga veliko lubijo, in jim bo sato tudi veliko odpusheno: jim je po velikosti tega upanja lahko perjenjevala od svoje ojstrosti, ker jih je she vidila goret'i od tiste boshje ljubesni, ki jo je sfer s' dolgo pokoro she le ushgati in podpihati hotla. Tako so bili tedej odpustiki v' starih zhafih zerkve dobrota, gnada, plazhilo sa ajfer ali gorezhnost v' pokori.

Drugi urshah: She raji, in she losheji in tudi pred je odstopila zerkev od svoje ojstrosti, zhe so sa take resnizhne spokornike veliki prijatli boshji, posebno marterniki profili, ker je smela upati, de jim bo Bog raji in pred odpustil, zhe bo njih shalost nad rasshaljenjem boshjem, njih pokoro podpirala pred Bogom proshnja marternikov; s' njih britkimi solsami in britkim sdihovanjem, tudi kri marternikov k' Bogu upila sa usmiljene. Is tega urshaha, namrezh na proshnjo marternikov je zerkev delila odpustike posebno ob zhafu s. Ziprijana v' tretjim stoletji.

Ob zhasu tega s. shkofa je bila zerkev silno hudo preganjana, ne le s' strashnimi, ampak tudi s' dolgimi martrami je Rimski cesar Dezi filil kristjane Boga satajiti, in malikam ofrovati.

Tako grosno, in pa sraven tako dolgo terpljenje jih je veliko premagalo, druge pa tako prestrashilo, de so kakor so bili vjeti, she preden so bili martrani, v' malikovanje padli; veliko drugih pa si je spisano sprizhevanje kupilo, de so she ofrovali malikam, de bi ne bili vezh filjeni k' timu, kar je bilo tudi velika pregreha, tudi satajenje boshje.

Veliko pa jih je s' boshjo gnado ostalo stanovitnih, kteri so bili, potim ko so nar grosovitnishi martre preterpeli, v' jezhe saperti, de je bila njih smert she neusmiljenishi, ker so pozhasi revshine in lakote merli, in tedaj smertne bolezchine dalj zhosa obzhutili. H' takim so tisti, ki so bili ob preganjanji padli, malikam ofrali, ali si sprizhevanje, de so storili, sa denarje kupili, svoje saupanje vseli, in jih v' jezhe hodili profit, de naj sa-nje profijo; in marterniki, zhe so vidili, de sares shaljujejo, in ojstro pokoro delajo savolj svojiga padza, so jim dali spisane proshnje do shkofov, de bi jim, zhe jih bojo tega vredne sposnali, zhaf pokore pregledali, in jih v' zerkev, to je, med kristjane nasaj vseli. To so shkofje tudi storili, pa vezhi del she le potim storili, ko so bili marterniki she umerli, ko so bili she v' nebesih s' Bogam sklenjeni, in sato njih proshnja per Bogu toliko mozhnejti.

Tretji urshah: Ravno tako je zerkev gresh-

nikam pregledovala zhaf ozhitne pokore , kedar je vidila , de se blishajo shaloštni zhafi , hudi dnevi , de je novo preganjanje pred vratmi . Kakor nekdej mahabejska mati svoje sinove , ravno tako je tudi s. zerkev vse svoje otroke opominjevala k' stanovitnosti in serzhnosti , opominjevala prav posebno tudi tiste , ki so bili she v' pokori , ker se je blishala perloshnost pokasati , de se res kesajo , in jim je res shal , de se niso raji pustili umoriti , kakor od Boga odverniti ; je odpirala pred njih ozhmi nebesa , in jim kasala njih brate , sestre , ki so v' po prejshnjim preganjanji premagali , in sdej neisrezheno veselje sato vshivajo ; jim je kasala krono vezhne zhahti , ktero bojo tudi oni dosegli , zhe premagajo .

Ali to ji she ni bilo dosti , ampak tudi oroshje , je mislila , se more dati vsim tistim , kteri gredo v' tako terd in hud boj , de se bojo mogli braniti , mogli premagati . Sato je tudi odvesovala take greshnike od njih grehov , jih poshiljala s' drugimi pravizhnimi k' boshji misi , pafla njih dusho s' mesam , napajala s' kervijo Jésusa Kristusa , in jim v' ti nebeshki jedi in pijazhi dajala mozh soper vse sovrashnike . To gnado jim je per vse ojstrošti boshje pravize pazh po vse pravizi samogla skasovati , ker je dobro vedila , de je ni vezhi ljubesni , kakor zhe kdo svoje shivljenje da sa svojiga prijatla ; de tedej Boga zhes vse ljubi , kdor je perpravljen tudi umreti is ljubesni do njega . Zhe jih je tedej vidila perpravljeni sa Boga v' nar vezhi terpljenje in tudi v' smert iti , je po

vsi pravizi smela upati, de jih bo njih kri, ali tudi le resnizhna volja jo preliti, gotovo s' Bogam spravila, njih zhes vse velika ljubesen do Boga pokrila vse njih hudobije; jim sadobilna odpuschenje vseh grehov, in s' njim vred odpuschenje ne le vezhnih, ampak tudi zhasnih shtrafing.

Zheterti urshah: Sadnizh je v' pervih zha, sih zerkev odjenjevala od svoje ojstrosti, pregledovala zhas pokore umirajozhim. Zhe kdaj greshnik potrebuje troshta, ga gotovo potrebuje na smertni postelji, kadar vidi, de se pred njim she odpirajo vrata v' dolgo, nesmerno vezhnost, kjer bo mogel odgovor dajati od zeliga svojiga shivljenja, in bo prejel plazhilo po svojih delih. Savoljo svojiga usmiljenja tega troshta spokornim greshnikam zerkev ni mogla odrezhi, jim ga toliko manj odrezhi, ker so se bili nalosheni pokori podvergli, in zhe she ni mogla s' svetijo upati, de so boshjo pravizo she potolashili, ker tega is njih pokore she ni mogla sposnati, tudi nasproti ni mogla vediti, de je she niso potolashili, de jim Bog she nemore, she ni perpravljen odpustiti. Sato je tedaj storila, s' shalostjo in straham, pa v' saupanji na boshjo milost storila, kar je mogla, dala bolniku v' nevarni bolesni spravo, svoj mir, to je, mu dala odveso, in popotnizo na njegovo pot v' vezhnost; ga kakor druge nevarne bolnike k' smerti perpravila, previdila s' sakramenti, sicer pa ga boshji pravizi prepustila, boshjimu usmiljenju isrozhila. Vender pa, zhe je tak bolnik osdravil, je mogel spet

pokoro delati, jo tam spet sazheti, kjer je bil jenjal, in nje zhas dostati. *)

To ljubesnivi! so bili tisti urshahi, is kterih je nekdaj zerkev perjenjevala od svoje ojstrosti, ali odpustike delila; is kterih je lahko sposnati, kterim greshnikam jih tedej nikoli ni delila, kar bote slishali v' drugim delu.

II.

Kakor usmiljeno in sanesljivo je zerkev nekdaj ravnala s' resnizhnimi in v' pokori go-rezhimi spokorniki, ravno tako terdo se je vselej dershala svoje ojstrosti per mlaznih greshnikih, in ni tistim nikoli dajala nobeniga odpustika, per kterih ni bilo duha pokore, go-reznhosti v' spokornih delih, nobene posebne shalosti savolj rasshaljenja boshjiga viditi, kteri so bili mersli, leni, in kakor mertvi v' pokori. Med resnizhnimi spokorniki, kteri so, kakor ste she slishali, ob zhasu s. Ziprijana v' jezhah per marternikih in sposnovavzih pomozhi, proshnje per Bogu in njegovih namestnikih, pervih pastirjih iskali, je bilo tudi veliko ne-vrednih, takih, ki ni bilo nad njimi viditi nobeniga duha pokore, mir dobilo, to se pravi, dobilo od njih spisano proshnjo do shkofov, de bi jih v' zerkev med kristjane nasaj vseli, to je, de bi jih vezh ne mislili sovrashnikov in sanizhevavzov zerkve, ampak spet dobre in pokorne otroke; de bi jih tedaj vezh ne lozhili od drugih kristjanov, ampak pustili hoditi

*) Fleury I. II. n. 21. l. 19. n. 52. l. 26. n. 51.

k' boshji flushbi, k' ofru s. meshe, in jim kakor drugim svete sakramente dajali. Pa tem zerkev ni dajala nobeniga odpustika, in je uzhila, de tudi marterniki soper s. evangeli nizh ne premorejo; de so tedej prasne njih proshnje in obljube, zhe kaj takiga profijo ali obetajo, kar se po regelzah s. evangelja dovoliti ne more; de je lashnjiv in nizh tisti mir, ki se na njih proshje in perporozhevanje nevrednim daje, nevaren sa tiste ki ga dajo, prasen sa tiste, ki ga prejmejo; sraven tega je opominjevala sposnovavze in marternike, de naj bojo v' delenji sprave ali miru (takih spisanih proshnja sa spravo, sa mir zerkve) skerbni in previdni, de naj tedej, preden sa koga profijo, dobro prevdarijo njegovo vedenje, njegov padez in njegovo pokoro po padzui, de bo mogla njih proshnja uslighana biti.

Poslushajte kako ojstro svari s. Žiprijan tiste duhovne, kteri so bili nepremisljeni sadosti take nevredne spokornike samo na perporozhenje marternikov med kristjane nasaj vseti, jim odveso dati, jih k' svetimu Obhajilu pustiti, preden so v' djanji pokasali, de saref obshaljujejo svojo pregreho, in jim je resniza jo s' pravo pokoro tudi pred Bogom popraviti, in se njegoviga usmilenja vredne storiti. „Preljubi bratje!“ pravi s' veliko shalostjo, „vstala je nova „nadloga, in kakor bi preganjanje she ne bilo „dosti divjalo, je prishel verh tega v' podobi „usmiljenja goljufen sleg, prijasna morija. So „per vezhno veljavo s. evangelja, soper postave „nashiga Gospod-Boga, daje nepremisljenost

„nekterih spravo breskerbnim greshnikam, ali
 „presen in lashnjiv mir, nevaren tem, ki ga
 „dajo, bres prida tem, ki ga prejmejo! Ti
 „ne premislijo, de se sdravje le pozafari dobi,
 „in resnizhno sdravilo v' spokornih delih najde.
 „(S' takim prasnim in lashnjivim miram) je
 „duh pokore is serz pregnan, spomin nar ve-
 „zhi in strashne hudobije isbrisal. Rane umi-
 „rajozhih se sakrivajo, in smertna rana, ki
 „notri v' dno serza seshe, je posabljena, ker
 „se njena bolezhina odvsame. Komej pridejo
 „(kteri so malikam ofrovali) od altarjov hudi-
 „zha, njih roke she smerde od ofra, ki so
 „mu ga shgali, in she gredo k' Svetimu Go-
 „spodovimu (k' f. obhajilu). Ko smertne jedi
 „malikvavskiga ofra skoraj she preshvekujejo;
 „ko jim njih pregreha in njena ostudnost she
 „smerdi is gerla, se vsdignejo nad Telo Go-
 „spodovo, zhe jim je ravno f. pismu nasproti
 „in vpi e in pravi: *Le kdor je zhift, bo jedel*
 „*meso v' mirni ofer saklane shivali, ki je*
 „*Gospodu ofrana; zhe ga pa kdо ognusen јe,*
 „*naj pogine od svojiga ljudstva.* (Zhe jim
 „ravno) tudi Apostel sprizhuje, in rezhe: *Ne*
 „*morete ne pilii Gospodoviga kelha, in kelha*
 „*hudizhev; ne morete ne deleshni biti Gospo-*
 „*dove mise, in mise hudizhev.* In terdovrat-
 „nim shuga, in jesu napoveduje rekozh: *Kdor-*
 „*koli bo jedel meso, ali pil kri Gospodovo*
 „*nevredno, bo kriw nad telesam in kervijo*
 „*Gospodovo.* Vse to pusté v' nemar, vse to
 „sanizhujejo; in preden sadosti storé sa svoje
 „grehe, preden jih pred slushabniki zerkve

„ozhitno sposnajo, preden je ofer in roka
 „mašnikova njih vest ozhitila, preden ras-
 „shaljeniga in shugajozhiga Gospoda potolashijo,
 „silo store njegovimu telesu in krivi, in se sdaj
 „s' rokami in ustmi bolj pregreshe nad njim
 „kakor takrat, ki so ga satajili. Mislijo de je
 „mir, ki jim ga nekteri s' lashnjivimi bes-
 „dami dajo. Ni ne to noben mir, ampak voj-
 „ska; tudi ne more biti sklenjen f' zerkvio,
 „kdor se od svetiga evangelja lozhi. Sakaj (ti
 „nepremishljeni) krivizo imenujejo dobroto?
 „Sakaj neusmiljenju usmiljenje pravijo? Sakaj
 „takim, ki bi mogli vedno jokati, in Boga sa
 „odpuštenje profiti, njih spokorno sdihovanje
 „vstavijo, ker se hlinijo, kakor de bi spravo
 „(opzhino) imeli s' njimi? Taki so greshnikam
 „ravno to, kar tozha shitam, kar shkodljiva
 „sapa sadju, kar shivini kuga, kar barkam na
 „morji vihar. Tresht vezhniga upanja vsamejo;
 „drevo f. korenino isrujejo, s' nesdravim go-
 „vorjenjem bolesen storé neosdravlivo; barko,
 „de v' kraj ne more, med ojstro skalovje na-
 „shenó. Ne da ne miru ta lahkota (dobrota)
 „ampak ga vsame; ne pomaga ne k' spravi,
 „ampak brani v' svelizhanje. Novo preganjanje
 „je to, novo neusmiljenje, f' kterim svit in
 „prekanjen sovrashnik te, ki so padli, na ti-
 „him in skrivaj mori, (ker stori) de jok jenja,
 „bolezhina molzhi, spomin pregrehe sgine, de
 „se shalost is serza preshene, vstavijo solsé ozhí,
 „in tako mozhno shaljeniga Gospoda dolga in
 „hudobii greha permerjena pokora sa odpu-
 „shenje ne prosi, de si ravno je pisano: *Spom-*

„ni se od koā si padel, in delaj pokoro. Naj
 „se nihzhe ne moti, nihzhe ne golfa. Le Bog
 „samore usmiljenje skasati, le tisti grehe od-
 „puštiti, nad kterim smo se s' njimi pregre-
 „shili; kteri je nashe grehe nosil, kteri je na-
 „mest nas shaloval, kteriga je Bog sdal sa
 „nashe grehe. Zhlovek ne more biti vezhi,
 „kakor Bog, in hlapetz s' vso svojo dobroto ne
 „more odpustiti, kar se je nad Gospodam tako
 „slo pregreshilo; de bi ki greshniku tudi she
 „to ne prishlo k' njegovimu pregreshenju, zhe
 „ne vé, de je rezheno: *Preklet zhlovek, kteri*
 „*v' zhloveka stavi svoje upanje!* Gospoda mo-
 „remo profiti, Gospoda ſ' svojim sadostvaniem
 „potolashiti, kteri je rekel, de ga bo, kdor
 „njega sataji, tudi satajil, kteri sam je vso
 „sodbo od Ozhetu prejel. Verjemo szer de sa-
 „flushenje, dela marternikov per nashim sod-
 „niku silno veliko premorejo, ali (koljko fle-
 „hernimu is nas pomagajo, bomo sposnali) ta-
 „krat, ko ho prishel dan sodbe, ko bo po sahodu
 „prizhijozhiga shivljenja pred sodnim stolam
 „Kristusovim stalo njegovo ljudstvo. Szer pa,
 „zhe kdo méni, de samore ſ' prenagljeno hi-
 „troſtjo nepremisljeno vsakimu grehe odpustiti,
 „in se predersne boshje postave rastergati, ne
 „le samo nizh ne pomaga greshnikam, temuzh
 „jim she le shkoduje. Boshjo jesò she le dra-
 „shiti se to pravi, se ojstroſti boshje ne der-
 „shati, in ne misliti, de je treba préj Boga sa
 „odpuštenje profiti, temuzh Boga sanizheváje
 „na svojo mozh, na svojo oblast saupati.“

„S Ziprijan je od te svoje in drugih shko-
 C *

fov tistiga kraja ojstrofti, de namrezh ne dajo, in ne pusté dajati sprave tim, ki so padli, in sdaj s' filo v' zerkev spet vseti biti hozhejo, sato ker so od marternikov mir (proshnjo sa mir) she dosegli, temuzh de hozhe, de se jím more, kadar preganjanje jenja, pred ozhitna pokora naloshiti, tudi v' Rim pisal. Duhovalina Rimske zerkve ktera se je bila, ker takrat ravno papesha ni bilo, s' vezh drugimi shkofi savolj tega posvetovala, mu nasaj pishe, de prav in po regelzah s. evangelja ravna, in tudi ona she od nekdaj ravno tako misli, in ravno tako dela. „Sakaj dalezh bodi „od Rimske zerkve,“ pravijo, „de bi s' tako „posvetno lahkostjo v' sanizhevanje svoje zhasite vere odstopila od svoje ojstrofti, de bi se „sastonj prenagljena sprava dajala, in s' lashnjivim, golfigim usmiljenjem na staro pregreshenje nove rane narejale; de bi se revnim (greshnikam) v' njih she vezhi nesrezho „tudi she pokora jemala. Sakaj kako bo moglo „sdravilo sanashanja pomagati, zhe tudi zlo „sdravnik pokoro nepotrebno sposna, k' nevarnostim molzhi; zhe rano le pokriva, in i ne „pusti potrebniga zhafa se sazeliti. To se ne „pravi sdraviti, ampak, zhe hozhemo resnizo „sposnati, to se pravi moriti.“ In od tistih, ki so po fili in bres odlashanja hotli biti v' zerkev nasaj vseti, mu tako pishe: „Naj ter, „kajo na vrata zerkve, pa naj jih nikar ne „rasbijajo; naj gredo do praga, pa zhesnj naj „nikar ne stopijo, naj zhujejo pred nebeshkimis shotori, pa s' oroshjem ponishnosti, in

„naj nikar ne posabijo, de so ubegovzi; naj
 „vsamejo v' roko tropento proshnja, pa naj
 „nikar k' vojski nad zerkev ne trobijo. Pre-
 „vidijo naj se sfer f' pshizami modriga sader-
 „shanja, in naj vsamejo shkit vere, ki so ga
 „bili s' satajenjem, is strahu pred smertjo, od
 „sebe vergli, pa naj mislico, de so saj sdaj
 „soper sovrashnika hudizha s' oroshjem previ-
 „deni, ne pa soper zerkev, ktera njih padze
 „objokuje. Veliko jim bo pomagala verna,
 „framoshljiva proshnja, potrebna ponishnost,
 „delovno poterpljenje. Svoje solse naj poshi-
 „ljajo profit sa-se; v' njih bolezhinah naj go-
 „voré sanje is dna serza pridejozhe sdihovanja,
 „prizhe shalosti in framote savolj storjene pre-
 „grehe. Sakaj kakor usmiljen je Bog, ravno
 „tako je tudi terjoviz svojih sapoved, in sfer
 „ojster terjoviz; in kakor k' vezherji vabi,
 „ravno tako tistiga, ki nima svatovskiga obla-
 „zhila, na rokah in nogah svesaniga, is drush-
 „be svetih ven vershe. Perpravil je nebesa, ali
 „perpravil je tudi pekel; perpravil je veselje,
 „ali perpravil je tudi vezhne martre; perpravil
 „je nejsrezheno svetlobo, ali perpravil je tudi
 „stanovitne nozhi, zherno in vezhno temo.“

Pa ne le famo shkofje nekterih krajev so
 bili tako ojstri proti lenim, mlazhnim in tosh-
 ljivim spokornikam, ampak to njih ojstroft je
 kmalo potim poterdil in sapovedal tudi veliki
 zerkveni sbor v' Nizeji, kteri, potim ko je
 shkofam dal oblast s' resnizhnimi in v' pokori
 gorezhimi spokorniki bolj persanashljivo ravnati, in jim per pokori po previdnosti vezh

ali manj perjenjati, rezhe: „Tisti pa, ktiri „pokoro le toshljivo, le k' videsu in le merslo „delajo, ker menijo, de je she pokora, zhe „le v' zerkev stopijo, naj svoj zhaf dostoje.“ Vsi katolshki shkofje tedaj sbrani v' Nizeji, sakaj ravno to je veliki zerkveni sbor, so she v' letu 325 prepovedali, tedaj prepovedala sama kat. zerkev, dajati odpustike takim, kteri, potim, ko so v' zerkev stopili, to je, bili spet med kristjane vseti, pokoro le mlazhno, leno, toshljivo, le perfiljeno delajo, kar jim je nalo-sheniga, le ker morajo, opravlja, in jim njih greh nizh posebno ne gre k' serzu; jih nizh posebno ne boli, de niso vredni s' drugimi biti pusheni k' boshji misi, in morejo njih dushe per toliki obilnosti angeljskiga kruha pomankanje terpeti, stradati te tako mozhne in svelizhanske mane. Té prepovedi se je zerkev v' starih zhafih vselej tudi na tanko dershala; in se je po duhu gotovo tudi she sdaj dershi, kar bote kader versta na to pride, sli-shali.

Tako tedaj je bila nekdaj zerkev dobrotljiva, sanashljiva le tistim greshnikam, ki so bili gorezhi v' pokori, ki jim je shlo rasshaljenje boshje posebno k' serzu, in so si, kar so mogli, persadevali s' deli pokore njegovo pravizo potolashiti; mu poverniti nezhaft, ki so mu jo bili s' svojo nepokorshino storili. Proti mlazhnim, lenim in toshljivim spokornikam pa je bila vselej ojstra, nesproshljiva, ne-premakljiva; in kdorkoli s' svojo notranjo pokoro, s' gorezho ljubesnijo do Boga, s' ref-

nizhno shalostjo nad boshjim rasshaljenjem in s' resnizhnimi s' trudam in persadevanjem sklenjenimi sheljami sadosti storiti boshji pravizi sa svoje grehe, tih shtrafing ni namestil in sbrisal, je zerkev sama dalj zhafa shtrafovala nad njim njegove pregrehe, ker ga je hotla, naj bi mu tudi ne bilo ravno po mislih, boshje jese po smerti obvarovati. Sposnaj, o greshni zhlovek! kteri si se tudi, de sam ne vesh koliko, sadolshil boshji pravizi, sposnaj istega sadershanja zerkve, kako filno, kako mozhno ti je treba duha pokore, zhe shelish, de bi ti bila dobrotljiva; vsemi si shivo k' serzu, de ti drugazhi ni mogozhe oditi jesi boshji, in ti sato zerkev, ktere duh je she sdaj, in bo tudi vselej ravno tisti, kakor v' nekdanjih zhafih, saj pred Bogom ne more dati nobeniga odpustika, ti tudi nobeniga ne obeta, ker te nozhe s' prasnimi rezhmi motiti, temuzh ti saref pomagati; nikar pravim v' svojo nesrezho ne skrivaj tega pred svojimi ozhmi, in skleni sam per sebi, in terdno skleni delati po svoji mozhi pravo resnizhno pokoro, de bosh mogel v' tem, kar sam storiti ne moresh, odpustikov zerkve deleshen biti. Amen.

III. P r i d i g a.

*Karkoli bošh svesal na semlji, bo svesano
tudi v' nebesih, in karkoli bošh rasvesal
na semlji, bo rasvesano tudi v' nebesih.
Mat. 16, 19.*

De so bili odpustiki v' nekdanjih zhasih zerkve odjenjevanje od ojstrošti v' pokorskih postavah sapovedane pokore, vam more biti she snano; koliko, in kako so tudi per Bogu veljali, bote slishali v' prihodni pridigi. Pa tudi naših zhasov odpustiki so she sdaj ravno to, kar so bili odpustiki nekdanje zerkve, tudi odpusheanje, spregledanje ojstrejshih velikosti grehov permerjenih del pokore. De to odpusheanje ali odpustiki tudi naših zhasov per Bogu veljajo, in so sa greshnika dobri in svelizhanski, se vam bo tudi v' prihodni pridigi povedalo. Danš pa vam bom le skasal, de ima zerkve saref, kakor nekdaj, ravno tako tudi she sdaj per delenji odpustikov nekdanje pokorske postave pred ozhmi, in se po njih duhu ravna.

Take pokorske postave, kakor ste od njih slishali, ojstre in dolge v' zerkvenih sborih sapovedane pokore, so veljale, in se po njih

delala pokora she konz enajstiga stoletja.*⁾ Tudi she v' letu 1200 je bil Londonski zerkveni sbor duhovnim sapovedal, de naj se per nakladanji pokore dershé nekdanjih pokorskih postav; in dva druga sbara ravno tega mesta, namrežh v' letu 1268, in v' letu 1342 sta prepovedala od takih, kteri so se v' kaki veliki rezhi pregresili, in pohujšanje dajali, denarjev jemati namesti v' pokorskih postavah sapovedane pokore.^{**)} Sakaj tudi zlo štrafinge v' denarjih sa storjene pregrehe namesti sapovedane pokore so bile prishle v' navado, in so terpele, saj sa nektere pregrehe, she v' shestnajstim stotetji; kakor se bere, de je bil veliki škof v' Milanu na Lashkim nekšniga prešefhtnika savoljo te hudobije obsodil k' veliki denarni štrafingi she po Tridenshkim velikim sboru, kteri se je bil sazhel v' letu 1545, in konzhal v' letu 1563.^{***)}

V' enajstim stoletji pa so se bile sazhele tudi namestitve in spreminitve pokore, nektere tudi she pred; to je, namesti sapovedane pokore je smel greshnik nektere druge rezhi spolniti, to ali to moliti, tej ali tej ojstrošti svoje greshno telo podvrezhi, toliko ali toliko revesham, ali sploh vbogajme dati, i. t. d. in tim je bilo ravno tako toliko ali toliko zhasa pokore spolnjene, kakor ko bi jo bil saref do-

^{*)} Fleury t. 13. discours sur l' hist. eccl. n. 16.

^{**)} Natalis Alex. hist. eccl. sec. 13. & 14.

^{***)} Gallemart Conc. Trid. Declar. 1. in c. 8. de Ref. Matr. Sess. 24.

stal, saref toliko zhaha po zerkvenih postavah pokoro delal.

De si ravno take spremenitve sapovedane pokore v' drugo pokoro, ali namestitve po pokorskih postavah dolshne pokore s' drugimi rezhmi in deli, niso bile po duhu zerkve, ker niso bile tako perpravne in dobre obuditi in ohraniti v' greshniku duha pokore; jih je vender zerkve terpela, in skorej mogla terpeti, ker se je bilo she vezh ajdov k' veri spreobernilo, pa toliko hudiga v' keršanstvo saneflo, de ji skorej vezh ni bilo mogozhe po svoji nekdanji ojstrosti s' greshniki ravnati. Posebno so bile take namestitve pokore navadne, in tudi she dosti teshke ob zhasih svetih vojska nad Turka, de bi ga bili pregnali is tistih svetih krajob, koder je nash Svelizhar hodil, kjer je bil rojen, je zhudesha delal, in sa nas terpel; in de bi pomagali kristjanam, kteri so na tistih krajih shiveli, pa bili od Turkov ojstro dershani, neusmiljeno stiskani; ali tudi vojska nad druge ajdovske ljudstva, in nad krivoverze. Kdorkoli je shel na vojsko sa te svete kraje, ali sploh sa katolshko vero, mu je njegova pot, in nje teshave, in sraven she nevarnost, v' ktero se je podal tudi shivljenje sgubiti; tistem pa, ki so s' denarjem h' tim kaj pomagali, njih almoshina veljala namest sapovedane pokore,

Kar sadene namestitve pokore s' almoshino, je sfer nauk nashe s. vere, de je almoshina silno dobra pred Bogom, tako de Jesusu Kristusu storimo, kar revesham storimo, in sato reshi pod vsiga greha in od smerti, in ne bo pu-

stila dushe iti v' temo, ampak ho veliko upanje pred Bogam vsim, kteri jo dajó, kakor nam vse to s. pismo sprizhuje; je tedaj po pravizi namesti pokore mogla veljati; in kolikor jo je kdo v' duhu pokore dajal, toliko je tudi gotovo boshjo pravizo potolashil, in se boshjiga usmiljenja, ali odpushtenja tudi zhasnih shtrafing, in tedaj tudi odpustika vredniga storil. Ali zhe so bile ravno v' svojim sazhetku namestitve tudi po duhu zerkve, ker so greshniku per Bogu usmiljenje sadobile, so vender toliko nerodnostim, toliko krivim, lashnjivim in grosno shkodljivim sapopadkam od odpustikov perloshnost dale, de jih je zerkev v' Tridenshkim velikim shoru*) mogla ojstro in na ravnost prepovedati, kakor je she per tri sto let zhes nje vpila in sdihovala. Greshniki so namrezh menili, de se sa dnar tudi odpushtenje grehov in s' grehi odpushtenje saflushenih shtrafing dobi, in boshja prijasnost, sprava s' Bogam nasaj kupi; so bres vsliga strahu greshili, zhe so si le upali plazhati sa njih greh postavljeno shtrafingo, ali se s' almoshino odkupiti od sapovedanih spokornih del, in tako oditi ojstrošti zerkve, in tudi ojstrošti rasshaljene pravize boshje. Sato niso od prave pokore nizh vezh slishati hotli, in odpustiki po takih krivih in nekershanskikh sapopadkih niso bili vezh napeljevanja k' pokori, ampak odpeljevanja od pokore, tedaj greshnikam shkodljivi, pogubljivi, in prava potuha v' njih hudobijah.

*) Sess. 21. c. 9. de Refor.

Vse tako odkupovanje od sapovedane pokore je tedaj zerkev, kakor sim she rekел, v' Tridenškim velikim sboru na ravnost prepovedala „de bi vſi sposnali, de se ti nebeshki shazi ne delé savolj dobizhka, ampak savolj bogabojezhnosti,“ in je ozhitno pokasala, kako gorezhe sheli, de bi greshniki, kakor nekdaj, ravno tako tudi she sdaj s' ojstro in dolgo pokoro svoje grehe nad seboj shtrafovali, in boshjo pravizo potolashili, ji sadosti storili; de bi delali tako pokoro, ktera se s' ojstrostjo nekdanje zerkve vsame, ktera nas Jesusu Kristusu v' njegovim terpljenji sa nashe grehe podobne stori, ktera rasujsdano nagnjenje k' hudimu v' bersdah dershi, in je sdravilo greshnih navad, srauen pa tudi pred Bogam shtrafinga in pokorjenje storjenih grehov. Ker pa je vidila, de se vſa ta ojstrost nizh vezh vpeljati, in na ravnost sapovedati skorej ne da, zhe ravno ima vſo oblaſt jo spet sapovedati, ali boljshi rezhi, ponoviti vſe postave, ſ' kterimi je bila she sdavnej sapovedana, je spovednikam sapovedala, da naj se ji v' nakladanji pokore, kolikor je mogozhe, saj blishajo. „Gospodovi masniki morejo tedaj, jim rezhe, po rasvetlenji ſ. duha, in po lastni previdnosti, velikosti grehov in mozhi spokornikov permérjene svelizhanske pokore nakladati, sakaj ptujih grehov bodo deleshni, ako morebiti grehe spregledajo, ſ' spokorniki premalo ojstro delajo. Gledajo naj, de bo pokora, ki jo naloſhe, ne le ohranilo noviga shivljenja, in sdravilo slabost, ampak tudi shtrafinga in pokorjenje storjenih grehov;

sakaj kljuzhi duhovnim niso dani, de bi le odvesovali, ampak tudi savesovali.“

Tudi zelo ozhitno pokoro sa ozhitne grehe nakladati je sapovedala, de bi se pohujshanje, ki se s' ozhitnimi grehi da, s' ozhitno pokoro popravilo; sraven pa je vender shkofam tudi dala oblast ozhitno pokoro spremeniti v' skrivno pokoro, zhe se jim bo to boljši, sa greshnika bolj svelizhansko sdelo.

Vse to, l. p.! se mi je treba sdelo vam povedati, sato de bi bolj sposnali, in se sami preprizhal, de so pokorske postave, zhe ravno so se pozhaſi in pa vedno bolj in bolj opushale, in so sadnjizh popolnama is navade prishle, prav sa prav vender smeraj veljale, in svojo mozh imele, ker so se greshniki, tako rezhi, odkupovali od njih ojstrosti, to je, namesti sposedanih pokor druge rezhi, druge dela opravliali, almoshino dajali, ali tudi zlo v' denarjih shtraſinge plazhevali; de jih tedaj zerkev ne le samo nikoli ni preklizala, nepotrebne sposnala in overgla, ampak v' nekshnim sastopku vſelej terdila, in se te svoje pravize vſelej dershala. Is tega morete pa tudi sposnati. in se ravno tako sami preprizhati, de te pokorske postave, kakor po sprizhevani uženiga shkofa Bosueta uženiki sploh užhe, tudi she sdaj nekakshno veljajo in greshnike veshejo, in de se zerkev per delenji odpustikov tudi she v' naſhih zhafih po njih dershi. In v' resnizi; kaj bi bili odpustiki sedmih, shtirnajstih in dvajseteh let, ali dvajsetih, shtirdesetih, she desetih in sto dni, prasham po mislih tega

uzheniga shkofa, kaj tudi popolnama odpustik, ko bi bile pokorske postave popolnama posabiljene, in bi jih zerkev per delenji odpustikov vezh ne imela pred ozhmi? Saresf jih tudi nikoli ni spustila spred ozhi, ampak govori od njih she v' dvanajstim in trinajstim stoletji, ker v' tretjim Lateranskim velikim sboru v' Rimu v' letu 1179, in v' zhetertim v' letu 1215 odpustike na ravnost imenuje pregledanje nalošenih pokor, tedaj v' pokorskih postavah sapovedane pokore. In ravno s' tem, m. kr.! de jih she sdaj ima pred ozhmi, in se po njih rayna, ti ozhitno pokashe, de jih tudi she sdaj terdi, in se svoje pravize na tanko in svesto dershi; in zhe jih she sdaj terdi, tudi she sdaj, kakor je bilo she rezheno, nekakoshtno mozh imajo, in greshnika she sdaj nekako veshejo. Sakaj zhe ravno nam jih zerkev na ravnost in pod greham vezh ne sapoveduje, je vender le kakor moresh sposnati, nerada in perfiljena odstopila od te svoje ojstrosti, in gorrezhe sheli, de bi se tudi she sdaj po njih delala pokora. Poboljshani in sgrevani otrozi, kteri per svojim rasshaljenim ozhetu odpushe-nja ishejo, in se sato de bi sa-nje prosila, k' svoji materi sateko, imajo tudi shelje svoje matere v' zhasti, in mislijo, de so jih, kolikor morejo dolshni spolniti, jih tudi radi spolnijo. Tako greshni zhlovek! si tudi ti nekakoshno dolshan po svoji mozhi spolniti shelje svoje matere kat. zerkve, posebno ker le to sheli od tebe, kar she tako boshja praviza sama hozhe, namrezh de bi sa velike pregrehe

delal dolgo in ojstro pokoro, kakorshna se je nekdaj delala, in jo bosh gotovo na unim svetu mogel delati, zhe s' duham pokore in vezhi ljubesnijo do Boga ne namestish, kar per ojstrosti sunajne pokore manka.

De ima zerkev te pokorske postave she sdaj pred ozhmi, kedar odpustike deli, nam tudi zlo Trid. veliki sbor in dosti na ravnost pove, ker pravi, de naj se po stari, in v' zerkvi sa dobro sposnani navadi le s' pametjo dajó, de savoljo prevelike lahkote (jih sadobiti) zerkvene postave ali shege svoje mozhi ne sgubé.* Kaj drugiga so pazh tiste zerkvene postave ali shege, ki se tukaj govori od njih, kakor tiste postave, po kterih se je nekdaj pokora delala? Potim takim gorori zerkev v' tim sboru ravno od takih odpustikov, kakorshni so bili, dokler se je she pokora delala po navadnih pokorskih postavah; in tedaj so bili odpustiki v' mislih tega sbara ravno to, saj kar ozhitne grehe sadene, sa ktere je bila zerkev ozhitno pokoro nakladati sapovedala, ravno to, kar v' nekdanjih in pervih zhafih zerkve, namrezh pregledanje, odpushenje od zerkve sapovedane pokore; in bi bili she sdaj ravno to, ko bi se po njenih sheljah saj sa ozhitne grehe she ozhitna pokora mogla nakladati.

In tako, greshnik, greshniza, te zerkev zelo s' svojimi odpustiki k' pokori budi, ker te s' njimi opomni svoje nekdanje ojstrosti, opomni kakorshno in kako dolgo pokoro bi mogel sa-

*) Sess. 25. c. 21.

volj svojih grehov delati; in zhe ti je ravno naravnost ne sapove, vender sheli, de bi jo delal. Tedej te opominja, de si, kolikor je v' tvoji mozhi, persadevaj potolashiti boshjo pravizo s' spokornimi deli, ki si jih tudi sam nakladaj; s' krishi, teshavami, ki jih v' duhu pokore voljno terpish, in s' vezhi ljubesnijo do Boga, ki si mu jo savoljo njegoviga nefkonzhniga usmiljenja dolshan de tako namestish, spolnish to, kar bi ji sfer po nekdanjih postavah zerkve s' dolgo, in ojstro pokoro mogel plazhevati. To, moj kristjan, sheli, to ti perporozha, k' tim te opominja mati katolskha zerkev, kadar ti odpustike deli; to tedaj stori, kolikor po svoji slabii mozhi premoresh, in njeni odpustiki ti bojo gotovo tudi per Bogu pomagali. Amen.

IV. P r i d i g a.

*Karkoli bosh svesal na semlji, bo svesano
tudi v' nebesih, in karkoli bosh rasvesal
na semlji, bo rasvesano tudi v' nebesih.
Mat. 16, 19.*

De so bili greshniki, kadar so odpustik sadobili, od dolshnosti to spolniti, kar jim je bilo od zerkve odpusheno, tudi per Bogu odvesani, je tako gotovo, kakor gotovo je, de bi bili vso pokoro dolshni spolniti, ko bi jim ne bilo nizh spregledaniga; sakaj kakor ima zerkev oblast savesati, ali kaj sapovedati, in je kar naloshi, tudi per Bogu nalosheno, ravno tako ima tudi oblast odvesati, spregledati, kar je naloshila, in more tedaj, kar odjenja, tudi per Bogu biti odjenjano. Pa tudi she kaj drusiga, she kaj vezhiga je dosegel per Bogu, kdor je tak odpustik zerkve vredno sadobil; namrezh tudi odpushenje vezh ali manj, ali vseh tistih zhasnih shtrafing, ki jih je bil savoljo svojiga greha rasshaljeni pravizi boshji dolshan, in bi ji bil s' njimi ali na tim svetu, ali po smerti v' vizah mogel sadosti storiti.

D

Ravno to storé tudi odpustiki sdanje zerkve, tudi odpustiki nashih zhasov všim tistim, kteri se po duhu zerkve tedaj s' duham pokore sa-nje perpravljajo, kteri jih vredno sadobé. De je res, kar rezhem, in de drugazhi zeló biti ne more, bote sposnali is danashnje pridige, v' kteri bote slishali: 1) de so, in kako so odpustiki nekdanjih zhasov tudi per Bogu veljali; 2) de, in kako odpustiki tudi nashih zhasov greshniku per Bogu pomagajo, in so sanj dobrí in svelizhanski.

I.

Snano vam je, de Bog le na serzé, le na voljo gleda, de je per njem vše dobro, zhe je volja dobra, vše nizh, zhe volja nizh ne velja; de Bog shelje serza zelo sa delo vsame, in mu ravno tako dopade, zhe zhlovek sheli, in si po svoji mozhi persadeva kaj dobriga storiti, kakor ko bi res storil, in de so nasproti hude shelje ravno takata pregreha, kakor ko bi se bile v' djanji spolnile. Tako je tista uboga vdova, ktera je bila le dva denarza, en vinar vrednosti, v' zerkveno pushizo dala, po sprizhevani Jesusa Kristusa samiga per Bogu vezh almoshine dala, kakor vši drugi, kteri so bili po veliko v' pushizo vergli; tako je po nauku Jesusa Kristusa she presheshtnik, kdorkoli kakoshno pershono drujiga spola s' presheshtnimi ozhmi, s' sheljami presheshtvo dopernesti, le pogleda.

Zhe se je tedaj serze greshnikovo spreobernilo, in je njegova volja she dobra, to je,

zhe Boga sposhtuje, in mu je sa njegovo prijasnost vezh mar, kakor sa vse drugo; se sato mozhno kesa, shaljuje, de ga je sanizheval, in se mu s' svojo nepokorshino sameril; profi sa odpushtenje, obeta, sklene mu v' prihodno svesto slushiti, in si persadeva svoj greh, ker nestorjen biti ne more, kakor sheli de bi nikoli storjen ne bil, nad seboj pokoriti, in ga kolikor po svoji slabosti more, saj takó pred rasshaljeno boshjo pravizo popraviti; zhe ima, pravim, in kolikor ima takiga duha pokore, ima Bog tudi she dopadenje nad njim, in mu je po svojim neskonzhnim in nesmernim usmiljenji perpravljen odpustiti; in morebiti she odpusti njegov greh, in s' njim saflushene shtrafinge po velikosti takiga duha pokore, preden mu je she zerkev kaj odpustila, ali pregledala. Toliko velja tak duh pokore per Bogu, de je Jesuf Kristus sa voljo njega Marii Magdaleni, Petru, rasbojniku na krishu ne le samo grehe, in s' njimi vred vezhne, ampak, kakor moremo misliti, tudi vse zhafne shtrafinge odpuhil; in de bres njega ne le samo ni nobeniga odpustika zhasnih shtrafing, ki po odpushtenim grehu she ostanejo, ampak tudi nobeniga odpushtenja grehov in vezhnih shtrafing.

Takiga duha pokore je zerkev per vsim svojim sadershanji, per svoji ojstrosti, in per svoji dobroti proti greshnikam vselej pred ozhmi imela, in ga kakor s' svojo ojstrostjo, ravno tako tudi s' odjenjevanjem od te ojstrosti per njih iskala; ga tudi vselej iskati mogla, ker bres njega ni bilo, kakor tudi she dan da-

nashnji ni, je tudi nikoli ne bo nobene sprave s' Bogam upati. Ker je tedaj sato greshnikam ojstre in dolge pokore nakladala, de bi duha pokore v' njih obudila, to je, de bi sposnali, kako velika, grosna, in strashna hudobija so njih pregrehe, de bi jih tedaj v' resnizi is zeliga serza obshaljevali, nad seboj shtrafovali, in svoj tako velik dolg per Bogu s' spokornimi deli, saj kolikor premorejo, plazhati si persadevali, v' prihodno pa se greha s' vso skerbjo varovali; jim tudi v' mirnih zhafih, in rasun v' smertni bolesni nikoli ni mogla naloshene pokore pred odjenjati, kakor she le takrat, ko je takiga duha pokore per njih vidila, ali ga s' svojim odpustikam obudit, ali she bolj ushgati upala. Sakaj ko bi jim jo bila pred odjenjevala, bi jim bila tako rezhi sdravilo sa njih duhovno bolesen odjemala, in kakor bi telesni sdravnik ne bil dober in usmiljen do nevarniga bolnika, ko bi jenjal mu take sdravila dajati, ker so mu soperne in jih nerad jemlje, ktere skorej sgol same ga samorejo osdraviti; ravno tako bi bila tudi njena dobrota shkodljiva, njeno usmiljenje sa greshnika neujsmiljenje, ker bi bil s' takim perjenjevanjem duh pokore od greshnikov she le odvernjen, in bi si namesti se saref s' Bogam spraviti, s' svojim nespokornim serzam, in she bolj s' nevrednim s. Obhajilam she vezhi jesu boshjo nakopovali. Ravno sato, kakor ste she slishali, je s. Ziprijan tako ojstro svaril nektere nepremishljene duhovne, kteri so od marternikov in sposnovavzov perporozhene greshnike v' zerkev nasaj je-

mali, s' njimi gmajno ali bratovski sklep zerkve imeli, jim kakor drugim brumnim kristjanam s'. Sakramente dajali, preden so, po njih sadershanji soditi, imeli takiga duha pokore, ali ga je per njih saj upati bilo; in vpije in terdi, de bi se gresnikam zeló ne moglo vezh shkodovati, kakor se jim s' takim neusmiljenim usmiljenjem shkoduje; in Rimска duhovshina s' vezh shkofi vred na ravnost rezhe, de se to ne pravi sdraviti, ampak moriti.

Is tega vidimo, de zerkve nikoli ni mislila s' odpustiki rasshaljeni boshji pravizi regelz pisati, s' kakoshno in kolikoshno pokoro namrezh bi mogla sa ljubo vseti, in potolashena biti; temuzh, de je, kakor je ojstró pokoro nakladala, kér je boshja praviza ojstra, ravno tako tudi od svoje ojstrofti le takrat vezh ali manj odjenjevala, kadar je upala, de je boshji pravizi vezh ali manj she sadosti storjeno, ali de ji s' tim, sa kar odpustik da, bo, in ravno sato, ker ga da, morebiti she losheji in bolj gotovo bo sadosti storjeno. Sakaj le duh pokore per Bogu vse velja, in se tedaj pokora, kakor pravi s. Krisostom, ne sme meriti po dolnosti zhasa, ampak le po sheljah, ali po gorezhnosti serza, tedaj po duhu pokore; in nas po sprizhevanji s. Basilija sgodbe s. pisma uzhe, de tisti, kteri s' vezhim persadevanjem in trudam pokoro delajo, hitro boshje usmiljenje spet doseshejo.

Po tim takim tedaj ni zerkve per delenji odpustika, zhe smem tako rezhi, nikoli posebej, sama po svoji volji in bres boshje pravize

sodila, sklepala, ali naj ga da ali ne, in komu in pa kolikofhniga de naj da; nikoli ni boshji pravizi v' roke segala, je tudi nikoli ni vishati hotla; temuzh se je nasproti le ona sama vselej po sodbi boshje pravize ravnala, se ve, kolikor jo je sposnati mogla; to je, zerkev je mogla pred is sadershanja greshnikoviga upati, de je boshjo pravizo s' svojo notranjo pokoro s' svojo gorezhnostjo v' pokori, in s' posebno shalostjo savolj rasshaljenja boshjiga in s' vezhi ljubesnijo do Boga she potolashil, ali saj, de jo bo, zhe mu sunanjo pokoro odpusti, morebiti she losheji in bolj gotovo potolashil. Vse to se vidi is ravnanja zerkve same proti greshnikam kakor je bilo she raslosheno, ko je bilo govorjenje od urshahov, is kterih je zerkev odpustike dajala. In tako, m. kr! ne more biti nizh bolj gotoviga, kakor, de so odpustiki zerkve, zhe niso bili isgolfani, in bres potrebne perprave, temuzh po duhu zerkve sadobljeni, vselej tudi per Bogu veljali; ali boljshi rèzhi, de ga bres odpustika per Bogu nikoli ni bilo nobeniga odpustika zerkve, in zhe je kdaj bil, de je bil duhu ali mislim zerkve nasproti, tdaj isgolsan, ali po nespameti dan, ne od zerkve, in zhes nje voljo dan.

II.

Kar je bil duh zerkve v' pervih, ravno te je bil nje duh v' potlejshnjih zhafih, ravno to je nje duh tudi she dan danashnji; sakaj Bog je nespremenljiv, in sato je tudi v' posnejih zhafih le duh pokore veljal per njem, kakor je

v' pervi zerkvi le duh pokore vse veljal. Tega tedaj je iskala, in mogla iskati zerkev per greshnikih s' svojo ojstroščjo in s' svojimi odpustiki tudi v' posnejih zhafih, zhe jih je hotla s' Bogam spraviti; in nizh drugiga, kakor duha pokore she dan današnji ne ishe, in ne more iskati per njih, ravno tako s' odpustiki, kakor s' ostrimi pokorami; ker she dan današnji bres njega s' Bogam ni nobene sprave, tedaj tudi nobeniga odpuschanja zhafnih shtrafing. Ravno sato so pa odpustiki tudi she v' naših zhafih, dobri in svelizhanski, zhe le po duhu zerkve od njih mislimo, jim le toliko mozhi perpis hemo, kolikor so je vselej imeli, le toliko od njih upamo, kolikor so greshnikam vselej storili, in se jih s' duham pokore vredne storimo, kakor jih je zerkev vselej le v' duhu pokore dajala, in v' Tridenshkim velikim shoru tudi v' prihodno le v' duhu pokore dajati dopustila, kjer na ravnost sapové, de naj se s' pametjo, in le po stari od zerkve poterjeni navadi delé, tako delé, de bojo greshniku k' resnizhni pokori in spravi s' rasshaljeno boshjo pravizo sareš pomagali; in tedaj le v' duhu pokore, namrežh sato delé, de bi duha pokore v' greshnikih obudili, ali zhe ga per njih najdejo, ga she bolj ushgali, kakor so se po stari in od zerkve sa dobro sposnani in poterjeni navadi vselej le v' duhu pokore delili, ker le duh pokore samore greshnika s' Bogam bolj skleniti, in tako s' njegovo pravizo pred spraviti. Tudi zlo v' naših zhafih, v' prizhijozhih dnéh imamo nar vězhi, nar zhaftitljivshi, in prav

posebno sprizhevanje, de zerkev she dan današnji le v' duhu pokore daje odpustike, namrežh sato daje, de bi duha pokore obudila v' greshnikih, in ga she bolj ushgala, in jim tako k' resnizhni spravi s' Bogam in s' njegovo ojstro pravizo pomagala. To sprizhevanje imamo od samiga svetiga ozheta papesha, kteri, ko osnanijo odpustik letashnjiga svetiga leta, pravijo: „Zhe zerkev sdaj od svojih otrok manj hozhe, tudi sa popolnama odpustik, se to ne smé tako raskladati, kakor de bi mislila, de smo sdaj Bogu sa svoje grehe manj dolshni, kakor préd; ampak hozhe, kadar per teshavnih pokorah is usmiljenja perjenja, de naj si ljudje toliko persadevajo s' vezhim in bolj shivim obshalovanjem svojih grehov, in s' vezhi gorezhnostjo v' spolnenji tistih del, ki jih nalošhi, se v' duhu pokore ali ljubesni s' Bogam bolj skleniti, kolikor jim per ojstrosti sunanjiga sadostovanja pregleda; in she perstavijo, de se v' sadobljenje odpustika ravno sato s. Obhajilo sapové, ker ni nizh boljiga vshgati v' naš ogenj popolnama ljubesni, kakor prejeti sakrament s. Reshnjiga telésa, v' kterim je isvirk vših nebeshkih gnad in darov, Kristus Gospod v' prizho.“

Kako tedaj hozhe zerkev s' odpustiki, ali s' odpushenjem nekdanje ojstre pokore obuditi v' greshniku duha pokore, de bi mu per Bogu pomagala?

Poslushaj kristjan, kako ga hozhe obuditi, in is odgovora na to prashanje boš tudi she sraven sposnal, kaj si moremo misliti per od-

puštikih sdanjih zhasov, ker nam zerkev nekdanjih ojstrijih pokor na ravnošč, in tako ojstro vezh ne sapoveduje, de bi greh imeli, in bi nas mogla sa nepokorne otroke sposnati, zhe po nekdanjih pokorskih postavah pokore ne delamo.

Pervizh zerkev s' odpustiki greshnika opomni svoje nekdanje ojstrosti, tedaj tudi ojstrosti boshje pravize, in ga tako opominja, budi, fili k' pokori, ker ji drugazhi ne more oditi. Kaj more tedej misliti, ali kaj misli per odpustikih zerkve tak greshnik, kteri Boga in vezhnosti she ni popolnama posabil, in mu je she kaj mar sa svelizhanje njegove dushe? Glej! more rezhi sam per sebi, sa ta greh, ki si ga storil, bi bil mogel v' pervi zerkvi tako ojstro in tako dolgo pokoro delati, jo delati pet, deset, petnajst, dvajset, ali she vezh let; v' spokornih oblazhilih, s' pepelam potresen bi bil dolgo zhaha mogel zlo pred zerkvio stat, kadar so drugi kristjani v' zerkev shli, in se tako rezhi svoje hudobije pred vsimi ozhitno spovedovati; dolgo zhaha bi bil lozhen od drugih, in she tega troshta bi ne bil imel, de bi bil smel biti v' prizho per ofru s. mashe, stopiti pred tron boshjiga usmiljenja, pred altar, s' ktiriga kri nedolshniga jagnjeta, prelita v' odreshenje zeliga sveta, klizhe k' nebeshkemu ozhetu sa usmiljenje, gnado, milost sa greshnike. Zerkev tako dolgih in tako ojstrijih pokori ni sastonj nakladala; kaj bo tedaj sa mé? boshja praviza je nespremenljiva, she dan danashnji ravno tako ojstra; hudobija greha she

dan danashnji ravno tista, moja pokora pa, zhe jo vender smem pokoro imenovati, tako majhina, tako toshljiva, tako lena, de nekdanjim pokoram zlo she podobna ni! Per takih mislih ga morejo shelje obiti s' ojstro pokoro, kolikor jo po svoji slabosti delati more, boshjo pravizo potolashiti, dolshnosti svojiga stanu v' duhu pokore na tanko spolniti, si v' shtrafingo svojih grehov vsako nevarno veselje, tudi marsikako perpusheno veselje pertergati, in krishe, teshave, nadloge in vse sopernosti shivljenja v' duhu pokore voljno preterpeti. In to, kar sheli, si bo tudi v' djanji spolniti persadeval.

Drugizh ga zerkev s' odpustiki opomni svoje dobrote in boshjiga usmiljenja, in hozhe tako ushgati v' njegovim serzu hvaleshno ljubesen do Boga; ljubesen, ktera sama ga samore s' Bogam spraviti, in mu, zhe je dosti velika, sraven odpushenja grehov in veznih shtrafing sadobiti per Bogu odpushenje tudi zhasnih shtrafing. In pa res! zhe greshnik premisli, in si shivo k' serzu vsame, kako rada in s' veseljem odstopi zerkev od svoje perve ojstrosti, in namesti nekdanjih dolgih in ojstrih pokor, s' majhnimi rezhmi, ki jih v' sadoblenje odpustika naloshi, sa ljubo vsame, de si ravno ima vso oblast, mu po nekdanjih postavah ojstro, dolgo in teshko pokoro naloshiti, in bi bil, ko bi mu jo naloshila, tako dolshan jo spolniti, de bi drugazhi odpushenja grehov ne mogel dosezhi; zhe premisli kako rada odstopi od te svoje ojstrosti, zhe le more upati, de bo greshnik sam storil,

kolikor po svoji slabí mozhi storiti samore, in de bo s' svojimi gorezhimi sheljami tudi she vezh storiti, ko bi mogel, in popolnama poplazhati ves dolg, ki ga je per Bogu storil, to kar res storiti ne more, namestil; zhe sraven tega tudi she premisli, kako neskonzhno dober in usmiljen je Bog proti njemu, desiravno ga je tako gerdo sanizheval, mu tako nezhaft delal, ker mu je perpravljen savolj saflushenja Jezusa Kristusa, in na proshnjo matere kat. zerkve, in svetnikov v' nebesih, (kterih saflushenje tudi nam pomaga, savolj bratovske ljubesni, ktera nas v' Jezusu Kristusu kakor ude eniga telesa s' njimi sklene), odpustiti ves njegov tako velik dolg, ki bi mu ga ne bilo nikoli mogozhe plazhati, mu ga odpustiti popolnama, in bres vsga perdershika, zhe le vidi, de svoj greh saref obshaljuje, de mu je resniza, ga po svoji slabí mozhi pokoriti nad seboj, in v' prihodno Bogu toliko bolj svesto flushiti, kolikor mu je bil do sdaj nesvest: zhe vse to, pravim, prav premisli, kako ne bo njegovo serze, vshgano od ljubesni do Boga, in kako se ne bo jokalo v' njem od prevelike shalosti, de je shalil svojiga tako dobriga, tako usmiljeniga, tako ljubesniviga ozhet?

Tako lj. kr. misli in more misliti saref spokorni greshnik per odpustikih (sa nespokorne pa tako ni nobeniga odpustika), in zhe tako misli, take skelepe dela, so mu silno dobri in svelizhanski, ker obudé v' njem duha pokore, s' ktermin samim, kakor bote she slishali, se vredniga stori, de mu je, kar sam storiti ne

more, is saflushenja svetnikov, ali bolj rezhi, savolj njih saflushenja is saflushenja Jezusa Kristusa namesteno; obudé v' njem ljubesen do Boga, savoljo ktere mu je veliko odpusheno, vse odpusheno, zhe je njegova ljubesen do Boga popolnama, in zlo tako vse odpusheno, de tudi nadloge prizhijozhiga shivljenja, ki se jim v' duhu pokore podvershe, kakor tudi vse spokorne dela, ki jih v' duhu pokore she opravlja, jenjajo biti shtrafenga greha, ker je s' duham pokore, ali s' notranjo pokorferza she sbrisan, pokrit s' posebno in gorezho ljubesnijo do Boga, in mu veliko plazhilo v' nebesih slushijo, nar lepsihi krono spokornikov spletajo; sakaj ko bi taka posebna in sadosti popolnama ljubesen do Boga zlo tako popolnama ne pokrila tudi nar vezhiga shtevila grehov, kako bi bila mogla Marija Magdalena in toliko drugih spokornikov priti v' shtevilo tako velikih prijatlov boshjih, ker so se bili v' Boga tako mozhno pregresili, in njegovi pravizi tako sadolshili, de bi svojiga dolga nikoli ne bili mogli poplazhati?

Po tim takim greshnik! greshniza! ti morejo biti odustiki nashih zhasov pregledanje nekdanjih in dolgih pokor, ki jih zerkev vezh ravno ne naklada, vezh ojstro ne sapoveduje, prav sa prav napeljevanje, vablenje, klizanje, perganjki, spodbudki k' pokori, in jih moresh imeti sa perpomozhi, s' kterimi hozhe zerkev obudit v' tebi duha pokore, de bi per Bogu dosegel odpushenje grehov, in ne le samo s' njimi shaflushenih vezhnih, ampak tudi

she tistih zhafnih shtrafeng, ki si jih njegovi pravizi po odpuschenim smertnim grehu, ali sa svoje majhine in odpustljive grehe she dolshan.

Tako tedaj, kristjan! si misli odpuštike, sa to jih imaj, in s' duham pokore si jih persadevaj sadobiti, in ti bojo gotovo pomagali; terdno saupaj, de jih bosh sadobil, zhe v' temu duhu to spolnish, kar se ti v' sadobljenje odpuštika od zerkve naloshi, in sa naprej po sgledu vših pravizhnih vselej spokorno shivish. Vsi drugazhni odpuštiki niso nobeni odpuštiki, saj per Bogu nobeni odpuštiki, in kolikor se na njé sanashash, toliko se golfash; sakaj ne usmiljenje boshje ne more hoteti, ne praviza njegova dopustiti, de bi se tvoji dolgovi is shazov zerkve plazhevali, zhe jih sam kolikor po svoji slabosti moresh, nozhesh plazhevati, ker si ravno sato nevreden, de bi ti bilo saflushenje drugih perpisano.

Le eno samo rezh bi bilo po všim tim tudi uzhénim she mogozhe tukej prashhati, in se savoljo nje prepirati, namrezh to: ali nam odpuštiki zerkve sami dajo odpuschenje zhafnih shtrafing tudi per Bogu, ali nam ga le sadobé? to je, ali zerkev s' odpuštiki is svojih shazov per Bogu namésti, kar nam per nashi pokori she manka, ali nas le perpravi in vredne stori, de si rasshaljena boshja praviza na proshnjo Marije devize, marternikov, in sploh vših svetnikov, in savolj njih saflushenja is neskonzhniga saflushenja nashiga Svelizharja sama plazha, kar mi plazhati ne moremo? Pa na tim je tako malo leshezhe, de odpuštiki od vše

svoje saref velike vrednosti le sa en laf ne sgu-bé, naj to ali uno velja.

Sato naj nam bo dosti vediti, de nas le duh pokore boshjiga usmiljenja vredne stori, in de ga tedaj bres tega duha pokore nikoli ni bilo, ga ni, ga nikoli ne bo per Bogu nobeniga odpustika, kakor vši užheniki, kteri svete in nespremenljive volje boshje niso spred ozhi spustili, boshjih lastnost ne posabili, in se s. evangelja svesto dershé, to sploh uzhé.

To uzhé tudi sam s. ozhe papesh v' svojim pisanji do vših katolških škofov, ki pravijo, de bojo le tisti te velike dobrote (odpustika s. leta) deleshni, kteri vše storé, s' zhimur hozhe Bog, de naj se njegovi pravizi is neskonzhniga sašlusionja njegoviga Sinu našhiga Svelizharja sadostí. Zhe to vemo, vše vemo, in zhe se po tej resnizi sadershimo, nam bojo odpustiki všelev k' svelizhanju pomagali, in nas ne bojo nobeni she taki obéti, ki jih morebiti v' nekterih bukvizah beremo, ali szer slishimo, mogli premotiti, de bi se v' šhkodo, in Bog hotel, de ne v' veliko šhkodo svoje dushe prevezh na-nje sanashali, in jim tako mozh perpisovali, kakor shne nikoli niso imeli; jih sa take rezhi upali, ki jih bres všiga duha pokore opravimo, ktere nas s' Bogam nizh bolj ne sklenejo, nizh vězhi ljubesni do njega v' našhih serzih ne obudé; ali jih she zlo v' smertnih grehijh, in bres spreobernenja serza, bres poboljšanja svojiga shivljenja upali.

To tedaj, ljubi poslushavzi! so odpustiki sploh, namrezh: greshnikam od zerkve dodejena dobrota, s' ktero se jim odpusti vezh ali

manj sadostvanja ali pokore, ki jim je bila sanjih po kerstu storjene grehe ali res naloshena, ali bi se jim bila mogla naloshiti. *) De tukoj ni govorjenje od tistih del pokore, ki jih spovedniki greshnikam nakladajo, nam sprizhajo nash f. ozhe papesh sami, ker v' svojim pisanji do vseh katolskih shkofov pravijo, de so take dela k' sakramentu f. pokore potrebne, in se tedej greshniku ne morejo pregledati. De tudi ni govorjenje od tistih del, f' kterimi, zhe le hozhemo, per vse svoji slabosti samoremo nad seboj pokoriti svoje pregrehe, bote per drugi perloshnosti slishali. — Ti odpustiki so dvojni popolnama in nepopolnama.

Popolnama je odpustik, kadar je greshniku odpushena vsa taka she ne dostana pokora, in tedej odpushene vse tiste velikosti njegovih greshov permerjene dela ojstre in dolge pokore, kterih per svoji nar boljshi volji in per svojim resnizhnim persadevanji she opraviti ne more. Tak popolnama odpustik zerkve je vselej tudi per Bogu popolnama odpustik, zhe to, sa kar se da, vshge v' serzu greshnika toliko ljubesen do Boga, kolikorshne je treba, de mu savolj nje odpusti vse tudi zhasne shtrafinge; in ni popolnama, zhe ne obudi tolike ljubesni v' njem, in velja le toliko, kolikor ga v' ljubesni bolj s' Bogom sklene.

Nepopolnama odpustik je, kadar zerkve od nekdanjih ojstrih in dolgih del pokore le nekaj, postavim nektere leta, ali dni perjenja. Tudi ta velja in odpusti per Bogu toliko zhas-

*) Pouget p. 3. sec. 1. c. 5. §. 19.

nih shtrafeng, kolikor duha pokore, ali ljubesni do Boga obudi v' serzu greshnika ali kolikor mu je dano savolj duha pokore, to je takih del, ki so snamnje velike in posebne shalosti savolj rasshaljenja boshjiga. Sato prav pravi užheni shkof Bosuet v' nauku od svetiga leta: „Edina pomozh odpustik svetiga leta, in vsak drugi odpustik sadobiti, je, de vsak resnizhno stori, kar je v' njegovi mozhi, sad odpustika pa od boshje milosti upa, ktera sama skrivnosti nashih serz posna.“

Ravno to je tudi odpustik svetiga leta, in se od drugih popolnama odpustikov le v' tim raslozhi, pervizh, de imajo spovedniki v' svetim letu vezhi oblast, kakor drugikrat, de smejo od vseh grehov odvesati, tudi od tistih, od kterih odvesati so shkofje, ali tudi papesh sebi perhranili, in drugim duhovnim prepovedali. Ne kakor de bi ne imeli duhovni od Boga, tedaj vselej mozhi od njih odvesati; sakaj to mozhi so prejeli v' s. sakramantu mafnikov shegnowanja, temuzh sato, de bi ljudje njih ostudnost, njih veliko in posebno hudobijo bolj sposnali, in se jih s' vezhi skerbjo varvali. Tako jim je postavim v' nashi shkofii prepovedano odvesati takih, ki so nalašč koga poshgali; ki otroka umoré, preden je rojen, ali kteri se soper vero ali soper zesarja sklenejo, spró, in punte napravlajo. Le toliko tedaj imajo vezhi oblast; ne pa, kakor bi utegnil kdo misliti, de samorejo tudi nespokorniga greshnika odvesati, odvesati bres spreobernenja serza, bres poboljšanja; in de bi bilo v' svetim letu,

ali kedaj kteri zhas k' resnizhni spravi s' Bogam manj treba, ko drugikrat; kakor jih tudi postavim, v' framoto kershanstva she dosti misli, de imajo nekteri spovedniki vezhi mozh, kakor drugi; spreobernjeniga, poboljshaniga greshnika odvesati ima vsaki duhoven mozh, nepoboljshaniga odvesati je nima nobeden, in je nikoli imel ne bo. Bog je nespremenljiv, in zhe kak zhas, ali sveto leto imenujemo zhas gnade, usmiljenja, je le savolj molitev in spokornih del kristjanov, kterih se savolj odpertih shazov svete zerkve vezh in s' vezhi goreznoščjo godi; sato ker je zhas pokore, tudi zhas gnade in usmiljenja vsim, kteri se gnade, usmiljenja s' pravo resnizhno pokoro vredne storē.

Drugizh se raslozhi odpustik s. léta od drusih popolnama odpustikov v' tem, de se od svetiga ozheta papesha da savolj sploh in posebnih potreb zerkve, in pa zelimu katolshkimu kershanstu, in je ravno sato toliko bolj gotov in mozhan, ker use ude tistiga zhasitiga telesa zerkve, kteriga glava je Jesus Kristus, budí s' sdrushenimi sheljami, s' trudam in persadevanjem pokoro delati, in v' duhu edinosti svete in ponishne proshnje sa gnado, sa usmiljenje v' nebesa poshiljati; sakaj zhe je Jesus Kristus, kakor nam s. evangeli sprizhuje, kjer so dva ali trije v' njegovim imenu sbrani, sam v' sredi med njimi, kako ne bo sanésel, kadar po zelim katolshkim kershanstu, kakor nekdaj po mestu Ninive, vse, revni in bogati, niskiga in visokiga stanu, kmet in gospod, mosh in mládenizh, shena in dekle, s' eno besedo vše,

od berazha do kralja, od otroka do siviga starzhika, vše s' enim glasam k' Bogu sdihuje, klizhe, vpije: Greshili smo, o Gospod, krivizo storili, hudobno delali, odstopili od tvojih sapoved, in nismo hotli biti pokorní tvojim slushabnikam, ki so nam v' tvojim imenu govorili; ali sanesi, sanesi svojimu ljudstvu, in naj se tvoja jesa od naš odverne! Nagni svoje uho in slishi naš, odpri svoje ozhi in poglej nashe revshine! Daj se potolashiti savolj drage kervi svojiga ediniga Šinu, ki jo je do sadnje kaplje prelil sa naš; in na proshnjo nashih bratov sestra, tvojih prijatlov, ki je bila njih smert draga v' tvojih ozheh; posabi nam nashe pregrehe, in nam nikar ne stori po nashim saflushenji, ampak po svoji veliki, po svoji neskonzhni milosti! Kako pravim se ne bo usmilil per takim vpitji zeliga katolškiga kershanstva, in nam nashih grehov, in s' njimi saflushenih štrafeng odpustil, posebno ker se jih med timi, ki tako k' Bogu sa usmilenje klizhejo, zheravno je svet v' hudobii pogresnjen, in je vše meso svoje pota spazhilo, she dosti snajde, kteri svojih kolén pred malikam balam niso perpognili, de bi grehu slushili, ampak so oblazhilo kerstne nedolshnosti bres madesha ohranili, ali ga potim v' kervi nedolshniga jagnjeta, ktero je bilo od sazhetka sa grehe sveta saklano, do zhistiga oprali? Ali bo mogel Bog takó gorazhe in ponishne proshnje svojih svestih slushabnikov, svojih prijatlov, nashih bratov in sestrá, v' nemar pustiti, in jim kaj odrezhi? Ali ne bo na tih, in isvoljenih v' nebesih

proshnje savolj neskonzhniga saflushenja svojiga lastniga Šinu dal duha pokore in usmiljenja skasal greshniku, zhe se mu le ne brani, ne vstavlja, ga ne sanizhuje?

Glej greshnik! greshniza! tako je sveto léto posebno sate, kakor tudi sa zelo keršanštvu sareš leto pokore, v' kterim te mati katolshka zerkev k' spreobernenju in poboljšhanju shivljenja prav posebno budí, fili, ti pa tudi s' proshnjami in saflushenjem svojih dobrih otrok, ki so she na svetu, ali she v' nebesih per Bogu, pomaga; léto pokore, pravim, ker so ti do kraja odperti shazi odpustikov, in te mati kat. zerkev skoraj fili s' njimi; bres duha pokore pa sate, kakor sa nobeniga drusiga ni nobeniga odpustika. Sato nam tudi s' ozha papesh, potim, ko nam sveto leto osnanijo, in shkofam perporozhé, kako naj skerbé ga v' duhovni prid svojih zhéd oberniti, s' takó milimi in prijasnimi, pa tudi s' takó mozhnimi besedami govoré od pokore. S' njih besedami, s' kterimi sklénem danashnjo pridigo, in v' njih imenu te greshnik! greshniza! tudi jest dans k' njej opominjam; poslushaj jih tedaj in vsemi si jih k' serzu.

„K' vam tedaj pravijo, vi vši, otrozi kat. zerkve, se obernemo s' svojim govorjenjem, in vas vše vkup in vsakiga posebej s' vso resnizo opominjamo, in prosimo, de naj vam ne bo sastonj tolika gnada boshja. Preljubi otrozi! zhe sfer kterikrat, je gotovo sdaj silno potrebno v' sé iti, vreden sad pokore roditi, in beshati pred prihodno jesu. To vpijejo, to per-

porozhajo she samé nadloge, ki naš she dolgo
 stiskajo, in ki so nam morebiti she grosnejí
 namenjene, zhe se ne sposnamo, in saref ne
 poboljšhamo: sakaj she je stegnjena njegova
 roka. Pošlušajte tedaj to vse narodi, sastopite
 to vse prebivavzi semlje, sakaj na Kristusovim
 mestu smo poslani, na Kristusovim mestu opo-
 minjamo, spravite se s' Bogom, delajte pokoro.
 Vse vas she enkrat in is serza v' Jesusu Kristusu
 prosmo, de nikar ne sanizhujte bogastva, do-
 brote in sanashanja boshjiga, in se nikar, ka-
 kor bi ne vedili, ali vediti ne hotli, de vas
 njegova dobrota k' pokori napeljuje, jése na
 dan jése ne nakopujte: temuzh vsaki is med
 vas naj prizho Boga v' britkosti svoje dushe
 premishljuje vse svoje leta, naj objokuje vse
 svoje pregrehe, in jih ismije s' svojimi solsami,
 naj se is serza odpové smotam, naj se mu
 gnusi nad temi, ki jih uzhé, in naj beshi
 pred njimi, in naj se tako is zeliga serza pre-
 oberne k' Bogu, de se Gospod potolashen oberne
 k' svojimu ljudstvu, mu je milostljiv, in mu
 namesti saflushenih štrafeng she na tim svetu
 skashe prav veliko dobrot, perpravljen mu po
 smerti she vezhi skasati.“ Amen.

V. P r i d i g a.

Bogat sim, govorish, in premoshen, in nikogar ne potrebujem: inu ne vesh de si réven, sfromak, uboshen slép in nag.

Skriv. ras. 3, 17.

Is vsiga tega, kar ste do sdaj slishali od odpustikov, more vsak sam sposnati, kaj mu je storiti, zhe mu je resniza dosezhi letaf odpustik svetiga leta, ali tudi drugikrat kak drug odpustik; sam sposnati, de bres duha pokore, ali bres velike shalosti nad greham, in bres resnizhne volje se ga ne le samo s' vso skerbijo varovati, ampak ga tudi shtrafovati nad seboj, saj per Bogu ni nobeniga odpustika, ga nikoli ni bilo, in ga tudi nikoli ne bo; sam sposnati, de bi mu bil vsak tak odpustik zerkye, kteri bi mu k' pokori nizh ne pomagal, in se mu ne dal savolj duha pokore, bolj shkodljiv, kakor k' svelizhanju. Pokora tedaj, greshnik, greshniza, o nikar si ne skrivaj te resnize, ki vem de jo dobro sposnash! pokora, spreobrnjenje serza, poboljshanje shivljenja, to je nar pervo, in nar vezhi delo, ki ti ga je treba, zhe ref hozhesh sadobiti odpustik svetiga

leta; in sej vem, de ti je vfa resniza ga sadobiti, ker vidim, koliko se sanj trudish, koliko si persadevash! Ali per vsem tem spesnanji in persadevanji se vender le bojim, in po vse pravizi bojim, de se jih dosti smed vas ne bo poboljshalo, ne spokorilo. Sakaj ne? Sato ker se dosti ne sposnajo, in ne vedo, in nozhejo vediti, de jim je poboljshanje potrebno. Ravno sato sim sklenil govoriti dans od poboljshanja, in vas na ravnost imenovati, tako rekoz h' perstam pokasati, kteri morete svoje shivljenje poboljshati, preden smete odpustik svetiga leta, ali kdaj kak drug odpustik upati. Poslushajte tedej, dragi otrozi matere katolshke zerkve, ki vas toliko ljubi, in toliko skerbi sa vasho pravo, edino in vezhno frezho, poslushajte, sastopite in si k' serzu vsemit, kar bote posebno dans is mojih ust od nje slishali! —

Nikoli ni zhlovek tako prekanjen in prebrisani, nikoli ne ve toliko sgovorov naiti, h' kterimi hozhe saj sam sebe pregovoriti, de ni dolshan storiti, kar se mu perporozha, kakor takrat, ko se mu od pokore govori; kedar mu sa to gre, de bi mogel s' mirnim serzam in h' pokojno vestjo, vesel in dobre volje iti naprej po poti pogubljenja v' svojo strashno in vezhno nesrezho; de bi pekla, kteriga gerlo in she morebiti do kraja odperto pred njim, ne vidil, se ga ne sbal, in ne bil perfiljen se verniti, sapustiti svoje hudobne pota, se svojimu posheljenju odpovedati, in mu toliko takо prijenih rezhi odrezhi, ker mu jih dovoliti Bog prepové. Morebiti fe, greshnik! greshniza!

zhudish, in ne moresh sapopasti, kako bi se mogla ktera pametna stvar tako dalezh sgubiti, in v' toliko nesrezho, v' vezhno pogubljenje she siliti. O, zhudi se nad tim, in pa she bolj se zhudi, de si ravno ti sam tak, ti sama taka! Kolikokrat ti je bilo govorjeno is tega kraja resnize, in na boshjim mestu povedano, de drugazhi shivi, sfer ga sate ni nobeniga svelizhanja, de je sa take pregrehe, ki jih do pernašhash, morebiti toliko zhafa dopernašhash, de she njih shtevila vezh ne vesh, vezhni ogenj v' peklu sashgan od ojstre pravize boshje, kterminu ne moresh oditi, ino mu tudi ne bosh odshel, kakor le s' pravo resnizhno pokoro, s' tim, zhe svoje grehe v' resnizi obshaljujesh, jih sapustish, in se sareš, v' djanji, ne pa samo s' jesikam poboljšhash! Pa kje je twoje poboljšanje? koliko drugazhno sdaj twoje shivljenje? In sakaj ni viditi nad teboj nobeniga poboljšanja? Kako moresh she nebesa upati, in kaj te slepi, de se pekla she ne bojish, zhe ravno od prave resnizhne pokore nizh nozhesh slišati? Ali ne sato, ker se sam pregovorish, ali se drugim dash pregovoriti, de twoje shivljenje ni ne ravno tako slo pogubljenja vredno; de bi moglo po tim takim skorej vse pogubljeno biti, ker skorej vse ravno tako shivi, kakor ti; de so tedej nashe pridige, svarjenja in opominjevanja vse preojstre, in jim sato ni treba ravno vsega verjeti. Kristjan! kristjana! tedej to saflushijo pridgarji in spovedniki, twoji ti od Boga dani uzheniki s' spolnenjem svoje dolshnosti, in s' svojo ljubesni in usmiljenja

polno skerbijo sa twojo neumerjozho dusho , ki bojo mogli enkrat odgovor sa njo dajati ? Ali to , pravim , saflushijo , zhe ti nozhejo kakor bi rad , s' prasnimi obljudbami , in nauki po twoji volji ushes shegetati , in v' svoje in v' twoje pogubljenje smot osnanovati , de jih imash sa lashnike , in ne vem , ali tako nevoshljive ali nagajive ljudi , de ti sastonj in bres urshaha , in le po svoji termi , ne pa po nauku s. evangeliya prepovedujejo toliko prijetnih rezhi , in te , zhe se jih ne varjesh , s' pogubljenjem , s' vezhnimi martrami strashijo ? Poslushajte tedej vse , kteri tako od nas mislite , poslushajte , kaj sam s. Pavel govori od vashiga sadershanja ; in ker mislite , de s. pisma ali ne beremo , ali ne sastopimo , vam hozhem tukej ozhitno is njegovih pisem nektere rezhi brati , in zhe se she bojite , de bi vam ki morebiti prav ne bral , berite to doma tudi sami ; ali zhe sami ne snate , naj vam bero drugi , kterim vezh , kakor svojim pastirjem upate :

V' listu do Rimljyanov 1. post. od 28. do 32. verste s. Pavel tako govori : „*In kakor jim nibilo mar Boga sposnati , jih je Bog njih spazhenimu umu prepustil , de delajo kar se ne spodobi . De so polni vse krivize , hudobije , kurbanja , lakomnosti , malopridnosti , polni nevoshljivosti , ubijanja , krega , goljufije , hudobnosti , podpihovavzi , opravljuvzi , Bogu sovrashni ozhitavzi , prevsetni , napuhnjeni , ismisljevavzi hudiga , starishem nepokorni . Neumni , rasujsdani , bres ljubesni , nesvesti , neusmiljeni . Taki niso sastopili , de so smerti*

vredni, kteri tako delajo, in ne samo kteri tako delajo, ampak tudi kteri takim pervalijo.“ V' pervim listu do Korinzhanov 6. post. 9. — 10. „Ne veste, de krivizhni ne bodo kraljestva Boshjiga posedli? Nikar se ne motite: Ne kurbirji, ne malikovavzi, ne preshehtniki, Ne mehki, ne nezhisti s' svojim spolam, ne tatje, ne lakomniki, ne pijanzi, ne opravljeni, ne odertniki ne bodo kraljestva boshjiga posedli.“ V' listu do Galazhanov 5. post. 19. — 21. „Dela mesa pak so snane, in te so: kurbanje, nagnusnost, nesframnost, nezhistost. Malikovanje, sawdajanja, sovrashtva, sdrashbe, kljubovanje, jese, boji, kregi, raspertje. Nevoshljivost, ubijanja, pijanosti, poshreshnosti in kar je vezh takiga: od takih del vam naprej povem, kakor sim vam pred povedal, de, kateri take rezhi delajo, ne bodo kraljestva boshjiga dosegli. „V' listu do Filipanov 3. post. 17. — 19. „Dershite se po meni, bratje, in glejte na te, kteri tako shivé, kakor nad nami vidite. Sakaj veliko je tazih, kteri, kar sim vam vezhkrat povedal, (sdaj pak tudi s' solsami povem) shivé, kakor sovrashniki krisha Kristufoviga: Kterih konez je pogubljenje: klerih Bog je trebuh: kteri se s' svojo framoto hvalijo, kteri posemeljsko ljubijo.“ V' listu do Kolofanov 3. post. 5. in 6. „Morite tedaj svoje perstene ude; kurbanje, nezhistost, nesframnost, hudo posheljenje, inu lakomnost, ktera je maliko-

vanje. Savoljo kterih rezhi jesa boshja nad otroke nevère pride.“

Kaj odgovorish na vse to ti, ki v' nar vezhih hudobijah shivish, pa se she nedolshniga, nedolshno mislisch in se sato nizh ne bojish? Kaj odgovorish na vse to, prasham, kar se ti je sdaj ne povedalo, (de bi mogel misliti, de pa morebiti s. pismo ne govori ravno takojstro), ampak na ravnost bralo is s. pisma? Ali bi se ti pazh tudi le moglo ojstréji govoriti, in twoje shivljenje bolj na ravnost pogubljevati, kakor ti s. Duh sam is ust s. Pavla govoriti, in ga pogubljuje? Glej tedej! sklenjena je sodba tvojiga pogubljenja, in dokler Bog resnizhen, ali Bog ostane, ga bres prave resnizhne pokore sate ni, in ne bo nobeniga svelizhanja, ampak neusmiljeno grisenje tistiga grosniga zherva, ki ga nikoli ne bo konez; neisrezhene bolezvine v' plamenu tistiga strashniga ognja, ki nikoli ne bo pogasnil; martre ki se ne dado isrezhi, tudi le misliti ne; to bo tvoj delesh, to twoje plazhilo zelo, dolgo nesmerno vezhnošč; in zhe se nìt, tako slaba nìt tvojiga shivljenja, sa ktero samo, tako rèzhi, she visish nad peklenškim bresnam, uterga, preden se spreobernesh in poboljšhash, je na vse vezhne zhase djano sa tvojo revno, ubogo, neumerjozho dusho.

Greshnik! greshniza! kaj vender rezhe tukej twoje serze, in kako je mogozhe, de se per taki sodbi ne trefesh na vših udih, kakor nekdej babilonski kralj Baltasar, kadar mu je v' fredi med gostarijo nesnana rôka njegovo

sodbo, de ga je Bog savergel, in de so se stekli dnevi njegoviga kraljestva in shivljenja, na steno sapisala? Ali te ne bojo té bolj kakor vši gromi in treski strashne besede s. pisma sbudile is tvojiga terdiga, nevarniga, smertniga spanja, in te persilile k' pokori? Ali bosh tedej mogel she prashati kteri more poboljshati svoje shivljenje, preden sme spravo s' Bogam, odpuschenje greha in veznih marter, in tudi she zlo odpustik zhafnih shtrafing upati? Zhe pa vender le she prashash, poslushaj:

Ti ga moresh poboljshati, in drugazhen, drugazhna biti, drugazhi shiveti, ti, ki sam sebi toliko dobriga perpishest, si toliko dopadesh, se ti vslaki slabshi sdi, kakor si ti, in hozhest sato tudi s' prevsetnimi nizhemurnimi oblazhili, oblazhili zhes svoj stan in svoje premoshenje, vših ozhi nase vlezhi, in kakor ti je le mogozhe skasovati, kako kaj visokiga, imenitniga, zhastitiga in posebniga de si; ti, ki se savolj tega, zhe ti je Bog morebiti res kaj vezh dal, kakor drugim, namesti svojo nevrednost sposnati, in Boga sa njegove dobrote sahvaliti, zhes njegove druge otroke povsdigujesh, jih sanizhujesh, in kar si prejel, sebi perpishest, kakor de bi ne bil prejel, ali kakor bi ti bil Bog kaj dolshan, tudi vezh kot drugim dolshan; ti, ki ne moresh od svojiga blishnjiga nizh poterpeti, nizh prenesti, in je she ogenj v' strehi, zhe se ti le kaka besediza nakrishim rezhe, mu ne moresh, zhe te je rasshalil, tega vezh posabiti, in nimash miru in pokoj, dokler se nad njim ne snofisht, in

mu, zhe drugazhi ne moresh, saj s' jesikam
 desetkrat toliko ne povernesh; ti, ki svojiga
 blishnjiga opravljaš, rasnašaš, per ljudeh
 zhernish, le s' takim veseljem hudo govorish
 od njega, naj she bo res ali ne; ti, ki vezhi
 del savolj zhasti per ljudeh storish, kar more-
 biti res dobriga storish, in ne moresh, kakor
 farisej v' tempeljnu, nikoli dosti dopovedati,
 kako dober, dobra de si, in de nisi tak kakor
 drugi ljudje, krivizhni, ubijavzi ali preshesht-
 niki; ti, ki ti le tolikanj teshko dé, zhe Bog
 twojimu blishnjimu ravno toliko ali tudi she
 vezh da, kakor tebi, in mislisch, de ti bolj
 saslushish dobro imeti, kot pa twoj blishnji;
 nasproti pa se ti dobro sdi, zhe vidish, de
 se mu hudo godi, in si, Kristusovimu povelju
 na ravnost nasproti, vesel, kadar twoj blishnji
 shaljuje, shalosten kadar se twoj blishnji veseli.
 Vse to, in kar je vezh takiga, je oshabnost,
 napuh in prevsetnost, je pomankanje ljubesni,
 sovrashtvo in neusmiljenje, je nevoshljivoſt!
 Nikar se tedej na goljufaj, ne sapeljuj, nikar
 si per takim sadershanji nebef ne obetaj; sakaj
 s. Pavel, kakor si brati slishal, ti sprizhuje,
 de so smerti vredni, kteri tako delajo, de
 bosh tedaj, in po boshji pravizi moresh biti
 pogubljen, zhe svojiga shivljenja ne pobolj-
 shash! „In kakor jim ni bilo mar Boga spo-
 snati, jih je Bog njih spazhenimu umu pre-
 pustil, de so polni nevoshljivosti, krega, go-
 ljufije, podpihovavzi, opravliviži, smishlje-
 vavzi hudiga, Bogu sovrashni, ozhitavzi, pre-
 vsetni, napuhnjeni, bres ljubesni, neusmiljeni.

*Taki niso sastopili, de so smerti vredni,
kteri tako delajo!“*

Ti se moresh poboljshati, drugazhen, drugazhna biti, drugazhi shiveti, ti, ki si v' posemeljsko ves sateleban, na to, kar ti je Bog zhasniga dal, ves navesan, po tem, kar ti ni dal, ves mertev; ti ki zhasnih rezhi shelish, jih vkup grabish le sato, ker te veselé, jih hraniš le sato, de jih imash, imash le sato, de bres njih nisi, ali morebiti zlo de bi imel kaj sapravljeni, druge revnishi s' zhim slepiti, in v' greh sapeljevati, ali k' vezhimu, de moresh kakor nekdej evangelski bogatin, sam per sebi rezhi: pi, jej, bodi dobre volje, sakaj na dolgo zhaza si s' vsim previden, ne more ti smankati; ne pa, de bi komu tudi bres prevelikiga lastniga dobizhka kaj dobriga storil, sebi in drugim k' svelizhanju s' njim pomagal; ti, ki namesti narpred iskati boshjiga kraljestva in njegove pravizhnosti, ishesh s' tako skerbijo zhasniga, de ti she sa dusho, sa vezhnoſt, sa Boga in njegovo slushbo nizh zhaza ne ostane, in sa nektere vinarje dobizhka Boga in njegovo slushbo samudish, vse storish, vse dopustish, in svojo dusho na prodaj postavish; in de ob kratkim vse povem: ti, ki ti je sa zhasno vezh mar, kakor sa vezhno, sa denar premoshenje vezh mar, kot sa dusho; ti, ki te blago, srebro in slato bolj veseli, kot Bog in njegova prijasnost, in imash vezh skerbi kaj zhasniga perdobiti, ali ohraniti, kot pa Boga in njegovo voljo prav sposnati, spolniti, mu v' vseh rezheh dopasti, in per bogastvu, premoshenji in denarji

kaj drujiga in kaj vezh ifshesh, kakor tega, de bi mogel poshteno in ljudem bres shkode svoje dni preshiveti, jih loshej sa Boga in v' njegovi flushbi preshiveti, ali zhe imash otroke, de bi jih mogel s' vsim, kar jim je sdaj in tudi v' prihodno treba, previditi in preskerbeti. Vse to, in kar je vezh takiga, je lakomnost, nikar tedej sam sebe ne slépi, ne golufaj, ne sapeljuj, nikar si per takim sadershanji nebes ne obetaj; sakaj s. Pavel, kakor si slishal brati, te imenuje malikovavza, in ti naprej pové, de ne bosh dosegel boshjiga kraljestva: *Nikar se ne motite, lakomniki ne bodo posedli boshjiga kraljestva.*

Ti ga moresh poboljshati, drugazhen biti, drugazhi shiveti, nezhisti mladenzh, ki te ni ne Boga strah, ne ljudi fram, ki ti ne gre skorej nobena pridna is ust, ki svojim ozhem vse dopustish, ki nisi ponozhi nikoli ugnan, in kakor rujovezh lev okoli hodish, in ifshesh, kje bi kako nedolshno dusho sapeljal, ali kako sapeljano popolnama in sa vselej spazhil, in jo v' nar vezhi zhasno in vezhno nesrezho pokopal, in se she hvalish s' svojo nesframnostjo; ti ga moresh poboljshati, drugazhna biti, drugazhi shiveti, nesramna dekliza, ki imash vedno polno glavo nespodobnih misel, in ti le to po glavi hodi, in se lishpash, napravljaš, obnashash kakor nar bolj vesh, in snash, in moresh, de bi jim bolj dopadla, tega ali uniga pred v' svoje mreshe spletla; ti ki tako rada poslušhash kvante, tudi sama prepevash kvantarske pesmi, in namesti bolj kot pred stupeno kazho

beshati pred vsem, kar v' nezhilstost sapeljuje, sama hodish v' slabe tovarshije, na nevarne kraje, v' pohujshljive nezhilstiga duha polne kratkozhase, in nisi nikoli bolj vesela, nikoli bolj bres skerbi, kakor v' sredi med nesramnimi mladenzhi, to je v' sredi derezhih volkov, ki toliko preshé v' twojo dusho; de bi jo pred konzhali; ti, ki ti ni nobena rezh pregerda, preostudna, prenagnusna, de se le svojimu sapeljivzu ne samerish, ali svojimu shivinskemu poshelenju sadosti storish. Ti ga moresh poboljshati, drugazhen, drugazhna biti, drugazhi shiveti, ki v' sakonskim od Boga postavljenim, od Kristusa posvezhenim stanu, v' kterim bi sa to moglo tudi vse spodobno, vse po pameti in po keršansko, vse s' dobrim Bogu dopadljivim naménam in konzam posvezheno biti, posabish, de si kristjan, kristjana, de si zhlovek, pametna stvar, in shivish po svojim nagnenji kakor konj in meseg, ktera pameti nimata. Ti ga moresh poboljshati, drugazhen, drugazhna biti, drugazhi shiveti, ki se morebiti ljudi she nekoliko sramujesh, pa, pred svetam skrito, do pernašash she vezhi gnušobe pred Bogom, in sam, sama s' seboj, ali s' svojim spolam gerdobije in ostudnosti uganjash, mutaste, sodomske pregrehe, savolj kterih so bile nekdej zele mesta, s' shveplenim ognjem od nebes poshgane. O nikar se tedaj ne golufaj, ne slépi, ne sapeljuj, nikar si per takim sadershanji nebes ne obetaj, sakaj s. Pavel ti na ravnošt pové, de per takim shivljenji sate ni isvelizhanja: *Nikar se ne motite, ne kurbirji ali loterniki, ne pre-*

*sheſtniki, ne sami ſ' Jeboj ne ſ' svojim
ſpolam neſramni ne bojo kraljeſtva boshjiga
poſedli.*

Ti ga moreſh poboljſhati, drugazhen biti, drugazhi shiveti pijanz, poſhreſhnik, ſapravljenz, ki ſi ne vefh nobene mére, in ſe nali-vaſh ſ' vinam, dokler ga kaj v' té more; ſapravljaſh ſvoje premoſhenje, ſ' ktermi bi mo-geſh ſheno, otroke preſkerbeti, ſvoje dolge plazhevati, in ſvojimu bliſnjimu kaj dobriga storiti; ti, ki prav rězhi le ſato ſhivish, in gredó veſ tvoj trud in persadevanje, vſe twoje ſkerbi, zhe ſe prav premiſliſh, ſadnizh le na-to, de bi pil, jedel, bil dobre volje, ſlad-noſti vſhival, imel vſe po ſvojih ſheljah, in imash kakor nekdaj evangelski bogatin v' pravi in vſi ſaſtopnoſti ſvoj trebuh ſa ſvojiga boga, in bo ſato pogubljenje tvoj konez, naj bo ſzer ſhe tako nadolshno twoje ſhivljenje. Nikar ſe tedej ne ſlepi, ne ſapeljuj, ne golufaj, nikar ſi per takim ſadershanji nebef ne obetaj, ſakaj ſ. Pavel ti na ravnost in ſ' ſolsami pogubljenje napoveduje, rekozh: *Kterih Bog je trebuh, kterih konez je pogubljenje.*

Ti ga moreſh poboljſhati, drugazhen, drugazhna biti, drugazhi shiveti, ti, ki ſvojimu bliſnjimu krivizo delash, mu kradefh, ga golufash, derefh, in kakorkoli njegoviga premoſhenja po krivizi kaj na ſe ſpravifh. Nikar ſe tedej ne golufaj, ne ſapeljuj, nikar ſi per takim ſadershanji nebef ne obetaj; ſ. Pavel ti na ravnost rezhe, de per takim ſhivljenji ſate

ni svelizhanja: *Nikar se ne motite, ne kriwizhni, ne golufi, ne tatje, ne odertniki ne bojo boshjiga kraljestva posedli.* Glejte, všim, kteri ste tem, ali drugim takim pregreham podversheni, med ktere se morejo samude svojih dolshnošči v' vezhih rezheh, nesvestoba v' flushbi, nepokorshina proti poglavarem, v' nemar puštanje podloshnih in prav posebno svojih otrok v' tem, kar njih svelizhanje sadene, gotovo tudi shteti; sakaj *k dor sa te ne skerbi*, so spet besede sv. Pavla, *je vero satajil, in je huiji, kakor nejevernik;* všim takim vam je pokora, preobernenje serza, poboljšanje shivljenja tako potrebno, de drugazhi sa vas ni, in nikoli ne bo nobeniga odpustika, tudi ne nobeniga odpustika vezhnih shtrafing, nobene prijasnosti s' Bogom.

Premisli tedej tujej, moj kristjan! svoje shivljenje, in ga premisli prizho Boga, kakor je Bogu snano, in v' strahu in trepetu sa svoje svelizhanje; in zhe ti twoja vest sprizhuje, de si le eni sami smed tih, ali drugih takih hudobij podvershen, o jenjaj se v' svojo lastno in vezhno nesrezho motiti, kakor de bi mogel bres prave resnizhne pokore Bogu dopasti, nebesa upati, ker si po besedah sv. Janesa, zhe tudi le ene same sapovedi ne dershish, vših kriv in dolshan! Nikar tedej ne samudi sa svoje svelizhanje tako srezhniga in dragiga zhasa; sakaj glej, *sdaj je prijeten zhas, sdaj so dnevi svelizhanja!* in ker vidish, de zelo kateršanstvo, greshniki, in pravizhni, ne le sase, tudi sate k' Bogu sdihujojo, molijo,

pokoro delajo, skleni s' njih molitvijo tudi svojiga serza ponishno in sgrevano vpitje, s' njih solsami tudi svoje spokorne solse, s' njih trudam in persadevanjem boshjo jesu potolashiti, tudi svoje spokorne dela. Nikar ne posabi, de te velikost boshjiga usmiljenja k' pokori vabi, in jenjaj si, saj letas jenjaj s' svojim terdovratnim in nespokornim serzam jesu boshjo nakopovati sa dan mashevanja! Naj bo tedej prizhijozhe sveto leto sate leto pokore, resnizhniga spreobernenja, stanovitniga poboljshanja, de bo tudi saref leto svelizhanja, Amen.

VI. P r i d i g a.

Védi, in vidi, kako hudo in grenko je sa-te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga, in de se mene ne bojish, rezhe Gospod, Bog vojsknih trum. Jerem. 2, 19.

Po nauku nashe s. vere je greshniku v' sakramantu s. pokore, zhe ga vredno prejme, odpushena njegova pregreha, in s' njo vred vezhne shtrafinge, ki jih je saslushil; pa vender le tako, de so mu v' zhasne spremenjene, ktere bo mogel ali na tem svetu, ali po smerti v' vizah terpeti. To hozhe od njega boshja praviza, in sato ga od te dolshnosti nobena oblast ne more odvesati; vender pa mu samore boshja praviza per vsi svoji ojstrosti savolj neskonzhniga saslushenja Jezusa Kristusa, in tudi savolj saslushenja svetnikov tudi od zhasnih shtrafing perjenjati, zhe je tega vreden. Prasha se tedej, kaj more greshnik, potim ko je svoje grehe sapustil, in se jih v' prihodno s' vso skerbijo, in kar bo le mogozhe, varovati sa terdno sklenil, she drusiga, she vezh storiti, zhe saref hozhe odpushenje, ali odpustik tudi zhasnih shtrafing per Bogu dosezhi. Na to prashanje vam bom dans odgovoril in skasal,

de moremo sraven tega, de svesto in v' duhu pokore opravimo, kar zerkev v' sadobljenje od-pustika svojim otrokam naloshi, she tudi imeti pravo, resnizhno voljo po svoji slabosti sa svoje grehe tudi s' drugimi spokornimi deli rassha-ljeni pravizi boshji sadostvati. Ker na to res-nizo, kar sadene v' sadobljenje odpustikov potrebno perpravo, nar vezh pride, jo posebno, in kar je mogozhe verno in svesto poslushajte.

Dve resnizi naš morete od tega, kar sim rekeli, popolnama preprizhati. Pervizh uzhi našha mati kat. zerkev sama v' vélikim Trid-sboru, de Bog od greshnikov, kteri so s' sa-nizhevanjem gnade boshje, ki so jo bili per s. kerstu prejeli, s. Duha shalili, in se tempeljna boshjiga (sakaj Bog je prebival v' njih) oskru-niti in mu nezlasti storiti niso bali, vezh ho-zhe, de jím grehe odpusti, kakor pa v' sakra-mentu s. kersta; uzhi, de hozhe od njih, pre-den jím jih odpusti, de naj ne le samo od njih odstopijo, in naj jih obshaljujejo in sov-rashijo, temuzh de naj se jih tudi pred nje-govim namestnikam ponishno obtoshijo, ali saj resnizhno voljo imajo se jih obtoshiti, in de naj s' postam, almoshino, molityjo, in s' drugimi deli pokore sadosti store, ne szer sa vezhne shtrafinge, ki jih sakrament s. pokore s' graham vred odpusti, ampak sa zhasne shtra-finge, ktere niso kakor v' sakramentu s. kersta, vselej vse odpushene;*) s' eno besedo, uzhi, de je sadosti storjenje, ali saj resnizhna volja

*) Sess. 6. c. 14.

sadosti storiti sa svoje grehe od greshnikove strani ravno tako potreben del k' sakramantu s. pokore, kakor spoved ali grevinga; *) de te-dej bres take resnizhne volje ravno tako ne more tega s. sakramenta po vrednim prejeti, kakor bres prave resnizhne grevinge, ali ko bi se svojih grehov spovedati ne hotel; sakaj kjer tega trojniga manka, tiste rezhi manka, ktera sgol sama samore Boga k' usmiljenju omezhiti, sgol sama per Bogu odpuschenje grehov sadobiti. Tako potrebno tedej, greshnik! greshniza! zlo tako potrebno ti je sadosti storjenje, ali saj resnizhna volja sadosti storiti, kolikor je v' twoji slabi mozhi, de drugazhi sate ni nobeniga odpuschenja grehov, nobene sprave s' Bogam.

To ti sprizhuje tudi Rimski katekisem, to je bukve keršanskiga nauka, in njegov nauk se na ravnost sme imenovati nauk matere katolshke zerkve, ker je bil od vezh brumnih in bogabojezhih šhkofov spisan in slošhen; od s. papesha Pija V. in od njegovih kardinalov (kardinali so brumni in užheni šhkoſje, in svetovavzi papeshevi, kakor so postavim korarji šhkoſji svetovavzi) na tanko pregledan; od zeliga katolshkiga keršanstva s' veseljem sprejet in poteren. Ta katekisem, pravim, kteri povsim katolshkim keršanstvu toliko velja, ti sprizhuje tako potrebo sadosti storjenja, ker uzhi, de so ti trije k' sakramantu s. pokore potrebni deli, namrezh: grevenga, spoved in sadosti storjenje tako sklenjeni med seboj, de je v'

*) Sess. 14. c. 3.

pravi resnizhni grevingi tudi vselej she sapopadeno prava resnizhna volja se svojih grehov spovedati, in tudi sadosti storiti sanje; de tedej, zhe take resnizhne volje nimash, tudi nobene prave grevinge nimash, in po tim takim gotovo nobeniga odpuschenja svojih hudobij sadobiti ne moresh.

Morebiti mislish, moj kristjan! de je boshji pravizi zlo lahko in s' nar manjimi rezhmi sadosti storjeno, tudi sa nar vezhi grehe s' nar manji rezhmi she sadosti storjeno. Ali poslushaj, kaj tudi v' ti rezhi zerkev misli. V' Rimskim katekismu se skorej na ravnost imenuje tako sadosti storjenje ozhishevanje, s' ktem se more, karkoli je na duši madeshov greha, sbrisati; v' Trid. velikim sboru zerkev sapové kristjane uzhiti, de se more, kakor ste she slishali, sa tiste zhasne shtrafenge, ktere potim, ko je bil v' sakramantu s. pokore greh sbrisan, in vezhne shtrafenge odpushene, she ostanejo, in jih bo greshnik, zhe jih tukej ne sbrishe, po smerti mogel terpeti, s' postam, almoshino, molitvijo in drugimi deli pokore sadosti storiti; in na drugim kraji sapové raven ta veliki sbor, de naj duhovni Gospodovi po previdnosti, in kolikor is rasvetljenja s. Duha sposnajo, velikosti grehov in mozhi spokornikov permerjene svelizhanske pokore nakladajo.

To je nauk matere kat. zerkve od sadosti storjenja, tako misli tudi ona s' svetim Augustinam, de vsak greh, zhe ga posebna ljubesen do Boga ne pokrije, more shtrafan biti;

de se bo tedej v' vizah zhiftil, kdor tukej s' spokornimi solsami vseh madeshov greha is svoje dushe ne sbrishe; de bo v' vizah s' grosovitnimi bolezhinami plazheval tisti dolg, kteri mu potim, ko mu je vezhno smert pregledana, she ostane, zhe ga tukej s' spokornimi deli ne poplazha; de je tedej vsak dolshan, kolikor po svoji slabosti premore, delati velikosti in hudobii svojih pregher permerjeno pokoro. In zhe tako misli, to uzhi, kako bo mogla odvesati greshnika od dolshnosti po svoji mozhi pokoriti nad seboj svoje hudobije? kako mu boshji pravizi dolshne shtrafinge odpustiti, in misliti, de mu bojo tudi pred Bogom odpushene, dokler ne more po veri upati, de mu bojo savoljo njegoviga posebniga duha pokore, ki ga nad njim vidi, ali obuditi hozhe, savoljo njegove posebne shalosti nad rasshaljenjem boshjim, njegove gorezhe ljubesni do Boga, in resnizhnih shelja mu sa svojo nepokorshino sadosti storiti, dokler, pravim, ne more upati, de mu bojo savoljo take notranje pokore odpushene?

Drugizh je od odpuščikov to sploh nauk, de ne odveshejo greshnika od njegove dolshnosti pokoro delati, ampak de mu le to nameščijo, kar on sam storiti ne more; de mu per njegovi nesmoshnosti le na pomozh pridejo, in le to spolnijo, kar mu savoljo njegove slabosti per pokori manka. Tako uzhé katekismi nashe shkofije, tako drugi katekismi, tako nar vezhi uženiki, in med njimi shkofje, kardinali, papeshi.

Morebiti se ti preojstro sdi to govorjenje, in ga teshko prenesesh, ker bi raji take odpustike, de bi ti ne bilo treba nobene pokore delati, in bi per Bogu vse proti popravili in poravnali, kar tvoje pregreshno in rasujsdano shivljenje popazhi, in ne jenja pazhit. Poflushaj tedej in se sam od tega preprizhaj.

Uzheni shkof Bosuet v' premishljevanji sa sveto letu v' 1. nauku tako pishe: „Varovati se je pa, de ne bomo menili, de naš zerkev s' odpustiki hozhe od dolshnosti sadosti storjenja odvesati; duh zerkve je she le, nobenimu greshniku odpustika ne dodeliti, kakor le tistim, kteri sposnajo, de so dolshni boshji pravizi sadosti storiti, kolikor jim zhloveshka slabost perpusti... S' eno besedo, zerkev per delenji odpustikov ne misli gorezhiga ajfra slabiti, kteri naš perganja, de se savolj rasshaljene pravize boshje nad seboj mashujemo; temuzh le tistim hozhe pomagati, kteri so dobriga serza, in to nadomeštiti, kar njih slabosti manka.“ Kardinal Boroni pravi, de se papeshevi odpustiki le tistim dajo, kteri, kolikor jim njih slabost dopusti, dobrih del delati ne opuste; ne pa lenim, nemarnim, toshljivim greshnikam. *) Kardinal Kajetan sprizhuje, de more, kdor hozhe odpustik sadobiti, resnizhno voljo imeti, tudi sam, kolikor bo mogel, sa svoje grehe pokoro delati, in pravi, de je odpustika popolnama nevreden, kdor sam more boshji pravizi sadosti storiti, pa nozhe; ker odpustik gresh-

*) Concina Theolog. Christ. de Indulg.

niko le toliko pomaga, de mu namésti, spolni, kar on sam ni mogel storiti, ali savolj svoje slabosti, ali savoljo pomankanja zhaza, ali kobi bil morebiti vtegnil nekoliko premalo skerben biti v' spolnenji dolshne pokore.^{*)} Kardinal Belarmin pravi, de si modri in pametni kristjani od papesha dodeljene odpustike tako isloshe, de si, kadar jih shelé dosezhi, resnizno persadevajo obroditи sad pokore, in Gospodu sa svoje grehe sadosti storiti.^{**)}

To resnizo poterdijo tudi sami papeshi, kteri so, kakor sprizhuje uzheni kardinal Kajetan, v' vsakim osnanjenji odpustikov rekli, de jih dajo le resnizhnim spokornikam, le tistim, kteri so saref spokorni;^{***)} tisti pa niso saref spokorni, kakor ravno ta kardinal govori, in moremo she sami sposnati, kteri si ne persadevajo obroditи vredniga sadu pokore, to je, kteri nozhejo po svoji mozhi delati svojim pregreham permerjene pokore. To resnizo nam sprizhujejo tudi naši sdanji s. ozhe papesh v' svojim pisanji do vših katolških škofov, ker pravijo, de odpustik s. leta nima tiste mozhi, de bi ljudem prevsdignil dolshnost s' grehi rasshaljeni pravizi boshji sadostovati, in de, kadar od ojstrošči greham dolshne štrasinge s' odpustikam odjenjajo, ne morejo imeti druge misli (drugiga naména in konza) kakor de naj bojo te tolike gnade le tisti deleshni, kteri bojo vse

^{*)} Fleury hist. eccl. l. 125.

^{**) Concina loc. cit.}

^{***)} Fleury h. eccl. l. 125. n. 36.

storili, kar is nauka Jesusa Kristusa vedó, de Bog v' potolashenje svoje pravize od njih hozhe; in prezej po tih besedah spovednike opomnijo besedí Trid. sbora, s' kterimi Kristus svojo zerkve uzhi, kakoshno pokoro hozhe Bog de naj greshniki delajo, namrezh graham in pa slabosti greshnika permerjeno pokoro. Ravno tako se tudi bere od s. papesha Gregorja VII. de je bil nekshnimu shkofu dal odpustik le s' tem perstavkam, zhe bo, kolikor mu je mogozhe, s' dopernashanjem dobrih del, in objokovanjem svojih pregreh svoje truplo spremenil v' zhistro prebivalishe boshje.

To resnizo nam poterdi jo zerkvene sgodbe nekdanjih zhasov, ktere nam sprizhujejo, de je nekdej zerkve, kakor ste she slishali, v' mirnih zhasih le takim dajala odpustike, kteri so si posebno persadevali potolashiti rasshaljeno pravizo boshjo, in ji s' spokornimi deli, naj so jim bile od zerkve naloshene, ali naj so si jih she sraven sami nakladali, kar zhloveshka slabost perpusti, sadosti storiti; in veliki zerkveni sbor v' Nizeji je na ravnost prepovedal, jih dajati takim, kteri pokoro le toshljivo delajo, to je, kteri spokorne dela, ki so jim naloshene, leno in merslo, bres prave notranje shalosti in serzhne grevence opravlja, in si nozhejo nobene file storiti, si nizh pertergati, de bi se greshnih perloshnost obvarovali, ktere storé, de skushnjava zhlovezkovo slabost premaga. „V' vsih rezheh, tako govori ta s. sbor, ktere pokoro sadenejo, je shkofu perpusheno s' tistimi po vezh let dolgim pokorjenji bolj

persanesljivo in dobrotljivo ravnati, kteri v' djanji, to je, s' straham pred boshjo sodbo, s' svojimi solsami, s' poterpeshljivostjo in s' dobrimi deli pokashejo, de je njih pokora resnizhna, ne pa le k' videsu. Tisti pa, kteri pokoro le toshljivo, le k' videsu, in merslo delajo, ker menijo, de je she pokora, zhe le v' zerkev stopijo, naj svoj zhaf dostoje.“ *) In zerkveni sbor v' Anziri v' letu 314 je she srazen shkofam tudi oblast dal takim lenim in toshljivim spokornikam zhaf pokore she podaljshati.

Sposnaj tedej, moj kristjan! de se odpustiki ne dobé tako lahko in skorej sastonj, kakor morebiti mislisch, in de ti jih zerkev ne daje, tudi ne more dajati sa to, de bi twojo lenobo podpirala, in te vse ojstre in teshavne pokore presdignila; temuzh she le obuditi, she le vshgati k' pokori te hozhe s' odpustiki, in po tim takim jih nisi vreden, in jih sato tudi ne moresh deleshen biti, zhe nimash resnizhne volje, in si ne persadevash svojih dolgov posvoji premoshnosti boshji pravizi sam poplazhati. In v' resnizi, zhe pred kaj zhafa v' kat. zerkvi she sa tiste ni bilo nobeniga odpustika, kteri so pokoro leno in toshljivo delali, in je zerkev she sdaj vishana ravno od tistiga s. Duha, kakor v' pervih zhafih; kje, kako in kakoshen odpustik bi mogla imeti sa take greshnike, kte-ri pokore she leno in toshljivo ne delajo? Sato pa tudi pravi Kardinal Kajetan, de jih per to-

*) Bossuet medit. pour le tems du jub;

likim štlevilu kristjanov, kteri ob zhasu s. leta, ali drugih takih odpustikov, zerkve obiskujejo, le filno malo sad odpustika v' resnizi sadobi.*)

Nikar mi tukej ne govorí od shazov zerkve, is kterih mislisch, de odpustiki twoje dolge boshji pravizi tako plazhajo, de ti potim vezhi treba nobene pokore delati. Vem, de ima le ena sama kaplja kervi Jesusa Kristusa per Bogu neskonzhno zeno, in samore sa vse grehe zeliga sveta, ki so se kdaj storili, se sdaj delajo, in se bodo noter do konza sveta she storili, boshji pravizi popolnama sadosti storiti; vem, de so vse udje zerkve, naj bojo she na semlji, ali she per Bogu v' nebesih, v' Jesusu Kristusu eden s' drugim ravno tako sklenjeni, kakor udje eniga telesa, in de to, kar eden dobriga stori, ali je she storil, savolj saflushenja Kristusoviga, kteri je glava tega telesa, tudi drugimu lahko pomaga. In kdo si bo tudi upal rezhi, de gorezhe molitve s. Janesa sa tiskiga sapeljaniga in spazheniga mladenzha, poglavarja televajov, potim ko ga je bil spet Kristusu nasaj dobil, mladenzhu niso nizh pomagale? nizh pomagali njegovi dolgi posti, s' kterimi je s' njim vred in sanj pokoro delal? Ali nikar ne posabi greshni zhlovek! de Jesus Kristus ni sato terpel sa twoje grehe, de bi tebi ne bilo treba nizh sanje terpeti, nobene pokore delati; ampak sato, de ti je per svojim nebeshkim Ozhetu saflushil, de twoje dela, kolikor jih namrezh s' njegovim saflushenjem

*) Loc. sup. cit.

sklenesh, per Bogu kaj veljajo, in mu samoresh kaj poverniti, kar bi ti bres njegoviga saflushenja ne bilo mogozhe; in de bi to, kar savoljo svoje slabosti res ne premoresh, on s' svojim terpljenjem namestil in spolnil. Nikar ne posabi, de tudi sam s. Janes apostel, ni zlo nizh vedel od takih odpustikov, kakor shne bi ti rad, odpustikov, kteri bi se mogli drugazhi kakor le s' duham pokore sadobiti; ker je bil zlo tako preprizhan, de rasshaljeni boshji pravizi more biti sadosteno, de je s' sapeljanim mladenzham vred tudi on sam sanj delal pokoro, in se veliko postil, in ga she le potim s' zerkvijo spravil, mu odpustik dal, ko je mogel upati, de je pred Bogam she veliko plazhaniga njegoviga dolga, in tudi she po sadobljenim odpustiku ne bo jenjal ga po svoji mozhi plazhevati; sakaj s. Apostel se ni hotel od njega lozhiti, dokler ni nad njim sapustil greshnikam velikiga sgleda prave resnizhne pokore.*). Nikar ne posabi, de je s. Janes greshnimu mladenzhu s' svojimi molitvami in posti le pomagal boshji pravizi plazhati njegov dolg, in de je mladenizh serzhero obshaljeval svoje grehe, s' sklezhimi solsami Boga sa odpuschenje profil, in tudi sam s' ojstrim in dolgim postam pokoro delal, in jo delal tudi she potlej, ko ga je bil s. Janes she spravil s' zerkvijo.

Prasno bi bilo szer rezhi, tudi jest to vem, in s' velikim in uzhenim shkofam Bosuetam

*) V. Fleury hist. eccl. l. 2, n. 54.

uzhim in terdim, prasno pravim, bi bilo sfer
 rezhi, de so dela pokore, ktere se per odpu-
 stikih in ob zhasu svetiga leta sapovedujejo, vse
 prelahke in premajhine, de bi samogle
 shtrafinge drugiga shivljenja po pravizi nadomestiti; ker je toliko imenitnih užhenikov, smed
 kterih so bili nekteri na svetiga Petra sedesh
 povsdignjeni, uzhilo, de spokorne dela, ktere
 se per odpustikih v' potrebno perpravo naloshé,
 in po veri spolnijo, kakor she majhine, od
 gorezhe ljubesni, ktero odpustiki v' spokorni-
 kih obudé, tako veliko zeno sadobé, de so s'
 neskonzhnim saflushenjem Jesuseove kervi in
 vših svetnikov sklenjene, sadosti naš popolnama
 ozhititi. Ali ravno ſ' temi besedami te, m. kr.!
 ti imenitni užheniki, smed kterih so nekteri
 bili tudi papeshi, užhé, in ti sprizhujejo,
 pervizh, de per vših she takih, she tako po-
 polnama odpustikih, ki jih sadobiti shelish, in
 ſi persadevash, more sa tvoje grehe boshji pra-
 vizi vender le biti sadosti storjeno, tvoji dol-
 govi ji vender le biti plazhani. Drugizh, de
 tiste dela in molitve, ki jih v' sadobljenje od-
 pustikov opravljaſh, same is ſebe, ali is tega,
 de so ti od zerkve sapovedane, nimajo mozhi
 boshji pravizi sadosti storiti, ampak le is vezhi
 ljubesni do Boga, ki jo v' spokorniku obudé;
 de tedej odpustiki ne plazhujejo pred Bogam
 nashih dolgov is svoje lastne mozhi, ampak le
 s' nasho notranjo pokoro, ki naš obude k' nji;
 sfer s' majhnim denarjem, zhe ſmem tako re-
 zhi, kteri pa pred Bogam nar vezh, vse velja,
 kakor ſe postavim tudi denarni dolg s' malo

slata ravno tako popolnama plazha, kot s' velikim shtevilam kufreniga denarja. Tretjizh, de ne moresh po tim takim nikoli nobeniga odpustika vezh deleshen biti, kakor le toliko, kolikor take od zerkve sapovedane molitve in opravila in vse to, kar ti zerkev s' odpustikam obljubi, ljubesen do Boga v' tvojim serzu bolj vshge, vname, vezhi stori; in tedej le toliko, kolikor vezh duha pokore obudi v' tebi, kteri je vselej ravno tako velik, kakor velika je ljubesen do Boga; sakaj kolikor vezhi je twoja ljubesen do Boga, ravno toliko vezhi je tudi twoja shalost, de si ga rasshalil, toliko vezhi twoje shelje de bi greha ne bil storil, in ker je, kar je storjeno, storjeno, toliko vezhi twoje shelje in persadevanje ga pred Bogam kolikor po svoji slabosti moresh, saj popraviti, poravnati, sbrisati.

Rasuméj to, o kristjan! ti, ki mislisch de se odpustiki tako lahko in dostikrat skorej sanizh dobivajo. S' ljubesnijo do Boga in pravo resnizhno grevingo, bres ktere si ljubesni do Boga she misliti ne moremo, kakor bosh slišhal, kadar se bo od grevinge gororilo, s' ljubesnijo do Boga pravim, kakor sim od grevinge is Rimskiga katekisma she rekel, je v' greshniku vselej sklenjena tudi resnizhna volja obroditи vreden sad pokore, to je, po svoji slabih mozhi delati svojim hudobijam permérjeno pokoro; zelo tako sklenjena, de zhe njé nima, tudi ljubesni do Boga nima v' serzu. Ker tedaj le ljubesen do Boga greshnika stori odpustikov vredniga, jih je sato tudi le toliko

vreden, kolikor ima resnizhno voljo shtrafovati nad seboj svoje pregrehe, in po tim takim popolnama nevreden, zhe je nima. Nikar ne rezi: kaj mi tedej pomaga tudi she tako popolnama odpustik, zhe bi mogel sam, kolikor moja slabost dopusti, pokoro delati? To ti pomaga, de ti storì, kar ti sam storiti ne moresh, de boshji pravizi toliko plazha tvojiga dolga, kolikor ga ti sam plazhati ne premoresh. Zhe tedej premislish, de je tvoj dolg pred Bogam vezhi, kakor tistiga evangelskiga hlapza, kteri je bil svojimu gospodu deset tawshent talentov denarjev dolshan, sraven pa svojo nepremoshnost, namrezh kako majhina rezh proti tvojimu dolgu je to, kar sam storiti sameresh; bosh pazh sposnal, de ni nizh tako majhniga, ampak saref kaj velikiga, in neisrezhena gnada, kar ti storì. Nikar se tukej tudi prevezh ne modruj, de bi rekел: „Saj posadobljenim popolnama odpustiku, kdor ga vredno sadobi, ni treba vezh pokore delati; sakaj zhe mu, kader mu je bil dan, niso bile tudi pred Bogam sbrisane vse zhasne shtrafinge, ga pred Bogam ni dosegel; zhe so mu bile pa sbrisane, sakaj bi she mogel pokoro delati? Zhimu she plazhevati tisti dolg, ki mu je pregledan, she odpuschen? S' resnizhno voljo, delati svojim preghram permerjeno pokoro, mkr.! je ravno taka, kakor f' popolnama grevingo, ktera greshniku per Bogu sadobi odpuschenje vseh grehov tudi pred spovedjo, bi mu ga pa ne sadobila, ker bi ne bila nobena popolnama grevinga, ko bi ne imel resnizhne

volje se jih, ker Bog tako hozhe, tudi spovedati. Ravno tako tudi hozhe Bog, de naj se nje-govi pravizi sa dopernešene pregrehe sadosti storiti. Kdor tega storiti ni perpravljen, ni vreden, in ne more dosezhi nobeniga odpustika; kdor pa saref hozhe in je terdno sklenil to storiti, mu Bog, kakor je bilo she v' pervi pridigi skasano, njegovo dobro voljo sa delo vsame, in savoljo nje odpusti tudi zhasne shtrafinge greha; kakor postavim telesni ozha svojimu otroku, zhe vidi, de svojo pregreho sposna, sa odpushtenje prosi, poboljšanje oblubi, se sraven tega tudi saflusheni shtrafingi voljno podvershe, in jo hozhe vso in popolnama dostati, de bi le ozha ne bil vezh hud nanj, s' samero vred tudi vso shtrafingo odpusti, in njegovo voljo prav rad in vesel sa dobro vsame. Le sa tiste tedej so odpustiki, per kterih Bog vidi tako is ljubesni do njega in sposhtovanja do njegove pravize k' sadostovanju perpravljeno voljo; per takih greshnikih pa je gotovo ne vidi, ker je nobene nimajo, kteri tudi she po sadobljenim odpustiku ne mislijo delati svojim pregreham permerjene pokore, in sato ni sanje nobeniga odpustika.

Ni je tedej, greshnik! greshniza! ni je rezhi, in je nikoli ne bo, ktera bi te mogla odvesati od dolshnosti po svoji mozhi delati pokoro sa svoje grehe, kakor te nobena oblast ne more odvesati od dolshnosti se jih, zhe ti je mogozhe, spovedati, in ti bres prave grevinge nikoli ne morejo odpushteni biti; sakaj spokorne dela so po nauku matere kat. zerkve, kakor si she slišhal, k' sakramantu s. pokore ravno tako po-

trebne, saj v' sheljah, zhe mozhi ali zhosa manka, ravno tako potrebne, kakor spoved ali tudi grevinga. Zerkev ti sfer odusti tisto shtrafingo, ki bi se ti mogla po pokorskih postavah nalošiti, zhe svesto spolnish, kar ti v' sadobljenje odustika naloshi, in ti hozhe kar ti per sunanji ojstrosti odjenja, namestiti is saflushenja tvojiga Svelizharja, in njegovih svetnikov; pa vender le toliko, to nam nash s. ozhe papesh v' spisanji do vseh shkofov, fami pravijo, kolikor se sa to gnado prav perpravish, kolikor se je vredniga storish. In kako se je bosh mogel vredniga storiti? Oprashuj, premishljuj, tuhtaj kolikor le hozhesh in moresh, ne bosh ga najdel na to prashanje nobeniga drugiga pametniga, in v' nauku katolske zerkve utereniga odgovora; kako se je bosh, prasham, drugazhi vredniga storil, kakor le, zhe si dobroto zerkve in boshje usmiljenje, de ti je perpravljen toliko odustiti, prav k' serzu vsamesh, ga savolj njegove ljubesni do tebe she bolj ljubiti sazhnesh, velikost svoje hudobije, in svoje nevrednosti she bolj sposnash, in si ravno sato po svoji slabosti persadevash jo nad seboj spokoriti, s' deli pokore svojimu takо ljubimu, do tebe takо usmiljenimu Bogu tisto veliko nezhašt poverniti, ki si mu jo s' svojo nepokorshino storil? Tako tedej, moj kristjan! misli od odustikov; s' resnizhno voljo tudi sam plazhevati boshji pravizi svoje dolgé, kolikor samoresh, se jih stori vredniga; s' takim serzam, v' takim duhu opravljaj, kar ti zerkev namest nekdanje ojstre in dolge pokore naloshi, in tako, in pa le tako jih bosh saref deleshen. Amen.

VII. P r i d i g a.

*Strashno je pasti v' roke shiviga Boga.
Hebr. 10, 31.*

Zhe je zerkev pervih zhasov greshnikam teshke in dolge pokore nakladala, je to storila sato, de bi jih k' sposnanju njih hudobije perpeljevala, jih k' pokori budila, uzhila, tako rezhi, filila boshji pravizi sadosti storiti, jo s' spokornimi deli potolashiti, in tako beshati pred prihodno jesom; ker je vedila, kako strashno je shivimu Bogu priti v' roke. Ravno sato she sdaj gorezhe sheli in perporozha, de naj tudi greshniki nashih zhasov s' ostro pokoro shtrafujejo nad seboj svoje pregrehe, kolikor namrezh jo po svoji slabim mozhi in drugih okolishinah svojiga shivlenja delati morejo; ker je boshja praviza she sdaj, kakor tudi vekomaj ostane, ravno tako ojstra, ravno tako neisproshljiva. Boshja praviza, greshnik, greshniza! hozhe to od tebe, in sato je ni ne na semlji, ne v' nebesih nobene oblasti, ker je zhes Boga ni nobene, de bi te mogla odvesati od te dolshnosti. Te od tega prav shivo preprizhati, bom govoril dans s' teboj od ojstrosti boshje pravize, is ktere ti bo zeló lahko spo-

snati, kako potrebna ti je prava resnizhna pokora; kako ojstra bi mogla biti tvoja pokora, in kako de ga bres duha pokore sate res ne more biti nobeniga odpustika. —

Nikar ne rezi: greshil sim, in kaj se mi je shaliga sgodilo? nikar ne rezi: usmiljenje boshje je veliko, usmilil se bo obilnosti mojih grehov; sakaj njegov serd se ravno tako hitro perblisha, kakor usmiljenje, in na greshnika se njegov serd osira; njegova jesa bo na naglim prishla, in ob zhafu mashevanja te bo rasdjajl. Sir. 5, 4 — 9. In kako strashan, o zhlovek, bo zhaf mashevanja! *Trobentajte v' Sionu, s' temi besedami ga napoveduje prerok Joel Judovskimu ljudstvu, probentajte v' Sionu, tulite na mojim svetim hribu, naj trepezhejo vsi prebivavzi v' desheli, sakaj prishel je Gospodov dan, sakaj bliso je dan teme, zhernih oblakov, in viharja. Kakor se sarija po gorah sasveti, tako pride veliko in mozhno ljudstvo (konzhat, rasdjat val in vasho deshelo) Pred njim gre poshreshen ogenj, in sa njim poshigajozh plamen; pred njim je semlja, kakor vesel vert, in sa njim kakor pushava; tudi ga ni, de bi mu ubeshal.* Sposnaj is tih besedi s. pisma, greshni zhlovek! kako malo se moresh sanashati na boshje usmiljenje, ker se le boshji serd v' te osira! sposnaj kako grosna, kako strashna more saref biti boshja jesa, ker jo prerok s' tako shalostnimi in strashnimi besedami osnanuje, sposnaj pa to

she bolj is sgledov boshjiga mashevanja, ki se jih toliko najde v' s. pismu.

Kdo pazh ne ve, kako se je bilo she sa nashe perve starishe po njih grehu vse spreme nilo, de jih je Bog is tako veseliga in srezniga raja savolj njih nepokorshine isgnal; semljo preklet, de jim je potim sama od sebe leternje in osat rodila, in so si mogli svoj shivesh v' poti svojiga obrasa, s' trudam in terpljenjem slushiti, dokler se niso spet nasaj povernili v' perst, is ktere so bili vseti; in kar je she vezh, sgubljena je bila boshja prijasnost sa vselej, in s' njo vred sgubljene nebesa, in sraven saflusheno neisrezheno terpljenje, in sam boshji Sin je mogel priti, de je rasshaljeni boshji pravizi sadosti storil, in zhloveshkri rod s' Bogom spet spravil. Glej, greshnik! greshniza! kako neisproshljiva je boshja praviza, de tudi boshjimu Sinu ni mogla sanesti, potim ko ga je bil Bog dal v' odreshenje zhlovekovo, in ga obloshil s' grehi svetá; de je tudi boshji Sin mogel biti ranjen, de je bila rana zhloveshkiga rodu osdravljena, boshji Sin mogel umreti, de bi mogel Adamov sin shiveti! Kaj bi se tedej moglo od njene strashne ojstrosti she vezh rezhi! Pa ta sgled ojstrosti boshje pravizeti morebiti ne gre dosti v' shivo, ker je le boshjiga Sinu sadela; od nadlog prizhijozhiga shivljenja pa, ki jih tudi ti vsak dan terpis h savolj greha pervih starishev, skorej she vezh ne mislich, de so shtrafinga poerbaniga greha. Posluvhaj tedej druge.

Boshja praviza, pravi s. Peter, tudi ange-

lam, kteri so greshili, ni sanebla, temuzh
 jih je s' peklenškimi ketnami v' pekel poteg-
 nila, in v' terpljenje sdala; in sej vesl, ka-
 ko strashno je, in kako dolgo bo njih terpljenje.
 Ojstrošt boshje pravize je storila, de so se ob
 zhafu Noeta, kadar je bila semlja vfa popa-
 zhena, in je vše zhloveshtvo po krivih potih
 hodilo, vsi studenzi vélikiga bresna prederli, in
 lijaki nebes odperli, in je zelih shtirdeset dni
 in shtirdeset nozhi desh lil na semljo, de so
 vode vše gore pokrile, in pokonzhale vše zhlo-
 veshtvo sunaj osmih pershon, ker jih je bilo
 le osem pravizhnih najdenih; boshja praviza
 je zele mesta, Sodomo in nje tovarshize, savoljo
 njih gerdih in ostudnih pregreh s' shveplenim
 ognjem od nebes poshgala, in vše njih tako
 prijetne in lepe kraje rasdjala, de she dan da-
 nashnji morjé stoji na njih mestu; na njeno
 povelje je bil Egiptovski Faraon s' zelo svojo ve-
 liko in mozhno vojsko savolj svoje terdovrat-
 nosti in nepokorshine proti Bogu pokopan v'
 valovih rudezhiga morja; na njeno povelje so
 prishle ognjene kazhe nad Israelze v' pushavi,
 ker so govorili soper Boga in Mojsefa njegoviga
 slushabnika, in jih veliko smed njih pomorile;
 na njeno povelje se je semlja odperla, in je
 Koreta, Datana in Abírona, kteri so bili s'
 drugimi dve sto in petdesetimi nar imenitnihih
 Israelsko ljudstvo soper Mojsefa in Arona na-
 drashili, in pùnt napravili, s' njih shenami,
 otrozi, s' njih shotori in vsim premoshenjem
 vred shive posherla, in je ogenj is Gospodovi-
 ga shotora prishel, in tudi unih dve sto in pet-

defet pomoril. In koliko she drugih takih sgle-dov, kako ojstra namrežh de je boshja praviza, bi se ti, m. kr. lahko povedalo is f. pisma! Ali poslushaj le she eniga, in uzhi se is njega, de se bo boshja praviza pred ali potlej toliko strashnejji mashevala nad teboj, kolikor vezhi je sdaj njegovo usmiljenje do tebe; poslushaj kako milo objokuje prerok Jeremija nesrezho ras-djanja Jerusalemskiga, Bogu nekdej tako ljubi-ga in dragiga mesta, nad ktermin se je bil sa-volj njegove terdovratnosti boshji serd vnél, in ga poshgal popolnama :

Kako je Bog v' svojim serdu hzher Sion obdal s' temó, zhaſtitljivši v' Israelu je is neba na semljo vergel, in se vezh na njo ne osre; vſa njena lepota je sginila, tudi njeni poglavavarji so kakor ovni bres pashe, in so kakor neumna shivina v' fushnost peljani; vſi njegovi ljudje sdihujejo, in kruha ishejo, in dajo vſe nar drashji rezhi sa jed, de bi se poshivili. O vi vſi, ki memo greste po poti, klizhe prerok v' imenu mesta, pomislite in glejte, zhe je ktera bolezrina taka, kakor moja bolezrina, sakaj Gospod je raslil nad-me vef kelh svoje serdite jese! Moje ozhi, sdi-huje she naprej per premishljevanji tolike ne-frezhe, slabé od sols, in smeshano je moje serze, savoljo potrenja mojiga ljudstva, ker otrozi in dojenzi na tergih mesta merjó; ma-teram svojim pravijo: Kje je kruh in vino, kadar na tergih mesta kakor ranjeni medlé, kadar v' narozhji svojih mater dushe isdihu-jejo. Sunaj na zestah leshé otrok in starzhik,

deklize, mladenzhi so s' mezham pobiti, pomorjeni na dan serda boshjiga, poklani bres usmiljenja. Komu te bom perméril hzhi Jerusalem, kako troštal deviza Sion, twoje potrenje je, kakor morje veliko, kdo te bo osdravil!

Koga ne bo tukej grossa lj. kr.! ker vidimo, kako strashno gori serd boshji, kedar se vname savoljo sanizhevanja njegoviga usmiljenja? In kako ne bo grossa tebe, greshnik! greshniza! sakaj tebi govorim, tebi, ki Boga toliko sanizhujesh, vsakimu raji ko Bogu kaj verjamesh, vsakiga raji, ko Boga poslushash, si savolj vsakiga raji, ko savolj Boga kaj pertergash; tebi, ki se is Boga norza delash, mutavshentkrat popoljshanje oblubish, pa svojo obljubo ravno tako hitro spet tavshentkrat preломиш; tebi, ki si ves sateleban v' posvetno greshno veselje, ves mertev po njem, in ganisi nikoli sit, ki s' besedami s. pisma govorili, smerej vpijesh: *Veselimo se, bodimo dobre volje, vshivajmo svet in njegove kratkozhase, sakaj to je nash del na svetu, sa to smo ustvarjeni!* Kako prasham, ne bo tebe grossa, ker se bo ravno nad teboj pred ali potlej, morebiti skorej, unel, in mu ne bosh odshel; sakaj, *ko bi tudi do pekla doli shli*, shuga Bog Israelzam v' 9. post. Amosa preroka, *jih bo od ondot moja roka islekla; in ako bi v' nebo gori shli, jih bom od ondot doli potegnil, in ko bi se verh Karmela skrili, jih bom najdel in doli sgnal, in ko bi se v' globozhino morja poskrili, bom kazhi sapovedal, de jih pizhi.*

Tisti dan, dan mashevanja, bo ravno tako, so spet besede preroka Amosa 5, 19. kakor ko bi kdo pred levam beshal, in bi ga medved frezhal, in bi pred medvedam v' svojo hisho beshal, se ves upehan s' svojo roko na steno naslonil, hotel pozhitit, in bi ga is stene kazha pizhila. Tako, greshnik! greshniza! te bo boshja praviza, kadar pride njeni zhaf in dan mashevanja, vedula naiti, in te po tvojim saflushenji ojstro shtrafati, de she ne vesh in ne mislisch kako shtrafati, in ne bosh ji odshel, storii, pozhnì, karkoli moresh, oberni se, kamorkoli hozhesh; sakaj zhe se bosh hotel leva ogniti, bosh v' medveda naletil, in zhe bosh pred tim beshal, in v' svoji hishi varnosti iskal, te tudi tukej zhaka neusmiljena kazha, ktera te bo pizhila, smertno ranila! Kamorkoli bosh hotel beshati, od vsod ti bo prishla boshja jesa naproti, serdita, neusmiljena, kot medvedka, kadar so ji mladizhi vseti, in ti bo rastergala tvoje oserzhje, in te kakor lev posherla!

Tukej bote reklj lj. p.! de se sdaj Bog vezh tako ozhitno ne mashuje nad greshnikam, in de se sploh rezhi, skorej ni treba bati, de bi naš Bog tako ojstro obiskoval, kakor nekdej Judovsko ljudstvo. Sakaj ne? Jest pravim, de she smerej res ostane, de je strashno priti v' roke shivimu Bogu; zhe ti pa v' shivljenji sanasha, je sate, greshnik! greshniza! ravno sato boshja praviza she strashneji, ker po tim takim vsa tesha tvojih hudobij le tvojo dusho sadene. Poslushaj tedej, kako se bo Bog she

veliko huje masheval nad teboj, kakor pa s' vso zhasno nesrezho, ktera bi te mogla sadeti.

O kako bi si voshil, kakor nekdaj prerok Mihea, kadar je ljudstvu veliko nesrezho napovedoval, de bi ne imel prerokvavskiga duha, in de bi lash govoril, ker ti morem tako kaj shalostniga, nar shtrashneji rezh, ki se le misiliti more, osnanovati! *Bog te bo udaril s' duhovno slepoto, de bosh opoldne taval, kakor slepiz po temi tava,* to je, Bog ti bo ugasnil luzh resnize, ktere twoje ozhi ne morejo terpeti, odtegnil svojo gnado, ki jo sametujesh, te sapustil; in *gorje ti, kadar Gospod odstopi od tebe!* s' odpertimi ozhmi ne bosh nizh vidil, per sdravih ushesih nizh slishal; twoje serze se bo kakor demant uterdilo, in nobena she tako ljubesniva in mila resniza te ne bo omezhila, nobena she tako strashna ne prestrashila. *Prerokovanje vseh prerokov*, kakor pravi Isaia, to je, nauki, opominjevanje, svarjenje, proshnje boshjih namestnikov is prishniz in v' spovednizah, *ti bojo kakor besede sapezhatenih bukev*, ktere, zhe se dajo takimu, ki snata brati, in se mu rezhe: *Beri nam jih, bo odgovoril: Ne morem, so sapezhatene;* zhe se pa dajo takimu, ki ni uzhen na branje, in se mu rezhe: *Beri, kaj je v' njih, bo odgovoril: Ne snam brati.* Tako bo skrito pred tvojimi ozhmi vse, karkoli bi ti she moglo pomagati k' svelizhanju, in shel bosh, bres vsga strahu shel, od eniga greha v' drusiga, bredel is ene hudobije v' drugo, in tako s' mirnim in pokojnim serzam

nabiral od dne do dne vezhi saklade boshje jese
sa dan mashevanja! De se od vfiga tega sam
preprizhash, ti morem tukej nekoliko rasloshiti,
kaj se pravi: Bog sapusti greshnika, in
kako de se potim more pogubiti, zhe ga Bog
s' velikim zhudam svoje gnade sam ne ustavi
na poti njegovih hudobij, in tako pogubljenja
ne obvaruje.

Bog sapusti greshnika, se pravi: Bog jenja
sa njim hoditi, ker pred njim beshi, mu s'
svojo lughijo, ki je njegove ozhi terpeti ne
morejo, in jih pred njo satiska, na njegovih
potih po fili svetiti; ga pusti oglusheti k' vfigu
opominjevanju in svarjenju, ker se navelizha
mu ushes odpirati, ki si jih, de bi resnize ne
slisshal, skerbno masahi; pusti njegovo serze
okamneti, de ga dobrote boshje vezh ne ome-
zhé, shtrafinge boshje she bolj terdovratniga storé,
ker ga nozhe s' svojo gnado filiti, ki se
je s' rokami in nogami brani. Tako ima nje-
govo she od nature hudobno, s' greshnim
shivljenjem pa she bolj in popolnama spazheno
nagnjenje vso prostost, in nobena rezh se mu
vezh ne vstavlja, ga vezh ne strashi na poti
hudobije, de bi se bal storiti, karkoli njegovo
poshelenje hozhe, ker sa nobeno rezh nizh
ne mara, vse sanizhuje; mirno in pokojno
in bres vfiga pomislika, de bo treba umreti,
iti v' dolgo nesmerno vezhnost, is ktere se vezh
ne pride nasaj, in bo tam prejel plazhilo po
svojih delih, sapravlja, sgubljenimu finu enako,
s' samopashnim, rasujsdanim, loterskim, in
vfigih hudobij polnim shivljenjem del svojiga

ozheta, hozhem rezhi, dari in dobrote boshje v' ptuji desheli, vesel, de ni od Boga vezh svarjen, opominjan, proshen, de bi drugazhi shivel; in upijanjen od svoje domishljevane tako nesrezhne frezhe gre, od veselja poskakaje, po poti pogubljenja v' vezhno terpljenje, vezhno smert, kakor skakljá jagnje, ko je v' mesnizo peljano, in kakor ptiza sama hiti v' sadergo. Kaj ga bo tedej moglo sbuditi, k' sposnanju, k' Bogu nasaj perpeljati? kaj mu nevarnost, v' kteri se snajde pokasati, in ga pred njo prestrashiti, potim ko si je sam ozhi tako terdo savesal, in si jih kratko nikar ne pusti odvesati; potim ko so njegove ushesa vsaki svelizhanski resnizi terdo samashene, in njegovo serze sa Boga in kar je boshjiga nima vezh nobeniga obzhutenja?

Tak lj. p.! je stan od Boga sapusheniga greshnika! tako ni skorej nobeniga upanja, de se bo kdaj spokoril, zhe ga Bog prav s' posebno gnado, ktere se je pa tudi prav posebno nevredniga storil, k' pokori ne sbudi! Bog mu szer ne jenja dajati svojih navadnih gnad, kakorshne sploh vsim daje, de bi mu ne bilo she smerej mogozhe se spreoberniti; vender pa se ne bo spreobernil. Bog mu she smerej skasuje svoje dobrote, mu da shivesh, oblazhilo, ohrani njegovo sdravje, kar bi ga moglo s' hvaleshnostijo napolniti; pa njegovo serze oftane merslo, in she ne misli na svojiga dobrotnika. Bog mu tudi she poshilja nadloge, shalost, britkosti, sopernosti, ktere so she pazh marsikteriga, kakor sgubljeniga finu, sbudile

is njegoviga greshniga spanja, in ga k' sposnanju in k' pokori perpeljale; ali njegovo serze je kamnito, in ga vse te, in druge take rezhi vezh ne omezhé. Bog mu she smirej daje sglede nar lepshih zhednosti, in prave resnizhne brumnosti; njegovi namestniki, slushabniki zerkve, mu she smirej osnanujejo, pred ozhi stavijo njegove pregrehe, in savolj njih napovedujejo strashne in vezhne martre, de bi ga k' pokori obudili; ga svaré, opominjajo, profijo; ali vse te opominjevanja k' pokori so sanj besede sapezhatenih bukey, ki jih ne more ne sam brati, ne od koga drugiga slishati, tedej toliko, kokor bi jih ne slishal, ker je njegovo serze gluho, de jih ne more slishati. Naj bi mu tudi ozha Abraham Lazara, koga smed mertvih, poslal, mu pokoro pridgovat; naj bi mu poslal tudi ravno tisto pershono, s' ktero sta morebiti vkup pekel slushila, in v' takim stanu, v' kakorshnim je, obdano s' plameni strashniga ognja, v' fredi med pekleniskimi poshafti, in naj bi ga tudi ta k' pokori opominjevala, in mu, bodi she s' tako milim ali strashnim glasam rekla: Lej, kam pelje k' sadnjimu tako shivljenje, kakor ga ti shivish! lej, v' kakoshno poshaft so me spremenile moje in twoje pregrehe! Premisli moj stan, in tresi se, sakaj v' kratkim bosh tudi ti tam, kjer sim jest! Tudi taka pridiga, se je po vsi pravizi bati, bi bila ravno tako, kakor vse druge sastonj, in bi ga morebiti k' vezhimu le na nektere ure prestrashila; sakaj zhe Mojsesa in prerokov, zhe mojih namestnikov in s. evan-

gelja ne poslusha, pravi Jezus Kristus sam,
tudi ne bo poslushal, zhe bi kdo smed mert-
vih nasaj prisjel.

Tako posabi od Boga sapusheni greshnik svojo neumerjozho dusho, Boga in vezhnost, in shivi popolnama po svojim nagnjenji in poshelenji, dokler ga nevarna bolesen ne poloshi na posteljo, ki ne bo vezh vstal is nje. Saj sdaj, porezhes h kristjan! se bo spreobernil, spokoril, zhe se per sdravji ni hotel; sdaj, ko je njegovo shivljenje per konzu, vezhnost pred vratmi; sdaj, ko se mu bo skorej skorej reklo: Sapusti svet, pridi k' sodbi, *daj odgovor od svojiga hishevanja!* Ali bojim se, in po pravizi bojim, de ne, in de bo njegova smert taka, kakorshno je bilo shivljenje. Bog sam shuga to greshnikam rekozh: *Ker sim vas klizal, in ste se soper stavili, ker sim svojo roko stegoval, in se niste vanjo oserli, ker ste ves moj svet savergli, in moje svarjenje v' nemar pustili; se bom tudi jest smejal k' vashimu pogubljenju, kadar vas bo nadloga na naglim obshla, in pogubljenje kakor vihar perderlo.* Takrat me bote klizali na pomozh, pa vas tudi jest ne bom hotel slishati; sgodaj bote vstajali, pa ne bote me najdli! Tudi Jezus Kristus je terdovratnim Judam na ravnost rekel: *Sapustum vas, grem od vas, in iskali me bote, pa umerli v' svojih grehih.*

Ali greshnik, bosk rekel, prosi s' solsami v' ozheh usmiljenja. Naj prisi, ti odgovorim, zhe pa morebiti sanj ni vezh nobeniga usmiljenja, ker ga je tako dolgo, morebiti zel

zhasf svojga shivljenja sanizheval! Ali ni Bog
 obljudil odpuštiti, spet rezhesf, kadar koli se
 greshnik k' njemu preoberne? Obljudil, ko bi
 se le is zeliga serza spreobernil, greh sovrashil,
 Boga ljubil; ali gnade takiga spreobernjenja pa
 ni nikoli nikjer nobenimu obljudil. O, sej ga
 ljubi! pravish, sdihuje is zeliga serza v' brit-
 kosti svoje dushe; kdo bi mu per njegovih ta-
 ko grenkih solsah tega ne verjel? Saresf zhud-
 na rezh, ti spet odgovorim, in kdo jo bo mogel
 sapopasti! Ta, ki je tako dolgo, morebiti ve-
 zhi del svojiga shivlenja Boga in vse, kar je
 je boshjiga, sovrashil, ga sdaj na enkrat is
 zeliga serza in zhes vse ljubi! Zhe tedej terdo-
 vratni greshnik na smertni postelji tudi ozhi
 proti nebu povsdiguje, v' veliki shalosti svoje
 dushe sa odpuschenje profi, poboljshanje obeta,
 tudi morebiti s. sakramente prejme; so vse to
 she le slabe, ali, skorej bi rekeli, samo na
 sebi she zelo nobene snamnja spreobernjeniga
 serza, ali, kar je vse eno, prave pokore, take,
 bres kakorshne ni odpuschenja upati. Kdaj je
 bilo na smertni postelji per kterim greshniku
 viditi lepshih snamenj resnizhniga spreobernjenja,
 kakor per Antijohu Sirskim kralji, kteri je
 Judovsko ljudstvo s' neušmiljenimi martrami
 filil odstopiti od boshje postave, in je bil Go-
 spodov tempelj oskrunil in obropal, in veliko
 nedolshne kervi prelil v' Jerusalemu? Toliko
 solsa, tako gorezhih proshnjá sa odpuschenje,
 tako velikih obljud, tako lepiga obetanja, sa-
 kaj obetal je svojo pregreho popraviti, kar bo
 le mogozhe, obetal Jude storiti po vsim svojim

kraljestvu zhaſtitljive; obetal Gospodov tempelj s' nar drashimi darovi olepotiti; obetal vezh ſvetih posod narediti, in is svojih prihodkov dati, kar je sa ofre treba; obetal tudi zlo svojo ajdovsko vero sapustiti, in Judovsko naſe vſeti, in potim vſe deshele na ſemlji obhoditi, in mogozhnost boshjo osnanovati? In vender ni bila uſliſhana njegova molitev, ker ni bila reſnizhna, ampak le perſiljena njegova pokora.
*Ta hudobnesh, pravi ſ, pismo, je profil Bo-
ga sa miloſt, ali sanj ni bilo vezh nobene
miloſti.*

Tako leſhi od Boga sapuſheni sanizhevavz boshjiga uſmiljenja na ſmertni poſtelji bres troſhta, in poln strahu in trepeta ſavoljo prihodniga. Med tem fe ſtezhe njegova ſadnja ura: njegove ozhi otemné, mersel pot ſtopi po obrasu, ſapa ſaſtoji, duſha ſapuſti truplo, gre pred ſodni ſtol Jeſuſa Kristuſa, je obſojena, in kakor blisk v' pekel pogresnjena. Vezhni Bog! bo tedej pogubljena? Pogubljena, odgovori Bog, moja praviza hozhe to; *kar umerje, naj umerje*, kar je hotlo, fililo pogubljeno biti, naj bo pogubljeno! Gospod! pa je vender delo tvojih rok, tvoja ſtvar. Pa nepokorna ſtvar, odgovori Bog, ktera me ni hotla ſposnati ſa svojiga ſtvarnika, ſa svojiga Gospoda, ſa mojo besedo ni nizh marala, pregreſhno, hudobno ſhivela, zhe ravno fe ji je v' ſhtraſingo takiga ſhivljenja vedno pogubljenje osnanovalo; kar je tedej hotlo vezhno umreti, naj umerje! Je tedej ſaſtonj tekla kri tvojiga ſinu, ki jo je prelil ſanjo? Ne ſaſtonj, odgovori, temuzh klizhe,

vpije sa mashevanje, ker je bila savershena, sanizhevana, s' nogami poteptana; kar je tedej hotlo vezhno umreti, naj umerje! Kje so tedej, o Gospod! tvoje stare usmiljenja? kje tvoja dobrota? kje tvoje nekdanje persanashanje? Sa tega hudobnesha, spet pravi, ni vezh nobeniga usmiljenja, ker ga je toliko zhafa sanizheval, in ravno sato hudobno shivel, greh na greh nakladal, ker sim poterpel s' njim? Pretekel je njegov zhas, nastopil zhas pravize; naj tedej umerje, kar je hotlo vezhno umreti!

Revna, vezhno nesrezhna dusha! saj sdaj so se ti odperle tvoje ozhi, ktire so bile vsim tistim resnizam, ki niso bile po tvoji volji, vselej tako terdo saperte! Povej nam tedej, kaj sdaj mislisch od sveta, ki si bila toliko nanj navesana? kaj od posvetniga veselja, ki si vsa hrepenela po njem? kaj od nevarnih, greshnih kratkozhasov, ki ti jih ni bilo nikoli dosti? kaj od nesramniga nezhistiga veselja, ki ga nisi bila nikoli sita? kaj od tistih tako ljubih tovarshev, tovarshiz, prijatlov, prijatelz, ki nisi mogla shiveti bres njih, so bili pa, kar nisi hotla, ko se ti je pravilo, nikoli verjeti, isvirk, sazhetik tvoje tolike nesrezhe? Povej ti mojim poslushavzam, kteri se sanashajo, de jim to, kar je navada, ne more biti noben greh, povej jim pravim, ali si bila pazh sojena po shegah in navadah sveta, s' ktermini si se tudi v' svojih hudobijah vedno sgovarjala, in ne po regelzah s. evangelja, sato ker so ti bile preojstre. Povej, oh, povej jim kako drago, in s' kakoshnim neusmiljenim terpljenjem mo-

resh sdaj, in bosh zelo vezhnost mogla plazhevati tako kratko in nezhimurno veselje, ki si ga zhes boshjo sapoved vshivati hotla, vshivati mogla. Ali sastonj je moje prashanje, savershena dusha me ne slishi; sakaj pokopana je v' globozhino pekla, kjer bo zelo, dolgo, nesmerno vezhnost toliko bolj jokala, kolikor bolj se je do sdaj smezala; toliko britkeji solse tozhila, kolikor vezh veselja je is kelha greshniga Babilona pila. Sato se lj. p.! k' vam obernem, in prasham, kaj bote vi sami po smerti od tega mislili, prasham posebno tebe, greshnik, greshniza! sakaj tudi twoja smert bo taka, kakor shivljenje, zhe ne jenjaš sanizhevati boshjiga usmiljenja. Varuj, o varuj se tedej, de se tudi tebi vse preposno ne odpro twoje ozhi! in sazhni she sdaj, she dans od vfiga zhasniga, prav posebno pa od greshniga veselja tako misliti, kakor bosh po smerti v' vezhnosti, in zhe se ne spreobernesh, ne spokorish, v' nesrezhni vezhnosti, v' bresnu vezhniga ognja, od njega mislil; in gotovo te ne bo vezh slepilo, gotovo ne bosh toliko hrepenel, po njem.

Tako, moj kristjan! se masahuje Bog nad greshnikam, kteri sanizhuje njegovo usmiljenje, njegovo dobroto, toliko bolj gotovo tako masahuje, zhe ga savoljo njegovih hudobij f' zhasnimi shtrafingami ne obishe; in kaj bi si mogel tudi le misliti strashnejiga? sakaj to pelje, kakor si slishal, prav na ravnost v' terdovravnost, v' nespokornost do smerti, in skos vrata nesrezhne smerti v' vezhno pogubljenje. Grossa me obide, ko smislim na to, kar hozhem re-

zhi, in vender je gotova resniza! poslušhaj jo tedej, greshnik! greshniza! in vtisni si jo globoko v' serze. Ko bi se sdaj to minuto semlja pod teboj odperla, in bi se per ti pri zhi v' pekel pogresnil, bi tudi to ne bilo tako strashno, kakor strashno je, zhe te Bog sapusti; tvoje terpljenje v' peklu bi ne bilo tako veliko, sakaj terpel bi le sa te grehe, ki si jih she dopernesel; tako pa bosh terpel morebiti she sa tavshent in tavshent drugih, ki jih bosh she storil, ali drugim dal perloshnost jih storiti, ali jih kakorkoli v' nje sapeljal. In kaj je pazh na tem, ali si nekaj zhosa pred ali potlej pogubljen, zhe she hozhesh in moresh v' pekel priti, kjer je terplenje vezhno? Koliko mislish, je pazh Judesh, sdajavez Jesusa Kristusa, sdaj frezhneji, kakor Kain, sa to ko je bil per shtiri tavshent let posneji v' ogenj vershen?

Kaj te tedej mami, moti, slepi, o greshni zhlovek, de mislish de bosh tako strashni, in kadar nje zhaf pride, nesproshljivi boshji pravizi tako lahko odshel, ne le samo bres vredniga sadu pokore ali sadosti storjenja sa svoje grehe, ampak zlo bres vsiga praviga resnizhniga spreobrnjenja in poboljshanja odshel; sa pekel shivel, po shiroki poti hodil, pa vender na ravnošt v' nebesa prishel, kamor se le po voski poti pride? Jenjaj tedej, o jenjaj she vender enkrat se sam tako gerdo golfati, v' tako shkodo, v' vezhno pogubo svoje drage f' Kristusovo ker vijo odkupljene dushe golfati! In ker te mati kat. zerkev letashnje leto posebno vabi k' pokori, in se zelo keršanštyo pokori, safe in

tudi sate k' Bogu sa usmiljenje klizhe, in si njegovi rasshaljeni pravizi sadosti storiti persadeva; nikar ne samudi tako prijetniga in frezhniga zhaza, dnev svelizhanja. Sapusti tedej svoje pregrehe, delaj pokoro sanje, de se te Bog usmili, ti twoje pregrehe odpusti, in se njegova praviza, ker si ji le vse prevezh dolshan, in ne moresh sam poplazhati, s' drugih pokoro in saflushenjem savolj saflushenja twojega Svelizharja tudi sate da potolashiti. Amen.

VIII. P r i d i g a.

*Zhlovek pak, kteri vedama in premishljeno
greshi, ker se je bil soper Boga sperl,
naj pogine smed svojiga ljudstva. Sakaj
boshjo besedo je sавергел, in njegovo sa-
poved sanizheval. 4 Mojs. buk. 15, 30.*

Grosa te je morebiti, moj kristjan! kedar sli-
shish govoriti, kako se boshja praviza dostikrat
she na tem svetu masahuje nad greshnikam; ka-
ko bi se she le prestrashil, ko bi vidil, kaj po-
smerti more terpeti savolj svojih grehov. Mati
katolishka zerkev bi tedej ne mogla nizh bolj-
shiga storiti svojim greshnim otrokom, ali jim
she bolj pokasati svoje ljubesni polne skerbi sa-
njih pravo in resnizhno frezho, kakor ravno s'
tem, de jim je vselej ojstre pokore nakladala,
in jim she sdaj perporozha, jih opominja, de
naj si persadevajo svoje pregrehe sbrisati s' spok-
ornimi solsami, jih popraviti s' ojstrimi deli
pokore, ker nikoli ni vedila, in she sdaj ne
ve nobene varnishi poti oditi ojstrosti boshje
pravize, kakor de greshnik v' britkosti svoje du-
she svoj greh sam pokoril nad seboj. De bi
tedej prav sposnal, kako treba ti je shtrafovati
sam nad seboj svoje pregrehe, bom govoril

dans od natore ali od Hudobije greha, in te nekoliko opomnil, kaj storish, kedar greshish, kako se soper Boga puntash, kako gerdo Boga sanizhujesh, in si ravno sato popolnama vreden jese boshje. Poslushaj tedej, in uzhi se she sraven sovrashiti greh in se ga s' vlo skerbijo varovati. —

Hudobijo greha bomo nar bolj sposnali, se je prestrashili, in is nje vidili, kako vreden je greshnik jese boshje, nar veznih shtrafing she na tem svetu, in vezhniga pogubljenja po smerti, zhe le samo to premislimo, de je greh, ali prostovolnjo prelomljenje boshje sapovedi nepokorshina do Boga, tedej sanizhevanje boshje. Kaj bi se pazh moglo rezhi vezhiga, grosnejshiga, kaj le misliti hujiga in vezhi shtrafinge vredniga, kakor zhe rezhemo: greshnik Boga sanizhuje? Premislimo tedej kako gerdo ga sanizhuje, kdor greshí.

Bog nam je svojo voljo rasodel, v' svojih sapovedih, ki jih je po Mojsefu dal Israelskemu ljudstvu, in tudi nam, ki nam jih je potim Jesus Kristus bolj na tanko rasloshil, in nas s' besedo in sgledam uzhil, de smo jih dolshni, in kako de jih samoremo spolniti. Ali zhlovek zhuti v' svojih udih drugo postavo, ktera je boshji postavi nasproti, in ta je njegovo trojno posheljenje, namrezh: lakomnost, prevsetnost in hrepenenje po mesénim veselji ali nesmera in nezhlost. Ta postava, namrezh nashe posheljenje nas shene le po tem, kar nam dobitzik, kar nam zhaſt daje, ali kar se nashimu

mesu perléshe, in ga veseli, bodi si per jedi in pijazhi, ali v' nespodobnih nesramnih rezheh; kar pa je pametniga, pravizhniga, framoshljiviga, svetiga, kar le duhovno veselje daje, in she le po smerti zhloveka stori srezniga, sa kàj taziga nashe posheljenje, ali kar je vse eno, nashe meso ne mara, se she ne smeni, ravno kakor neumna shivina, ktera nima pameti, je le sa prizhijozhi svet ustvarjena, in po smerti nima nizh upati, se nizh bati. Bog pa nasproti ravno te rezhí hozhe imeti, le take rezhí sapoveduje, in na ravnost prepoveduje ljubiti bogastvo, premoshenje sveda, se napihovati in zhes druge povsdigovati, hrepeneti po pozhutnim ali mesenim veselji.

Tako sta si Bog in pa nashe spazheno meso vedno nasproti; kar Bog sapové, je mesu vezhi del soperno in teshko, in kar Bog prepové, mu je le vse prevelikokrat prijetno in veselo. To sta tista dva gospoda, ki obema ne moremo flushiti, zeló tako obema ne flushiti, de kolikor sa eniga maramo, ravno toliko družiga savershemo; kolikor eniga posflushamo, ravno toliko družiga posabimo; kolikor eniga povikshujemo, ravno toliko družiga ponishujemo; kolikor enimu streshemo, ravno toliko nam sa družiga nizh mar ni. S' eno besedo, de kolikor smo s' enim sklenjeni in dobri, ravno toliko smo drugimu nasproti. Ali bi tedej mogel kdo, greshnik, greshniza, premisli! ali bi mogel kdo Boga bolj sanizhevati, kakor ga ti sanizhujesh, zhe ti je sa spolnjenje svojih sheljá, sa nektere venarje dobizhka, sa pre-

moshenje, slato, srebro, ktero mine, sa nekaj prasne zhasti, ktera kakor dim sgine, sa nekaj ostudniga in shivinskiga veselja, ki se ga moresh sam pred seboj framovati, vezh mar, kakor pa sa Boga in njegovo prijasnost. Poslufhaj tedej, kako sanizhljivo govorish Bogu, kedarkoli prostovoljno prelomish njegovo sapoved: Gospod, mu rezhesch, vem, de sim ves v' tvoji oblasti, de imash vso pravizo mi sapovedati, karkoli hozhesch, in sim ti dolshan vso pokorshino, ko bi tudi nobeniga plazhila ne imel od tebe upati; pa kaj ko imam she drugiga in vezhiga gospoda, ki ga morem bolj ubogati, kakor tebe, to je moje posheljenje; moje meso ne pervoli v' tvoje povelje, in sato ga ne morem, ne smem spolniti. Vem de mi prepovedesh ne le vso golfijo, tatvino in vsako krivizo, ampak she sraven tudi vso preveliko ljubesen do srebra in slata, in vso preveliko skerb sa zhasne rezhi; ali moj drugi in vezhi gospod, kakor pa si ti, moje lakomno posheljenje je tvojimu povelju na ravnoft nasproti, mi per vsaki perloshnosti vse te rezhi perporozha, sapoveduje, in tega morem bolj ubogati, kakor tebe: nikar mi tedej ne sameri, de sim ti ne pokoren, ali sameri mi tudi kakor hozhesch, vender le ne morem, tudi ne bom storil drugazhi. Vem de sovrashish in prepovedujesh vso prevsetnost in nezhimernost, in sapovesh de naj bom ponishen, de naj se nikar zhes druge ne povsdigujem, de naj mislim vsakiga boljiga, ali saj ravno tako dobriga ko sebe, de naj tedej raji druge, ko sebe hvalim, raji od

svojih, ko od drusih ljudi slabost govorim; ali moj drugi in vezhi gospod, ko ti, moje zhasti sheljno nagnjenje nozhe od vsega tega nizh slishati, in mi ravno nasproti sapoveduje se povsod skasovati, drugih slabosti rasglasovati, svoje sakrivati, in zhe je to she premalo, in se she saj sa en komolz ne vidim smed njih, jim tudi slabosti, kterih nad seboj nimajo, sebi pa dobre lastnosti, kterih ravno tako tudi nimam nad seboj, perlagati, in tako sebe misliti nar boljshiga, vse druge pa sanizhevati, in tedej nikoli ne dopustiti, de bi zhes mojo voljo kdo kaj storil, mi kterikrat nasproti govoril, ali se she zlo predersnil zhesme kaj rezhi; in tega gospoda morem bolj ubogati, kakor tebe. Nikar mi tedej ne saméri, zhe vidish, de je moje serze, vse moje govorjenje in djanje polno prevsetnosti, polno napuha, polno sanizhevanja do drugih ljudi; ali saméri mi tudi, kolikor le hozhesh, vender le ne morem, ne smem biti, in tudi ne bom drugazhi. Vem, de mi sapovesh tresnost, pod sgubo vezhne frezhe prepovedujesh vse pijanzhvanje in spravljanje, vso nesmero per jedi in pijazhi; ali moj drugi gospod, moj nikoli siti shelodiz v' to povelje po nobeni zeni nozhe per voliti, in mi na ravnost sapové, de naj si ga do verha nalijem, kedarkoli mi je to mogo zhe, naj tudi s' dnarjem vred she pamet sapijem, s' premoshenjem vred tudi sdravje spravim; in tega gospoda morem bolj ubogati, kakor tebe. Nikar mi tedej ne saméri, zhe vidish, de sim dostikrat od pijanosti vezh shivi-

ni kakor zhloveku podoben, in mi ne le pamet, ampak tudi noge odpovedó; vidish, de prav po pravizi rezhi, le sa svoj shelodiz shivim, de imam na mestu tebe svoj trebuh sa svojiga Boga; pa saméri mi tudi zhe hozhesh, jest ne morem kaj sato, sej vender le ne morebiti, in ne bo drugazhi. Vem, de mi podsgubo vezhniga svelizhanja prepovesh, vso nezhistrost, vso nesramnost, sapovesh svoje telo ohraniti v' zhistrosti in svetosti, toliko bolj, ker je ud telefa tvojiga Sinu, oprano v' njegovi kervi posvezheno l' twojo gnado v' tvoje prebivalishe in tempel s. Duha; pa kaj ko imam she drujiga in vezhiga gospoda, ko si ti: moj prijatel, ki sim snanje storila s' njim, in mi hribe in doline obeta sa nasprotno prijasnost, je prenesramen, prevezh shivina, de bi mi pustil po tvoji volji zhistro, spodobno, sramoshljivo shiveti; moja prijatelza, nesramna dekliza, me prevezh salasuje, mi preprijasno govori, me ima prerada, de bi se je mogel savolj tebe in twoje prijasnosti anati; in sploh, moje shivinsko in nezhistro nagnjenje ne more od zhistrosti in od sramoshljivosti nizh slishati, in mi sapove v' pogledih, v' besedah in vsim sadershanji, kolikor morem nesramnimu biti. Nikar mi tedej ne saméri, de shivim po svojim shivinskim nagnenji, ravno kakor neumna shivina, ki pameti nima, ali morebiti she huji in gershi; ali zhe mi tudi samérish, kaj pazh maram sato, de le unimu gospodu, svojimu posheljenju ustreshem, ki je vezhi kakor ti, in me sa svojo slushbo proti plazhuje l'

tim, kar nar raji imam, s' veseljem, sa kteriga tvoje nebesa rad dam, jih rad pustim. Vem, de mi prepovesh marsktero rezh, ki je terpeti ne moresh, ali moje vse spazheno in, kolikor ga je, hudobno meso nozhe drugazhi; vem, de mi sapovesh marsktero drugo rezh, ki je po tvoji volji, in same frezhna, svelizhanska; ali moje termasto in nepokorno meso se dershi druge postave, ktera je tvoji volji nasproti: in kaj hozhem, ubogati ga morem, ga tudi prav s' veseljem ubogam, tega tako prijasniga gospoda, kteri je vezhi in tudi bolji kakor ti; in saméri, ali ne saméri, sej sam vidish, de drugazhi ne more biti.

Tako sanizhljivo, greshnik! greshniza! govorish Bogu, zhe ne s' jesikam, pa s' svojimi deli; in kdo prasha po besedah, kedar dela govore? Premisli tedej, komu ga, ne rezhem, enakiga shtejesh, ampak sad postavish! In zhe se ti grosna sdi hudobija Judovskiga ljudstva, de so sa Baraba profili, Kristusa boshjiga Sinu pa savergli, sposnaj, de tudi ti, zhe ne she vezh, saj ravno toliko storish. In kdo je premisli, kdo je tisti, ki ga savershesh, s' ktermin tako sanizhljivo ravnash, kteriga tako sramotish, mu tako nezhaſt delash? To je tvoj nar vezhi in, prav rèzhi, elini dobrotnik, tisti, ki imash, in saftonj imash, vse od njega, ker ti ni nizh dolshan; kteri ti da solnze in desh o pravim zhasu, in semenu raſt, de kaj perdelash in se shivish; od kteriga vse stvari zhakajo, de jim da jed o pravim zhasu, in zhe jim da pobirajo, zhe svoje roke odpre, so naſitene, ako

pa svoje obližnje skrije, se prestrafšijo, ako jim ſapo vsame, poginejo, in ſo ſpet prah; tisti, kteri sam te samore obvarovati hudiga, in zhe on hishe ne sida, ſaſtonj delajo, kteri jo ſidajo; zhe on mesta ne varuje, ſaſtonj zhuje, kteri ga varuje; tisti, ki te toliko ljubi, de je tudi svojiga Sinu v' ſmert dal sa tebe, de bi te reſhil od vezhne ſmerti, kteri te je, zhe ravno popolnama nevredniga, vſel ſa svojiga otroka, in ima ſhe toliko zhaba poterpljenje ſ' teboj; tisti, kterimu ſamimu moreſh perpifati, de ſayoljo svojih pregreh ſhe v' peklu ne gorish, kteriga ſi tolkokrat ſaſlufhil ſ' njimi.

Pa naj te ſhe praham, kdo in kaj ſhe je tisti, ki tako ſanizhljivo ravnash ſ' njim, ki ga tako ſramotish, mu tako nezhaft delash? Tvoj, in vſih drugih ſtvari nar vifhi, in Samogofpod je, kteri ſe po oblakih vosi, in hodi na perutah vetrov; pred kteriga jesο ſe ſemlja treſe, in gore do dna gibrjejo in kadé, kedar ſe jih dotakne; kterimu je tudi morjé pokorno, in svojih bregov, kakor mu je prepovedal, ne preſtopi; kteri rezhi, ki jih ni, ravno tako klizhe, kakor te, ki ſo, in ima kluzhe ſmerti in pekla v' svojih rokah. Ali poſlufhaj ſhe naprej, kdo in kako velik je tisti, kteriga tako ſramotish, mu tako nezhaft delash, in zhudil ſe, ſtermi ſam nad svojo ſtrafno nepremiſhljenostjo, in hudobijo. To je tisti, kteri te je is nizh uſtvaril, in te ſ' svojo vſigamo- gozhno voljo ohrani, de ſe v' svoj poprejſhni nizh ne poverneſh, in niſi ſpet nobena ſtvar; tisti, kteri je ravno tako, kakor tebe, is nizh

ustvaril nebo in semljo in vse, kar je. Premisli tedej, kakoshne in kako velike rezhi je ustvaril, in bosh sposnal kdo, in kako velik de je, in poln sazhudenja ſ' prerokam Isaijam porezheſh: *Glej narodi, zele ljudſtva ſo pred njim kakor kaplja v' védru, kakor sernize prahu na vagi! glej otoki, zele deshele in kraljestva ſo kakor droben prah!* Vsdigni tedej, o vsdigni per jasni nozhi svoje ozhi proti nebu, in ſhtej zhe moreſh, in tehtaj njega svesde, ktere ſ' svojo ſvetlobo tako lepo miglajo na njem.

Zhlovek méni, de je njegova semlja, na kteri prebiva, nar vezhi rezh, in ſkorej vſet, ki ga je Bog ustvaril; de je v' ſredi vſiga, kar je ustvaril; de ſe ſolnze in svesde okoli njé verté, in ſo le ſavolj nje ustvarjene, in de nifo ſkorej nizh proti nji! In vender nam svesdoglédi povedó in ſkasujejo, de je naſhe ſolnze, okoli kteriga ſe, kakor naſha semlja, ſhe veliko drugih in vezhih semlja vertí, in imajo svojo ſvetlobo od njega, ſhtirnajſt ſto tavshentkrat vezhi, kakor semlja; pa tudi eden in dvajſet milijonov milj dalezh od naſ, tako dalezh, de ko bi ktera tiza tako hitro letela, kakor iſ ſtuka iſſtreljena kugla, bi mogla leteti zelih pet in dvajſet let, de bi do njega perletela. In take tako velike ſolnza ktere imajo, kakor užheni mislijo, tudi svoje semlje ali ſvetove okoli ſebe, ſo ſkorej vſe svesde na nebi, tudi zelo v' rimſki zeti, ki ſe tako majhine in tako goſte vidijo; kakо neisrežheno dalezh tedej morejo biti, in

kako velik, nesmeren, nesapopadljiv njih prostor, ali plavo nebo nad nami in okoli nas, ktero je tako gosto obsejano s' njimi! Nar blishnje smed njih, pravijo svesdogledi, so vezh ko dve sto tavshentkrat tako dalezh od nas, kakor solnze, tako de bi tudi blisk do njih imel vezh ko shest let hoda.

Kaj bosh she le rekел, zhe ti uzhéni she sraven povedo, de so od tih nar blishnjih svesd druge, ki se manj in manj svetle vidijo, spet morebiti ravno tako dalezh, kakor te od nas; in sa temi in ravno tako dalezh od njih she druge, in sa temi drugimi, in spet tako dalezh od njih, spet she druge, in sam Bog ve koliko she vezh takih in tako velikih solnz eno sa drugim, in tako dalezh eno od drugiga; in to okoli in okoli, in na vse kraje po nebu! Kaj bosh rekел, zhe ti povedo, de so nektere tih, v' nashih ozheh in mislih tako majhinih svesdiz, tavshent in tavshentkrat vezhi kakor solnze, in v' sgled tega sprizhujejo, de je svesda imenovana Vega tako velika, de bi, ko bi ne bila nizh dalj od nas kakor solnze, eno zelo uro in dvajset minut is sa gore shla, preden bi se vsa vidila; svesda Aldebaran, ko bi se ob shestih perkasala, bi bila she le ob dvanajstih, in svesda Kapela she le ob shtirih popoldne vsa is sa gore? *) Kaj bosh rekел, kaj obzhutil v' svojim serzu, zhe se tu-

*) S. Galura christkath. Religion in Gesprächen.
7. Gesp. über Gottes Allmacht, und Vode Be-
trachtungen über das Universum.

kej tudi spomnish, de je Bog neskonzno moder, in tako velikih solnz in svetov ni sastonj ustvaril, de morejo tedej tudi biti prebivalisha, s' pametjo previdenih stvari, kakor je zhlovek? Ali se ne bosh sgubil v' svojih mislih per tako velikih in nesapopadljivih delih boshje vfigamogozhnosti, proti kterim je semlja, ki na nji prebivamo, in se nam tako velika sdi, komej toliko, kakor kapliza vode proti velikimu morju! Ali ne bosh tukej na svoje kolena padel, takih in tako velikih rezhi stvarnika molil, in poln sposhtovanja in zhasti do njega s' prerokam Jeremiam klizal: *Gospod, ni ga tebi enakiga; velik si, in veliko, mogozhno je twoje ime!*

Ljubesnivi poslushavzi! in posebno vi med mojimi poslushavzi, kteri sa Boga in njegovo presveto voljo zlo tako malo marate, in njegove sapovedi tako lahko in bres vfiga strahu prelomite, skorej kolikorkrat in kaderkoli vashe spazheno, greshno, shivinsko nagnjenje to hozhe, prelomite! kaj vam hozhem tukej, po premishljevanji tako nesapopadljive velikosti nashiga Boga in nashiga stvarnika, in njegove tako neisrezhene dobrote proti nam, in vashe tako termaste in svojoglavne nepokorshine, in tako gerde nehvaleshnosti proti njemu, kaj pravim, bi vam mogel tukej she rezhi, de bi vender odstopili od tako grosne hudobije, tako strashniga sanizhevanja boshjiga? Glejte! *Vol posna tega, zhégar je, in osel jasli svojiga gospoda, neumna shivina je hvaleshna svojimu dobrotniku; in vi Boga nozhete sposnati, in*

njegove dobrote in njegove dari she v' njegovo sanizhevanje obrazhate, ste mu toliko bolj nepokorni, kolikor vezh dobriga vam skashe. *Ti norško in nespametno ljudstvo, tako tedej vrazhujete Gospodu!* Spomnite se nekdanjih zhasov, pomislite nekoliko, kaj vse dobriga ste she prejeli od svojega Boga; in zhe je nehvaleshnost, kakor morete sami sposnati, toliko vezhi pregreha, kolikor vezhi so dobrote, ki jih prejemate, kdo bo isrekel, kdo si tudi le misliti mogel ostudnost, gerdobo in hudobijo vashe nehvaleshnosti! Glejte Bog! vash stvarnik, kteri ima tedej vso oblast zhes vas, in vas je prav sa svojo slushbo ustvaril, on tako velik gospod, stvarnik in gospod tako velikih in nesapopadljivih rezhi, vam rasodene svojo voljo, da svoje sapovedi; in vi ste na drobne kosize *raslomili njegov jarm, in rastergali vse njegove vesi*, in klizhete na ves glaf, ne sfer s' besedo, ampak s' svojim sadershanjem, in vpijete: *Ne bom ne slushil*; ne bom te ne ubogal; ne maram ne sa twojo besedo! Zhe se tedej hudobija sanizhevanja in nepokorshine ne meri po tem, v' kakoshni in kako veliki rezhi smo komu nepokorni, koliko ga sanizhujemo, ampak po tem, koga sanizhujemo, komu smo nepokorni; sakaj vse kaj drugiga bilo kakiga velikiga gospoda, kralja, cesarja osmerjati, ali mu sanizhljivo govoriti, kakor pa to storiti komu nam enakimu; in zhe si slushabniki posemeljskih poglovarjev toliko persadevajo v' vseh rezheh popolnama spolniti voljo svojega gospoda, in si nikoli ne upajo tudi nar

manji rezhi storiti, od ktere vedo de bi mu ne dopadla: kdo bo isrekel, kdo si tudi le misli mogel hudobijo in strashno velikost tvojiga pregreshenja, zhe se ti, zherv semlje, spresh in spuntash soper Boga svojiga tako velikiga in mogozhniha, nesapopadljiviga Gospoda, svojiga in nebes in semlje kralja in stvarnika, in se ne bojish tako gerdo s' njim ravnati, ga tako framotiti in v' obras sanizhevati! Ali ni ta hudobija ravno tako neisrezheno velika, kakor neisrezheno je Bog velik, in tedej ne eniga, ampak tavshent peklov vredna? Premisli tedej, greshni zhlovek! kako treba ti je Boga savolj njegove velikosti, in popolnamosti, in njegove tako velike ljubesni do tebe zhes vse ljubiti, in njegovo voljo is ljubesni do njega v' vseh rezeh na tanko spolniti; ali zhe mu is ljubesni morebiti she ne moresh slushiti, se ga saj bat, in mu is strahu pokornimu biti? V' resnizi ti ne vem sa zhas skushnjave nizh boljiga svetovati, kakor de, kadar te tvoje nagnjenje h' kaki pregheshni rezhi vlezhe, ali se tvoje meso soper kaj dobriga vsdiguje, sam sebi le samo to rezi: Bog mi to prepove; Bog mi to sapove, in to je dosti! Njemu se vstavljati, njegovo povelje sanizhevati je grosna, je strashna, je vfiga pogubljenja vredna hudobija! In s' tim oroshjem bosh gotovo vselej premagal sovrashnika. Ravno to te bo pa tudi perganjalo, zhe si morebiti kterikrat Boga sanizheval, in ktero njegovih sapoved prelomil, sa to delati pravo ref-

nizhno pokoro, in boshji pravizi s' spokornimi
deli sadosti storiti. Sposnaj tedej, moj kristjan!
hudobijo greha is velikosti tega, kteriga shalish
s' njim, in se ga bosh tudi v' prihodno go-
tovo varoval; zhe si ga pa she storil, ga s'
spokornimi solsami sbrisati si persadeval, in ga
tudi sbrisal. Amen.

IX. P r i d i g a.

*Kakor resnizhno shivim, rezhe Gospod Bog:
Nozhem smerti hudobniga, temuzh de
naj se spreoberne od svojiga djanja in
shivi. Ezech. 33, 11.*

Zhe greshnik prav premisli hudobijo greha,
kako sanizhljivo namrezh de ravna s' Bogam,
in kdo, kaj de je ta, kteriga tako framotí, in
mu tako nezhaft dela, bo mogel pazh ref sdi-
hovati, in kakor nekdaj bratomòr Kain rezhi:
*Prevelika je moja pregreha, de bi bil odpu-
shenja, usmiljenja vreden!* Pa naj bo hudo-
bija greha she vezhi, she strashnejji, zhe se
more she vezhi in strashnejji misliti, vender
she ni tako velika, kakor boshje usmiljenje,
ktero je neskonzhno, kakor vse njegove druge
lastnosti; in sato sme, in more tudi nar vezhi
greshnik she smerej odpushtenje, gnado usmi-
ljenja upati, zhe le saref hozhe delati pravo
resnizhno pokoro, zhe svoje grehe sposna, jih
is ljubesni do Boga obshaljuje, objokuje in s'
spokornimi deli nad seboj shtrafuje; ker Bog
nozhe smerti greshnikove, ampak, de naj se
spreoberne in shivi. Kaj bi se pazh moglo
greshniku povedati veselishiga, kakor je ta re-

sniza nashe s. vere! V' to resnizo more vsaki kat. kristijan shivo verovati, kakor she v' apostolski veri vsak dan rezhe, de veruje odpušenje grehov, in bi ravno tako Boga preklinjal, ko bi je ne veroval, kakor ko bi rekел, de Bog ni vsigamogozhen, de ni svet, de ni dosti pravizhen. In od te resnize, greshnik! greshniza! bom dans f' teboj govoril, sato govoril, de bi te obudil, se s' vsim saupanjem, in si odpušenja svojih grehov svest, k' Bogu nasaj podati, in ga v' prihodno toliko bolj ljubiti, kolikor vezhi je njegovo usmiljenje do tebe. Posluschaj tedej, kako dober, kako usmiljen je Bog spokornimu greshniku, kako dober kako usmiljen bo tudi tebi, zhe se v' resnizi in is zeliga serza k' njemu nasaj podash. —

Kako dober in usmiljen je Bog greshniku, dokler je she kaj upanja, de se bo morebiti vender dal pregovoriti, in nasaj perkлизати, se prav ozhitno vidi is tega, kar se bere v' tretji postavi preroka Jeremija, kjer Bog hishi Israel ozhitja njene hudobije, njeni nesvestobo, njeni nespametno sadershanje, in jo vender k' sebi nasaj vabi, ji spet svojo poprejshnjo prijasnost ponuja: *Zhe mosh sheno od sebe spusti, so njegove besede, in ta drusiga vsame, jo bo li hotel nasaj vseti, ker je ognusena, oma deshvana?* In glej! kar bi zhlovek ne storil, jest tvoj Bog rad in s' veseljem storim, Hisha Israel! sposnaj svojo hudobijo: Mene svojiga mosha, shiviga Boga, si sapustila, si hodila

sa ptujimi bogovimi, prefheshtala s' kamnam
in lesam, kamen in les imela sa svojiga Boga,
in ga molila, mu ofrovala; vsdigni svoje ozhi
na visozhine in poglej, povsod se vidijo snam-
nja tvojih ostudnosti, vsa deshela je ognushena
s' tvojo hudobijo. Pa naj bo; vse to rad po-
sabim, de sim bil tolkokrat in tako gerdo od
tebe sanizhevan, shaljen, in mislim le na to,
de sim tvoj stvarnik, tvoj Bog, tvoj ozhe.
Verni se tedej k' meni, in vsa moja jesa bo-
jenjala, s' veseljem te bom spet nasaj vsel, ti
skasal svojo poprejshnjo prijasnost. Glej, kri-
stjan! kako je Bog perpravljen nar vezhi hu-
dobije odpustiti spokornimu greshniku; in k'
tvojimu she vezhimu troshtu poslufhaj tudi ka-
ko je, kar tukej s' besedo rezhe od svojiga
usmiljenja, she dolgo pred v' djanji pokasal.

Ob zhasu Noeta je vse zhloveshtvo hodilo
po napazhnih, krivih potih; hudobija ljudi na
semlji je bila velika, in se je bila rasfhirila
po zelim svetu. Bog vidi to, se kesá, de je
zhloveka ustvaril, in sklene ga pokonzhati s'
semlje. Ali glejte, kaj storí njegova dobrota!
Sto in dvajset let pred jim to pové, de bi ne
bil persiljen storiti, kar shuga. Tudi to mu
she ni dosti, ampak Noe more pred njih ozhmi
toliko let barko delati, in jim tako bolj shivo
in bolj na glaf, kakor bi bilo s' besedo mogo-
zhe, pokoro pridgovati. In ko se she zhas po-
topa blisha, ga spet sedem dni pred napové,
ker rezhe Noetu: *Pojdi v' barko ti, in zela
tvoja drushina, sakaj she sedem dni, in po-
tim pojde desh na semljo shtirdeset dni in*

shtirdeset nozhi, in bom pokonzhal vse stvari na semlji, ki sim jih ustvaril. Sakaj stori to? Sato de bi se jim saj sdaj, po tako dolgim sanizhevanji njegoviga usmiljenja ozhi odperle; de bi sposnali nesrezho, ki jih zhaka, in jo s' pravo, resnizhno pokoro, s' spreobernjem, poboljshanjem svojiga shivljenja, od sebe odvernili: „Sakaj upam si rezhi,“ pravi s. Kristostom, „ker posnam velikost boshjiga usmiljenja, de bi bili odshli potopu, ko bi bili „le saj tih sedem dni sazheli pravo resnizhno „pokoro delati.“

Zhe ti je to, moj kristjan! preteshko verjeti, poslushaj drug sgled boshjiga usmiljenja. Tudi prebivavzam mesta Ninive je Bog shugal rasdjanje savoljo njih pregreshniga shivljenja: „She shtirdeset dni, vpije na njegovo povelje Jona prerok po mestu, in Ninive bojo konzhane! Mesto verjame Gospodovimu slushabniku, dela pokoro, in Bog mu sanese. In poslushajte, kako se Gospod Bog isgovarja Jonu preroku, kteri se nad njim togoti, sakaj de ne stori, kakor je shugal. Bog poshlje zherva, de spodje goshatko kloshzhovno, ktera Jonu s' svojim velikim in shirokim perjem senzo dela, ko sunaj mesta zhaka, kdaj in kako bo rasdjano. Drugi dan potegne gorak veter, solnze perpeka, kloshzhovna se posushi, in Jona omaguje od vrozhine. Spet se nad Bogom togoti, in si she bolj smert voshi, pa Bog ga posvari, in mu rezhe: Glej! tebi se kloshzhov na toliko smili, ki je nisi ne sadil ne redil, ktera je lepo sta la eno nozh, in drugo usahnila, in meni bi

se Ninive ne smilile, toliko mestò, ki je nad sto tavshent ljudi v' njem, ki sim jih jest ustvaril sa vezhno frezho, sa svelizhanje, ne pa sa pogubljenje? Bojezhi in nesaupni greshnik! Glej, tako rad se Bog usmili, tako rad in tako gotovo odpusti, kadar vidi, de greshnik saref svoje grehe obshaljuje, objokuje, in sam nad seboj shtrafuje.

Preden je shlo Israelsko ljudstvo zhes Jordan v' obljubljeno deshelo, jih je Mojses opomnil vsega, kar so dobriga bili prejeli od Boga, in jih opominjal varovati se malikovanja, jim tudi napovedal boshjo jesο, zhe od njega odstopijo. Varuj se, o Israel, de nikoli ne posabish savese Gospoda svojiga Boga, in si kje ne naredish nobene sresane podobe, de bi jo molil; sakaj Gospod je, kakor shrezh ogenj, in ne terpi sraven sebe nobeniga Boga. Zhe storite tako hudobijo pred Bogam, poklizhem dans nebo in semljo na prizho, de vas bo Gospod vergel, pregnal is deshele, ki jo greste sdaj v' posejt vset, in rasplal med vse narode, kjer bote stiskani, in silno hudo dershani. Ktera hudobija, te prasham, bojezhi kristjan! je enaka malikovanju? Kaj je hujiga, kakor pred kamen ali les poklekovati, in mu rezhi: Ti si moj Bog, pomagaj mi! In kdaj je bil Bog bolj rasserjen nad Israelzi v' pushavi, kakor takrat, ko so bili slili slato tele, prednj poklekovali, ga molili, in vse krishim vpili: Lej ga, Israel, svojiga Boga! ta je tisti, ki te je ispeljal is Egipta? In vender obljubi Bog to tako strashno hudobijo odpustiti. In kadar

bosh tam, rastrofhen med narodi, v' ptuji
 desheli, med ajdi, neverniki *iskal* Gospoda
svojiga Boga, jim rezhe Mojsej, *ga bosh*
najdel, zhe *ga bosh le iskal is zeliga serza*,
in v' britkosti svoje dushe. Ali ne bo she sama
 ta obljuba sadosti, bojezhi kristjan! obuditi sa-
 upanja v' tvojim serzu? Posabil si szer Gospo-
 da svojiga Boga, se sgubil od njega, in po-
 klekoval pred malikam svojiga mesa, svojiga
 posheljenja; pa zhe sapustish tega svojiga ma-
 lika, in se hozhesh k' Bogu nasaj podati, ga
 bosh najdel. Nebo in semljo vsamem, kakor
 Mojsej, na prizho tega, kar rezhem, najdel ga
 bosh, zhe *ga bosh le iskal is zeliga serza*;
 najdel per njem milost, usmiljenje, odpushe-
 nje grehov, zhe *ga bosh le iskal v' britkosti*
svoje dushe; zhe jih le v' resnizi obshaljujesh
 is ljubesni do tako dobriga in usmiljeniga Boga,
 kteri ti je per vseh tvojih hudobijah she sme-
 rej usmiljen. Glej Bog sam ti to obljubi, tudi
 zlo s' persego obljubi, ki jo storí sam per se-
 bi, in per svojim shivlenji rekozh: *Kakor res-*
nizhno shivim, nozhem smerti greshnikove,
temuzh le, de naj se spokori in shivi. She
 vezh, ko bi bil Bog tudi she sklenil sodbo
 tvoje vezhne smerti; ko bi bil tudi she perse-
 gel v' svojim serdu, de bosh pogubljen, je
 zlo tudi perpravljen svojo besedo nasaj vseti,
 zhe se le v' resnizi spokorish. Njegove besede
 so to, verjemi jim tedej: *In zhe hudobnimu*
rezhem: gotovo bosh umerl, tako govorí v'
 tri in trideseti postavi preroka Ezehiela, *on pa*
stori pokoro nad svojim graham, ter prav

in pravizhno dela, bo gotovo shivel, in nebo umerl. Vsi njegovi storjeni grehi mu ne bojo perpisani; prav in pravizhno je storil, gotovo bo shivel; posabljene bodo sato vse njegove pregrehe, nizh mu ne bojo shkodovale vse njegove hudobije!

Kaj bi pazh mogel Bog she vezh rezhi, de bi ti odvsel tvoj prevelik strah, napolnil tvoje serze s' troshtam, saupanjem, zhe se per tih njegovih besedah, per takih persegaah she smerej bojish in trefesh? „Ko bi te bil Bog sato „ustvaril, de bi te nesrezniga storil,“ ti pazh prav odgovori tukej s. Krisostom; „ko bi imel „Bog veselje nad tvojim pogubljenjem, kaj pa „de bi bilo treba sgubiti vse upanje: ker te je „pa le samo is ljubesni ustvaril, sato de bi „kdaj vshival v' nebesih vezhno veselje, in si „od sazhetka tvojiga shivljenja noter do da „nashnjiga dneva vse persadene sa tvoje sveli „zhanje, kaj te she strashi, kaj ti she serze „jemlje.“

In ta tako dobri in tako usmiljeni Bog, tvoj tako ljubesnivi ozha, ki te ima po besedah preroka sapisaniga na svojih rokah, ki si mu smerej pred ozhmi, smerej na misli, menish, bo mogel posлушати tvoje sdihovanje, vpitje tvojiga shalostniga rastertiga serza, ki ga po besedah Davida nikoli ne sanizhuje; gledati britkosti tvoje dushe, tvojih sklezhih solsa, de bi ne bil k' usmilenju omezen? Agar Ismaelova mati, ko more iti s' svojim finam is Abrahamove hishe, in vsame sa po poti kruha, in měh vode, pa saide v' pushavi, vode ji smanka,

in Ismael od sheje she hoditi vezhi ne more, ga poloshi tje pod drevo, in gre strani rekozh: *Ne morem ne gledati otroka mreti od sheje;* se usede od njega lokov streljaj dalezh, in sazhne na glas jokati. Tako v' shivo obzhuti ljubesniva mati bolezshine, britkosti svojiga sinu! In Bogu, mislisch, ne bojo shle k' serzu bolezshine, britkosti troje dushe? Bogu, kteriga ljubesen do tebe je vezhi, ko ljubesen nar boljsi matere do njeniga sinu, kakor nam to sam sprizhuje rekozh: *Ali samore mati posabiti svoje dete, de bi se ne usmilila sinu svojiga telefa?* In zhe tadi ona posabi, jest tebe ne bom posabil. Poslushaj kako milo se mu storii, ko te slishi sdihovati od shalosti savoljo tvojih grehov, ko te slishi rezhi: Kesam se, o Gospod! silno kesam, de sim takо storil, te tako rasshalil, in od shalosti terkam na svoje persi, ker sposnam svojo hudobijo; sam sebe se framujem savoljo ostudnosti in gerdobije svojih preghreh, in si ne upam svojih ozhi vsdig-niti proti nebesam; sakaj greshil sim, preljubi in mili Ozhe! greshil soper tebe, in soper nebo, in nisim vezhi vreden she biti imenovan tvoj sin; o de bi mi bilo dano shtetimu biti le med tvoje nar manjshi flushabnike! Poslushaj, pravim, kaj ti odgovori Bog po preroku Jermii na tvoje sdihovanje: *Moj dragi sin, moja ljuba hzhi, moje perserzhno dete toshi tako, desiravno sim djal, de ga bom, le smerej mi je vender na misligh, ushali se mi do njega, usmiliti, usmiliti, se ga hozhem.*

In kaj bi bilo treba she vezhi govoriti, in

She drusih sgledov boshjiga usmiljenja do greshnika skasovati? Ali ni Bog svojiga ediniga in preljubjiga Sinu na svet poslal greshnika svelizhat; iskat kar je bilo sgubljeniga, osdravit kar je bolniga? Spremi ga tedej, bojezhi greshnik! spremi ga v' mislih od hléva, kjer je bil sate rojen, notri na goro Kalvarijo, ki je sate umerl na nji; poslushaj njegove nauke, premisli njegove dela, vse ti bo na glas vpilo, *de Bog svojiga Sinu ni sato poslal na svet, de bil svet sodil, greshnika pogubil, temuzh de bi svet, de bi greshnika svelizhal.* Kaj drugiga, kakor njegovo dobroto, njegovo usmiljenje do greshnika pomeni prilika od pastirja, kteri pusti devet in devedeset ovaz, in gre sgubljene iskat, je ishe s' velikim trudam po hribih in dolinah; in ko jo najde, je ne krega, ne tepe, temuzh s' velikim veseljem vsame na svoje rame, ker se je na krivih in napazhnih potih utrudila, in jo is usmiljenja, de bi ji pot ne bila preteshka, she nese nasaj k' zhedi, in obhaja veselje s' svojimi prijatli, de jo je najdel? Prilika od shene, ki s' vso skerbjo pométa in preiskuje hisho, tako dolgo, de najde sgubljeni denar, in ki ji morejo nje sosedne frezho vofshiti, de ga je najdila? Prilika od tako dobriga in usmiljeniga ozheta, kteri svojimu sgubljenimu sinu, potim ko je v' ptuji desheli s' rasujsdanim in samopashnim shivljnjem sapravil vse svoje premoshenje, in se od lakote in od revshine persiljen ves fostradan in rastergan verne k' njemu, ko ga komej sageda, s' veseljem naproti tezhe; ga objema, ku-

shuje, tozhi solsé veselja nad njim ; ga sa roko domu pélje, in mu veliko goſtarijo napravi, rekozh : Ta moj ſin je bil ſgubljen, in ſe je ſpet najdel; je bil mertev, in, glejte, ſpet ga imam shiyiga? Kaj drugiga ti reko te pri-like, kakor de *Sin zhlovekov ni sato prishel na ſvet, de bi ſvet ſodil*, greshnika pogubil; *temuzh de bi ſvet, de bi greshnika ſvelizhal?* Kaj drujiga ti reko, kakor de s' velikimi ſhe-ljami in komej zhaka Bog tvojiga spreobernjenja? In ne le ſamo zhaka te s' raspetimi rokami, vſelej perpravljen te naſaj vſeti v' ſvojo prijasnost, temuzh iſhe te, kakor ſhena ſgubljéniga dnarja, paſtir ſgubljéne ovze s' vſo ſkerbijo, in ti gre s' veſeljem naproti, ko te od dalezh ſagléd;a; ti pomaga, podpira twojo slabost, kakor vidi v' tvojim ſerzu reſnizhne shelje ſpreobernjenja, ſklenjene ſ' trudam in persadevanjem ſa poboljſhanje.

Kaj pomeni njegovo tako ljubesnivo vabljjenje, ko na glaf klizhe: *Pridite k' meni vſi, kteri ſe trudite, in ſte obloſheni, in jest vas bom poshivil;* pridite k' meni vſi, kteri ſte ſhaloſtni in ſdihujete, jezhite pod teshko bu-taro ſvojih pregrех, per meni bote najdili trosht, najdili pokoj svojim duſham? Kaj po-menijo njegove tako mile ſolsé, ki jih je tozhil nad terdovratnim Jerusalemam, rekozh : *Jeruſalem, Jeruſalem; kolikokrat ſim hotel ukup ſpraviti twoje otroke, kakor koklja ſpravila ſvoje piſhela pod perute, in niſi hotel?* Ali ti ne rezhe vſe to doſti na glaf, de ſin zhlovekov ni prishel, de bi ſvet ſodil, greshnika pogu-

bil, temuzh de bi svet, de bi greshnika svelizhal? Poglej, kako ljubesnivo govorí sato ſ' Samarishko sheno per ſhtérni Jakopovi, in vender je bila velika greshniza. Kako rad odpusti Magdaleni, ozhitni, po všim Jerusalemu rasglasheni, snani greshnizi, ko klezhi per njegovih nogah, in jih ſ' spokornimi ſolsami možhi! Poſluſhaj kako uſmiljeno ſodbo ſklene nad preſheshtnizo, ki jo fariseji od greha na ravnost k' njemu v' tempelj perpeljejo; de bi jo po Mojsesovi poſtavi k' ſmerti oboſodili: *Shena!* jo prafha potim, ko ſo ſe bili fariseji na njebove besede, de naj tisti, kteri je bres greha, pervi vershe kamen vanjo, eden ſa drugim ſmusali is tempeljna: *Kje ſo twoji toshniki?* *Te ni nobeden oboſodil?* Nobeden, mu odgovori, polna ſhalosti in ſramote ſavolj ſvojiga greha. *Tudi jeſt te ne oboſodim,* ji rezhe prijasno; *pojdi v' miru, le ſamo varuj, de vezh ne greshiſh!* Poſluſhaj, kako mu ozhitajo farifeji, de je greshnikam prijatel, in je ſ' njimi. Greshnik! greshniza! naj tedej od veselja tozhijo tvoje ozhi zele potoke ſolsa: tvoj prijatel je Jefuſ Kristuf, tvoj prijatel tisti, ki ſe treſeſh in trepetash pred njim, in ali ti ne rezhe njegovo tako ljubesnivo pezhanje ſ' greshniki, de *ſin zhlovekov ni priſhel na ſvet de bi ſvet ſodil, pogubil, temuzh de bi ga svelizhal.* In zhe ti vſe to ni ſadosti, pojdi ſhe na krib Kalvarijski, ſtopi pod njegov krih, na kterim ſate in ſa tvoje ſvelizhanje, ſa grehe zeliga ſveta, tedej tudi ſa tvoje grehe, terpi tolike bolezhine, umira v' takih britkostih.

Poslujhaj, kako odpusti rasbojniku she na konzu njegoviga shivljenja, in daj se preprizhati, de pazh ref ne sme greshnik, kakor pravi s. Kristofom, pred upanja sgubiti, kakor she le takrat ko je she v' peklu pokopan. Prashaj tedej, zhe moresh, ali te Bog she ljubi, ali she smesh usmiljenje, odpushenje upati. O smesh, smesh ga upati, dokler si na svetu, bodi tudi greshnik, vezhi ko vse drugi, sakaj *sin zhlovekov ni prishel na svet, de bi svet sodil, greshnika pogubil, temuzh, de bi svet, de bi greshnika svelizhal?*

Sares tedej je *Gospod usmiljen in milostljiv, se ne jesi bres nehanja, ne ravna s' nami po nashih preghah, in nam ne povrazhuje po nashih hudobijah; temuzh kakor visoko je od semlje do nebes, tako veliko je njegovo usmiljenje nad temi ki se ga bojé; kakor dalezh je od jutra do vezhera, tako dalezh postavi nashe grehe od nas; in kakor se ozhe svojih otrok usmili, tako se Gospod usmili tistih, ki se ga bojé; ker ve kako slabe stvari smo, in se spomni, de smo prah.* Raj te tedej she strashi, greshnik! greshniza! sakaj, mislish, bi ne smel odpushnja upati? Morebiti sdihujesh marskterikrat v' veliki britkosti svoje dushe, in rezhes h s' objokanimi ozhmi: Ali je pazh she kteriga zhloveka shivljenje tako, kakor moje shivljenje? Ko sim bil she komej sazhel Boga sposnati, sim ga she tudi sazhel shaliti; she v' pervi mladosti sim se bil do gerla pogresnil v' blato narvezhih pregheh; ko sim bil she mladenzh, sim

bil she star greshnik, in spazhenje mojiga serza
 je bilo vsako leto, vsaki mesiz, skorej vsak
 dan vezhi, „Pa kaj, m. kr.! kaj so vsi twoji
 „grehi proti boshjimu usmiljenju,“ te prasha
 s. Krisostom? „Nizh vezh ne,“ odgovori ta s.
 uzenik, „kakor kaplja vode proti velikimu,
 „nesmernimu morju, in tudi she toliko ne;
 „sakaj morje ima konez, ima kraj, boshje
 „usmiljenje pa nima nobeniga. Nizh vezh ne,
 „kakor slaba pajzhina, ktera se per nar ma-
 „njim vetrubu boshjiga usmiljenja popolnama sgu-
 „bi, in je ni nikjer vezh sgledati.“ Morebiti
 te strashijo nastopki twojih preghre? O, sdihu-
 jesh morebiti v' velikih bolezhinah svojiga serza,
 o koliko sim jih s' svojim rasujsdanim kla-
 sanjem, s' neframnimi pogovori pohujshal; s'
 svojimi perlisnjenimi besedami, s' golfovimi ob-
 ljubami sapeljal, kteri sdaj morebiti she v' pe-
 klu mashevanje nad me klizhejo; in zhe je
 pisano: *Sob sa sob*, koliko bolj, shivljenje sa
 shivljenje, dusho sa dusho! *Pa naj bojo twoji*
grehi rudezhi kakor shkerlat in kri, ti Bog
 sam odgovori na to, *bojo vender beli kakor*
volna in kakor sneg, zhe le saref hozhesh
 pokoro delati. Kaj pa hozhe rezhi, prashash,
 toliko strashniga shuganja, ki ga je Bog to-
 likokrat isrekel zhes greshnike? Sato, ti odgo-
 vori. s. Krisostom, sato shuga, strashí Bog s'
 pogubljenjem, de bi ne bil persiljen pogubiti,
 kakor ozhe otroku shibo kashe le sato, de bi
 se poboljshal, sa odpushenje profil; zhe ga
 pa misli udariti, jo skrije, sa herbtam per-
 nese. Poslushaj kako se krega usmiljena mati

nad svojim otrokam, kako ojstro ga svari, kakko mu shuga, ko vidi nosh v' njegovih rokah, f' ktermin bi si vtegnil shkodvati; zhlovek bi mislil: to ni nobena mati, je nar neusmiljenishi mazhaha. Pa otrok se rani, sazhne upiti, na pomozh klizati; in mati, kri sagledati, posabi vse svoje shuganje, tezhe k' njemu, ga tolashi, obvéshe njegovo rano, in storì, kar je v' njeni mozhi, de bi bolezhma pred jenjala.

Ravno tako, moj kristjan, je tudi boshje sadershanje proti greshnikam. Ko ga vidi greshiti, se grosi, gromi nad njim s' ojstrostjo svoje pravize, shuga mashevanje: teshka bo moja roka nad teboj savoljo tega, kar si storil, pogubil te bom, pokoril nad teboj twojo hudo-bijo zelo vezhnost! Pa naj pride greshnik, naj sposna pred njim svoje hudobije, naj prosi sa odpushenje, naj se ponisha, naj klizhe: Gospod, tukej je twoj nehvaleshni sin, kteri te je bil posabil, in je ravno sato vreden vezhne smerti; ali nikar mu ne stori po njegovim sa-flushenji, ampak po svojim usmiljenji! Ne bosh ne umerl, bo odgovoril Bog, ker no-zhem smerti greshnika, ampak le njegovo spreobernenje; ker si se ti spreobernil, sim tudi jest spreobernen, in ti ne bom storil, kakor sim shugal. Tako dober tedej, tako usmiljen je Bog vsakimu greshniku, kteri ima resnizhne shelje, in si persadeva se iskopati is blata svojih pregreh, kedarkoli se saref is zeliga serza k' njemu verne! Kdo bi tedej ne smel usmiljenja upati!

Prestrasheni greshnik! prestrashena greshniza, kaj te she strashi? Glej, Bog te je ljubil, te ni pogubil per tvojim rasujsdanji, per tvoji samopashnosti, takrat, ko si ga v' obras sanizheval, se norza delal is njegovih sapoved, in njegove presvete volje: in sdaj, ko shaljujesh, jokash nad svojo hudobijo; sdaj, ko preklinjaš svoje rasujsanje, in se hozhesh k' Bogu nasaj podati in mu v' prihodno toliko svešteji slushiti; sdaj mislish, te bo mogel svrezhi? Tako dober pastir, ki je svoje sgubljene ovze iskal s' takim trudam, mislish, jo bo kakor derezhi volk rastergal, kadar jo najde in k' svoji zhedi nasaj pernese? Tako usmiljen ozhe, ki je tako hrepenil po svojim sinu, mislish, ga bo sdaj v' svoji hishi, in pred svojimi ozhmi pustil lakote konez jemati? Sanesi se tedej na boshjo milost s' vso svestjo; in go tovo jo bosh dosegel, zhe se je le s' pravo resnizhno pokoro tudi vredniga storish. Amen.

X. P r i d i g a.

Ne odlashaj se k' Gospodu spreoberniti, in ne odkladaj od dne do dne. Sakaj nje-gova jesa bo naglo prishla, in ob zhasu mashevanja te bo rasdal. Sir. 5, 8.

Nebo in semljo vsamem dans na prizho, de sim pred vas postavil, vam na sbiranje dal shivljenje in smert, shegen in prekletstvo. Sberi si tedej shivljenje, de bosh mogel shiveti, ti in twoj narod. Tako govori Mojsel Israelskim otrokam v' pushavi, preden gredo zhes Jordan v' obljuhljeno deshelo, potim ko jih je pred opomnil toliko in tako velikih dobrov, ktere so v' pushavi od Boga prejeli, jim je she enkrat osnanil boshjo postavo, sraven pa jim na ravnost povedal, kaj vse hudiga jih bo sadelo, zhe Boga sapuste, in so mu nepokorni; koliko dobriga jih pa tudi nasproti zha-ka, zhe bojo Boga ljubili, po njegovih potih hodili, njegove sapovedi dershali. Greshnik! greshniza! ravno s' temi besedami se tudi jest dans k' tebi obernem, potim, ko sim ti she nekaj zhaza govoril od pokore, kako mozhno, de ti je namrezh treba; od ojstrosti pravize boshje, kteri drugazhi oditi ne moresh, ji

tudi ne bosh odshel, kakor le po poti pokore; od grosne in strashne hudobije greha, kteri je popolnama vreden vse jese, in mashevanja boshjiga; od dobrote, od usmiljenja boshjiga tudi do nar nevrednishiga greshnika, ker mu je she smerej perpravljen odpustiti: tudi jest tedej vsamem dans nebo in semljo na prizho, de sim *predte postavil*, ti na sbiro dal *shivljenje in smert, shegen in prekletstvo*; sakaj zhe nozhesch delati prave resnizhne pokore, te zhaka vezhna smert, te bo bres vfiga usmiljenja sadelo boshje prekletstvo; zhe jo pa saref hozhesch delati, te zhaka shivljenje, shegen, ti je perpravljen a' nebesih vezhna frezha, Tako tedej imash pred seboj shivljenje in smert, d'obro in hudo, in kar ti bo dopadlo, to ti bo dano; tako je *Bog predte postavil vodo in ogenj*, vodo spokornih solsa, in ogenj vezhneh marter, de svojo roko stegnesh po kterim hozhesch, se s' pravo pokoro svelizhash, ali s' terdovratnostjo pogubish. Zhe si kristjan, in verjamesh boshji besedi, ali je pazh mogozhe, de bi te te resnize ne omezhi-
le, ne sbudile k' pokori? In zhe je she nozhesch sazheti, ker mislisch, de se she ne mu-
di, de je she dosti zhafa; poslushaj, kar ti dans mislim povedati, namrezh a' kakoshno nevarnost vezhniga pogubljenja se postavish, zhe pokoro odlashash; sakaj boshja jesa bo naglo prishla, in ko pride zhaf jese in mashevanja, te bo rasdjal.

De tisti greshniki ne delajo pokore, kteri sa vse, kar se jim rezhe, nizh vezh ne mrajo; se per nar strashnejih resnizah s. vere smejajo, nar milishi sanizhujejo; kteri so bolj neumni shivini, kakor pametni stvari enaki, je szer shalostno, je strashno, pa se vender ni zhuditi, sakaj *shivinski zhlovek* pravi s. Pavel *ne sastopi, kar je duhovniga*, svelizhanskiga. De je pa tudi ti, kristjan! she nozhesh delati, ki se vender pekla she bojish, in te sato ojstroft boshje pravize prestrashi; ti ki se vender kterikrat she spomnish, de bo treba umreti, in shelish, de bi se ti po smerti dobro godilo; kdo se ne bo zhudil, kdo ne bo stermel nad tem? In kako se ne bo tudi tebi samimu zhudno sdelo, de ti je kaj taziga mogozhe? Premisli tedej, kako na ravnost nasproti, ne rezhem vsimu kershanstu, ampak vsi pameti je twoje sadershanje!

Tvoja vest ti sprizhuje, de ga bres spreobernjenja, bres poboljshanja, bres prave resnizhne pokore ni in nikoli ne bo sa te nobeniga svelizhanja, ker si tolkokrat in tako mozhno Boga rasshalil, mu tako nezhaft delal, ga tako gerdo sanizheval; in sposnaj de ji verjamesh, in de si saref ne upash v' tazih pregrehah, v' kterih shivish, tudi umreti; szer bi ne delal sklepa sa sklepam, de se bosh she she spreobernil, poboljshal, pokoro storil. Ali pa tudi po pameti upash, de jo bosh storil? Glej, treh velizih rezhi ti je treba, de bi jo, kakor upash, mogel storiti, in szer rezhi, ki se na nobeno is njih zlo nizh ne moresh sana-

shati : je treha , de doshivish tistiga zhasa , v' kterim , pravish , jo bosh delal ; treba , de bi ti jo bilo takrat losheji delati , kakor sdaj ; treba gnade boshje , bres ktere kaj dobriga tudi she misliti ne moresh , koliko manj pokoro delati .

Povej mi tedej , greshnik ! greshniza ! ki tako bres vfiga strahu pokoro odlashash , se tako predersno na prihoden zhaf sanashash , raveno kakor bi bil popolnama v' tvoji oblasti , povej mi pravim , kje , in od koga imash pisma , de bosh pa tudi doshivel tisti zhaf , ki si ga obetash ; ti , ki si kakor kaplja na veji , ktero tudi nar manjshi veter is nje strese , in si nisi nobene ure shivljenja svest ? O nespamet , na prihodno leto , ali morebiti she daljej in na stare leta odlashash pokoro , nar vezhi in samo potrebno opravilo svojiga shivljenja ; ti , ki she ne vesh , ali bosh prihodni dan ali tudi le prihodno uro doshivel . Glejte tedej vi , pazh po pravizi vpije s . Jakop vsim takim nepremishljennim , sa svojo dusho tako malo skerbnim kristjanam , glejte vi , kteri pravite : *Dans , ali jutro pojdemo v' to ali uno mesto , in bomo tam eno leto ostali , in kupzhevali , in dobi-zhik delali :* kteri ne veste , kaj bo jutro . Namaesti de bi rekli : *Ako bo Gospodova volja , in ako bomo shiveli , bomo to ali uno storili .* Pomni si , greshni zhlovek ! te besede s . Aposteljna , in zhe s' tem tolashish svojo vest , de pravish : Bom , bom delal pokoro , le samo sdaj she ne morem , sdaj mi je she ta , sdaj she una rezh na poti ; drugi tjeden , drugi

mesiz, drugo leto jo bom sazhel, rezi tudi
 vselej she to sraven: jo bom sazhel, zhe bo
Gospodova volja, zhe bom shivel. Kaj pa bo
 sa twojo pokoro, zhe shivel ne bosh? in kaj
 sa twojo revno dusho, zhe bosh takrat, ko she
 le mislil sazheti pokoro savoljo svojih grehov,
 she v' peklenškim ognji pokopan savoljo njih?
 O vsemi si vender k' serzu, v' kakoshtno nevar-
 nost postavish svojo dusho; sakaj nizh ni lo-
 sheji, kakor de se ti kaj taziga sgodi! Kaj bi
 bilo pazh treba, ti to skasovati, in delezh na-
 saj hoditi po sglede nagle in neprevidene smerti?
 Ali ne vesh tudi is lastne skushnje, is nashih
 zhasov, kako je bil pazh marsikteri v' nekterih
 urah sdrav in mertev? marsikteri sjutraj mer-
 tev najden, kteri je bil svezher sdrav shel spat?
 kako marsikteri vezhera ni doshivel, ki je bil
 sjutraj sdrav in vesel? Ali bi se to, kar se je
 she toliko drugim sgodilo, ne moglo tudi tebi
 sgoditi? In ko bi se ti sgodilo, odgovori, kaj
 bi bilo sa te, in sa twojo revno dusho? Se
 bojish odgovoriti, in se sam obsoditi, poslu-
 shaj! Ravno, ko si je evangelski bogatin nar-
 bolj frezho voshil, de je na dolgo zhaha, na
 veliko let s' vsim preskerbljen, in je sato sklé-
 pe delal, de hozhe tedej vse leta svojiga shiv-
 ljenja sloshno in sladno shiveti, piti, jesti, do-
 bre volje biti; mu je bilo na enkrat rezheno:
Nerez! She nezoj bojo hotli twojo dusho od
 tebe, in kar si vkup spravil, zhigavo bo?
 In namest sladniga, veseliga shivljenja, ki si
 ga je obetal, je bilo in je she sdaj strashno in
 vezhno terpljenje njegov del. Ravno tako ho-

zhesf tudi ti veselo in sladno shiveti, in svojimu mesu strezhi, zhe pokoro odlashash sato, de bi se ti she ne bilo treba zhasnim rezhem, posvetnimu mesnimu veselju odpovedati; uzhi se tedej is tega sgleda, kaj bo sate, zhe se ho morebiti kmalo tudi tebi reklo, in preden morebiti she sazhnesh pravo resnizhno pokoro delati, preden sapustish svoje grehe, jih sovrasish, obshaljujesh, objokujesh, reklo: Nerez! she nezoj bodo hotli twojo dusho od tebe, in kaj ti bo pomagalo vse twoje bogastvo, vse sladnosti shivljenja, vse veselje sveta? kaj pomaiale vse tiste rezhi, ktere so te motile, slespile, de notri do sdaj nisi hotel sazheti pokore, sdaj pa jo je preposno sazheti, in bi mogla she storjena biti? Glej, namesti veselja, ki si ga obetaash, namesti sladnost in prijetnost, ki jih she kaj zhaza hozhesh vshivati, bosh tudi ti imel shalost, in terpel neisrezhene bolzhine v' plamenu vezhniga ognja!

Pa naj bo ref, kakor per vsim tem morebiti vender le upash, ker vidish, de Bog s' veliko greschniki notri do njih starosti poterpi; naj bo ref, de bosh doshivel tisti zhaf, ki pravish, de bosh pokoro delal; ali jo je pa sato morebiti manj nevarno odlashati? She poslushhaj, in potem sam sodi.

Zhe se delj odlasha pokora, teshji je, toliko teshji, koliko delj se odlasha. Ali ti ni dobro snano, moj kristjan! de je twoje greschno poshelenje, zhe se mu ne vstavljaash, od dne do dne mozhneji, in toliko mozhneji, kolikor vezh mu pervolish; nasproti pa twoj duh fla-

beji, kteri vselej toliko mozhi sgubi, kolikor
 je hudo poshelenje dobi? Zhe tedej delj odla-
 shash pokoro, menj imash mozhi k' dobrimu;
 nasproti pa je tvoje nagnjenje k' hudimu toliko
 mozhneji, toliko filnishi. Sato pravi s. Augu-
 shtin: Is vezhkratniga dela pride navada, is na-
 vade potreba, fila, to je: zhe delj shivish po-
 svojim nagnjenji, mozhneji bo, in na sadnje
 tako mozhno, de se mu skorej vezh ne bo
 mogozhe braniti, in mu bosh skorej mogel
 pervoliti, karkoli bo hotlo, Pusti drevesze, dok-
 ler je mlado, in ima she slabe, majhne kore-
 nine, zhe se ti preteshko sdi isrovati, pusti
 ga, pravim in zhakaj, de bo debelo dervo, se
 vrase in svoje korenine na shiroko in globoko
 rasprostre; ali ga bosh po tem losheji isro-
 val? Tako je navada pazh ref shelesna frajza,
 ktero je komej she mogozhe slezhi; in ti mi-
 flish, de jo bosh tako lahko premagal, tudi
 potim, ko se she popolmama vkorenini; tako
 lahko slekel stariga in greshnika zhloveka, kte-
 ri je po Adamu stvarjen, in oblekel noviga
 po podobi Jesusa Kristusa; tako lahko sazhel
 vse drugazhi, in svojim she globoko vkoren-
 njenim navadam na ravnošč nasproti shiveti!
 Ali poslushhaj, kaj ti s. Duh sam na to odgovo-
 ri: *Zhe se more samorz umiti, de bi bil bel,*
in zhe samore leopard svojo rishafto kosho
spreminiti, le zhe je to mogozhe, bote vi sa-
mogli dobro storiti, ki ste se hudiga navadili!
 Kaj bi se vender pazh moglo she vezh rezhi?
 Ne bosh tedej ne *odstopil od svoje poti, o*
zhlovek! ki se je navadish; ampak pregrehe

*tvoje mladosti bojo prishle notri do musga
tvojih kosti, te spremile notri do groba in v'
prahu s' teboj pozhivale.*

Vem, kaj mi odgovorish na vse to; ſ' zhasam pravish, bo pogasnil ogenj tvojiga poſhelenja, ſe ohladila tvoja ſdaj ſhe prevrozhakri, bo jenjala mozh tvojiga hudiga nagnjenja, in takrat ti bo lahko ſpokoriti ſe. Pa tega, moj kristjan! ravno tako ſaſtonj zhakash, kakor zhlovek, kteri ſtoji per tekozhi vodi, in bi rad zhes njo ſhel, pa zhaka, de bi voda odtekla. Kakor voda nikoli ne bo odtekla, ravno tako ſe tudi ſtudenez tvojiga greshniga poſhelenja nikoli ne bo posuſhil: preoblekel ſe morebiti ſzer bo, preoblekel hudizh na tronu tvojiga ſerza; pa ſapuſtil ga ſato ſhe ne bo, to je, tvoje greshne shelje, ki ſdaj goſpodujejo v' tebi, bojo morebiti ſzer jenjale, ſato ker te bo jenjalo veſeliti, kar te ſdaj veſeli; pa namesti njih bojo prishle druge, ravno tako huđobne, ravno tako mozhne, ali ſhe možneji, kakor te. Pa kaj pravim jenjale? Ali niſta bila ſhe ſtara ſivza tifta dva neſramneſha, ki ſta hotla ſapeljati, in tudi zelo ſ' filo ſapeljati ſramoſhljivo ſusano, in ſe niſta balã krivo prizhevati ſoper njo, in jo nedolshno k' ſmerti obſoditi? Tedej le, zhe hozheſh v' grehih umreti, in ſe po fili pogubiti, ſe ſanashhaj, de ti bo zhes kaj zhafa pokora loſheji, kakor ſdaj: ne loſheji, ampak ſhe le veliko teshji ti bo. Povej nam tedej, sakaj je ſdaj ſhe nozheſh delati? Ali ne ſato, ker je tvojimu nagnjenju, tvojimu greshnimu prevezh poſhelenju

soperna; ker bi mogel sam sebi vojsko napovedati, in se v' veliko rezheh premagati, to pa ti je preteshko? Sakaj losheji je mesta, losheji tudi zele kraljestva, kakor samiga sebe premagati. In zhe je she sdaj sato nozhesh delati, ker se ti preteshka sdi, kako jo bosh zhes kaj zhosa, zhes nektere leta hotel in mogel delati, kadar ti bo she veliko tesheji?

Premisli pa she sraven, o zhlovek! de se f' takim sadershanjem s' odlashanjem pokore boshje gnade prav posebno in popolnama nevredniga storish; in zhe bres boshje gnade nizhne premoresh, kakor dobro vesh, de nizh ne premoresh, kaj bo sa twojo pokoro, kaj bo sa twojo dusho? Spomni se nekoliko tega, kar si od stanu taziga greshnika, kteriga Bog sapsuti, shalostniga in strashniga she slishal v' pridigi od ojstrosti pravize boshje; in glej! ravnno ti, ki pokoro le odlashash, prav posebno filish v' tak nesrezhen, saref krivavih solsa vreden stan. Ali nam niso twoje obljube in twoji sklepi, de bosh zhes kaj zhosa v' resnizi pokoro delal, gotove prizhe, de sposnash, kako potrebna ti je? gotove prizhe, de dobro vesh, de si greshnik, de si Bogu nepokoren, se vanj puntash, ga shalish, framotish, mu nezhaft delash, ga v' obras sanizhujesh? In kaj storish, kako govorish s' Bogam zhe pokoro odlashash, ko vender vesh, kako slo ti je je treba, in sato tudi sam sebi obetash, de jo bosh ref delal? Gospod! mu rezhes, in ne tje v' en dan, ampak s' dobrim pomislikam rezhes; Gospod! she eno leto, she pet, de-

set, petnajst let, do svoje starosti ti bom ne-pokoren, se ti bom puntal, te bom shalil, sramotil, ti nezhast delal, te v' obras sanizhe-val; pa nikar se savolj tega nad menoij ne je-si, ne bodi hud, temuzh poterpi, sakaj potim se bom savolj tega mozhno in bolj kesál, kakor ko bi bil svoje shivljenje, svojo glavo sapadel; bom grosno shaloval, nozh in dan jokal; britke solse tozhil, in bres preneha milo in v' neisrezheni britkosti svoje dushe sa od-pushenje profil. Ostermite nebesa, in semlja, zhudi se, de more s' pametjo obdarovana stvar svojiga stvarnika zlo tako sanizhevati!

Zhudi se pa tudi ti greshnik! greshniza! nad svojo predersnostjo, sakaj huji in gershi in sanizhljivishi bi se vender ne mogel is Boga norza delati! In vender se she hozhesh sana-shati na njegovo gnado, usmiljenje! O boj, boj se veliko bolj, de bi ti ne storil tega, kar je storil Jesus Kristus figovimu drevesu, mu storil tebi v' sgled, zhe se ne poboljshash, in ne rodish vredniga sadu pokore! Ko je nash Svelizhar neko jutro na svoji poti is Betanije v' Jerusalem lazhen bil, in per poti figovo dervo vidil, je shel k' njemu; pa ker nobe-niga sadu, sunaj samiga perja, ne najde na njem, ga prekolne rekozh: *Na vekomej naj se nikdar is tebe noben sad ne rodi!* In figo-vo dervo je per ti prizhi usahnilo. Tako pravim, se boj, in po pravizi boj, de bi te Bog ne preklet, to je, ti popolnama svoje gnade ne odtegnil, de bi na vekomaj nikdar nobeni-ga vredniga sadu pokore ne mogel roditi.

Greshnik! greshniza! naj ti per perloshnosti letashnjiga svetiga leta she eno povem: Neki zhlovek, pravi Jezus Kristus, je imel figovo drevo sasajeno v' svojim nogradu, in je prišel sadu na njem iskat, in ga ni nashel. Rezhe tedej svojimu górniku: Pole! she tri leta hodim iskat sadu na tim figovim drevesu, in ga ne najdem; posekaj ga tedej, zhemu bo saštonj tu stalo? Pa gornik odgovori: Gospod! pusti ga she to leto; okopati ga hozhem in mu pognojiti; morebiti bo vender kàj sadu is njega; zhe ga pa she letal ne rodi, potlej ga le posekaj. Kako dolgo she hodi tvoj Svelizhar sadu iskat na figovim drevesu tvojiga serza, pa ga she ni najdel? Morebiti je tudi savoljo tebe she ukasovala boshja praviza, de bi bil posekan, in v' ogenj vershen, in bi ne stal saštonj v' nogradu matere katolshke zerkve; pa mati katzerkev je sate profila, de bi ti bilo le she eno leto odloga dano, in obljudila storiti vse, kar je le v' njeni mozhi, de bi dobila od tebe vreden sad pokore; in kaj si pazh posebno letashnje leto ne persadene te k' Bogu nasaj perpeljati? Kako skerbno okopava drevo tvojiga serza! Kako te opominja k' pokori, in te podpira s' svojo in vseh svojih dobrih otrok molitvijo, s' tim, de vse svoje otroke budí tudi sate delati pokoro, in ti do kraja odprè vse svoje shaze, de bi saupanje do boshjiga usmiljenja, in ljubesen do Boga obudila v' tebi! Blagor tebi, zhe se ji udash, in delash pokoro! sveto leto bo sa te saref svetó leto, zhaf svelizhanja. Gorjé pa tebi, zhe tudi to takо veliko

gnado v' nemar pušish in savershes! Boj, boj se, de bi kje ne bil, kakor nerodovitno drevo is nograda shivih posekan, in savershen! Sakaj kolikor vezh se stori sa twoje svelizhanje, toliko bolj gotovo je twoje pogubljenje, zhe se boshjimu usmiljenju vstavljaš, ga sanizhuijesh. Shitam, pravi s. Augustin, gre desh k' shitnizam, ternju pa k' ognju: ravno tiste gnade boshje, ki drugim pomagajo v' nebesa, bojo tebi pomagale v' vezhni ogenj; sakaj *semlja* kakor pravi s. Pavel, *která vezhkrat nanjo gredozh desh pije, pa vender ternje in osat rodi, je savershena, prekletstva bliso, in bona sadnje poshgana.* Poslushaj kako govori Bog s' prerokam Ezechijelam od terdovratniga Jerusalema in od vših sanizhevavzov njegoviga usmiljenja: Perstavi kotel, mu rezhe, in nali vode vanj. Ezechijel stori tako, pa rja ni shla od kotla; in Bog mu rezhe: Perstavi prasen kotel na sherjavizo, de se rasbeli, njegov bron rastopi, in njegova rja sgine. Kaj se sgodi? Veliko truda je bilo, pravi Ezechijel, ali njegova prevelika rja ni shla prozh, tudi s' ognjem ne. In Bog se rasferdi in rezhe: *Tvoja gnusoba Jerusalem je ostudna; sakaj ozhititi sim te hotel, vender nisi ozhishen od svojih gerdobij, in tudi ne bosh ozhishen, dokler se moj serd ne ohladi nad teboj.* Jest Gospod sim govoril: prishlo bo, in bom storil, ne bom pregledal, ne bom sanesel, rezhe Gospod. Ti, o terdovratni in nespokorni greshnik! ti si tisti kotel, pravi s. Augustin, poln rje, ki se ne da odpraviti, to je, poln

nevostljivosti, poln prevsetnosti, poln jese, sovrashtva, poln nezhlosti, nesramnosti in drugih pregreh; tvoja duša je kakor sarjaven kotel omadeshvana: Bog te je hotel tolkokrat ozhestiti od tvojih pregreh, sdaj s' vodo, ker so ti njegovi namestniki v' njegovim imenu tolkokrat govorili od boshjiga usmiljenja, de bi te bili k' pokori omezhili; sdaj s' ognjem, ker so ti v' njegovim imenu osnanovali ostre resnize, ktere bi mogle tudi skale omezhiti: veliko je bilo truda, veliko persadevanja, ali sastonj! Tvoja prevelika rja ni shla prozh, tudi s' ognjem ne; ne s' ljubesnijo, ne s' ojstrošto; ne s' vabljenjem, ne s' groshenjem; ne s' obljudbami, ne s' shuganjem te ni bilo mogozhe ozhestiti. Poslushaj tedej, kako se ti bo na sadnje godilo: *Ker je tvoja gnusoba ostudna, in se nisi dal ozhestiti, rezhe Gospod: tudi ne bosh ozhishen, dokler se moj serd nad teboj ne ohladi; storil ti bom po tvojim saflushenji, ne bom ti pregledal, ne bom ti sanesel!*

Sposnaj tedej, greshnik, greshniza, kako nespametno ravnašti, zhe pokoro odlašhash! sakaj nizh ne more biti bolj nespametniga, kakor storiti kaj taziga, kar she sdaj obetaš, skelepe delash, de bosh zhes toliko, ali toliko zhafa obshaloval, objokoval, in se bolj kesal, de si storil, kakor, ko bi bil vse kar imash, tudi sdravje sa vselej sapravil, in si zeliga sveta jesu, sovrashtvo in sanizhevanje na glavo nakopal. Zhe hozhemo koga od kake rezhi odverniti, mu pravimo: Nikar, se bosh

kesál ! in zhe mu skashemo , zhe verjame , de
 bi se mogel res kesati , je ne bo storil . In ti
 hozhesh ravno sato she greshiti , ker pravish ,
 sebi in Bogu obetash , de se bosh zhes nekáj
 zhaza kesál savolj tega , objokoval , obshaloval ,
 kar sdáj storish . O nespamet ! o norost ! Spo-
 snaj pa tudi , v' kako neisrezheno nevarnost
 vezhne nesrezhe postavish svojo sa vezhno frezho
 stvarjeno dusho , ker ne vesh ali bosh doshi-
 vel tisti zhaf , ki si ga obetash ; sraven pa ti
 bo smirej tesheji , in sadnizh skorej nemogo-
 zhe se spokoriti ; toliko bolj nemogozhe , ker
 Boga smirej filish , in se ti je po vši pravizi
 bati , de bi ga tudi ne persilil , te sapustiti ;
 in zhe te sapusti , je djano sa twoje nebesa , in
 bres všiga ušmiljenja strashno terplenie v' peklu
 na zelo vezhnost tvoj del . Zhe tedej sposnash ,
 de ti je treba pokore , in imash le she eno
 iskro pameti v' glavi , le eno iskro prave lju-
 besni do svoje neumerjoxhe dushe v' serzu , o
 nikar je ne pusti v' taki nevarnosti ; delaj po-
 koro , dokler imash she zhaf , mozh , in ti je
 boshja gnada she na ponudbo , de kje zhaza
 in gnade ne samudish , in ne bosh persiljen
 je zelo vezhnost in sastonj delati ! Amen ,

XI. P r i d i g a.

*Popotni smo in ptuji, kakor vši nashi
ozhetje, nashi dnevi na semlji so, kakor
séniza, in nobenimu ni tukej ostati. 1.
Kron. 29, 15.*

Nar vezhi, in skorej bi rekel, edini urshah,
de se toliko ljudi tako globoko in v' take hudo-
bije pogresne, in potim bres skerbi, bres stra-
hu v' njih shivi, je to, ker ne mislijo kaj, in
sakaj so na svetu, in kaj jih po smerti v' ve-
zhnosti zhaka. Sato pa tudi ni nizh boljiga,
pravizhniga v' dobrim ohraniti in greshnika
k' pokori obuditi, kakor premishljevanje po-
slednjih rezhi, in svojiga konza na tim svetu,
kar nam s. Duh sam sprizhuje rekozh: *spomni
se, o zhlovek, svojih poslednjih rezhi, in ne
bosh greshil na vekomej.* Ti je tedej resniza
moj kristjan! se k' Bogu, od kteriga si sashel,
nasaj podati, ali zhe ti she ni, de ti bo resni-
za, premishluj pogosto, in nikoli ne posabi,
kaj je twoje shivljenje, kaj tedej vše twoje opravi-
vilo na svetu; kaj dobriga, veseliga, frezhniga
ti je po smerti perpravljeniga v' plazhilo teg
opravila; kaj strashniga pa te zhaka, ako si
Bogu nepokoren, in ostanesh v' svojih pregrehab.

De bi to losheji premishljeval, bom v' prihodnih pridigah govoril ſ' teboj od poslednjih rezhi greshnika, in potim nekoliko od nebeskiga veselja; in de bi prav shivo sposnal svojo nespamet, ker sa tako kaj maliga, sa tak prasen nizh nebesa samenish in v' take britkoſti, v' toliko terpljenje sam filish, bom ſhe pred, in ſzer dans govoril od naſhiga shivljenja na ſvetu, in ti pred ozhi poſtavil: pervizh, de ni twoje shivljenje nizh drusiga kakor kratka pot v' vezhnost; drugizh, kakofhno bi ravno sato moglo biti twoje shivljenje, —

I.

Zhlovek ni uſvarjen sa ta ſvet, ampak sa vezhnost, in je v' ptuji desheli, dokler je na tim ſvetu; *nimamo ga tukej obſtojezhu ga meſta, temuzh prihodniga iſhemoo*, in smo enaki popotnimu, kteri gre is dalnjih, ptujih krajev, is dalnjiga, ptujiga kraljestva na svoj dom, prehodi mnoge deshele, in ſe mu zelo pot ſkorej vsak dan drugazhi godi. Sdaj najde lepe planjave, rodovitne doline, prijetne veſele kraje, sdaj ga pélje pot po ſtermih gorah, ſhgezhim peſku, po pezhovji, po ſhaloſnih in dolgozhaſnih gojsdih in puſhavah. Danſ imã lepo in prijetno vreme, drugi dan ſe nebo prevlezhe ſ' zhernimi oblaki, grómi in trefki doné nad njegovo glavo, bliſki in ſtrele ſhvi-gajo okoli njega, ploha ga ſajame, in poln ſtrahu in groſe, premózhen do polti, gási po globokim blatu naprej. Eno nozh najde proſtorno hiſho, dobre ljudi, kteri ga radi pod

streho vsamejo, in mu prijasno postreshejo; drugo tudi sa dnar nima ne pozhitka, ne postreshbe. En dan je sdrav, drugi dan bolan. Sdaj ima dobre, vesele tovarshe, ki so prijasni s' njim; sdaj pride med televaje, kteri ga stepo, ranijo, in mu vse pobero, de le komej she naprej more. Tako gre proti svoji domazhi desheli, sdaj lahko, sdaj teshko, sdaj shalosten, sdaj vesel, sdaj lazhen in shejin, sdaj v' obilnosti; in kader vanjo pride, in v' mislih nasaj pogleda, le kakor v' sanjah she vidi prijetnosti in sopernosti, ki jih je imel na poti. Oboje je enako posabljeno, ali zhe ne posabljeno, ga to kar je skusil in terpel na poti, she bolj veseli, kakor njene sloshnosti in prijetnosti.

Tako, ljubesnivi, je nashe shivljenje. Nashe leta so dnevi popotniga, kteri pridejo eden sa drugim, pa si nista dva enaka; ljudje, s' kterimi shivimo na svetu, niso nizh drusiga, kakor mnogi tovarshi, ki se na kakoshne ure s' njimi snidemo na poti, ali jih najdemo na svojih gostinizah, in so nam sdaj dobri sdaj sovrashni. Mnoge starosti nashiga shivljenja so tako rezhi mnoge deshele, ki gremo zhes nje, in kakor ima vsaka deshela svojo nosho, svoje navade, svoje perdelke, svoje prijetnosti in lahkote, pa tudi svoje sopernosti in teshe; ravno tako ima vsaka starost svoje nagnjenje, svoje opravila, svoje veselja, pa tudi svoje grenkote in shalosti. Druga deshela so otrozhje leta, druga mladost, spet druga moshka starost, in siva starost ni nobeni poprejshnjih nizh podo-

hna. In kader jih vse prehodimo in svojo pot konzhamo, zhe je morebiti ne bomo she pred konzhali, preden vse te deshele prehodimo; kader pridemo v' svojo domazho deshelo, v' vezhnost, ne bomo od vsega terpljenja, od vseh britkost in sopernost, od vseh teshav in nadlog, ki jih tukej imamo, ravno tako nizh vedili, kakor od frezhe, veselja, sladnost in prijetnost, ki jih vshivamo; ali zhe bomo she kaj vedili, nas bo to, de smo kaj terpeli, bolj veselilo, kakor to, de smo frezho, prijetnosti, sloshnosti imeli.

V' desheli otrozhjih let je polno veselja, kratkozhasov, igrá; srak je prijeten, nebo jasno. Dostikrat se sicer tudi pokashejo kake meglize shalosti, ktere se pa ravno tako hitro spet sgu-bé: nedolshnost, odkritoserzhnost, breskerbnost, dnevi bres shalosti, nozhi bres nepokoja, mirno in sladko spanje, so tiste vesele in prijetne roshize, ki je ta deshela obsejana in vsa prerašhena s' njimi. Ali kako hitro je prehodjena, in se sad pusti ta deshela! To je bila she le sarija nashiga shivljenja; nje veselje je minulo, ko smo ga bili komej she le okusili, in se ga sdaj le s' shalostjo spomnimo, ker nam ga ni vezh mogozhe vshivati.

Is te deshele, is otrozhjih let, se pride v' deshelo mladosti, v' léta mladenzha, deklízha, ktera je pa vsa drugazhna. Tudi v' tej se sicer najdejo na ozhi filno lepe roshize, pod kterimi pa kazhe svite leshé, in so bresni s' njimi prerašheni, tako de, kdor jih nepremi-shljeno in bres velikiga strahu terga, ali sa

strupeniga modrasa prime, in je smertno rannjen, ali se vdere v' globozhino bresna, ki mu je komej she pomagati is njega; hozhem rezhi, v' kteri, mladenzh! deklizh! najdesh toliko in toliko sate tako prijetnih in veselih, pa sa twojo zhednost tako strupenih, sa twojo dusho tako pogubljivih rezhi. Nevarna deshela, pravim, je ta, zhes ktero se komej pride, de bi se nar boljshi, kar samoremo imeti, nedolshost shivljenja, zhifost serza, mir in pokoj vesti ne sgubilo. Sapeljiva deshela, v' kte-ri jih toliko od sladnost sveta preslepljenih v' sredi veselja shalost sa prihodne zhase nabira; ker nepremishljeno tekajo sa roshizami, ktere koli se jim nar lepshi sdé, ktere se bojo pa toliko pred spremenile v' ojstro ternje, in jih bojo notri do sadnjiga neusmiljeno bodle; to je, v' kteri si mladenzh! dekliza! S tem, de fi dopustish toliko greshniga veselja, perpravljash shalost in britkost, nepokoj in grisenje vesti, morebiti tudi sanizhevanje in framoto, nadloge in terpljenje sa ves zhaf svojiga shivljenja. O revna deshela! o breskerbna, in ravno sato nesrezhna mladoft! ktere naglost in nepremishljenoft, je tudi David tako milo objokoval rekozh: *Nikar se ne spomni, o Gospod, grehov moje mladosti!* ktere slabosti in padzam je tudi pravizhen Job perpisal vso svojo nesrezho, ki ga je bil Bog obiskal s' njo, ker je sdihoval: *Sakaj pishesh tako grenko sodbo soper mene, in me hozhesh konzhati savoljo grehov moje mladosti?* Srezhen tedej, o frezhen, trikrat frezhen, kteri v' tej tako ne-

varni desheli boshjih postav spred ozhi ne spušli; kteri pride is nje s' zhilstimi rokami, ne omadeshvanim serzam, nedolshen, bres greha! Pa tudi zhes to deshelo terpi pot le malo zhasa, in pelje v' deshelo moshashke starosti.

Ta deshela ali starost, v' ktero jih le vse prevezh toliko hudiga nagnjenja is mladosti s' seboj pernese; (sakaj *mladenizh* pravi s. pismo, *ne bo sapustil poti, ktere se je v' mladosti navadil, tudi v' starosti ne*), je sraven tega she polna hodezhiga ternja, posvetnih skerbi, skerbi sa zhasne, bodi resnizhne ali le smishljene potrebe; polna lakomnosti, napuha in prevsetnosti, nevoshljivosti, polna kriviz, golufij, nesmernosti, nepoterpeshljivosti, jese, sovrashlva, krega in tako daljej, ktere hude nagnjenja nas od prave poti vlezhejo, na nji mudé, in storé, de le vse prelahko posabimo namen in konz svoje poti, in na nobeno rezh manj ne mislimo, kakor na tisto deshelo, na vezhnost, kamor gremo, in se ji hitreji, kakor je ptiza v' sraku, blishamo. Sakaj solnze, ktero nikoli ne stoji, shene nashe dni, mesze, leta, v' svojim tekú pred seboj hitro naprej; zhaf, ki shivimo v' njem, in se komej toliko per nas mudi, de nam na zhelu pishe leta, ki smo jih preshiveli, tezhe le toliko hitro naprej, in nam na ves glas nasaj vpije, de homo le she malo dni na svetu; odvsame lepoto obrasa, premeni farbo las, in hitro, pred ko bi mislil, je zhlovek v' sivi in sadnji starosti svojiga shivljenja.

V' tej desheli se je vse spremenilo, je vse

drugazhno ko v' poprejšnjih, vse osnanuje zhloveku njegov konez, napoveduje smert pred vratmi. Kar ga je pred veselilo, mu sdaj teshko dene; kar mu je pred dopadlo, se mu gnuši, njegova pamet, njegov spomin slabí, njegova možg ga sapušha; njegovo truplo pod negam njegove glave kakor od mrasa vse terdo, mu sažhenja biti preteshko; njegove noge, od dolsiga in teshkiga pota utrudene, ga komej she nosijo; in tako se opoteka in omahuje pozhasi proti svojim grobu, ki ga she dolgo vidi odpertiga pred seboj. Sadnjizh se verne v' narozhje semlje, naš vših matere, is ktere je prishel, popolnama in do zhistiga obropan všiga, kar je bil na poti nabral. Edina rezh, ki bi jo bil mogel vedno pred ozhmi imeti, pa je morebiti nikoli ni hotel viditi, nikoli nanjo misliti, je tudi edino, kar sdaj she najde, edino kar mu sdaj she ostane, namrezh njegov shalostni in tiki grob. To tedej, ljubi poslushhaviz! to je vse, sa kar se je poganjal, in trudil; vse, sa kar je toliko delal, toliko terpel! O kako pazh majhina rezh sa toliko skerbi, toliko persadevanja! Kristjan! kristjana! vsemi si to tako ozhitno resnizo prav k' serzu, in uzhi se is nje, kakoshno more sato biti twoje shivljenje, ker res ni nizh drusiga kakor popotvanje v' vezhnost.

II.

Dve imenitni in poglaviti lastnosti najdemo nad popotnim zhlovekam, kteri sheli skorej priti na svoj dom; ker le domá, is premoshe-

nja svojih starishev, ki ga gre prevsét, upa mirne, frezhne, veselé dni sa vef zhas svojiga shivljenja: Pervizh, de svoje rojstne deshele in hishe svojiga ozheta na svoji poti nikoli spred ozhi ne spusti, rad od nje govori, mu je nje frezha in veselje vedno v' mislih, in se nizh bolj ne boji, kakor saiti, pravo pot sgreshit. Drugizh, de se na poti s' prasnimi rezhmi ne mudi, tega, kar ne more s' seboj vseti, vukup ne spravlja, in sa to, kar prijetniga ali soper-niga vidi, ali tudi skusha, ali od svojih to-varshev, morebiti terpi, ravno tako malo mara, kakor bi nizh ne bilo; nobena rezh ga ne more na njegovi poti motiti, nobena na nji muditi.

Ravno tako ljubesnivi, gremo tudi mi v' hisho svojiga vfigamogozhniga Ozhetu, v' nebesa, kjer bomo imeli mirne, neisrezheno frezhne in veselé dni zelo vezhnost. Sato more tedej tudi nashe sadershanje, dokler smo na svetu, biti ravno tako, kakorshno je sader-shanje popotnika. Pervizh ne smemo hishe svojiga Ozhetu nikoli spred ozhi pustiti; nikoli posabiti, de nismo sa prizhijozhe shivljenje, ne sa prizhijozhi svet, ampak sa Boga, sa vezhnost, sa nebesa ustvarjeni, nashe misli in shelje morejo biti le v' Boga in nebesa obernjene; Bog in vezhna frezha, ki nas per njem zhaka, more biti vse nashe veselje, in konez vših nashih shelja, vših nashih del. Nikoli ne smemo nizh samuditi, nikoli nizh v' nemar pustiti, kar nam k' svelizhanju pomaga, naj bi bilo tudi she tako teshko, nashimu greshnemu na-

gnjenju she tako soperno in grenko; nikoli nizh storiti, kar bi nas vtegnilo per Bogu v' samero in ob nebesa perpraviti. Nikoli ne smemo prashati, kakoshna je, lahka ali teshka, gladka ali bodezha, vesela ali shalostna, ampak le ktera je gotova in varna pot v' nebesa, naj se nam na nji godi, kakor se hozhe, naj nas svet sovrashi, praganja, nam krivizo dela, kolikor le more, in se mu ljubi. Le samo tega se moremo batiti, de prave poti ne sgreshimo, le samo sa to skerbeti, de bi hitreji po nji naprej mogli; vse drugo, lahkote in teshe, prijetnosti in sopernosti, nam more biti kakor nizh, kakor rezhi, ki niso vredne, de bi se le smenili sanje.

Drugizh ne smemo na tej svoji poti nizh taziga iskati, nizh taziga nakupovati, sbirati, kar ne moremo na svoj pravi dom, v' vezhnost s' seboj vseti; tedej po zhafnih rezheh, po bogastvo, premoshenji ne hrepeneti, in zhe nam jih Bog da, svojiga serza nanje ne navesovati, temuzh jih po boshji volji v' dobro obrazhati, in si s' njimi v' hishi svojiga Ozhetu delati prijatle, jih pred seboj tje poshiljati, kamor jih, ker so vrata tako voske, in pot toliko tesna, sami ne bomo mogli nesti. Ravno tako ne smemo biti zhafti sheljni, oshabni, prevsetni, ker smo le popotni, in nam tedej ne more zlo nizh biti na tim, kaj nashi tovarshi, s' kterimi smo le na nektere ure vkup sadeli, od nas mislijo; ali nas imajo dobre, modre, perljudne, premoshne, ali neumne, dolgozhasne, nerodne, berazhe. Nizh druga-

zhi ne smemo mislití od posvetniga veselja,
 zhe vender nozhemo vezhiga in vezhniga ve-
 selja samuditi ; ker smo v' ptuji desheli , ni-
 mamo tukej nobeniga ostanka , in se , radi ali
 neradi , vezhnosti hitro , hitro blishamo , tako
 de nimamo in ne moremo imeti zhosa se tu-
 kej s' svetam veseliti . In de s' malo besedi vse
 povem : Nikakor ne smemo svojiga serza , kte-
 ro more vedno proti nebesam kupeti , in , prav
 rezhi , she v' nebesih biti , kjer je nasha glava
 Jesus Kristus , sa ktere smo tudi ustvarjeni , kte-
 re so nam tudi perpravljene , kamor homu tu-
 di gotovo prishli , zhe le prave poti ne sapu-
 limo , in nam k' tem , de bi jo srezhno kon-
 zhali , odlozheniga zhosa ne samudimo ; nikak-
 kor pravim , ne smemo svojiga serza obteshati
 s' pijanostjo , poshreshnostjo , nesramnimi she-
 ljami in deli , ali ga obloshiti s' zhasnimi rez-
 hmi ali skerbmi , de bi se ne moglo vedno
 k' Bogu povsdigovati , po nebesih hrepeneti ;
 nobena rezh naš ne sme na nashi poti proti
 nebesam , na poti dobrih del , brumnosti in
 bogabojezhnosti motiti , nobena od nje odver-
 niti , nobena na nji muditi ; temuzh zhe svet
 vshivamo , moremo po besedah s. Pavla biti ,
 kakor bi ga ne vshivali , kteri shene imajo ,
 biti kakor bi jih ne imeli ; kteri jokajo , kak-
 or bi ne jokali , kteri se veselé , kakor bi se
 ne veselili , in kteri kupujejo , kakor bi nizh
 ne imeli , to je : svet vshivati le is potrebe , ne
 is poshelenja , ali boljshi rezhi , vse zhase rez-
 hi le oberniti na boljshi in vezhne rezhi ,
 piti , jesti , si kakoshno nedolshno veselje daju-

stiti, kaj zhasniga perdobiti ali si vofshití, sato de bi mogli svojo pot proti nebesam, svojimu pravimu vezhnemu domu, bolj na ravnost in losheji, in hitreji naprej iti, kakor tudi popotni potrebuje shivesha, oblazhila, in marsikake druge rezhi sa svojo pot; ne pa sato, ker nas take rezhi veselé, so nashimu mesu prijetne, se mu perleshejo, mu dobro denjejo.

Tako sadershanje tedej, moj kristjan! ti perporozha s. Pavel, sato ker ga nimash tukej nobeniga stanovitniga mesta, ampak ishesh prihodniga; in preide, hitro preide podoba sveta, in s' njim vred vse, kar je na njem. Ino kolika nespamet in norost! kako strashna, sarev kervavih folsa vredna slepota, zhe savolj zhasnih rezhi, premoshenja, zhasti, pozhutskiga, shivinskiga veselja posabimo Boga, dusho, nebesa, in tako veliko, neisrezheno in vezhno frezho v' nemar pustimo, in samudimo.

Zelo twoje shivljenje, o zhlovek! naj ti she enkrat to spomnim! zelo twoje shivljenje, doshivi tudi nar vezhi starost, ni nizh drugiga, kakor kratka pot v' vezhnost, in prav rezhi, pot eniga dneva; hishe, ki jih stavimo, niso nizh drusiga, ko prenozhivniza, ki svezher v' njo gremo, in jo sjutrej spet sapustimo; nashe premoshenje in karkoli imamo, ni nashe; naš zhaf in smert sta gospoda hishe, ki prenozhujemo v' nji, in nas terpita v' nji le dokler hozheta. Kaj nam tedej pomaga, zhe jo tudi she tako lepo osnashimo, in jo naredimo tako perpravno, prijetno in veselo prebivalishe,

kakor bi hotli vezhno v' njí stanovati? Prishel bo eno jutro sgodej naš budit njeni gospod, rekoz: Prijatel! prijatliza! ti moresh naprej, sate ni tukej vezh prostora, ti moresh naprej prijatel! nam porezhe, in naš bo per vratih ven ispeljal. Prežej bojo drugi na našhim prostoru, leshali v' naših posteljah, sedeli per naših misah, posedli vse kar smo mi imeli. Kak kratik zhas bojo vshivali te rezhi, potim pa bojo tudi oni naprej isgnani. *Tako rod odide, rod pride,* eni gredo in drugi pridejo; nobeden nima tukej stanovitniga prebivalisha. Pojdi tedej o nespametni! trudi upiraj se nozh in dan sa zhasne rezhi, sa premoshenje, zhaſt, frezho veselje, kakor bi ti bilo vezhno tu ostati; ali boš pa mogel tudi solnzu sapoljati, de naj stoji, sato de bi se dnevi twojega shivljenja nikoli ne stekli? Ali boš mogel zhasu braniti, de bi kakor derezha voda smerej naprej ne tekel, in te ſ' filo in tako naglo proti vezhnosti ne vlekel? Ali boš mogel sagreniti svoj grob, ki ti je, kar si na svetu, perpravljen, in se ſ' smertjo vojškovati, de te vanj ne pogresne? In zhe tega ne moresh, kako norski in nespameten je ves twoj trud, vse twoje persadevanje, kako prasne vse twoje skerbi sa to, kar je zhasniga? Lakomnik! lakomnik! zhemu ti bo po tim takim twoje slato in srebro, ki ga na kupe nakladash? kaj ti bo pomagalo, ko prideš v' deshelo vezhnosti, pred ktere vratmi she stojish? Ali hozhesh svojega sodnika s' njim podkupiti, svojo dusho od pekla oteti, in paradish plazhati? Pa slato in

srebro v' uni desheli ne gre, in le dobre dela,
 le zhednosti veljajo. Kdo bo tedej isrekel twojo
 nespamet, de ne pomislish, kako de bosh na
 konzu poti, per svojim odhodu is sveta, notri
 do sadnjiga venarja vfiga obropan, karkoli zelo
 pot vkup spravish; in si toliko persadevali sa
 rezhi, ktere te le eno nozh terpe, in savoljo
 njih to samudish, kar bi te vezhno terpelo,
 vezhno srezniga storilo! — In ti oshabni, pre-
 vsetni kristjan! koliko si bolji, zhe te ludje
 tiste hishe, ker na svoji poti zhes nozh osta-
 nesh, hvalijo, zhaste, sa kaj vezhiga shtejejo,
 kakor ko bi te sanizhevali, te sa nar neumni-
 shiga, sa berazha imeli? Glej, jutro sgodej
 gresh naprej, in ne bosh nobeniga smed njih
 nikoli vezh videl. Kako norska in nespametna
 je tedej vfa twoja prevsetnost, vse twoje hrepe-
 nenje po taki prasni zhasti in hvali? — Ne-
 framni mladenzh! nesframna dekliza! pojdi in
 pogresni se notri do gerla v' blatu nezhistosti;
 vshivaj shivinskiga veselja, kolikor ga nar vezh
 moresh, stori karkoli posheli twoje hudobno in
 spazheno meso; naj ti ne bo nizh mar, kaj
 tudi zlo hudobni svet od tebe govori, nizh
 mar sa toliko britkih solsa, ki jih morebiti
 twoji starishi, shlahta, snanzi, prijatli na tihim
 nad teboj tozhijo: stori pa tudi, zhe moresh,
 de bo twoje truplo nestrohljivo; stori, de se
 nikoli ne postara, stori de se twoja vrozha kri-
 nikoli ne ohladi, nikoli v' twojih shilah ne sa-
 stoji; s' eno besedo stori, zhe moresh, de ne
 bosh vsaki dan blisheji smerti, blisheji groba,
 blisheji pekla, kjer bosh sa kratko veselje, ki

ga vshivash, terpel neisrezhene martre, in kar
 te more s' groso, s' straham in s' trepetam na-
 polniti, jih terpel zelo, dolgo, nesmerno
 vezhnost, bres vfiga upanja kdaj is njih reshen
 biti. O mladošt! mladošt! ljuba, draga, pa
 le, vse prevezh nepremishljena mladošt! ti le-
 pota, zvet shivljenja, kakor pravi s. Augu-
 shtin, pa tudi zhas vseh mnogih skuskhnjav,
 in nar vezhih nevarnosti. Vam tedej posebno,
 mladenzhi! deklize! govorim s' s. Augushtin-
 nam, opominjam in prosim: Beshite pred gres-
 hnim, mesenem poshelenjem, pred gresnim,
 mesenim veseljem. Treba mi ni vas opomniti,
 de tudi v' mladosti niste varni pred smertjo;
 vsakdanja skuskhnja vam to dosti sprizhuje; le
 saj tega nikar ne posabite, de ste popotni. Le-
 pa je szer deshela, zhes ktero vas sdaj vasha
 pot pelje; ali skorej skorej jo bote sad pustili.
 Polna je na ozhi lepih rosh, ktere vam toliko
 dopadejo; ali nikar jih ne tergajte tako bres
 skerbi; sakaj kazhe, she enkrat rezhem, stru-
 pene kazhe so skrite pod njimi, ktere vas bojo
 ranile, vasho zhednost, nedolshnost, bogabo-
 jezhnost morebiti sa vselej umorile. Vam tedej
 posebno vpijem s' prerokam Isaiam: *Vse me-
 so, vse zhloveshtvo je trava, in vsa njih
 zhast, vsa njih lepota kakor zvet trave na
 polji;* kaj bote tedej pozheli, ko se trava vslu-
 shi, nje zvetje obleti, Gospodova beseda pa
 bo obstala na vekomej, in se tudi nad vami
 spolnila, tista strashna beseda, ki nam jo je s.
 Pavel v' njegovim imenu govoril: *Nezhisti ne
 bojo boshjiga kraljestva posedli;* ki nam jo

tudi Jezus Kristus sam rezhe: *Le ti, ki so zhi-stiga serza, bojo Boga gledali;* ki jo je s. Janes govoril v' skrivnim rasodenji od greshne, savershene dushe: *Kolikor bolj je v' sladnostih shivela, toliko vezh ji dajte terplenja in shalosti!* — Beshite, she rezhem, she prosim, beshite pred mesenim greshnim poshelenjem, mesenim, greshnim veseljem! Beshi pred njim posebno ti shenski spol, in ne bodi nikoli in nekjer bres strahu, bres skerbi; sakaj ti, ki te prijasno sovrashijo, dopadljivo preganjajo, in hozhejo ob to, kar imash nar boljshiga, ob zhilsti, divishtvo, ali po njega sgubi ob duha pokore, in tako ob vezhno veselje praviti, so se namnoshili, in ne le samo na skrivnim vas povsod salasujejo, in nastavlja mreshe vashi zhilstoti s' svojim hinavskim perlisovanjem, golfivimi obljudbami; ampak kakor tista dva nesramna starza v' verti Susane prevrazhajo svoj um, obrazhajo prozh svoje ozhi, de bi neba ne vidili, in se ne spomnili strashne sodbe, ki jih zhaka, in hodijo kakor rujovézhi levi po dnevi in po nozhi povsod okoli, de bi vasho nedolshnost, ki bi mogozhe bilo, zhe ne drugazhi, tudi s' filo posherli. — Beshite pred mesenim, greshnim poshelenjem, greshnim, mesenim veseljem, opominjam s. Augushtinam she v' tretje, in naj bo to rezheno vsim bres vfiga raslozhka stanu, spola, starosti. Kaj bi pazh moglo biti bolj nespametniga, neumniga, noriskiga, kakor sa nekej smerdlijiviga veselja, ktiro she sraven tako malo zhasa terpi, sameniti vezhno frezho, vezhno veselje,

in se she sraven v' pekel sapisati? Sakaj, kar so sanje ene nozhi proti zelimu nar daljshimu shivljenju, pazh prav rezhe s. Krisostom, ravno to je tudi nar daljshi shivljenje zhloveka proti vezhnosti. Ali bomo pazh najdili, prasha ta s. Uzhenik zerkve, kteriga tako nespametniga, de bi hotel sa prijetne sanje ene nozhi zel zhaf svojiga shivljenja nar neusmiljenshi bolezvine terpeti? In to storish ti, kteri hozhesh veselje sveta vshivati, in de bi ga le vshival, tudi vezhno sato terpeti; veselje pravim, ktero je ravno tako nizhemurno in prasno, in ravno tako kratko, kakor sanje.

Tako tedej ljubesnivi! smo v' ptuji desheli, dokler smo na svetu; zelo nashe shivlenje ni nizh drugiga, kakor pot, in filno kratka pot v' vezhnost, ki jo hitro naprej gremo, in se nimamo zhaza nekjer nizh muditi; pred ko mislimo, bomo v' vezhnosti, in kaj bomo potim marali sato, hodimo sdaj po lepi ali gerdi, lahki ali teshki, gladki ali bodezhi poti? Sato nas tudi s. Peter tako lepo opominja, de shivimo po pameti, po kershansko, ne po svojim greshnim poshelenji rekozh: *Preljubesnivi! prosim vas, ker ste ptuji, sdershite se mesenih shelja, ktere se soper duha vojskujejo,* Storimo tedej tudi mi, kar so nekdej storili Israelski otrozi, kader so bili vjeti in v' Babilon dalezh od njih domazhe deshele v' fushnost peljani, kteri so bili per babilonskih vodah svoje zitre na verbe obefili, in niso hotli nizh slishati od nobeniga veselja, od nobene frezhe v' ptuji desheli; ampak so neprenehama nasaj mislili

na svoj dom, in sdihovali po Jérusalemu, boshjim
in njih rojstne deshele vélkim mestu. Ravno
tako tudi mi nikar ne ishimo frezhe, veselja
na tim svetu; ampak sdihujmo, hrepenimo le
po nebeshkim Jérusalemu, svojim pravim in
neisrezheno frezhnim in vezhnim domu. In ka-
dar nas otrozi sveta profijo, de bi jím peli ve-
sele pesmi, to je, kadar nas vabijo, filijo, de
bi se s' njimi veselili, odgovorimo jím, kakor
Israelzi Babilonzam: Kako hozhemo peti, se
veseliti v' ptuji desheli? Naj nam bo tedej ne-
beshki Jérusalem, od kteriga se tako lepe rezhi
govoré, vedno in per vših rezheh pred ozhmi.
O ti frezhero mesto! naj rezhe, naj sklene dan!
všaki sam per sebi! *ako tebe posabim, naj bo
moja desniza posabljena; moj jesik naj obte-
zhi na nebi, ako ne bom vedno nate mislit,*
tebe nar vězhi frezhe, in per kteri rezhi kaj
drusiga, kakor tebe ifkal! Amen.

XII. P r i d i g a.

*O smert, kako grenak je tvoj spomin zhlo-
veku, kteri svoje premoshenje v' miru
vshiva! Sir. 41, 1.*

Zhe je tudi she spomin smerti, shalosten sa zhloveka kteri v' miru vshiva svet in njegovo premoshenje, njegovo prijasnost in zhaſt, njegovo veselje, njegove ſladnosti in kratkozhaſe, kakor nam to ſ. Duh ſam sprizhuje, rekozh:
*O smert, kako grenak je tvoj spomin zhlo-
veku, kteri svoje premoshenje v' miru vshiva!*
 in ſe ſato ni zhuditi, zhe ſi ga otrozi ſveta is glave isbijajo, ker bi jim ſzer njih posvetno in greshno veselje ſ' grenkim ſholzam nameſhal, in jim v' njih hudobijah nobeniga pokojja ne dal: kakofhna, kako shalostna more ſhe le biti smert ſama ſa takiga zhloveka, kadar ga to, kar ſe je toliko bal, na kar bres groſe miſliti ni mogel, ref ſadene, in mu je vſe, kar je ljubil, karkoli ga je veselilo, na enkrat in ſa vſelej vſeto; kadar ſe mu odpró vrata v' vezhnost, kjer bo po svojih delih prejel svoje plazhilo, kjer tedej nima nizh upati, ampak ſe vſiga bat? Ko bi ſi pazh greshnik prav k' ſerzu vſel tiste ſtrahne britkosti, ki ga zha-

kajo na njegovi smertni postelji, in hojo sazhetik she vezhih in vezhnih britkost, ali bi bilo mogozhe, de bi per tej prizhi ne sapustil svojih hudobnih potov, kteri ga prav na ravnost peljejo v' nje? mogozhe, de bi ne jenjal sa-nizhevati Boga, in njegove presvete volje, in s' samopashnim, rasujsdanim, v' Boga puntarskim shivljenjem sam filiti v' toliko nesrezho? De bi bil tedej vsak s' straham napolnjen sa-volj njih, in si persadeval jim oditi, vam jih bom dans nekoliko popisal in sato rezhem: Shalostna, filno shalostna, grenka in britka je smert greshnikova: shalostna savolj tega, kar ga mine; she bolj shalostna savolj tega, kar ga zhaka.

I.

Ko je bil Ezechija Judovski kralj, svešt flushabnik boshji, sbolel, pride k njemu pre-rok Isaja od Boga poslan mu napovedat konec njegoviga shivljenja, in mu rezhe: *Narožhi sa svojo hisho, sakaj umerl bosh, in ne bosh shivel.* Ezechija se oberne v' steno, sazhne filno jokati, in moli k' Gospodu sa podaljšanje svojiga shivljenja rekožh: *Prosim, o Gospod! spomni se, prosim, de sim hodil pri-zho tebe po resnizi in prav s' dočrim serzam, in de sim storil, kar ti je dopadlo.* Tako ljubesnivi, ima lozhenje is sveta tudi sa dobre kristjane, sveste flushabnike boshje, tudi sa take, kteri niso svojiga serza na zhasne rezhi navesovali, nekaj shalostniga; in le ljubesen do Boga, upanje boljshiga shivljenja samore odvseti smerti strah in groso. Rako grosna te-

dej, greshnik! greshniza! kako strashna bo mogla biti tvoja sadnja ura, ura lozhenja, ki si ves na svet in njega veselje navesan, in nimash nobene ljubesni do Boga, in sato ne le samo nizh upati, ampak se she sraven vfiga bati v' prihodnim shivljenji. De bosh to bolj shivo sposnal, in tako rezhi she pred obzhutil, te hozhem danf peljati k' smertni postelji, ne tvojiga prijatla, sranza, ampak k' tvoji lastni smertni postelji, k' tisti, ki bosh zhes malo zhasa ti leshal na nji, in s' teboj premishljevati, kakoshne bojo takrat tvoje misli od vfiga tega, kar te sdaj veseli; kakoshne britkosti tvoje dushe savolj tega, na kar sdaj nikoli ne smislich, sa kar se sdaj she ne smenish.

Prishel bo tedej enkrat tudi sate tisti shalostni zhaf, ko te bo nevarna, smertna bolesen poloshila na posteljo, is ktere ne bosh vezh vstal, in se bo tudi tebi reklo, kar je prerok Isaija rekel kralju Ezechiju: *Narozhi sa svojo hisho, sakaj umerl bosh, in ne bosh shivel*; stekli so se dnevi, prishel je konez tvojiga shivljenja, preskerbi tedej, kar je she treba, in pusti drugim, kar si imel; iti moresh, rad ali nerad, ni nobeniga prashanja, tvoj sodnik te she zhaka, vago s. evangelija v' rokah, na kteri bo vse tvoje dela na tanko prevagal, de te potim shtrafa po tvojim salushenji! O kako se bosh pazh tudi ti per tih takoj shalostnih besedah s' Ezechijem Judojskim kraljem v' britkosti svoje dushe obernil v' steno, in sazhel milo jokati! In kako bi se tudi ne topilo v' shalosti tvoje serze, ker je sdaj vse

na svet, bogastvo, veselje navesano, in bo ta-
 zhaf na enkrat od vfiga s' filo odtergano! Kaj
 ti bo takrat pomagalo, in zhimu ti bo vse two-
 je bogastvo, ki se sdaj toliko trudish sanj;
 Boga, nebesa, vezhnost sanizhujesh, sam sebe,
 svojo lastno dusho samudish savoljo njega? Ta-
 krat se bo pazh na tanko spolnilo nad teboj,
 kar bogabojezhi Job govori od lakomnika in
 skopza, rekozh: *Ismetal bo is sebe bogastvo,*
ki ga je posherl, istergano mu bo v' velikih
bolezhinah is njegoviga oserzhja! Toliko le-
 piga, drasiga zhafa, zhafa, ki ti je bil dan le-
 sato, de bi bil delal delo svelizhanja, si po-
 tratil, spravil v' prasnih skerbeh, kako bi
 mogel svoje skrinje s' slatam in srebram napol-
 niti, njive, travnike skupovati, hishe sidati; in
 takrat, o shalost, o britkost, in takrat s' vsem
 svojim slatam in srebram, ne bosh mogel ku-
 puti ene same ure, de bi jo obernil, kaj storil
 sa svelizhanje svoje dushe! In takrat ti od vfiga
 tvojiga polja, od vfigih snoshet drujiga ne-
 ostane, kakor nektere pedi semlje, ki bo tvoje
 truplo v' njo pokopano. In takrat bosh imel
 sa vse svoje pohishtvo, golo mertvashko trugo,
 in nizh drujiga ne. Tukej bosh mogel pazh
 s' shalostjo sam sposnati in se preprizhati, de
 je bogastvo saref bodezhe ternje, ktero zhlove-
 ka sbada, rani, kader ga je vkup spravljaj;
 sbada, rani, kader spi pod njegovo senzo, ga
 hrani; in rani njegovo serze posebno na sad-
 nje, takrat ko mu je s' filo is njega istergano.

Kaj ti bo takrat pomagalo, prasham dru-
 gizh, greshno veselje sveta, ki ga vshivash;

nespodobno veselje mesa, ki ti ga ni nikoli
 dosti, in ga ravno sato sgovarjash sdaj s' svojo
 slabostjo, sdaj s' svojo she vrozho kervjo, sdaj
 s' svojim stanam, v' ktermin mislisch, imash
 gladko, shiroko pot v' nebesa, in ti ni treba
 nizh vediti od krishanja mesa, in njegovih
 greshnih shelja, de si ravno morejo vsi drugi,
 kteri koli hozhejo priti v' nebesa, hoditi po
 oski ternjevi poti lastniga satajenja: sgovarjash
 s' perloshnostjo, ki se je, pravish, ne mo-
 resh ogniti; s' skushnjavami, ki jim ni mo-
 gozhe soper stati; s' okolishinami, ki te morejo
 v' greh perpraviti; in kaj vem kako she vse
 drugazhi sgovarjash? Kje bo takrat to tvoje
 veselje, in kaj ti bo ostalo, kaj bosh imel od
 njega? Oh nikar mi ne spomnite od tega,
 bosh odgovoril v' neisrezhenih v' britkostih svo-
 je dushe; le smisliti ne smem, kako hitro so
 pretekle tiste nesrezhne, sa me takrat takrat ta-
 ko veséle ure, hitro kakor ptiza po sraku, in
 sdaj tudi njih sledu ni nekjer viditi. Sakaj sa-
 ref te bo takrat sadelo ravno to, nad zhemur
 je Jonatan, kader je bil od svojiga ozheta Sav-
 la k' smerti obsojen, ker je bil zhes njegovo
 prepoved, se do vezhera, preden je sovrashnik
 popolnama premagan, s' zhemur bodi oteshati,
 sat divjiga medu vsel in ga jedel, tako milo
 sdihoval, rekozh: *Majhino medu sim okusil,*
in glejte, umreti morem! Majhino zhaza sim
 vshival veselje sveta, bosh sdihoval tudi ti, in
 minulo me je; komej pokusil sim ga, in sgi-
 nilo je spred mojih ozhi. Glejte umreti morem;
 same svet she jenjuje biti; ne bom je imel

vezh nobene vesele ure na njem, sapustiti ga morem, sapustiti sa vselej, in s' njim vse kar koli me je kdaj veselilo!

Kaj ti bojo takrat pomagali, prasham v' tretje, twoji greshni prijatli ino prijatlize, bres kterih sdaj ne moresh shiveti, ti ni obstat, kterih samere se bolj bojish kot boshje samere, kterih prijasnost ti je ljubshi kakor boshja prijasnost, s' kterimi govoriti je vse troje veselje, twoja nar vezhi frezha, troje nebesa na svetu? Nizh nozhem rezhi, de ti bo takrat lozhenje od njih toliko tesheji, kolikor bolj si sdaj navesan nanje; nizh rezhi od neisrezhene britkosti, ki jo bosh obzhutil, kader bosh sposnal, de ne bosh nikoli vezh vidil njih oblizhja: temuzh le to prasham, kaj ti bojo pomagali, kje bojo takrat? Sastonj bosh obrazhal ozhi okoli sebe, de bi kteriga sagledal; ne bo ga nobeniga, de bi te trofhtal v' trojih sadnjih britkostih, ampak beshali bojo pred teboj; in zhe bojo tudi na tihim solse tozhili nad twojo nesrezho, se te bojo vender bali, in si ne bojo upali bliso. Skushal bosh takrat tudi ti, kar je shkushal Job v' svojih velikih bolezhi nah: pred kaj zhafa, bosh pazh tudi ti rekel, so bile vseh ozhi v' me obernjene, vse me je rado imelo, vse me je bilo veselo; sdaj pa se vsaki le s' straham k' meni blisha, tudi moja sapa je soperna, teshka zlo moji shlahti, snanzam prijatljam: *Klizal sim svojiga hlapza, ni ga bilo bliso, tako toshi Job, moja shena se je moje sape bala, in svojih lastnih otrok sim mogel lepo profiti.* Tako mozhno se te-

dej golfašh nad njih prijasnostjo! Pa naj bo, naj tudi vši pridejo, stojé okoli tebe, s' solsnimi ozhmi in si persadevajo ti pomagati: ali ti bojo pa tudi mogli kaj pomagati v' tvojih britkostih, napolniti s' troštam tvoje shalostno serze, in tako obrisati folse od tvojih ozhi? Ali ne bojo njih folse she globokeji prederle v' tvoje serze in ga she le bolj ranile? Prijatli! prijatlize! bosh sdihoval ali jím tudi na ravnošt rekel, vi moji tovarshi, moje tovarshize v' mojih hudobijah! nikar ne jokajte nad menoju, jest sim she sgubljen sa vaf, in vi same! she sdaj in pa nikoli vezh se ne bomo vidili! jokajte tedej veliko bolj sami nad seboj, in nad svojimi preghami; sgledujte se nad menoju, in naj vaf moja nesrezha perganja k' pokori, de tudi sa vaf kdaj, kakor same sdaj, ne bo preposna! In ko bi jím rad she veliko povedal, od prevelike shalosti ne bosh mogel vezh besede isgovoriti, se bosh obernil spet v' steno in milo, britko jokal, jokal ne le savoljo tega, kar te bo takrat minulo, ampak she bolj savolj tega, kar te bo she zhakalo.

II.

Zhe so ravno britkosti terdovratniga greshnika na smertni postelji silno velike, bi se vender vse to she dalo prenesti, ko bi le vezhnosti, ko bi le pekla ne bilo, ko bi le s' truplam vred tudi njegova duša umerla. Ali kakoshna more biti njegova shalost, kader vidi, de so se vrata v' dolgo nesmerno vezhnošč sanj

she odperle, kjer bo vekomej prejemal plazhilo po svojih delih! Nespokorni greshnik! terdovratna greshniza! ali je pazh ktera bolezhina tako velika, kakor bo takrat tvojiga serza bolezhina? Glej! od vseh strani bosh v' filnih stiskah, in od nikodar ti ne bo nobene pomozhi, nobeniga troshta! Sa teboj velike trume pregreh, ki te jih bo toliko bolj grossa in strah, kolikor manj jih sdaj hozhesch viditi, in ti ne bojo dale nobeniga pokoja; nad teboj serdit sodnik, kteriga sdaj sanizhujesf, in so mu vse tvoje pregrehe bolj ko tebi samimu snane; pod teboj pekel odpert, kjer je njegova pravizhnajesa pershgala sate vezhen ogenj. O! kako strashno v' resnizi je priti v' roke shivimu Bogu! in glej! prishel mu bosh v' roke, in ne bo ga nobeniga, kteri bi te mogel oteti; ne bo je vezh nobene pomozhi, ne bo ga vezh nobeniga troshta. Takrat, ali preposno, se ti bojo odperle tvoje ozhi, ki jih sdaj pred luhjo resnize vedno satiskash! Takrat, ali preposno bosh sposnal, kako zlo nizh ne veljajo tisti nespametni sgovori, ki se sdaj sgovarjaš s' njimi v' svojih hudobijah. Takrat, ali preposno sposnal, de so vender le res velike pregrehe tiste rezhi, ki ti boshji namestniki vedno vpijejo, de ti niso perpushene, pa tega kratkonikar nozhesch verjeti! Tako, o nepremishljeni zhlovek, ki v' ves sateleban v' svet, in njegove greshno veselje, tako se hojo spremenile tvoje misli na smertni posteli: bolj ko sdaj sgovarjaš svoje pregrehe, vezhi in strashnejji bojo takrat v' tvojih ozheh; menj ko sdaj sa Boga

marash, se hudizha bojish, bolj se bosh takrat pred pogubljenjem trefel in trepetal; vezhi in bolj predersno ko je sdaj twoje upanje, pred ga bosh takrat vfiga in popolnama sgubil.

Antijoh Sirski kralj je bil storil v' Jerusalemu filno veliko hudiga: tempelj boshji je bil obropal, pobral is njega vse slate in sreberne posode, odlozhene in posvezhene v' boshjo flushbo, in pa filil Jude k' malikvanju, prelij veliko nedolshne kervi; vse to s' mirnim pokojnim serzam, bres vfiga grisenja vesti, ravno kakor bi tako velike hudobije ne bile nizh takiga, nizh pregreschniga. Ko je bil pa sbolel, in sposnal, de more umreti, je bil vse drugazhnih misel. *Spanje*, tako nam popisuje on sam svoje britkosti, *spanje je sbeshalo od mojih ozhi, omagal sim in upadlo mi je serze od velike skerbi. Oh, v' kako veliko nadlogo sim prisjel, in v' kako veliko shalost, jest pred kaj zhaza tako vesel in od vseh ljubljen v' svoji mogozhnosti! sdaj se spomnim vseh hudobij, ki sim jih storil v' Jerusalemu!* Ravno tako velika, o breskerbni greshnik! bo twoja nadloga, twoja shalost na smertni postelji, in toliko bolj britko in milo twoje sdihovanje, kolikor bolj sdaj vse sanizhujesh, in se per nar strashnejshih resnizah nashe s. vere smejas, nor za delash. Sdaj se ne bojish ne Boga, ne hudizha, in ti ni mar ne sa pekel, ne sa nebesa; nar vezhi pregrehe so ti igrazha; nedolshnost sapeljevati, in jo, de bi se ne prestrashila, in ne beshala pred teboj, s' dopadljivim mezham svojiga perlisjeniga, lashnjiviga in pohujshljivi-

ga jesika, s' sladnim in prijetnim strupam
 greshniga veselja prijasno moriti, je tvoje ve-
 selje; s' mirnim in pokojnim serzam raspe-
 njash hudizheve mreshe pred njo, in po do-
 perneshenih she tako velikih preghah ravno
 tako bres skerbi jesh, pijesh, spish, kakor
 bi se ne bilo nizh taziga, ali pa she kaj do-
 briga sgodilo. Pa takrat, ali vse preposno,
 se bosh spomnil, kaj vse storish hudiga,
 kaj vse samudish dobriga, takrat, ko se she
 ne bo dalo vezh nizh popraviti! O grenak,
 o shalosten spomin, savoljo kteriga bosh tudi
 ti omagal, in ti bo od strahu popolnama
 upadlo tvoje serze! Sguba mozhi ti bo smi-
 rej bolj sprizhevala, de bo sdaj sdaj treba-
 iti v' vezhnost, in tvoja vest smirej bolj
 na glaf vpila, de v' nesrezhno vezhnost, de ni
 sate vezh nobeniga usmiljenja, ker si ga tako
 dolgo, in s' tako predersnostjo sanizheval; vi-
 dil bosh pekel se she odpirati pod teboj, vidil,
 de si she pred njegovimi vratmi, vidil de je
 ni vezh mozhi se verniti in mu ubeshati. Kaj
 ti bo tedaj storiti? Ali se vdati v' svojo vezhno
 nesrezho, voljno iti v' ogenj, kteri nikoli ne
 pogasne, voljno vseti v' svoje narozhje strash-
 niga, grosovitniga, neusmiljeniga zherva, kteri
 nikoli ne umerje? pa grossa je le smisliti na-
 to! Ali si bosh vender she upal per Bogu po-
 mozhi iskati, ker je drugje nikjer ne bo no-
 bene? Ali oh! vidil, vidil bosh tudi ti nebo
 odperto, in zhlovekoviga sinu Jezusa Kristusa
 stati na desnizi boshji; pa ne kakor nekdaj s.
 Shtesan, prijasniga, usmiljeniga, ampak kakor

ga je vidil s. Janes v' skrivnim rasodenji, strafniga, de je per njega pogledu kakor mertev padel k' njegovim nogam. O, kako bosh per tem pogledu od prevelike grose sdihoval: hribje padite name, gore pokrite me pred serditim obлизhjem mojiga sodnika! in od strahu, enako s. Janesu, kakor mertev obleshal! Sastonj si bojo persadevali slushabniki zerkve te troshati, nar ljubesnivishi in milishi resnize ne bojo nizh sdale, in v' strahu in trepetu, bres vfiga troshta, bres vfiga upanja, v' neisrezhenih grosnih, strafnih in neusmiljenih britkostih svoje dushe bosh zhakal sadnje minute svojiga shivljenja, in s' njo sodbe svojiga pogubljenja.

Terdovratni, nespokorni greshnik! sakaj s' teboj govorim, in tvoje britkosti, tvojo nesrezho sim popisoval; naj ti tedej she nektere besede rezhem: Kaj bi bilo, ko bi she sdaj res leshal na smertni postelji v' takih britkostih, od kakorshnih si slishal govoriti, in te bojo, morebiti ne bo dolgo, tudi res sadele, zhe sdaj, dokler je she zhaf, nozhesf delati pokore? O kako bi tudi ti, kakor nekdaj Ezechija, profil sa podaljshanje svojiga shivljenja, in sdihoval: *Gospod! perjenjaj mi, de si oddahnem, preden tje grem, in me vezh ne bo!* kako bi klizal s' evangeljskim hlapzam; *Gospod poterpi s' menoj, vse bom poplazhal.* Gospod le she nekoliko odloga, de delam pravo resnizhno pokoro, sadosti storim tvoji rasshaljeni pravizi! In, o kakoshen kamen bi se odvalil od tvojiga serza, kako frezhniga bi se shtel, ko bi Bog

twojo molitev uslifhal. Glej tedej! kar je Bog
 kralju Ezechiju storil, rekozh: *Slifhal sim two-
 jo molitev, vidil twoje solse, in glej osdravil
 sim te, in she petnajst let bom dodal twojim
 dnevam;* ravno to je storil tudi tebi: Bog je
 vidil twojo revshino, zhe ravno ti she nisi ho-
 tel na njo misliti, je vidil twoje solse, zhe
 ravno jih savolj tega she nisi tozhil nobenih;
 s' eno besedo, je vidil vse tiste neisrezhene
 britkosti in nadloge, ktere bi te bile sadele, ko
 bi te bil v' twoji nespokornosti in terdovratnosti
 hotel is sveta poklizati, in se te je usmilil;
 perdal je k' twojim dnevam nektere léta, ali
 morebiti tudi le she nektere mesze in tjedne,
 in njih sato perdál, de bi skerbel sa svojo ne-
 umerjozho dusho skerbel sa vezhnost, in sker-
 bel sa svojo pravo in resnizhno frezho. Ali
 bosh tedej she mogel Boga in njegovo presveto
 voljo sanizhevati, njegove sapovedi s' nogami
 teptati, in se norza is njega delati? she mo-
 gel sanizhevati boshje usmiljenje, ktero te k'
 pokori vabi? she mogel v' nemar pustiti, od-
 lashati pokoro, tisto edino rezh, ktera sgol sa-
 ma te samore obvarovati tolike nesrezhe, nesre-
 zhe, ki ti bo v' vezhi in vezhno nesrezho vra-
 ta odperla? O, imej vender toliko pameti, in
 sdaj, sdaj, ko she moresh, stori, kar si bosh
 na smertni postelji v' takih britkostih svoje du-
 she she storjeno imeti, ali saj she storiti vo-
 shil. Amen.

XIII. P r i d i g a.

*In tedej bojo jokali vši rodovi na semlji:
in bojo vidili sinu zhlovekoviga priti na
oblakih neba s' veliko mozhjo in veli-
zhaftvam. Mat. 24, 30.*

Ko so bili Israelovi otrozi po svojim ishodu iz Egipta prishli do gore Sinai, in jim je Bog tukej hotel svojo voljo rasodeti, svoje sapovedi dati, je sapovedal Mojseisu, de naj se ljudstvo ozhisti, svoje oblazhila opere, in perpravi sa tretji dan; sakaj tretji dan bo Gospod sam prizho vše mnoshize, pershel na goro Sinai iz nebes. Tretji dan se napozhi, in glej! strashno sazhne grometi, in se vše krishim bliskati na gori; filno gost oblak jo pokrije, mozhan glas probente buzhí is njega, in vše ljudstvo se trese v' shotorih, in trepezhe od grose in strahu. She s' vezhim straham in trepetam gredo is svojih shotorov, se blishajo Gospodu, in ustavijo pod goro, kakor jim je bilo sapovedano; sakaj vsa gora je bila v' dimu, kteri se je valil is nje, kakor is velike pezhi, strashni in grosni glas probente se je zhedraljej bolj raslegal po nji. Bog jim osnani svojo voljo s' mozhnim glasam is oblaka. In vše ljudstvo, ko

je slishalo tako strashno gromenje, in glas trobente, in vidilo bliske in s' dimam pokrito goro, je polno grose in vse prestrasheno Mojseja profilo rekozh: Ti nam govori, in te bomo poslushali; naj nam nikar Gospod sam ne govori, de ne umerjemo.

Ljubesnivi! zhe je bil Bog she takrat tako strashan, ko je svojo voljo osnanoval, sato de bi ga ljudje shposhtovali, in se bali ktero njegovih sapoved prelomiti; kako strashan bo she le njegov od vekomej rojeni Sin, sin zhlovezkov, ko pride na oblakih neba s' veliko zhatjo in oblastjo sodit in shtrafat, pogubit svet savolj prelomljenja ravno tih sapoved, in sanizhevanja njegove presvete volje! Greshnik! greshniza! poslushaj danf, kako strashan, ravno sate strashan bo tedej dan poslednje sodbe, zhe v' svojih grehov ostanesh, svojiga shivljenja ne poboljshafh.

Grosa je slishati, kar pishe s. Janes v' svojim skrivnim rasodenji: Vidil sim, pravi, duri na nebu odverte, in Boga v' njegovi zhati sedeti na tronu, in okoli njega njegove svoljene; shtiri zhuda polne shivali, in jagnje med njimi. In na tronu sedezhi je imel v' desni roki bulke popisanè snotrej in sunej, sapezhatene s' sedmemi pezhati. In mozhan angel je klizal s' velikim glasam: Kdo je vreden odpreti bukve, in odpezhatiti njih pezhat? In sim filno jokal, ker ni bilo nobeniga ne na nebi ne na semlji ne pod semljo, de bi jih bil mogel odpreti, ali tudi le pogledati. Tedej je

prishlo jagnje in vselo bukve, de bi jih odperlo. In kader shesti pezhat odpre, vstane velik potres; solnze sgubi svojo svitlobo, in je zherno kakor shimnata vrezha, in luna rudezha kakor kri; svesde padajo od neba, kakor fige s' drevesa, kader ga vihar sim ter tje maje, nebo stopi nasaj, kakor se papir vkup svije; goré in otoki so smeshani, in premaknjeni is njih mesta; in ljudje se skrivajo po jamah in pezhovji, in klizhejo goram: Padite na naš, in skrite naš pred oblizhjem sedezhiga na tronu, in pred jesu jagnjetovo; sakaj prišel je njih veliki dan, dan jese, in kdo bo mogel obstat!

Sdaj odprè sedmi pezhat, in vse omolkne, vse potihne na nebu okoli pol ure. Sedem angelov stopi pred oblizhje boshje, in jim je danih sedem trobent, in se perpravlajo, de bi trobentali. Pervi angel satrobi, in vstane tozha; ogenj s' kervjo smeshan gré na semljo, in tretji del semlje, in via trava je poshgana; in tretji del drevja pogori. Drugi angel satrobi, in velika ognjena gora pade v' morje, in tretji del morskih shival vsame konz. Tretji angel satrobi, in velika svesda, gorezha kakor bakla, pade s' neba, in preoberne treji del rek in studenzov v' strup grenak kakor pelin, in veliko ljudi pomerje od tako grenkih in strupenih voda. Zhertiti angel satrobi, in tretji del solnza, lune in tretji del sved je bilo udarjenih in otlemné. In vidil sim postojno leteti po sredi neba, ktera je s' velikim glasam vpila; Gor-

jé, gorjé, gorjé na semlji prebivajozhim pred drugimi glasovi angelov, ki bojo she trobili!

In peti angel satróbi, in spet druga svesda je padla is neba, kteri je bil dan kljuzh bresna; in je bresno odperla, in gost dim se vali is njega, kakor is velike pezhi, in solnze in srak otemni od dima, tudi se vsdignejo is njega nesnane in grosne kobilize, podobne konjem v' boj perpravljenim, f' zhloveshkim obrasi, shenskimi lasmi, in levovimi sobmi, in so imele repe enake shkorpijonovimu repu, in njih sela, kakor shkorpijonovo selo. In jím je bilo sapovedano na pet meszov ne shkodovati ne travi, ne drevesam, ne nobenimu selenju, ampak samo ljudém, Od velike bolezchine ishejo ljudje smerti, pa je ne najdejo; shele umréti, ali smert beshi pred njimi. In shesti angel je satrobil, in so bili odvesani shtirje angeli per vélik reki Evfrat, de bi pomorili tretji del ljudi; shtevilo njih kojnikov je bilo dvajset tavshentkrat deset tavshent. Glave konj so bile kakor levov, njih repovi is strupenih kazh, in is njih gobzov je shvigal ogenj in dim in shveplo; in od njih ognja in dima in shvepla je pomerlo tretji del ljudi. In sedmi angel je satrobil, in veliki pa veseli glasovi se raslegajo po nebu, de je premagano kraljestvo sveta, in prishel zhas sodbe shivih in mertvih; ko bo dano plazhilo boshjim prerokam, in vsim kteri so se bali njegoviga svetiga imena, in bojo konzhani, prejeli po svojim saflushe-nji, kteri so semljo pazhili, druge sapeljevali,

in stvari sveta obrazhevali v' nezhaſt in osanizhevanje svojiga in njih stvarnika.

Dobro ſzer vem, ljubi poſluſhavzi! de ſo vſe to pred ozhmi zhlovehke pameti ſkrite beſede, ki samorejo, kakor to, ravno tako tudi kaj drusiga pomeniti; de niſo ſaſtonj beſede ſkrivniga rasodenja; vender pa ſmem rezhi, de bo dan ſodbe grefhniku ſhe veliko straſhneji, kakor vſe to. In deſilih ne vemo na tanko, kakofhne ſnamnja ravno ga bojo napovedovalе, in kakofhne nadloge in britkosti pojdejo pred njim; je vender gotova reſniza, sakaj s. Peter apostel in osnanovavez vezhne reſnize nam ſprizhuje, de je ſa dan ſodbe in pogubljenja huđobnih ognju perhranjena naſha ſemlja, de bo ſ' ognjem konzhana ona in vſe kar je na nji; in de ſe bojo tedej nad njo bolj kot popolnama ſpolnile tiste ſhaloſtne beſede preroka Jeremia, ki jih je govoril Israelskimu Ijudſtvu, rekoz: *Gledal ſim okoli ſebe, in ni ga bilo zhloveka! obrazhal svoje ozhi po nebesu, in ni je bilo ptize, tudi nobene ſvitlobe; jih obrazhal po gorah, in glej tresle ſo ſe, in vſi grizhi majali, pogledal ſim po ſemlji, in prasna je bila in pusta; nar rodovitnishi polja ſo bile pustota, in vſe njih mesta poderte pred Gospodovim oblizhjem.*

In po tako ſhaloſtnih in groſnih ſgodbah, ali miſli ſi, moji kristjan! zhe moreſh tudi ſhe druge in ſhe bolj straſhne, bo sazhela buzhati tiſta ſtraſhna trobenta, ki ſe je ſ. Hieronim vſelej na vſih udih trefel, kaderkoli je na njo ſmilil, in velik glaf angelov ſe bo raslegal od

kraja do kraja sveta: *Vstanite mertvi, pridite k' sodbi!* In grobje se bojo sazheli odpirati, morja in bresni is sebe metati svoje mertve, ki so bili od njih posherti; s' velikim roshlanjem se bojo blishale kosti poprejshnjiga trupla kost h' kosti, in dobine meso in kosho; in njih dušhe pridejo, ali is visokih nebes, ali is globozhine pekla in se spet sklenejo s' njimi. Najte bo grossa, nezhisti pepel, ostermite ve greshne kosti, savoljo tako ostudne podobe, ki jo bote takrat dobine! Trepetaj hudobno truplo; sakaj sazhelo bosh takrat spet drugo shivljenje, pa shivljenje, ktero bo tavshentkrat strashneji, kakor vsaka smert. Vezhno bosh shivelo, pale sato, de bosh vezhno terpelo. In ti, sdaj posabljeni, sanizhevani, preganjani terpinz na svetu! ki se le popotniga shtejesh na semlji, in vedno sdihuejesh po nebeshkim Jerusalemu, prishel bosh vesel is groba, in k' vezhni zhasli te bo sbudil angel s' glasam svoje probente! Sakaj sazhela se bo takrat tista velika in strashna shetev, ki je Jesus Kristus rekel od nje, de bo shenjzam sapovedal pobrati luliko smed pshe-nize, in jo svesati v' snopike, de se soshge, pshe-nizo pa spraviti v' njegove shitnize; ko bi trenil, bojo angeli boshji lozhili greshnike, hudo-delnike in sanizhevavze boshje smed praviznih, in vukup spravili boshje isvoljene od vseh shtirih vetrov, in od kraja do kraja sveta. Od dveh prijatlov, ki sta se perserzhno ljubila, gre eden na desno eden na levo stran; od dveh mladih pershon, ki ste si obetale vezhno ljubesen, stoji ena med isvoljenimi, ker je pokoro storila, ena

med savershenimi; lozhen, na vezhno lozhen je drushe od svojiga drusheta, sin od svojiga ozhetja, mati od svoje hzhere. In de s' besedami s. pisma govorim: *Od dveh, ki sta vkup delala na polji, je eden sprejet med isvoljene, drugi pušten; od dveh, ki ste vkup mlele v' enim malinu, je ena sprejeta od angelov, druga puštena.*

Kdo bo mogel isrezhi, kdo le misliti, kakoshne bolezvine serza, kakoshno shalost in britkost bojo obzhutili saversheni, pa kaj pravim saversheni? bote obzhutili vi med mojimi poslushavzi! vi, ki ste tukej prizhijozhi! kteri tje v' en dan shivite po svojim greshnim nagnjenji; Boga in njegove sapovedi v' nemar pustite, in ga s' svojo nepokorshino do njegove presvete volje framotite, k' jesi drashite, zhe ed svojih hudobij ne odstopite, prave refnizhne pokore tudi v' prihodno delati nozhete, kakor je do sdaj niste hotli delati? Kaj bote, pravim vi obzhutili, ko se bote vidili lozhene, in sa vselej, in na vse vezhne zhase lozhene od boshjih prijatlov; ko bote vidili tiste, ki jih sdaj sanizhujete, nespametne imenujete, jih sovrashite preganjate, ker nozhejo s' vami vred biti hudobni, ko jih bote vidili stati na desni strani, in se svetiti kakor svesde na nebi? S' kakoshno shalostjo in britkostjo si bote ozhitali takrat svojo nespamet, neumnost in norest rekozh: *To so tisti, ktem smo se nekdej posmehovali, in se norza is njih delali. Mi neumni, de smo njih shivljenje imenovali nespamet!*

Pole, kako so sdaj pershteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med svetniki! Sgrejhili smo tedej pot resnize; lazh pravize nam ni svetila, in ni nam fijalo sonze resnize. Silno smo se szer trudili, veliko terpeli v svojim shivljenji, hodili po ludih in teshkih potih; ali oh! le po poti krivize in pogublenja, Gospodove poti pa nismo hotli vediti! Oko bi se bili toliko trudili sa nebesa, kolikor smo sa pekel terpeli, gojovo bi bili tudi misdaj med boshjimi otrozi!

Vstala, vstala bo tukej soper vas kraljiza is poldnevskih deshela, in vas obsodila, de nozhete poslushati boshjiga finu modrosti, in shiveti po njegovim uku; ona, ki je bila od kraja sveta prishla poslushat modrost Salomonovo, kteri je bil per vse svoji modrosti vender le zhlovek, in ne Bog. Ozhitali vam bojo vasho terdovratnost in nespokornost, in vas obsodili, pogubovali savolj nje prebivavzi mesta Ninive, kteri so na eno famo pridigo Jonovo pokoro storili, de ste toliko pridig toliko svarjenja, toliko vabljenga in opominjevanja k' pokori sasmehovali, sanizhevali, in se is vsiga, kar je k' vashimu miru, k' vashimu svelizhanju, norza delali. Tudi mesta Tir in Sidon, ajdovske ljudstva, vas bojo pogubovale notri na dno pekla savolj sanizhevanja toliko in tako velikih gnad, ki vam jih boshje usmiljenje nejenja skasovati, vi pa jih, gnado sa gnado sametujete, in se jih branite. Tudi zlo v' narvezhih in nar ostudnisihih preghrah do gerla pogresnjene mesta Sodoma, Gomora, in njih

tovarshize, bojo soper vas vpile, de bi ne
bile nikoli is nebes poshgane, ko bi bile toliko
gnad od Boga prejele, kolikor jih vi saver-
shete; de more tedej vashe pogubljenje sato-
biti toliko huji in neusmiljenishi.

She bolj v' shivo bote obzhutili to ozhi-
tanje, ker bojo bukve vashe vesti odperte pred
zelim svetam, in bojo vse in do zhstiga vidili
vse vashe hudobije, vse vashe hinavshine, to-
liko ostudnih in gerdih pregreh, savoljo kterih
se fami sebe framujete, in jih od prevelike fra-
mote tudi boshjimu namestniku morebiti ne
morete rasodeti! Pojdi tedej, greshnik! gresh-
niza! in sakrivaj svoje hudobije pred svetam;
naj ti bo dosti, de le tvoje golufije, tatvine,
lashi, opravljanje, krivize i. t. d. na dan ne
pridejo; naj ti bo dosti, de je le tvoja mre-
sha, ki mislisch svojiga blishnjiga vjeti vanjo,
tako tanko predena, de je nobeniga zhloveka
okó ne more vidi. In vi, nesramni mladen-
zhi, nesramni deklizhi, vabite in sapeljujte
eden drusiga v' nar gershi in nar ostudnishi
pregrehe, kakor nekdej tista dva nesramna
starza, nedolshno Susano, s' tem de vas no-
beden ne vidi: *Glej, vertne vrata so saperte,*
in nobeden nas ne vidi, glej sam, sama si,
dalezh okoli ni shive dushe, nozh je, stori
tedej po sheljah svojiga serza, kdo te vidi?
okoli tebe je tema, stene tvoje hishe, tvojiga
hrama te sakrivajo, nobeden te ne gleda; koga
se bosh bal, koga bala? Ali glej! vse te two-
je hudobije, svijazhine, hinavshine in ne-
ramnosti bojo takrat prishle na dan; in ne le

tvojim spovednikam, starishem, snanzam in všim tistim, ki se jih sdaj framujesh, in svoje ostudnosti in gerdobije sakrivash pred njimi, ampak zelimu svetu bo odgernjeno, odkrito, rasodeto tvoje serze, in vse njegove she tako skrite kota; kam se bosh tedej djal od framote, kam mogel svoje ozhi oberniti?

V' tako shalost in britkost, v' tako nezhaſt in sanizhevanje, v' tako in vezhno osramotjenje bojo tedej vſtale vashe trupla, in se vashe duſhe spet s' njimi ſklenile; in vender fe bo she kaj drusiga, kaj strashnejſhiga bati! She vſe drugazhi, kakor nekdej Israelzi pod goro Sinai, ko je imel Gospod is nebes na-njo priti, jim svojo voljo osnanit, bote takrat stali polni strahu in trepeta, in zhakali svojiga fodnika, zhi-gar prizhijozhnoſt prenesti bo tesheji, kakor tawshent peklov. Vezhni Bog! ti, ki fi tudi greshnikam she smerej usmiljen ozhe, in le tiste pogubish, kteri fe ti po nobeni zeni nedajo svelizhati: ali jim ne bosh vender tudi takrat saj ſkasal she sadnje gnade, ki bojo toliko sdihovali po nji, in jih obsodil is svojiga trona v' nebesih; poslal ognjenih vosev po svoje svoljene, kakor nekdaj po preroka Elija; in sapovedal, de naj fe semlja odpre, in saver-shene, kakor nekdej Koreta, Datana in Abirona hitro poshre?

Ali ſaſtonj bo to vashe sdihovanje! sakaj od vekomej je ſklenjeno, in boshji ſin more spet priti s' veliko mozhjo in velizhaſtvam kakor je na ſvitlim oblaku ſhel v' nebesa. Oh Gospod! ali bosh saj, kakor nekdaj pred Mojſefam, sa-

kril pred njimi svoje oblizhje? se jim le pokasal, kakor nekdej Isaiju pokrit s' perutami Kerubov? ali kakor Ezehielu, obdan s' gostim oblakam, is kteriga se ne bo drusiga vidilo, kakor tvoj ognjeni vos, vosne kolesa, in prezhudne shivali vpreshene? Kako bojo szer prenesli tvojo prizhijozhnost! Pa vi sanizhevavzi, sanizhevavke boshjiga usmiljenja! vi terdovratni in nepokorni otrozi svojiga tako ljubiga, tako miliga ozheta! tudi to vam ne bo dano: temuzh vidili bote snamnje zhlovekoviga sinu na nebu, per kteriga pogledu bojo jokali vsi rodovi na semlji; vidili priti svojiga serditiga sodnika kakor blisk na oblaki, pred njim njegov krish, snamnje njegove nekdanje ljubesni do vas, in vase terdovratnosti in nehvalesnosti proti njejemu; njegovo oblizhje se bo svetilo bolj kot solnze, in is njegovih ust pojde strashen na obe strani ojster mezh njegove pravize. Milijone in milijone angelov ga bo spremljevalo, in tavshent in tavshent peklenских duhov bo per njegovih nogah perpravljenih spolniti nad vami njegovo sodbo. Kam se bote skrili, kam beshali pred njegovim obrasam? Vashi grobje vas ne bojo hotli nasaj; gore, ki jih bote profili, de bi vas pokrile, vas ne bojo poslushale; in smert bo beshala, kar bo nar dalj mogla, pred vami. Poslushajte te dej, kaj bojo govorile njegove, sdaj tako prijasne, in oh, takrat tako strashne usta!

Prijasno se bo obernil na svojim sodnim stolu k' pravizhnim na desni strani rekozh: Pridite vi isvoljeni mojiga Ozheta, in po sedite

kraljestvo vam od vekomaj perpravljeno; sakaj, ko sim bil lazhem, ste mi dali jesti, ko sim bil shejin, ste mi dali piti; v' kakorshni potrebi ste me vidili, ste mi pomagali: radi ste dobro storili, radi spolnili mojo in mojiga Ozhetu voljo. S' ognjenim obrasam se bo potim obernil k' svojim sovrashnikam na levi in s' gromezhim glasam jim porezhe: Poberite se, vi prekleti, v' vezhni ogenj, de prejmete plazhilo po svojih delih; ker sim bil lazhen, shejin, rastergan, bolan, v' jezhi, in mi niste hotli pomagati, ker ste sanizhevali mojo in mojiga Ozhetu voljo, in je niste hotli spolniti. Komej isrezheno, bojo svoljeni she v' nebesih, in saversheni v' strashnim goltanzu pekla. Nebeshke vrata se bojo saperle, in peklenfskiga bresna tudi, grosen prepad jih bo lozhil sa vselej ene od drusih. Zhafi bojo jenjali, in dolga, nesmerna vezhnost se bo sazhela; vesela sa pravizhne, grosna, strashna sa greshnike.

Kristjan! kristjana! in posebno ti greshnik! greshniza! mislim, zhe imash vender she kaj vere, de ne moresh biti zlo bres vfiga obzuttenja per vsim tim, kar je bilo sdaj rezheniga; naj te tedej smem prashhati: Kje bi bil, kje bi bila sdaj to minuto, ko bi se bila sodba, kakor si jo slishal, slishala popisovati, ravno takrat tudi saref godila? Sdihujesh in se bojish odgovoriti; sato ti tudi jest ne bom pravil. Tega pa te morem k' tvojimu troshtu opomniti, de ravno sdaj, ko se bojish stati pred sodnim stolom boshjiga Sinu, she stojish, in bosh morebiti she velikokrat, morebiti pa tudi

ne, stal pred tronam njegove milosti. Ker tedej vesh, kaj shaloftniga te zhaka, in je morebiti she bliso, pred vratmi; sakaj nizh menj strafna ne bo twoja posebna sodba po smerti; ali saj bo sodba poslednji dan sveta ravno taka, kakorshna poslednji dan twojega shivljenja; sramen tega pa tudi vesh, de je she zhas gnaade in milosti, bodi tudi she tak greshnik, she taka greshniza: ker vse to vesh, in ti je draga twoja dusha, ljubó twoje shivljenje, naj te tudi she to prasham: kaj mislisch, kaj je vender storiti? v' grehih naprej shiveti, ali pokoro delati? Premishljujesh, nizh ne odgovorish; o, dobro tedej premisli, odgovori le sam sebi, in stori tudi po tim odgovoru. Amen.

XIV. P r i d i g a.

*Vsako drevo, ktero ne rodi dobriga sadu,
bo posekano in v' ogenj vershenno. Mat.
7, 19.*

To, ljubi poshluslavzi! je tista shalostna in velika resniza, ktera bi mogla vsakiga kristjana f' straham in trepetam napolniti. Vsi smo drevesa sasajene v' dragim vertu katolishke zerkve, de bi dober in obiln sad rodili, sad brumnosti, bogabojeznhosti, vseh mnogih zhednost in dobrih del. Bog sam obdeluje ta vert s' vso skerbijo, ga greje s' sharki svoje vfigamogozhne besede, napaja, mozhi s' roso svoje gname, tudi zlo f' kervijo svojiga edinorojeniga fina, v' f. Sakramentih, kteri is tega studenza svirajo, in ima sato vso pravizo nar lepshi, nar boljshi nar obilnishi sad od nas upati. Gorje tedej nerodovitnim drevesam! gorje tistim kristjanam, kteri ne rodé nobeniga sadu, sakaj vsako drevo, ktero dobriga sadu ne rodi, bo posekano in v' ogenj vershenno; in kdo ve, ali ni morebiti sekira she vsdignjena, ali se ne bo to morebiti v' kratkim sgodilo! Greshnik! greshniza, ti hudobno in malopridno drevo, kako she le ti ne bosz posekano, toliko pred

posekano, in versheno v' nar strashnejshi ogenj, ti, ki she sraven rodish tako sopern, grenač in strupen sad hudobije! Kako se tedej moresh per toliki nevarnosti pogubljenja, ki dobro vesh, de mu bres prave in resnizhne pokore ne bosh odshel, s' svetam she veseliti, in she kaj drusiga, kakor le na pokoro misliti; se nizh bati, bres vse skerbi sa svojo dušho in sa vezhnost tje v' en dan shiveti? De bi se ti v' tej twoji slepoti ozhi odperle, in bi se saj pogubljenja bal, se saj is strahu vezhnih marter hudiga sdershal, in jenjal Boga saniževati, in ga k' jesi, k' mashevanju drashiti, ti bom dans nekoliko popisal in pred ozhi postavil bolezchine in britkosti savershenih v' peklu; popisal pervizh, kako strashne morejo biti njih britkosti, kako gRENKE in sklezhe njih solše she samo savoljo nebes, ki so jih sgubili; drugizh, kako strashne, kako neusmiljene soitste martre, ki jih morejo she sraven tega terpeti, in jih hojo vezhno terpeli.

I.

Le vse prevezh jih je she dan današnjitistih hudobnih, kteri, kakor nam s. Duh sprižuje od njih, pravijo: *Kratik je zhas nasthiga shivljenja, in hiter, kakor memo gredozha séniza; pridite tedej in vshivajmo hitro prijetnosti, sladnosti, kratkozhase sveta; ter gajmo róshize posvetniga veselja, preden svenejo; koderkoli hodimo, povsod naj se snæ, kako smo bili veseli, to je, kterim ni nizh družiga mar, kakor kratkozhasi in sloshnosti*

sveta, prijetnosti in veselje mesa: kteri prav rèzhi shivé le sa svet, in kolikor morejo hité ga vshivati, preden jih smert od njega lozhi; le sa svoje meso in mu, kolikor jím je le mogozhe, oskerbé pregreshniga veselja, dokler svet she kàj mara sa nje. In zhe se jím shuga s' shalostjo, terpljenjem, ki jih v' vezhnosti sato zhaka, odgovore: *Od nobeniga se she ne ve, de bi bil is pekla prishel nasaj, sakaj nigra povernjenja po smerti; natisnjena je pezhat, in nobeden ne pride nasaj* povedat, kako se tam godi. Zhe tedej res hozhesh, greshnik! greshniza! de bi ti kdo mertvih prishel sprizhevati grosovitnost terpljenja, ki te tam zhaka, zhe ne storish resnizhne pokore; pridi in poslushaj! Zhe ti mi govorimo od peklen-skih marter, pravi s. Krisostom, se ne smenish, ali se zlo she posmehujesh; in sato nima v' nashih zhafih vezh nobene mozhi tudi tista resniza, ki je nekdej zesarje prestrashila, tirane preobernila, zel svet prenaredila: ali pridi in poslushaj jo is ust tistiga, ki jo sam skusha; tega tedej poslushaj, in ti bo na tanko popisal, s' besedo kakor s' svojim sdihovanjem popisal svojo, in morebiti tudi twojo nesrezho! In de jo bosh mogel verjeti, naj te opomnim, de ti Jesuf Kristus sam perpoveduje njegov shalosten stan, Jesuf Kristus sam pové njegove besede.

Bogat mosh je bil, tako govori Kristus per s. Luk. 16. ves v' shkerljatu in v' tenzhizi, kteri se je vsaki dan dobro in imenitno goftil per svoji misi. Leshal je pa tudi per nje-

govih vratih uboshiz po imenu Lazar, poln ran
in bolezhin, tako sapushen, de je shelel do-
biti le drobtinze, ki so padale od mise bogatina,
pa mu niso bile dane, in so imeli le samo
she psi usmiljenje s' njim, de so hodili lisat
njegove rane. Lazar umerje, in angeli ga ne-
so v' narozhje Abrahamovo; umerje pa tudi
bogatin, in je pokopan v' pekel. Tukej v'
svojim terpljenji vsdigne svoje ozhi proti nebe-
sam, in sagleda od dalezh Abrahama in Laza-
ra v' njegovim narozhji. Komej ga sagleda,
sashene na glas mili jok, in vpije: *Ozhe Abra-
ham! naj se boti smilim v' toliki nesrezhi; po-
slji Lazara, de pomozhi konez svojiga per-
sta v' vodo, in saj nekoliko ohladi moj jesik,
ker grosovitno terpim v' tem plamenu!* Ali
Abraham odgovori: *Sin! spomni se, de si v'
shviljenji prejel dobro, Lazar pa hudo; sa-
to se sdaj on veseli, ti pa terpish.* In velik
prepad je med nami in vami, tako de nobe-
den od nas k' vam, in od vas k' nam ne
more.

S' temi kratkimi besedami nam popishe
Abraham vso nesrezho evangeljskiga bogatina,
ktere pervi in velik, zhe ne narvezhi del, je
sguba nebes, in strashno grisenje in ozhitanje
njegove vesti, de jih je sam po nemarnim sa-
pravil; de bi bil lahko svelizhan, pa le nizh
maral ni sa njé, in je sam savergel njih toliko
frezho, se je, kakor je le vedil in snal, she
branil, tako dolgo de se je je ref ubranil. Kdo
tedej, ljubesnivi! bo mogel isrezhi njegovo
britkost, njegove notranje bolezhine, tukej per-

pogledu nebes, ki so mu bile perpravljene, sdaj pa so mu sa vselej saperte! per pogledu neisrezheniga veselja, ki mu je bilo na ponudbo, sdaj pa je sa vselej sgubljeno! In glejte! prav sato, pravi S. Krisostom, ima, ves v' terpljenji, le famo ozhi proste, de vidi Abramovo, Lazarovo in drugih isvoljenih veselje, in toliko bolj zhuti svojo nesrezho. In v' resnizi! zhe je Esava sguba pervenstva, to je, frezhe, ki mu je shla, ker je bil pavorjeni sin svojiga od Boga poshegnaniga in ljubljeniga ozheta, toliko bolela, de je po sprizhevanji s pisma s' velikim vpitjem rjul od shalosti, de si ravno mu je pred malo zhase menj veljalo, kakor skleda lezhe; kaj more obzhutiti pogubljeni per sgubi boshje prijasnosti, in vezhniga svelizhanja? ali ga ne bojo nebesa bolj pekla, kakor pekel? S. Krisostom saj je tih misel, ker pravi: „Veliko huji, kakor pekel sam, se mi sdi, ne dosezhi nebeshke zhasti, in veliko bolj mislim, je treba shalovati savolj sgube nebeshika kraljestva, kakor savolj peklenских marter; to, sguba nebes, nar huji pezhe, nar bolj boli. Sato naj mi govori kdo od tavshent peklov, ne bo nizh taziga, nizh tako shalostniga in hudiga povedal, kakor je shalostno, hudo in strashno nebesa sgubiti.“ *In glej, o Israel! is tebe je twoje pogubljenje, klizhe Osea prerok, Gospod ti je le dobro hotel, ti pa si se mu vstavljal, in ga nisi poslušhal!* Is tebe greshnik! greshniza! bo vpila njegova vest, in je ne bo na vse vezhne zhase nizh vezh k' molzhanju perpraviti, is tebe je twoje

pogubljenje, ti sam si nakopal na glavo vso to nesrezho! Bog te je hotel svelizhati; ti pa nisi sa vso njegovo dobroto nizh maral, in si ga s' sanizhevanjem njegovih gnad perfilil, de te je mogel pogubiti. Ko bi ne bila boshja dobrota tudi tebi svelizhanja perpravila, bi bil sicer nesrezhen, pa bres svojiga sadolshenja; tako pa si se sam pogresnil, in po fili pogresnil v' bresno shvepleniga ognja! *Is tebe tedej o Israel je twoje pogubljenje! Bog ti je dobro hotel, ali ti si se mu vstavljal, ga nisi poslušhal!*

Tako, ljubesnivi! bo Bog v' svojim serdu zelo vezhnost kasal savershenim svojo zhaſt, svoje velizhaſtvo; tako bojo stale v' njih mislih zelo vezhnost nebesa odperte, in ne bojo nikoli mogli posabiti svoje slepote, de se niso nizh sa nje persadjali, de so jih tako po nemarnim spravili, savoljo prasnih rezhi sa pekel in njebove tako neusmiljene martre samenili tako veliko in nesrezheno frezho, ki jim je bila tam perpravljena, tako bojo vsdigovali svoje ozhi in globozhine peklenškiga bresna proti nebesam, in vezhno vidili v' narozhji Abrahamovim tiste, per kterih pogledu se bojo s' neisrezheno shalostjo spomnili terdobe svojiga serza, svoje nehvaleshnosti in slepote, de so sanizhevali vse boshje gnade, in se s' svojo terdovratnostjo v' tako terpljenje sami in po fili pokopali. In kdo, in kteri so tisti, ki jih bojo vsdigovali? Sato prasham po njih, de bi jih mogli nozh in dan milo objokovati. O sakaj vas ne morem troſhtati, de se nobenimu smed vas tegu ni treba bati! Sakaj vam morem, vashe shivlje-

nje premisiliti, poln grose in strahu na rávnost
 prizhati, de bo morebiti to sadelo marsikteriga
 smed vas prizhijozhij! Vsdigoval jih bosh ti,
 nepokorni in samopashni sin! in vidil v' na-
 rozhji Abrahamovim svojiga ozheta, kteriga
 brumnošt pa ti je sdaj norošt, in se ji posme-
 hujesh; tukej se bosh spomnil njegovih naukov,
 njegoviga svarjenja, ktero bi te svelizhalo, ti
 pa ga sametujesh, sato sametujesh, de bi se
 losheji, in bolj gotovo mogel pogubiti! Vsdig-
 govala jih bosh ti, rasujsdana hzhi! in vidila v'
 nebeshkim veselji svojo bogabojezho mater,
 ktere bogabojezhnosti in ljubešni polno skerb sa-
 tvojo dusho pa imenujesh prasne, nepotrebne
 sitnosti; tukej se bosh spomnila, njeniga pa-
 metniga in tako potrebniga opominjevanja sdaj
 pred to, sdaj pred uno nevarnostjo, ktero bi ti
 ohranilo tvojo nedolshnost, svatovsko oblazhilo
 in potim takim pravizo do nebeshkiga shenito-
 vanja; ti pa ga sanizhujesh, sovrashish, ker
 bi, zhe bi ga poslushala, skorej ne mogla v'
 pekel priti! Vsdigoval jih bosh ti, nespokorni
 greshnik! in vidil v' narozhji Abrahamovim v'
 nebeshkim veselji svoje prijatle, svoje vikshi,
 in posebno slushabnike zerkve, boshje namest-
 niki, kteri ti, kar le morejo, branijo hoditi
 po shiroki poti pogubljenja, in te hozhejo le
 po voski in bodezhi poti lastniga satajenja v'
 nebesa peljati, ker vedo, de vsaka druga le v'
 pogubljenje pélje; ti pa jih ravno sato sani-
 zhujesh, sovrashish, preklinjash, in zhe dru-
 gazhi ne moresh, saj s' jesikam preganjash, in
 kar le moresh od njih hudiga govorish; tukej

se bosh spomnil, kaj so si persadjali sa twojo vezhno frezho, kako te filili v' nebesa, de si se jih komej komej ubranil; se bosh spomnil, kaj pazh vfiga sdaj ne storish, de bi se jim ubranil! In kaj bo obzhutilo tukej twoje serze, kaj ti zelo vezhno vquila twoja vest? Glej, bo rekla, glej kraljestva, ki ti je bilo perpravljeno! glej frezhe, ki te je zhakala! glej veselja, ki ti je bilo namenjeno! glej nebeshke vezherje, ki si bil povabljen, skorej po fili vlezhen k' nji; sdaj pa je vse to sgubljeno, popolnama in sa vselej sgubljeno! Take, moj kristjan! bojo britkosti, tak bo jok savershenih, in morebiti tudi twoje britkosti, tudi twoj jok per sposnaji, kaj je sgubljeniga, ko so nebesa sgubljene! Kakoshen she le more biti savoljo tako neusmiljenih marter, ki jih she sraven terpe, pa bi jim bili prav lahko odfshli!

II.

Ozhe Abraham, sdihuje bogati mosh v' svojih bolezhinah, poshlji Lazar, de naj omozhi konez svojiga persta v' vodi, in ohla di moj jesik, ker grosovitno terpim v' tim plamenu. V' tih besedah moj kristjan! je vse sapopadeno, kar hozhesh, ali morebiti tudi nozhesh vediti od pekla. Zhe tedej prashash, kaj je perpravila ojstra praviza boshja savershenim; poslushaj, kako ti evangeljski bogatin na ravnost govori od ognja, ko s' tako milim glasam klizhe: Pomagaj, ozhe Abraham, ker grosovisno terpim v' tim plamenu! Hozhesh vediti, kakoshen je njih ogenj, le po-

slushaj, kako ti ga on sam, ki ga skusha, popisuje; poslushaj, kako vpije: *Neisrezhene, neusmiljene, grosovitne so bolezvine, ki jih terpim v' tim plamenu.* Nozhesh verjeti, de bi mogel tako dober Bog tako strashno shtrafati; poslushaj, kako shene glas s' britkim jokam: *Le eno samo kapljo vode, ozhe Abraham, de si le nekolicino ohladim svoj jesik, ker grosovitno terpim v' tim plamenu!* in mu tudi ta ni dovoljena in dana! Tako, ljubesnivi! je tedej bogati mosh namesti shkerlata in tenzhize obdan s' plameni nar strashnejjiga ognja; in njegov jesik, kteri je vshival vse sladnosti, pil nar boljshi vina, imel nar boljshi jedi, sdaj nima ene same kaplje vode, de bi pogafil svojo gorezho shejo. In tako se godi vsem savershenim, tako se bo godilo tudi tebi, greshnik! greshniza! zhe se kakor do sdaj, nedash po nobeni zeni k' pokori pregovoriti!

V tako neusmiljenim terpljenji se svijajo, obrazhajo saversheni na vse kraje, od kod bi jim prishel kak trošht, kako upanje; ali ni ga od nikoder nobeniga: vpijejo proti nebesam; ali Bog je gluhi k' njih vpitju, in njegova sanizhevana dobrota ima sa njé le mashevavske strele v' rokah; gredo v' svojih mislih nasaj na semljo; ali kolikor bolj mislijo nasaj, toliko britkeji je njih jok, ker je ravno ljubesen do sveta njih serze od Boga odvernila, in jih v' tako nesrezhno pogresnila. Pa, vi nesrezhni! sakaj ishete trošhta v' nebesih, in na semlji, ker ga ni sa vas vezh nobeniga? Ali ste she posabili, kaj ste tolkokrat odgovorili,

kader ste bili svarjeni savoljo svojih pregreh, in se vam je pekel napovedoval, kolikokrat morebiti tudi sami sebi rekli: zhe bom pogubljen, sej ne bom sam, ne bom sama: posebno mladenizh! dekliza! ali sta posabila, kako sta si obetala eden savoljo drusiga vse storiti, vse terpeti, zhe bi bilo treba, eden s' drugim v' ogenj skozhiti, se v' pekel pogresniti? Glejte! sgodilo se je, kakor ste rekli: pogubljeni ste, pa ne sami; pogresnili ste se v' pekel s' tovarshi, tovarshizami svojih pregreh; pomagajte si tedej med seboj, saj s' tim, de se med seboj milovajte, de imejte usmiljenje eden s' drugim.

Ali kaj govorim od troshta, ker so saveršeni eden drugimu s' svojo prizhijozhnostjo nar vezhi martra, nar huji rabeljni, posebno pa tisti, ki so bili eden drusimu krivi pogubljenja, in se namesti nasprotniga usmiljenja le preklinjajo: Neusmiljena mati! klizhe hzhi v' svojih bolezhinah, savoljo tvoje shivinske ljubesni do mene, ker si mi vse spregledala, vse dopustila; savolj tvoje lenobe, de nisi hotla zhuti nad meno, odganjati derezhih volkóv, ki se jih sama nisim bala, ker sim jih le v' ovzhjim oblazhilu priti vidila, in si per mojih nar vezhih nevarnostih bres skerbi in sladko spala, sato morem sdaj tukej toliko terpeti. Tiranski mladenezh! vpije sapeljana dekliza, kaj sim ti bila vender storila tako shaliga, de si me perpravil v' tako nesrezho! Nedolshna, zhista sim bila, dokler nisim poslushala tvojiga perlisnjeniciga, lashnjiviga, sapeljiviga, szer

sladkiga, pa vender smerniga lrupa polniga jesika. Oh! savoljo nezhlosti, ki sim jo sovrasila, in bi jo bila bres tebe vselej sovrashila, morem sdaj tukej goreti! Nesrezhni vsiga prekletstva vredni tovarshi! preklinja mladenezh v' plamenu ognja, vam se morem sahvaliti sa tako terpljenje! vi ste me tako preslepili, de nisim nobeniga drusiga nizh, vas pa vse ubogal: hodil s' vami, namesti v' zerkev po jigraph, sahajal ne le v' nevarne, ampak ozhitno greshne drushbe; zele nozhi popijal, plesal, po vasi hodil, nedolshne dushe sapeljeval, in vam jih v' hudizheve mreshe loviti pomagal! Dajte mi nasaj mojo nedolshnost, ki ste me perpravili ob njo; istergajte me sdaj is rok tako serditiga in strashniga Boga, ki ste smerej rekli od njega, sdaj de se ne meni sa zhloveshke dela, sdaj de to pa to ni nizh greh, sdaj de je dober, de bo odpustil, de ne bo shtrafoval; in vender se bo zelo vezhnost tako strashno macheval nad menoj! Ti rabelj od gospodinje! joka dekla, kershenza, de se ji serze terga, ti si kriva mojiga pogubljenja! Dobro si vedila, kakoshni, kako nevarni so, ki so bili, ali so se s-hajali v' twoji hishi, in si molzhala; dobro vedila, kaj se je govorilo, kaj godilo, in nisi svarila: nedolshna sim bila prishla v' twojo hisho, pa od twojiga sgleda, in savoljo twoje lenobe tako pohujshana shla is nje, de me ni bilo vezh ne Boga strah, ne ljudi sram, kakor tebe ne! In tako na daljej govoriti od vseh savershenih. To, greshnik! greshniza! naj ti gre vender k' serzu! to ho twoj trosht,

ker ne bosh sam pogubljen, sama pogubljena; v' tako sovrashtvo se bo preobernila tista mesena ljubesen, ki mislil de bo vezhna, v' tako strashno pa vezhno preklinjevanje se preobernilo od angeljskiga petja slaji in prijetnishi besede sapeljiviga jesika! O kako bosh pazh she le ti preklinjal, preklinjala takrat dan svojiga rojstva, zhe ga je she Job v' svojih bolezhinah na kupu gnoja tako preklinjal, kako she le ti vpil, klizal: *Naj pogine dan, kadar sim bil rojen, in nozh, kadar se je reklo: zhlovek je spozhet!* ker ni saperla tetesa, ki me je nosilo, in ni odtegnila od mene hudiga, tako neisrezheniga terpljenja! *Sakaj sim bil spozhet, sakaj na kolena vset, sakaj s' perfi dojen,* ker bi bil tiho spal, in pozhival v' svojim nizh! sdaj pa morem toliko terpeti, zelo, dolgo, nesmerno vezhnost terpeti! In ravno sato, ljubi poslushaviz! bo terpljenje savershenih she strashneji, zhe si ga vender moremo she strashnejshiga misliti, ker bo vezhno, in ne bo imelo nobeniga konza; sakaj *velik prepad je med nami in vami,* pravi Abraham bogatimu moshu, tako de nobeden od *naf k' vam, in nobeden od vas k' nam ne more,*

Kar saversheni greshnik nar bolj sheli, po zhimer nar bolj hrepeni, je konez njegoviga terpljenja; smirej gleda po njem, ali kolikor bolj gleda po njem, toliko bolj se preprizha, de ga ni nekjer nobeniga. Godi se mu, kakor zhloveku, kterimu se sdi, de se sadnje gore, ki jo od dalezh vidi, nebo dershi, in gre na

goro, de bi kraj sveta vidil; pa ko na njo pride, vidi, de se nebo dershi spet druge gore, in je njegov domishljevan kraj sveta spet ravno tako dalezh od njega; gre spet na to goro, in sa to spet na drugo, in tako na tretjo, zheterto, peto, deseto, dvajseto, in se mu spet ravno to sgodi: kraj sveta ravno toliko beshi pred njim, kolikor si persadeva do njega priti; in naj ga ishe dokler koli hozhe, se bo vender smerej snajdel ravno v' sredi plaviga neba. Greshnik! greshniza! vsemi si tedej prav shivo k' serzu, kaj pomeni kaj hozhe rezhi beseda „vezhno.“

Ko bosk gorel, gorela toliko milijonov let, kolikor je svesd na nebu, listja na drevesih, bilik trave na semlji, se bo twoje terpljenje tako rezhi she le sazhelio; ko spet pretezhe toliko drugih milijonov let, kolikor je sern peska ob morji, kapelz vode v' vseh studenzih, rekah in vseh morjih, zhaf twojiga terpljenja she ne bo sa en sam las krajshi. Smerej bosk v' sredi vezhnosti, nikoli le sa en las ne blisheji konza, ker ga nima nobeniga; ravno, kakor si pod jasnim nebam, smerej le v' fredi, zhe tudi zele tedne, mesze, leta bres vsega preneha naprej gresh. Nikoli tedej ne bo konez zherva, ki te bo grisel, nikoli pogasnil ogenj, ki te bo pekel; vselej bojo tekle twoje solse, vselej se vsdigovalo twoje vpitje proti nebesam: *nesrezhene so bolezvine, ki jih terpim v tim plamenu*, pa vender nikoli ne bo omezhilo Bo-ga k' usmiljenju, ker ne bo vezh zhaf usmiljenja, ampak, le zhaf pravize, jese, mashevanja!

Ljubi poslushavzi, in posebno vi, med mojimi poslushavzi, kteri ste s' svojimi preghaini, de sami ne veste kolikokrat pekel she saflushili, premislite vender, kakoshno plazhilo vas zhaka po smerti, in kako strashno in neušmiljeno se vam bo povrazhevalo sa tisto greshno veselje, ki ste vši mertvi po njem! Naj vas tedej v' sklep danashnjiga tako strashnega premishljevanja s' besedami preroka Isaia praham: *Kdo smed vas bo mogel prebivati s' poshreshnim ognjem, kdo stanovati s' vezhno sherjavizo?* Glejte, smirej terpeti, neušmiljeno terpeti, nobeniga oddihljeja, nobeniga troshta ne imeti, nobeniga konza svojiga terpljenja ne viditi, nobeniga reshenja ne upati, to je in bo zelo vezhnost del, plazhilo savershenih; savershenih, med kterimi se jih tavshent in tavshent snajde, ki niso bili morebiti nizh hudobnishi, morebiti tudi she veliko bolji, kakor si ti, greshnik! greshniza! ki me tukej poslushash, in sdihujesh nad njih nesrezho! Ker si tedej ravno na tisti zesti, hodish ravno po tisti poti, po kteri so oni hodili, ali je mogozhe, de bi se tudi ti sa njimi ne pogresnil, ne pogresnila v' bresno pekla, is kteriga ni nobeniga reshenja? Pomisli tedej, kaj bi pazh storili, in s' kakoshnim veseljem vse storili, vse terpeli saversheni, kakoshno pokoro delali, ko bi jih Bog nasaj postavil na semljo, in jim spet dal tisti zhas pokore, ki so ga v' svojim shivljenji sanizhevali, savergli s' neisrezheno predersnostjo. In glej, kar to sadene, ni med teboj in pogubljenimi drusiga raslozhka,

kakor samo ta, de ti she lahko storish, kar sa-
versheni vezh ne morejo; pa tudi ti, zhe she
ne jenjash sanizhevati boshjiga usmiljenja, zhe
she ne jenjash sametovati, v' nemar pushati,
ali zlo sovrashiti boshjiga vabljenja k' pokori,
morebiti skorej skorej vezh ne bosh mogel.
Zhe je tedej she is mesa twoje serze, in ne is
filne skale, saj ne terji kakor demant; ali te
ne bo grossa, strah per toliki, in tako strashni
nevarnosti twoje dushe, in ali se bosh she mo-
gel vstavljati opominjevanju k' pokori, ktera
sama te samore obvarovati tolikiga, in tako
neusmiljeniga terpljenja? Oh! pojdi vender
sam v' se, in odstopi od svojih hudobnih potov,
kteri te tako na ravnost peljejo v' toliko, tako
strashno nesrezho! Naj te saj strah pred pogub-
ljenjem vstavi na poti twojih pregreh, in sa-
nizhevanja tako strashniga Boga; naj saj ta der-
shi v' bersdah mozh twojiga greshniga poshe-
lenja, in tako pozhasi naredi v' twojim serzu
prostor boshji ljubesni, ktera sama te bo mog-
la svelizhati. Amen.

XV. P r i d i g a.

*Veselite se, in poskakujte od veselja, sa-
kaj vashe plazhilo je obilno v' nebesih.*

Mat. 5, 12.

Kakor od ene strani nash Svelizhar pogubljenje napoveduje, de bi zhloveka odvernil od hudiga, tako ga od druge strani nebes opomni, de bi ga obudil, sa Boga in spolnjenje njegove svete volje tudi kaj teshkiga storiti, kaj velikiga terpeti: *Ne bojte se ljudi, rezhe per neki perloshnosti svojim uzhenzam, kteri vam ne morejo nizh vezh storiti, kakor shivljenje useti; ampak bojte se tega, kteri samore vasho dusho in telo vezhno pogubiti.* In kader jih hozhe k' prihodnimu terpljenju perpraviti, in s' trofhtam sa shalostne in britke zhase, ki jih zhakajo, previditi, jim rezhe, de naj mislijo, kakoshno plazhilo si bojo s' tem saflusihili; de je tedej preganjanje, preklinjevanje, in karkoli bojo mogli savolj imena Jesufoviga terpeti, sa nje nar vezhi frezha, katera jih more she le veseliti: *Veselite se, in poskakujte od veselja, jim rezhe, sakaj vashe plazhilo je veliko v' nebesih.*

Vem, greshnik! greshniza! de je pokora, h' kteri te she ves zhas svetiga leta, in she dans opominjam, posebno v' sazhetku teshka, soperna in grenka; de se je treba slo vojskovanati soper svoje greshno nagnjenje, ktero je toliko mozhneji in silnejji, kolikor dalj si shivel v' greshnih navadah; de si je treba odrezhi, pertergati marsiktero veselje, marsikake kratko-zhase, in se podvrezhi marsikterim sopernim, teshkim rezhem; jokati, shalovati, sdihovati, kadar se otrozi sveta veselé: pa spomni se, de twoje terpljenje ne bo sastonj; nikar ne posabi, kakoshne nesrezhe te obvaruje pokora, in de jo bosh, zhe je tukej nozhesh delati, po smerti delal, in sastonj delal zélo, dolgo, nesmerno vezhnost; in zhe ti to she ni dosti, premisli kakoshno frezho ti she sraven tega pernese, ker ti nasaj dobi sgubljeno pravizo do nebeshkiga kraljestva. Premishljuj tedej vezhkrat, kakoshno veselje je Bog perpravil v' nebesih vsim tistim, kteri ga ljubijo, in tedej tudi tebi, zhe ga v' prihodno zhes vse ljubish, njegove sapovedi dershish, njegovo voljo na tanko spolnish, in shalujesh, tudi sam sebe savolj tega shrafujesh, de ga do sdaj nisi ljibil. Ti k' timu premishljevanju pomagati, bom govoril dans od nebeshkiga veselja, in nekoliko popisal, kako neisrezena, nesapopadljiva je frezha svoljenih v' nebesih.

Ko je bil s. Janes na otoku Patmos samaknjen, ga postavi boshji angel v' duhu na veliko visoko goro, in mu pokashe s. mesto Je-

rusalem, podobo nebeskiga Jerusalema, bošnjiga in njegovih svoljenih prebivalisha, ktero je od Boga is nebes prishlo, in na nebu obstalo. Na štiri vogle je bilo sidano, obdano s' velikim visokim sidam, in tako varno, bres všiga strahu pred sovrashnikam, in všim hudim. Sid je stal, in bil uterjen na dvajnajstih velikih skalah, ktere niso bile nizh drujiga, kot nar shlahtnejshi kamni od vših krajev, in je bil ves is silno lepiga kamna jaspisa; je imel dvanajstere vrata, na všaki strani troje, in nad všakimi angela. Vrata so bile dvanajst velikih, dragih dragih biserov, vseke is eniga; hishe po mestu in ulize is samiga slata, zhustiga in lesketezhiga kakor glash na solnzi. Mesto ne potrebuje ne solnza ne lune, tudi nima nobene nozhi, sakaj boshja svitloba sveti po njem; in njegova luzh je enaka dragimu presvetlimu kamnu jaspisu, in kristalu. Pred boshjim in jagnjetovim tronam svira zhust potok vode shivljenja, kteri se sveti, kakor kristal. Ob potoku na obeh straneh in po ulizah mesta rase drevo shivljenja, kteriga sad však mesiz dosori, kte-riga pérje je soper všako bolesen. In kletve ne bo tukej nobene, mu rezhe angel, ne vpitja, ne boleznine, ne shalosti, ne smerti; sakaj Bog bo prebival s' zhloveki, on bo njih trošti, in bo obriral vše solse od njih ozhi, on njih veselje, in gledali bojo njegoviga oblizhja, njegove lepote.

Kristjan! kristjana! ali ne gorí tukej tvoje serze od shelja, zhe si lepoto tega mesta prav k' serzu vsamesh, ga kdaj sareš viditi, v' njem

prebivati, in gledati svitlobe boshje, ktere je polno zelo mesto; sajemati po svojih sheljah is studenza vsega veselja; jesti od drevesa shivljenja, drevesa vseh sladnost in prijetnost? In glej! to je she le podoba, in pa she slaba podoba lepote nebeskiga kraljestva, veselja, ki ti je tam perpravljeno, lepote boshje, ki se je nikoli ne bosh mogel nagledati. In vender nam je she v' tem popisovanji nebeskiga Jerusalema, sraven njegove neisrezhene lepote od sunej in od snotrej, popisana silno velika srezha svoljenih v' nebesih.

Pervizh rase drevo shivljenja, po vseh ulizah mesta, in njegov sad dosori vsak mesic; treba se tedej ni bati ne smerti ne nobeniga posmanjkanja, pa tudi nobene bolesni, sakaj perje tega drevesa je soper vsako bolesen. Drugizh se tudi ni bati nobeniga sovrashnika, sakaj mesto je obdano s' mozhnim in visokim sidam, tudi ne v' mestu nobeniga hudiga zhloveka, sakaj kletve, pravi angel s. Janesu, ne bo tukej nobene, in nobeniga vpitja. Ne bo je tedej ne shalosti, ne bolezshine, ne smerti, sakaj Bog bo prebival s' zhloveci, on bo njih trosht, on bo obriral vse solse od njih ozhi. In tretjizh bo Bog sam njih veselje, ker bojo gledali njegoviga oblizhja in njegove lepote.

Obrisane tedej bojo svoljenim, in sa vselej obrisane vse solse od njih ozhi: nikoli je ne bo bojo imeli nobene tudi nar manjsi shalosti; nikoli obzhutili nobene tudi nar manjsi sopernosti. „Ni se je tam batil, pravi s. Kristom, ne revshine, ne shalosti; nobeden ne

rani, nobeden ni ranjen; nobeden ne drashii, nobeden ni drashen; nobeden se ne jesi, nobeden ne gori od greshniga poshelenja, nobeden ni v' skerbi sa svoj shivesh, nobeden ne toshi zhes svoje poglavarje; ampak vse je v' miru, vse v' veselji, vse pokojno; vse je dan, svitloba, luzh, luzh toliko lepsi memo solnza, kakor solnze memo svezhe. Tam ni nobene nozhi, nobeni oblaki ne temne te tolikoshne svitlobe, ktera pa vender ne pezhe, ne shge. Ni ga ne mrasa, ne vrozhine, ampak vse je v' takim stanu, kakorshniga samorejo le samo tisti sapopasti, ki so ga she dosegli. Tudi je ni tam nobene starosti, ne njenih slabost, in nadloshnost, ampak jenjalo je vse, karkoli je strohljiviga, ker nestrohljiva zhaft tam gospoduje.“

Kershanska dusha! ali ne gori tvoje serze v' tebi, spet prasham, ali se ne vsdiguje, ne kupi v' tebi vse proti nebesam, kjer te zhaka tolika frezha? In vender je to she le en del tvoje frezhe; in she kaj drusiga, she kaj vezhiga ti je perpravljeniga, to namrezh, de bosh Boga gledala obras v' obras, kakor prijatel vidi svojiga prijatla, in ga vshivala, se v' njem vezhno veselila. Pojdi tedej v' svojih mislih v' nebeshki Jerusalem, in preglej toliko zhaft boshjo in lepoto njegoviga prebivalisha; poslushaj kakorshniga ga je nekdej v' perkasni vidil Daniel sedeti na zhasitljivim tronu: Njegovo oblazhilo je belo kakor sneg, lasje njegove glave kakor zhista volna; njegov zhasitljivi tron je ognjeni plamen, in kolesa trona gorezh ogenj; zel potok neisrezhene svitlobe svira is

njegoviga oblijzhja, se zhaſtitljivo vali naprej po nebu, in vſe napolni. Velika truma svojenih, ki je ni mogoſte ſhteti, prepevajo njegovo zhaſt, in pojo novo peſem; glaf njih petja, je kakor ſhum velike vode. Zele verſte nebeſhkih duhov, kar ozhi neso, ga obdajajo; tavſhent tavſhentov mu jih ſtreshe, in deſet tavſhentkrat ſlo tavſhent jih ſtoji perpravljenih mu ſluſhit. Bres ſhtevila Šerafov ſtoji pred njegovim tronam, previdenih vſaki ſ' ſheſterimi perutami, ſ' dvema pokrivajo svoje obližje, ſ' dvema svoje noge, ſ' dvema letajo, de ſpolnujejo, hitro ko bi ſ' ozhmi trenil, njegove povelja in vpijejo eden proti drusimu: Svet, svet, ſvet, Gospod Bog vojſknih trum! de ſe nebo treſe. — In ta tako velik in zhaſtit Bog bo tvoje plazhilo! miſli ſi tedej, zhe moreſh, kakofhna bo tvoja frezha. Pazh ref ſhe ni nobeno oko vidilo, nobeno uho ſliſhalo, in v' nobeno zhloveshko ſerze ni priſhlo, kaj je Bog perpravil tiſtim, ki ga ljubijo?

Mojſef profi Boga, de bi ſe mu dal vidiči, kakorſhen je: Pokashi mi svojo zhaſt, mu rezhe; ali Bog mu odgovori: Vſe dobro ti bom pokasal; mojiga obrasa pa ne boſh mogel vidiči, sakaj noben zhlovek me ne bo vidil, in ſhiv oſial; tvoje oko bi ne moglo preneſti moje lepote, in omagal, konez bi vſel. Pojdi vender tje na uno ſkalο, in ti bom storil, kolikor moreſh preneſti. Kader pojde moja zhaſt memo, te bom poſtavil v' jamo ſkale, in ſakril ſ' svojo deſnizo; in kadar memo odidem, vſel prez hvojo roko, in me boſh od ſad vidil,

mojiga obrasa pa ne bosh mogel viditi. — In te tako velike zhasti boshje, moj kristjan! ki bi je Mojses ne bil mogel prenesti, bosh gledal v' nebesih bres vfiga perdershika, je gledal vse, kakorshna in kolikor je je. Sakaj zhe sdaj Boga vidimo le s' ozhmi vere, pravi s. Pavel, le kakor skosi shpegel, debel in temen glash, kakor v' megli, ga bomo takrat gledali od oblizhja do oblizhja, obras v' obras, in ga sposnali, kakor smo tudi mi sposnani: sposnali njegove lastnosti, kako je Bog od vekomej, kako povsod prizhijozh, kako vfigamogozhen, de is nizh vse storiti samore, kako je neskonzhen dober, in kaj vse je storil sa nashe svetizhanje, sposnali vse skrivnosti nashiga odreshenja, tudi zlo skrivnost presvete Trojize, kako je Bog Sin od vekomej rojen od Boga Ozheta, kako se s. Duh is-haja is Boga Ozheta in Sina i. t. d. In to sposnanje bo svoljene tako s' Bogam sklenilo, in s' tako zhaftjo navdalo, de se bojo kakor solnze svetili, in bojo Bogu podobni, kar nam s. Janes sprizhuje, rekozh: *Preljubi! otrozi boshji smo szer, pa ni she prishlo na dan, kaj bomo; toliko pa vemo, de bomo Bogu podobni, kadar se bo perkasal, ker ga bomo gledali, kakorshen je.* Sato prav pravi s. Avgushtin od svoljenih: „Bogovi so vsi, kar jih je v' nebesih, sakaj vse ga sposnajo bres smote, gledajo bres konza; hvalijo, in se ne utrudijo ga hvaliti, ljubijo, in se ne navelizhajo ga ljubiti. Smerej ga gledajo, in smerej shelé ga gledati, tako lep je viditi; smerej ga ljubijo, in smerej shelé

ga ljubiti, tako sladko in prijetno je; ga ljubiti.“

In glej! ta tako lepi in prijetni Bog, on sazhetik in sapopadik vse lepote, kteriga lepota je sv. Petra, ko je je na hribu Tabor she le nektere majhine sharke vidil, si takim veseljem napolnila; de posabi ves svet, in si voshi vezhno tam ostati, on ki ima vse sladkosti, in prijetnosti v' sebi; on sgol lepota in sladkost, ta bo twoje veliko plazhilo: misli si tedej, zhe ti je mogozhe, kakoshna, kako neisrezhena bo twoja frezha. Tako *bosh nasten s' obilnostjo boshje hishe, in te bo napajal Bog sam s' potoki svojiga veselja!*

R' vsimu timu pride she tisto neisrezheno veselje, ki ga bojo svoljeni imeli per pogledu toliko prijetnih prebivavzov nebeshkiga Jerusalema, kjer bojo obdani s' veselimi neshtevilnimi trumami angelov, kerubov, serafov; sedeli per misi s' Abrahamam, Isakam, in v sredi med milijoni in milijoni tako freznhih tovarshev poslushali veselo angelsko petje. Nobeden, sprizhuje sv. Avgushtin, si v' prizhujzhim shivljenji ne more dosti misliti, kako velika je sladkost, kako veselo in prijetno poslušati petje angelov, biti v' drushbi svetnikov, ker bojo svoljeni vso frezho eden drusiga vidili, si jo is zeliga serza pervoshili, se nad njo, kakor nad svojo veselili, jo tedej tudi kakor svojo obzhutili. V' tej popolnama ljubesni, spet besede sv. Avgushtina, angelov bres vfiga shtevila, bres vfiga shtevila ljudi, kjer ne bo nobeden nobeniga menj ljubil, kakor sam sebe,

bo tudi veselj bres vsga shtevila; sakaj vsak
 se bo nad srezho vsakiga drusiga ravno toliko
 veselil, kakor nad svojo lastno, in bo tedej imel
 toliko veselj, kolikor tovarshev. Kaj pazh ne
 bota obzhutila, o naj vaji opomnim vajiga ne-
 isrezheniga veselja, kaj ne bota obzhutila sker-
 bni ozha, skerbna mati, ko bota vidila tolike
 srezhe deleshne tudi svoje otroke, ker sta jih
 tako skerbno varovala pred spazhenjem sveta?
 Kaj ne bosh obzhutil, obzhutila ne le sa svoje,
 ampak tudi sa svelizhanje blishniga skerbni pri-
 jatel, skerbna prijatliza! v' sredi svojih pri-
 jatov, kteri bojo svojo tolikoshno srezho tebi
 perpisovali? Kaj ne bosh obzhutil, dobrotljivi
 usmiljeni kristjan! kteri s' svojim denarjem in
 premoshenjem rad pomagash svojimu revnemu
 bratu, svoji revni sestri, in jih obvarujesh, de
 jih prevelika revshina ne premaga si s' kakos-
 hno pregreho is nje pomagati, ali morebiti
 nad Bogam in njegovo previdnostjo mermrati,
 godernjati, jo kleti; in tako s' svojo almoshno,
 s' svojim usmiljenjem storish, de se boshji pre-
 vidnosti voljno podversheta, Boga sa tiste dari
 in dobrote, ki jih is twojih rok od njega do-
 bivata, prav ponishno in is dna svojiga serza
 hvalita, in mu is hyaleshnosti svesto slushita;
 ti, ki si tako s' krivizhnim mamonam delash
 prijatle, kteri te ne bojo le samo s' veseljem
 vseli v' svoje shotore, ampak ti pred Bogam
 in njegovimi svetniki sprizhevali, de si jim ti
 s' svojo dobrotljivo roko pomagal is nevarnosti
 vezhne smerti, in jih perpeljal v' tako neisrezhe-
 no srezho in veselje.

Ali sastonj se trudi moj jesik v' popisovanji nebeshkiga veselja, ktero se ne da popisati, ne da isrezhi in tudi she misliti ne, kakor se veliko morje v' majhino posodo ne da posajeti. Poslushajte, kaj se bere od s. Avgushtina v' tistim med njegovimi pismi, ki je bilo pisano s. Zirilu v' Jerusalem.*) Severi njegov prijatel ga profi, de bi kaj pisal od nebeshkiga veselja; Avgushtin pa, ker ve, kako je to teshko, se hozhe posvetovati s' s. Hieronimam, in mu svoljo tega pismo pisati. „Pa ko sim sazhel pisati,“ pravi, „pride na enkrat v' hisho, kjer sim bil, neisrezhena luzh, kakorshne v' nashih zhafih she ni bilo viditi, s' neisrezheno lepim in prijetnim duham. Avgushtin se prestrashi, in slishi is srede luzhi glas, kteri mu rezhe: „Kaj hozhesh Avgushtin! ali mislish, de bosh mogel splati mørje v' majhino posodizo, in ves svet stisniti v' svojo pest? Ali bo tvoje oko vidilo, kar she ni moglo nobeniga zhloveka oko viditi? In kar she ni nobeno uho slishalo, ali bo tvoje slishalo? Kar she nobeno zhloveshko serze ni sapopadlo, mislish bosh ti mogel sapopasti? Kakoshen konez imajo neskonzhne rezhi? In to, kar je neismerljiviga, s' kakoshno mero bosh meril?“ Tako velika, tako resapopadljiva, tako neisrezhena je tedej frezha svoljenih; in naj se ti od nje rezhe, karkoli je le mogozhe rezhi, je vse komej séniza teg, kar bosh zhutil, vshival, ko pridešh v' nebesa.

*) Epistola a P. P. Maurinis inter apocryphas rejecta.

Veliko se je govorilo, veliko perpovedovalo nekdej od Salomonove zhasti; njegova modrost je slovela do kraja sveta. Kraljiza Sabe pride sama od dalezh is poldnevske deshele, de bi sposnala in se preprizhala od vsega, kar ji je bilo povedano od njega. Pa ko pride v' Jerusalém, pravi s. pismo, in vidi njegovo modrost, in hisho, ktero je sosidal, jedi njegove mise, stanovanje njegovih slushabnikov, zele verste njegovih streshetov in njih oblazhila, in shgane ofre, ki jih je ofroyal v' Gospodovi hishi; se savsame, ostermi in rezhe: *Vézhi je twoja modrost, vezhi twoje dela, kakor slovenje, ki sim ga slishala; blagor twojim ljudem in twojim slushabnikam, kteri so vedno per tebi in twojo modrost poslushajo!*

Vem, ljubi poslughavez! de se ti vse to, kar si dans slishal od Bogä in nebeshkiga kraljestva, sde velike zhastile in vesele rezhi, zhe prav premislish boshjo zhaft, lepoto njegoviga prebivalisha, in njegovih streshetov, nebeshkih angelov, in njih boshje zhafti polno, kakor shum velikih derezhih voda glasno petje; vem, de se tudi ti imenujesh nesrezniga, de ti she ni dano biti v' tako frezhni drushbi, in skleniti svojiga glasu s' angelškim petjem, kakor je nekdaj prerok Isaia, ko je v' perkasni vidil boshjo zhaft, in angele slishal prepevati njegovo hvalo, silno sdihoval in klizal: *Gorje meni, de morem molzhati, ker imam ognusene shnable, in sato nisim vreden peti boshje hvale!* Vem, de tudi ti klizhesh: Blagor vsim boshjim slushabnikam, kteri so vedno okoli njega, gle-

dajo njegove lepote, in poslušhajo tako veselo
 angelsko petje; vem de klizhes h' s' Davidam:
*O kako z hastiljive rezhi se govore od tebe, ti
 boshje mesto!* ti nebeski Jerusalem! Pa kadar
 pridesh v' nebesa, in sam vidish in slishish
 vse to, bosh mogel tudi ti sposnati in rezhi:
*Vezhi, o Gospod, je twoja z hast, vezhi twoja
 in twojiga prebivalisha lepota, kakor pa se
 mi je moglo povedati!* Sakaj frezha nebeskiga
 kraljestva, pravi s. Bernard, preseshe vse misli
 zhlovekove, in vse njegove shelje; je tako velika,
 de ne more tolike ne misliti, ne sheleti. Ka-
 ko tedej ne bosh s' Davidam in svetmi ozhaki
 in drugimi svetniki sdihoval po nebesih, in
 klizal: *O veselje zhes vse veselje!* veselje, ki
 ni sunaj njega nobeniga praviga veselja, kdaj
 bom prishel, in vidil v' tebi svojiga Boga!
 Kako dolgo me bojo she, revesha, na morji
 prizhijozhiga shivljenja semtertje metali valovi
 vseh mnogih skushnjav in nevarnost, in si
 persadevali me perpraviti ob toliko frezho! Ka-
 ko dolgo bom she klizal k' tebi, o Gospod,
 in me ne uslifish! Uslifhi Gospod moje vpitje,
 is tega tako velikiga in nevarniga morja, in
 perpelji me skorej v' breg vezhne frezhe! Sa-
 kaj *kakor hrepeni jelen po merslih vodah,*
tako tudi hrepeni po tebi moja dusha, o Bog!
Silno sheja mojo dusho po mozhnim shivim
Bogu, o kdaj bom tje prishel, in se perka-
sal pred njegovim oblizhjem! sakaj en sam
 dan dopernešen v' njegovi veshi je boljši
 kakor tavshent drusih.

V' sklep danashnjiga tako veseliga premi-

shljevanja) nebeshke frezhe vaf opominjam vse
 vskup, in vsakiga posebej s' besedami s. Kriso-
 stoma, de si veliko, de si vse persadevajte jo
 saflushiti, ker se veliko plazhilo le s' teshkimi
 deli saflushi; in tedej nikar ne glejte na to,
 de je pot v' nebesa ojstra in tesna; ampak le
 na to, v' kakoshno veselje, v' kakoshno frezho
 dershi. Povej mi, moj kristjan! she govori
 ta s. ozhe, ko bi te kdo peljal v' kakoshen
 svetel kraj, kjer bi jih velika mnoshiza sedel-
 la s' slatam oblezhenih, in bi ti v' fredi med
 njimi pokasal eniga, kteriga oblazhilo in kro-
 na na glavi bi bila sgol is drasih kamnov;
 in bi ti obljubil te perpraviti v' shtevilo te ta-
 ko frezhne mnoshize: ali ne bosch vfiga per-
 pravljen storiti, de bi dosegel tolikoshno frezho?
 Vsdigni tedej svoje ozhi; poglej she veliko bolj
 frezhne in lepsi mnoshize, kteri se bolj sve-
 tijo kot slato, srebro, dragi kamni, bolj kot
 sharki solnza; mnoshize ne le samo ljudi, am-
 pak tudi angelov, velikih angelov, kerubov,
 serafov. Od njih kralja pa, ki je v' fredi med
 njimi, ne moremo zlo nizh rezhi, kakoshen
 de je, zlo taka je njegova lepota, svitloba
 zhaft, de je zhes ves nash um. Taki frezhi tedej
 bi se hotli odpovedati, sato de bi se uganili ter-
 ljenja prizhijozhiga tako kratkiga shivljenja?
 sakaj, ko bi vam bilo vsak dan tavshentkrat
 umreti, ko bi bilo tudi treba pekel terpeti, ali
 bi ne bilo vredno vfiga tiga s' veseljem prene-
 sti, de bi Kristusa vidili v' njegovi zhafti in
 prishli v' shtevilo svetnikov?“

Ali te bo tedej, greshnik, greshniza, she
 treba opominjevati, de delaj pokoro, in speri
 vse madeshe greha od svoje dushe l' spokorni-
 mi solsami, ker vesh de nizh omadeshvaniga
 ne pride v' nebesa? Nikar tedej ne posabi, am-
 pak vezhkrat in pogosto premishljuj, v' kako-
 shno veselje, v' kakoshno frezho ti prava re-
 snizhna pokora vrata odpre, in ti jih nobena
 druga rezh na vse vezhne zhase ne bo mogla
 odpreti; in rad, in s' veseljem, in hres od-
 lašanja jo bosh delal. Amen.

XVI. P r i d i g a.

Premisfil bom prizho tebe vse svoje leta v' britkosti svoje dushe. Isaia 38, 15.

Zhe si, greshnik! poslushal, s' ushesmi svojiga serza poslushal, premishljeval in si k' serzu vsel, kar vse ti je bilo she leta povedaniga te sbuditi is tvojiga nevarniga in smertniga spanja, in omezhiti k' pravi resnizhni pokori; kako namrezh si sanizheval Boga s' svojimi pregrebami, kako slo tedej saflushil njegovo jeso, in tisti strashni in vezhni ogenj, ki ga je Bog v' svojim serdu pershgal sa hudizha in njegove angele, in v' njegovih plamenih tudi tebi med njimi prostor perpravil; in de ti bres prave resnizhne pokore ni mogozhe oditi tistim strashnim britkostim in bolezhinam, ki te morebiti she na tim svetu, gotovo pa po smerti savoljo tvojih grehov zhakajo; ne mogozhe upati tistiga neisrezheniga in vezhniga veselja, kteriga je Bog v' nebesih perpravil vsim tistim, ki ga ljubijo, perpravil tudi tebi, ko bi se ga ne bil she tolilikokrat nevredniga storil: zhe si vse te, in druge take zefnize, pravim, poslushal s' ushesmi svojiga serza, ali niso vezhkrat vstale v' tebi shelje se spet s' Bogom, od ene strani

szer tako dobrim in usmiljenim, od druge pa tako strashnim Bogam spraviti, njegovo rasshaljeno pravizo potolashiti, spet priti per njem v' poprejshno prijasnost? Ali nisi morebiti she vezhkrat na tihim prashal, kaj je, in kako se dela prava, resnizhna pokora, de bi jo tudi ti delal, in smel per Bogu odpuschenje upati. Tudi to ti morem tedej she povedati, in govoriti she kakekrat od pokore in njenih lastnosti, ali od tega kar je k' pravi pokori treba. Le od sadostovanja vam ne bom govoril, ker je bilo she v' pridigi od duha pokore dosti povedano od njega. Nar pred tedej, in todans, bom govoril od sprashevanja vesti, kako namrezh more greshnik v' britkosti svoje dushe prizho Boga premishljevati leta in dni svojiga shivljenja, de bi prav sposnal svojo hudobijo, in se je vedit boshjim namestniku ponishno in vredno obtoshiti. —

Perva stopnja k' pravi, resnizhni pokori je sposnanje samiga sebe, ali svojih pregreh in hudobij, pa shivo sposnanje; ni she dosti vediti, kaj, v' kteri rezhi, in kolikokrat postavim, smo greshili; treba je tudi, in she bolj kakor tega treba, de sposnamo, kaj in kako kaj veliziga in grosniga smo storili, koga sanizhevali, komu in kakoshno nezhaft delali, kadar smo greshili. Ni she dosti le vediti bolesni svoje dushe, ampak jo moremo tudi zhubiti: bolnik bo takrat shelel in ifkal sdravja kader zhuti, de je bolan. Sato, moj kristjan! ti je per sprashevanji vesti treba gnade boshje,

treba, de ti s. Duh s' svojo milo nebeshko luhjo odpre in rasvetli tvoj um, tvojo pamet, in ti da sposnati kakoshen hudodelnik de si pred Bogam, kako nevreden njegove ljubesni, njegoviga usmiljena, vreden pa vse njegove jese, vreden vekomej savershen biti od njegove pravize, ker je tudi tvoje serze njegovo ljubesen saverglo. Vezhkrat tedej, in posebno pred sprashevanjem vesti, kadar k' spovedi iti misli, je greshniku treba s. Duha na pomozh klizati, in ga ponishno, s' shivim obzhutenjem, de sam od sebe in bres njega nizh ne premore, profiti sa gnado takiga rasvitljenja svojiga uma, takiga shiviga sposnanja in serzhniga obshalovanja svojih pregreh, in tolike hudobije, de ga ni bilo grossa Boga sanzhevati, se v' Boga puntati, njegove presvete volje, njegovih sapoved savrezhi, in prelomiti.

Po taki gorezhi in ponishni molitvi, ktera bo gotovo tudi uslislhana; po takim serzhnim sdihovanji k' s. Duhu sprashuj, greshnik, greshniza, s' njegovo gnado svojo vest odkrito serzhno, in prizho Boga, in naj ti bo vsa resniza se tako sposnati, kakor te Bog posna, se takiga viditi, kakorshen si v' boshjih ozheh. Nikar ne ishi sgovorov v' svojih hudobijah, de bi s' njimi svojo vest tolashil; nikar ti Bogu ne pravi, kaj je prav, kaj ni prav, kaj ti sme, kaj ne sme sameriti; naj ti ne bo le to mar, de bi se dobriga, nedolshniga vidil, ker morebiti pred Bogam nisi dober, nisi nedolshen; ampak na to naj gre vsa tvoja skerb, de bi prav sposnal, kakoshen si pred Bogam,

kakoršen bi stal prizho boshjih angelov, in na konzu sveta prizho vseh ljudi, prizho nebes in semlje pred sodnim stolam Jezusa Kristusa, ko bi te Bog sdaj taziga, kakoršen si, is sveta in k' sedbi poklizal. Sprashuj tedej svojo vest, tako, in po tistih regelzah, kakor, in po kterih bo twoje shivljenje preiskano, kadar bosh sojen; in ne po shegah, navadah sveta, ne po svojim smishljevanji, ne po tem, kar drugi ludje store, sa greh shtejejo, ali ne shtejejo, ali se tebi sdi, ali ne sdi greh.

Preiskano bo takrat twoje shivljenje po boshji volji: ali, in kako namrežh jo spolnish; ali in kako storish vse karkoli Bog od tebe hozhe. Sakaj boshja volja, ta je regelza tvojiga shivljenja, in kadarkoli je ne spolnish, zhe jo le vesh, ali bi jo lahko vedil, greshish, in kolikor je ne spolnish, toliko si sanizhevavz boshji, tedej greshnik, hudoben pred Bogom, vreden njegove jese. Sprashuj tedej svojo vest, po vsim tim, karkoli vesh, de je boshja volja, de Bog od tebe hozhe; sprashuj jo:

Pervizh po boshjih sapovedih, v' kteriori ti je Bog sam rasodel svojo presveto voljo; premisli jih vse po versti, kaj ti vsaka sapové, kaj prepové, in ali si jih, in kako si jih spolnoval, ali nisi te ali une v' kaki rezhi prelo mil. Premisli, ali je bila twoja vera v' eniga samiga Boga in njegovo modro previdnost dosti shiva; ali nisi sraven njega veroval she drugih gospodarjev sveta, kteri bi ti samogli po svoji volji shkodovati, ali nisi nesrezhe per shivini, bolesni ali drusih nadlog, hude ure, tozhe,

in kar je vezh taziga, perpisoval zopernijam, tedej hudizhu, in kje drugej kakor le per Bogu pomozhi iskal; sakaj le boshja previdnost od kraja do kraja sveta vse vishja, pravi s. pismo, in vrabiz ne pade od strehe bres Boga in njegove volje, tudi zlo nashi lasje na glavi so foshteti, tudi nar manjshi rezh se nam tedej ne sgodi, in ne more sgoditi bres Boga in njegove volje. Premisli, ali se nisi morebiti vstavljal boshji previdnosti, kolikor si mogel, se branil krishev, ki ti jih je poshiljala, bil nejevoljen, godernjal, mermral, morebiti tudi preklinjal, ker se jih nisi mogel ubraniti. — Premisli, ali si sposhtoval, posvezheval presveto boshje ime, in ali mu nisi morebiti delal nar vezhi nezhaſti, sanizhljivo govoril od Boga in svetnikov, njegovih prijatlov; ali nisi sasmehval resniz nashe s. vere, in savolj njih sanizheval, sovrashil tistih, ki so ti jih osnanovali; ali nisi tako ali drugazhi kakke nezhaſti storil takim rezhem ali perfonam, ki so odlozhene, posvezhene, shegnane v' boshjo slushbo, sa boshjo zhaſt, postavim zerkvam, podobam boshjim in podobam svetnikov, ali slushabnikam zerkve, njegovim namestnikam; ali nisi po krivim persegal, preklinjal, sam sebe ali drugih isdajal, se perdušhal, rotil, saklinjal, in tako Boga na prizhjemal, bodi tudi v' poterjenje kaj resnizhniga: sakaj Bog je prevelik Gospod, de bi se smel tje v' en dan na prizho jemati, in le per velikih rezheh, in le takrat, kadar je od gospoſte persega dana, je to perpusheno; ali ga

nisi morebiti she zlo v' poterjenje svojih lashi
 na prizho jemal. — Premisli, ali in kako si
 posvezheval Gospodov prasnik, nedeljo: ali si
 se sdershal vsiga hlapzhevskiga dela, kupzhij,
 dolgih potov po zhasnih opravkih in sa voljo do-
 bzhka, s' eno besedo vsega, kar te od boshje
 flushbe odvrazhuje, in vsiga Gospodoviga dne-
 va, posebno v' Gospodovo flushbo, v' skerb
 sa svojo dusjo, v' delo svelizhanja oberniti ne
 dopusti; ali nisi takih dni in drusih prasnikov
 Bogu kradel, in jih tratil v' prasnih ali oprav-
 ljivih pogovorih, v' nevarnih drushbah, krat-
 kozhafih, norzhijah, morebiti tudi zlo s' persho-
 nami drusiga spola; jih dopernashal v' jigrah,
 v' plesih, v' pijanzhvanji, morebiti v' velikih
 nesramnostih, nar vezhih preghah. — Pre-
 misli, ali in kako si sposhtoval svoje starishe,
 ali si jim bil vselej in v' vseh rezheh pokoren,
 dokler ti niso nizh takiga sapovedovali, kar bi
 bilo zhes boshjo voljo; ali si jim vselej skasal
 dolshno zhaft, jim bil hvaleshen, jih ljubil,
 in poterpel s' njih slabostmi, posebno v' njih
 starih in she skorej otrozhijh letih, kakor so
 oni v' tvojih otrozhijh letih s' teboj mogli
 poterpeti, in sato ne bosh nikoli toliko od
 njih terpel, kolikor so oni s' teboj preterpeli;
 ali si jim skasal dolshno pomozh, de bi s' vli-
 mi zhasnimi potrebami, kolikor je nar vezhi
 mogozhe prevideni, bres vseh zhasnih skerbi
 sa svoj shivesh in oblazhilo, svoje stare leta v'
 miru in veselji mogli shiveti; dolshno pomozh
 pravim, ker jim ne bosh nikoli mogel po-
 verniti, kolikor so oni tebi storili; ali jim nisi

morebiti nasproti bil nepokoren, jih le ne-
 rad ubogal, se jim odgovarjal, jih jesil, jim
 nobene samolzhal, jih sanizheval, neumne,
 fitne imel, nad njimi revskal, jim molzhati
 ukasoval, jih sapustil, kakor bi bili jenjali bili
 twoj ozha twoja mati, in jim morebiti she tega
 ne hotel dati, kar so si bili isgovorili, in si
 jim bil tudi obljbil, preden so ti gospodarstvo
 is rok dali. — Premisli ali se nisi, kakorkoli
 bodi pregreshil nad telefam ali morebiti tudi
 zlo nad dusho svojiga blishnjiga: ali se nisi mo-
 rebiti bojval s' njim, ali v' jesi v' sovrashtvu
 shivel, se s' njimi kregal, prepiral, se nad
 njim masheval, inu rekel „raka“ ali ga zlo
 norza imenoval, to je, ga sanizheval, smerjal,
 preklinjal, mu kaj ozhital, in morebiti kdo
 ve kaj vsiga, bodi res ali slegano, na glavo
 vlekel; ali ga nisi morebiti she zlo kaj pohuj-
 shal, in njegove dushe moril, ga tako ali
 drugazhi v' greh sapeljeval, s' svojim pohuj-
 shljivimim sgledam, s' svojim neframnim kvan-
 tanjem, s' svojim perlisnjenim jesikam, s' svo-
 jimi lashnjivimi obljbubami kvasu nar vezhiga
 rasujsdanja in vse samopashnosti postavil v' nje-
 govim serzu. — Premisli, ali so bile vselej
 spodbne twoje misli, twoje besede, twoje dela,
 take de bi se jih ne bil framoval, ko bi jih
 bili twoji starishi, ali kaki drugi pametni in
 framoshljivi ljudje vidili, ali slishali, ali ko
 bi jim jih bilo treba rasodeti; ali ni bilo mo-
 rebiti gerdih, nespodbnih rezhi misliti twoje
 veselje; ali nisi morebiti tolkokrat presheshtva
 dopernesel s' svojimi ozhmi in v' serzu; ali

nisi morebiti tudi bres všiga pomislka, kdo te slishi, govoril besedi, kakor shne, kakor pravi s. Pavel, bi se med kristjani nikoli slishati ne sme, in bi se jih tudi ajdje framovali; ali nisi bil, bodi sakonskiga ali nesakonskiga stanu, ves mertev po nesframnim in shivinskим veselji, le tega iskal, le po tem hrepenil; posabil de si zhlovek, pametna svar, in shivel kakor konj in meseg, ktera nimata pameti. — Premisli, ali si pustil, dal všakimu, kar je bilo njegoviga, ali kar mu je shlo; ali si dal nasaj, kar si bil morebiti najdel; ali se morebiti ne snajde v' tvoji oblasti kaj taziga, kar ni tvoje; ali nisi komu kaj ukradel, bodi is hrama ali na polji, ali na spashniku, ali kjer koli; ali nisi koga golusal, mu kake slabe malopridne rezhi sa dobro prodal, ali s' lashmi, svijazhami, ali kakor si bodi kaj is njega spravil, ali nisi per njem morebiti preveliziga nekershanskiga dobizhka iskal, kadar si vidil, de je v' fili, in si ne more drugazhi pomagati; ali nisi morebiti od njega jemal neusmiljenih obrest, tudi vezhih, kakor jih zesarfske postave perpuslé, in ga, namest mu s' svojim posodilam pomagati, she globokeji v' revshino pokopal; ali se nisi pregreshil nad njegovim premoshenjem, zhe ne v' djanji, pa morebiti v' serzu, s' sheljami ga tako ali drugazhi po krivim na se spraviti. — Premisli, ali so bile tvoje besede vselej resnizhne, in tvojimu blishnimu nikoli shkodljive; ali si se potegnil sa njegovo dobro ime, kadar so ga drugi opravliali, in zhe nisi mogel upati, de bi tvoje svarjenje pomagalo,

ali si saj molzhal, in s' Ivojim shalostnim, nejevolnjim obrasam pokasal, de ti ni prav; ali ga nisi morebiti she tudi ti sam opravljal, govoril od njega hudiga, kar si le mogel, bodi tudi she tako gerdo in debelo slagano, na ravnost zhes vso kershansko ljubesen, ktera je pobesedah s. Pavla dobrotljiva, in ne misli, tedej ne verjame tako lahko nizh hudiga od svojiga blishnjiga; ali nisi vezhi del vsel sa dober denar, sa golo resnizo, rad in s' veseljem verjel, in ravno tako rad in s' veseljem naprej pravil, karkoli se ti je, bodi tudi she tako lashnjivo, od njega povedalo, spet na ravnost zhes prepoved s. pisma, ktero pravi: *Si slishal kako besedo, kaj hudiga soper svojiga blishnjiga, naj ostane v' tebi pokopana, in sanesi se, de te ne bo ne rasgnala;* ali si nisi morebiti she sam smishljeval, in pravil od njega rezhi, ki jih morebiti she nikoli mislili, in sato, de bi ga bolj mogel zherniti, prevagoval vseh njegovih stopinj, in mu jih na hudo skladal; ali nisi morebiti prezej vidil vsakiga pesderzhika v' njegovih ozheh, ti, ki v' svojih ozheh velikih brunov nisi zhutil. —

Glej kristjan! tako bo twoje sprashevanje vesti, zhe boshje sapovedi le nekoliko, in skoraj bi rekel, le po verhu premislish. Ravno tako pa moresh premishljevati svoje shivljenje tudi po zerkvenih sapovedih, ki ti jih Bog she v' zheterti sapovedi sapove dershati, in Jezus Kristus na ravnost rezhe, de ne imaj tistiga, kteri zerkve ne poslufha, nizh boljiga, kakor ko bi bil malikoyavez in zolnar, to je

ozhitien goluf, poln file in krivize? Premisli tedej, ali in kako si jih spolnoval, kako prasnoval njene prasnike; ali in kako bil per s. mashki vsako nedeljo in sapovedan prasnik; ali in kako posлушhal boshjo besedo, pridige, in ako ti je bilo mogozhe, tudi keršanske nauke. Premisli, ali in kako si dershali sapovedane poste; ali nisi morebiti povsod iskal sgovorov, in jih tudi vselej dosti vedil najti, de ti mislili, de se nisi dolshan postiti, in zhe si imel le kolikaj teshji delo, she morebiti od nobeniga posta nisi hotel nizh vediti; ali se nisi morebiti take dni, v' ozhitno sanizhevanje zerkve in njenih sapoved, she zlo per gostarijah in pojedinah snajdel, in to she popoldne in na vezher, ker je vender zerkev she v' zhetertim stoletji v' Laodizejskim shoru vesovanja v' velikim poslu ravno tako na ravnost prepovedala, kakor shenitvavske gostarije.* — Premisli, ali nisi ob velikanozhnim zhasu, zhe si vender saj takrat shel k' spovedi, in tudi k' s. Obhajju, morebiti le boshjih ropov, in tedej Jesusu Kristusu nar vezhi nezhasni delal, zhe si namreznis' nespreobrenjenim in nepoboljshanim serzam prejemal s. sakramente.

Pa tudi drusih greha se samoresh, moj kristjan! deleshniga storiti, si ga tudi vselej deleshen, kadar bi se bres tebe, ali ko bi ga bili hotel odverniti, sgodil na bil. Premislijuj tedej drugizh tudi v' tej rezhi svoje sadershanje, ali nisi bil morebiti nobenkrat kriv, de so

*) V. Fleury hist. eccl. l. 16. n. 12.

drugi greshili ; ali ni bila tvoja hisha morebiti
 do kraja odperta jigravzam , kvartopirzam ; ali
 nisi morebiti terpel v' nji s-hajalish obojniga
 spola , norских mladenzhev , trapastih deklizhov ,
 klasanja , plesov , in drugih takih nevarnih
 kratkozhasov ; in zhe si oshtir , ali nisi more-
 biti vina nosil na miso , de si le plazhilo upal ,
 tudi takim , ki so ga she do verha dosti imeli ,
 jim ga nosil , dokler so ga le mogli she kli-
 zati . — Premisli , ali nisi morebiti komu k'
 grehu svetoval , ali mu kaj pregreshniga uka-
 soval ; ga k' grehu drashil , ali kakorkoli na-
 peljeval ; ga savolj njegovih greshnih del , ali
 hudih , opravlivilih , sovrashnih in mashevav-
 skih besedi hvalil , mu prav dajal , in ga tako
 v' njegovih hudobijah poterdil , in njegoviga
 opravliviliga , strupeniga in kakor na obe plati
 ojster mezh hudiga jesika she bolj ushgal . Ali
 nisi morebiti molzhal , ko je bilo treba svariti ,
 ali zhe tvoje svarjenje ni pomagalo , ali si , kar
 si vedil , slishal , vidil hudiga per svojih bra-
 tih , sestrah , per otrozih svojiga gospodarja ,
 per drushini , povedal ozhetu , materi , gospo-
 darju , gospodinji , ali morebiti tudi duhovnim
 pastirjem , de bi se rasshaljenje boshje odver-
 nilo , tvojimu bratu , tvoji sestri , naj se tudi
 jesi , krega , te sovrashi sato , is njegove re-
 shine in nevarnosti vezhniga pogubljenja po-
 magalo ; ali jih nisi morebiti she sagovarjal ,
 kadar so bili svarjeni , in jim tako pomagal v'
 njih greshnih navadah ostati , Bogu nezhast de-
 lati , ga shaliti .

Tretjizh , ljubi poslushavez ! se moresh

tudi sprashevati, svoje shivljénje preiskovati po dolshnostih svojiga stanu, sačaj greh se ravno tako tudi storí s' opushenjem, s' samudo, kakor s' mislijo, sheljami, besedo ali v' djanji. In tako imash morebiti sraven drusih, ali she zlo bres drusih velikih grehov tudi svoje hlapzove, dékline, svoje gospodarjeve, gospodinjine, svoje ozhetove, materne, svoje móshove shenine, svoje podloshniga grehe, to je grehe, ki si jih storil, soper dolshnosti svojiga stanu, soper hlapzove, dékline, soper gospodarjeve, gospodinjine, soper ozhetove, materne, soper móshove, shénine, soper podloshniga dolshnosti, kteri so dostikrat ravno tako veliki, in zlo lahko tudi she vezhi, kakor tisti, ki jih s' djanjem ali s' deli storish. Bog je stanove ljudi tako rasdelil, de eden sapoveduje, drugi mu more biti pokoren; Bog je tudi s' vsakim stanam nektere dolshnosti, nektere opravila sklenil, ki jih morejo ti, ki so v' njem, opravljati, in Bog hozhe de naj jih svesto, in na tanko opravlja. Kdor tedej dolshnost svojiga stanu ne spolni, boshje volje ne spolni, je Bogu nepokoren, se Bogu vstavlja, in tedej greshí, toliko bolj greshi, kolikor manj, ali kolikor neraji, in s' vezhi nejevoljo jih spolni. Kdor to stori, kar Bog prepove, greshi, pa ravno tako greshi tudi, kdor tega ne stori, kar Bog sapove, ali kar je vse eno, kar Bog od njega hozhe, in mu naloshi Tako tedej imash hlapiz, dekla, sraven svojih kristjanovih, kristjaninov, to je, tistih grehov, ki si jih storil soper tiste dolshnosti, ki jih keršanstvo vsim

sploh naloshi, morebiti ſhe veliko tudi hlapzovih, deklinih, to je, takih grehov, ki ſi jih storil soper tiste dolshnosti, ki ti jih stan hlapza, dekle naloshi. Premiflita tedej, ali ſta bila vſelej in v' vſih rezheh svesta svojimu gospodarju, svoji gospodinji; ali ſta tudi takrat, ko nobeniga sraven ni bilo, ravno tako pridno delala, kakor morebiti kadar ſta bila videna; ali ſta ſa njih zhasne rezhi, kolikor ſo bile v' vajih rokah, ravno tako ſkerbela, ravno tako svesto in ſkerbno ſ' njimi ravnala, kakor ko bi vaji bile, njih ſhkodel ravno tako kakor svoje varovala; ali ſta jim bila vſelej pokorna, jih vſelej, in bres godernanja bogala, vſe tako storila, kakor vama je bilo rezheno; ali ſta jih ſposhtovala, jim molzhala, njih slabosti, ki ſta jih morebiti nad njimi vidila, sakrivala in t. d. Tako imash gospodar! gospodinja! sraven svojih kristjanovih, kristjaninov grehov, morebiti tudi svoje gospodarjeve, svoje gospodinjine grehe. Premifli tedej, kakofhno je bilo twoje sadershanje proti tvojim poslam, kteri ſo ravno tako boshji otrozi, kakor ti, in ſhe bolj Bogu, kakor tebi ſluzhiti dolshni; ali ſi jim dal, kar jim je ſhlo; ali jih niſi morebiti preojstro imel, in ſo ti mogli nozh in dan kakor zherna shivina delati, jim morebiti tudi toliko zhasa niſi puſtil, de bi bili mogli ob nedeljih in prasnikih po ſapovedi zerkve per ſ. mashi in pridigi biti; posebno pastirjem per shivini, jim kratil kruha boshje besede, shivesha dushe, de je bila le twoja shivina ſita; ali ſi zhul nad njimi, jih napeljeval k' dobrimu,

posebno s' svojim sgledam, jih odvrazheval od
 hudiga, zhe je bilo treba tudi s' ojstroftjo; ali
 ti ni bilo morebiti she dosti, de so le tebi flu-
 shili, tebi pridno delali, naj so potim pozhe-
 njali, karkoli so hotli, Boga, namesti mu pred
 in bolj flushiti, kakor tebi, she tako sanizhe-
 vali, in nar vezhi pregrehe uganjali i. t. d.
 Tako imash ozha, mati, sraven svojih kristja-
 novih, kristjaninih grehov morebiti tudi svoje
 ozhetove, svoje materne grehe. Premiflita te-
 dej, kako sta skerbela, koliko in kaj storila sa
 svoje otroke, ta tako dragi, vajim rokam is-
 rozheni shlahtni kamen, ki vama ga je mati
 katolshka zerkev she per vaji poroki toliko per-
 porozhevala; kako skerbela sa njih zhasno, po-
 sebno pa sa njih vezhno frezho; ali sta jih
 uzhila Boga, vajiga in njih stvarnika, sposnati,
 sposhtovati, ga vedno pred ozhmi imeti, ga
 ljubiti, se ga bati; ali sta jih odvrazhevala od
 hudiga, varovala pohujshanja; ali jim nista
 morebiti le vse prevelikokrat perpuftila rezhi,
 ki so bile sa nje silno nevarne, kakor vama
 je to she vaji vest sama pravila, in vama pre-
 povedovala; ali jim nista morebiti dostikrat pre-
 gledala rezhi, savolj kterih bi jih bila mogla
 ojstro svariti, in jim ne odjenjati, dokler jih
 niso sapustili; ali sta jim branila, in zhe s'
 lepo ni vedlo, tudi s' ojstroftjo in s' gerdo
 branila v' pohujshljive tovarshije, pohujshljive
 kratkozhase in norije sveta; ali sta jih napelje-
 vala k' dobrimu, poshiljala v' zerkev k' boshji
 flushbi, jih kaj sprashevala, koliko in kaj
 so samerkali per boshji besedi; ali jih nista

morebiti, kadar so se vama samerili ali kako
 shkodo storili, neusmiljeno tepla, po tiransko
 shtrafovala, ali zhe so shibi she odrasli prekli-
 njevala, sdajala; kadar so pa Boga shalili,
 molzhala, ali jih le mehko svarila; ali sta
 gledala na vse njih sadershanje, si persadeva-
 la jih, kar je bilo mogozhe, vedno pred ozhmi
 imeti, ali vediti, kje so, kod hodijo, in kaj
 delajo i. t. d. Tako imash, mosh, sraven svo-
 jih kristjanovih grehov, tudi morebiti svoje
 moshove grehe. Premisli tedej, kako si sker-
 bel sa svojo sheno, ali je nisi pustil s' otrozi
 vred pomanjkanja terpeti, je sa vsako rezh
 preklinjal, smerjal, je imel huji in ojstreji, ka-
 kor ko bi bila tvoja dekla; ali si imel she ka-
 ko drugo kakor le shivinsko ljubesen do nje,
 imel kaj kershanske, skerbne in sanashljive
 ljubesni, kakorshno si ji pred altarjem prizho
 Boga in zerkve obljudibil. Tako imash, shena,
 sraven svojih kristjaninov, morebiti tudi she
 svoje shénine grehe. Premisli tedej, ali si
 imela, sposnala mosha sa svojiga gospoda, svo-
 jiga oblastnika, kterimu si od Boga v' oblast
 dana, de gospoduje zhes te, in si mu tedej
 sraven kershanske ljubesni, pred Bogom dol-
 shna zhast, sposhtovanje in pokorshino v' vsih
 spodobnih in poshtenih rezheh, v' vsim kar ni
 zhes boshjo sapoved, kakorshno pokorshino si
 tudi ti njemu pred altarjem prizho Boga in
 zerkve obljudila; ali si mu molzhala posebno,
 kadar si ga jesniga vidila; ali nisi morebiti le
 svoje trobila, in mu v' nobeni rezhi hotla ne
 pray dati, ne odjenjati; ali nisi morebiti ti

hotla gospodovati zhesnj, in ga popolnama imeti po svoji glavi, in ga tako sama drashila k' jesi, tedej sama bila nasproti keršanski ljubesni med vama, bres ktere sakon ne more frezhen biti, ne drugam, kot v' nesrezho peljati. Tako imash, podloshni, sraven svojih kristjanovih grehov morebiti tudi svoje podloshniga grehe. Premisli tedej, ali nisi bil morebiti svojim deshelskim ali duhovnim gospoškam nepokoren, ali jih nisi morebiti sanizheval, sovrashil, preklinjal: deshelske gosposke, zhe je davke od tebe terjala, ali ti szer kaj nakladala, ali morebiti ne po tvoji volji sodila; duhovske gosposke, zhe ti ni govorila po tvoji volji, in s' prasnimi obljudbami in samolzhanjem ojstrih resniz, ktere bi te mogle prestrashiti in s' nar vezhi skerbijo, kako se ti bo v' vezhnosti godilo, napolniti, tvojih ushes shegetala; zhe ti je s' prishniz in v' spovednizah, kakor nekdaj s. Janes Herodeshu vpila: *Ni ti ne perpusheno imeti shene svojiga brata*, to je: Ni ti ne, in ne bo ti nikoli perpusheno, imeti, storiti, ali tudi le sheleti te ali unerezhi, bodi tudi ves mertev po nji; ni ti ne, in ne bo ti nikoli perpusheno skushnjav sheiskati, sa perloshnostjo k' grehu she hoditi; ni ti ne, in ne bo ti nikoli perpusheno nevarnosti ljubiti, ker bo konez vsel v' nevarnosti, kdor jo ljubi.

Ali vse tako sprashevanje vesti, vse tako preiskovanje svojiga shivljenja she ni dosti; pojdi sraven tega zhetertizh she sam v' se, preglej svoje serze, preishi vse njegove kota

luhjo, to je na tanko in do zhustiga, kakor
 je Bog hudobnimu Jerusalemu shugal, de ga
 ho s' luhimi preiskal, in bo na dan sodbe tudi
 tvoje serze preiskano. Koliko morebiti bosh
 pazh najdel v' njem hudiga, pregreshniga
 Bogu soperniga, kar je bilo skrito pred two-
 jimi ozhmi, ker se ni tudi od sunaj v' tvojih
 delih pokasalo! koliko rezhi sposnal sa pregre-
 shne, ki so se ti nedolshne, ali morebiti zelo
 she dobre sdele! Preishi torej tudi od snotrej,
 in prav posebno od snotrej holesen svojiga ser-
 za, ktera je toliko nevarnejji, kolikor bolj je
 skrita, kolikor manj se od sunaj pokashe.
 Preglej tedej, is kakoshniga namena in kon-
 za si storil, karkoli si storil; sakaj kar si sto-
 ril is prevsetnosti, ali kakiga drusiga greshni-
 ga namena in konza, je pregreha, je hudo-
 bija, ni ne kakor morebiti mislish, dobro de-
 lo; ni ne nedolshno. Preishi dobro vse svoje
 nagnjenja, ali nisi morebiti poln, polna pre-
 vsetnosti, ktera je Bogu soperna, in tudi zlo
 dobre dela okushi in v' hudobije spreoberne;
 poln, polna nizhemernosti in zhaftisheljnosti; ali
 ne ishesh morebiti povsod le sebe in svoje, ne
 pa boshje zhasti; ali nimash sam, sama nad
 seboj vse prevelikiga dopadajenja, in hozhesh
 povsod in per vseh vezh kot drugi veljati, in se
 sato, kar le moresh povsod hvalish; ali ne go-
 vorish toliko rad, toliko rada od slabost svojiga
 blishniga, nikoli pa od tega, kar ima tudi do-
 briga nad seboj; ali nisi vesel, vesela, kadar
 slishish hudo, nasproti pa shalosten, shalostna.
 kadar slishish dobro od njega govoriti; ali

nisi vse prevezhi nevtisnjen, nevtisnjen, de vsako rezh samerish, in se hozhesht sa vsako besedo, ki se ti krishim rezhe, she mashevati; premisli, ali nisi morebiti lakomen v' svojim serzu, ali ne gredo vse tvoje misli, shelje, dela, vezhi del le na to, de bi kaj perdobil, in kar imash, ohranil; ali nisi morebiti prevezh in ves navesan na zhasne rezhi; ali ti ni preteshko s' tim, kar ti je Bog dal, svojimu blishnimu kaj dobriga storiti, kaj pomagati; ali bi se ne jokalo tvoje serze v' tebi, de bi se potolashiti ne dalo, ko bi ti Bog to, kar ti je posodil in dal, spet vsel; ali bi tudi ti bres vse nejevolje, kakor nekdej Job rekel: *Bog je dal, Bog je vsel, naj bo zhescheno njegovo presveto ime!* Premisli, ali ni morebiti, zhe je tudi tvoje sadershanje framoshljivo, tvoje serze polno nesramnosti; ali ne ljubish nezhistosti, ali nimash veselja, dopadajenja nad nesramnimi, nespodobnimi rezhmi, in bi jih rad dopernashal, rada dopernashala, ko bi te le fram, ko bi se ti le nizh bati ne bilo. Premisli, kako ljubish svojiga blishniga, ali nisi morebiti poln, polna nevoshljivosti; ali ni tvoje oko hudobno, kadar je Bog dober proti njemu; ali ti je dobro, lahko per serzu in si vesel, vesela, kadar se mu dobro, in nasproti, teshko in si shalosten, shalostna, kadar se mu hudo godi. Premisli, ali ne shivish prav rezhi le sato, in ali she kaj drugiga ishesht per svojih delih in v' svojih sheljah, kakor tega, de bi pil, jedel po svoji volji, de bi se ti tukoj dobri godilo, imel vfiga dosti, in bi s

mogel vse dovoliti, in ali nimash potim takim, kakor ti s. Pavel ozhita, *svojiga trebuha sa svojiga Boga.* premisli, ali ni twoje serze polno grenkiga sholza soper trojiga sovrashnika, zhe tudi pravish, de mu odpuſtish, ali ga ne vidish tesheji kakor koga drujiga, kakiga taziga, ki ti ni nikoli nizh dobriga, nikoli nizh hudiga storil; ali te ne obide nejevolja, kadar flishish od njega govoriti, ali bi te ne veselilo, zhe se she ravno sam, sama nozhesf mashevati nad njim, ko bi mu kdo drugi kaj hudiga storil, ali bi ga szer kakoshna nesrezha sadela; premisli ali ne hrepenish morebiti le po mehkim, sloshnim shivljenji; ali se ne branish, terpljenja, sopernost, krishev, teshav, ki ti jih Bog poshilja, kar le moresh; ali ne opravljaſh svojih opravil morebiti vezhi del s' nejevoljo, ne savolj Boga in is pokorshine do njega, ampak le ker moresh. Premisli, ali nisi morebiti ves neobzhutljiv sa Boga in njegovo flushbo, ravno tako ves mertev sa vse, kar je boshjiga, kakor bi ti ne bilo zlo nizh mar sanj, kakor bi ne bil njegova stvar in on troj Gospod, kakor bi ne imel zelo nizh od njega, in bi mu ne bil nobene zhasti, nobene hvaleshnosti, nobene pokorshine dolshan.

Tako, ljubi poslushavez! tako, greshnik! greshniza! more biti sprashevanje twoje vesti, zhe se hozhesf prav sposnati, in se svojih greshov zhisto obtoshiti; svoje serze in njega bolesen boshjimu namestniku tako rasodeti, kakorshno je pred Bogam, de te bo vedil odvesati ali savesati; ti sa twojo bolesen potrebne

sdravila svetovati, in na boshjim mestu saporedati; kakor tudi prepovedati, kar je tvojimu preobernenju in poboljšhanju nasproti, tedej nevarno, shkodljivo sa twojo dusho. Najti tedej ne bo dosti, se le tje po verhu, hitro in po vezhim sprashati, ampak preishi svoje shivljenje, in she bolj svoje serze skerbno in na tanko, ker le na to vse pride, kakoshno, je twoje serze; preishi ga tako in ravno po listih reglizah, kakor in po kterih ga bo nadan sodbe twoj sodnik Jesus Kristus sam preiskal. Tako, in pa le tako sprashevanje, ti bo odperlo ozhi tvojiga serza, de bosh svoje hudojje, svojo revshino in tako nevarno bolesen svoje dushe prav sposnal, in per svojim neshekim vfigamogozhnim sdravniku Jesusu Kristusu sareš in v' resnizi, ne le s' jesikam, pomozhi sdravja iskal, in ga gotovo tudi najdel.

Amen.

XVII. P r i d i g a.

*Versite od sebe vse svoje nesvestobe, s' ktere
rimi ste se pregressili, in storite si novo
serze, noviga duha. Ezech. 18, 31.*

Nar bolj, in tako potrebna rezh k' pokori, de je bres nje nikoli ni nobene prave pokore, je, savolj storjenih grehov shalovati, se jih kesati, saref sheleti, de bi jih ne bili storili, in terdno skleniti, de jih v' prihodno ne bomo vezh dopernashali, ali s' drugimi besedami, grevinga in naprej vsetje, ali sklep, kteri je s' grevingo vselej tako sklenjen, de je bres njega zlo ni, in ne more biti nobene prave grevinge. Spoved, sadostenje, in karkoli bi vtegnilo she drusiga k' pokori potrebniga biti, samore dobra, Bogu dopadljiva volja namestiti, kdor bi se rad spovedal, pa ne more, kdor bi rad sadosti storil, pa mu ni mogozhe, kdor bi rad ptuje blago povernil, pa nima kaj nasaj dati, zhe so le resnizhne te njegove shelje, mu samore greh ravno tako odpushen biti, kakor ko bi to saref storil. Le grevinge, in s' njo sklenjeniga sklepa ali naprej vsetja, tega ne more greshnikova volja v' nobeni she taki sili namestiti. Sakaj ne? sato ker ni dobra

ampak hudočna, ker ni Bogu dopadljiva, ampak soperne, dokler ni preobernjena, poboljšana; preobernjena, poboljšana pa ni, dokler se greshnik svojih grehov ne kesa, in se jih v' prihodno varovati ne sklene. Sato vpije prerok Ezechiel hishi Israel, kadar jih k' pokori opominja, in jih hozhe k' Bogu nasaj perperiati: *Vesite od sebe vse svoje nesvestobe, sicerimi ste se pregreshili, in storite si novo serze, noviga duha.* Novo serze, noviga duha tedej more greshnik imeti, de mu bo Bog mogel grehe odpustiti, ga v' svojo prijasnost nasaj vseti; shalovati more, in se silno kesati, de je bil Bogu nepokoren, in terdno skleniti, de ne bo nobene njegovih sapoved vezh prelomil, ali s' drugimi besedami: resnizhno, pravo grevingo more imeti. Preden vam pa bolj na dolgo skashem, de je, in sakaj je grevinga zlo tako potrebna k' pokori, vam jo morem prav na tanko popisati. Sato bom govoril dan od njene nature, in vam rasloshil, kaj je, in kakoshna je, ali kakoshne lastnosti ima prava grevinga.

Nobeden ne more od grevinge prav misliti in njenih lastnosti prav sposnati, kteri od ljubesni do Boga nima pravih sapopadkov, kte ri ne ve, kako de more Boga ljubiti, in kaj se pravi ga ljubiti. In sato je tukej nar pred treba od ljubesni do Boga kaj spomniti, premisiliti pervizh, kako smo ga dolshni ljubiti. Mera nashe ljubesni do Boga, kakor govori s. Avgushtin, je to, de ga moremo lju-

biti bres vse mere, sakaj Jezus Kristus sam pravi, de ga moremo ljubiti is zeliga serza, is zele dushe, is vse pameti in vse mozhi, tedej zhes vse; in na drugim kraji na ravnost rezhe, de kdor ga zhes vse ne ljubi, ne more svelizhan biti: *Kdor svoje shivljenje ljubi, so njegove besede, ga bo sgubil, in kdor svoje shivljenje na tim svetu sovrashi, ga bo ohranil sa vezhno shivljenje*, to je: Kdor svoje shivljenje bolj ljubi, kakor Boga, in ni perpravljen kervi preliti, umreti sa Boga, bo sgubil vezhno shivljenje; in le, kdor sa svoje shivljenje menj mara, kakor sa Boga in njegovo prijasnost, ga savoljo Boga sanizhuje, in je perpravljen ga raji sgubiti, kakor se Bogu sameriti, le kdor je tak, bo dosegel vezhno shivljenje. Tudi zlo svoje shivljenje more tedej zhlovek sovrashiti, to je, ga sanizhevati, sanj nizh ne marati, perpravljen biti ga sgubiti, kadar bi bilo treba kak greh storiti, ko bi ga hotel ohraniti. Zhe je tedej shivljenje zhloveku ljubshi, kakor vse drugo, in je per sgubi shivljenja s' njim vred sgubljena vsa zhafna frezha; ali ni, zhe she ne bolj, saj ravno tako dolshan, se raji vsimu odpovedati, vfiga sanizhevati, vfiga v' nemar pustiti, kakor pa boshjo sapoved prelomiti, njegovo prijasnost sgubiti?

She samo is tih besedi nashiga Svelizharja je tedej lahko skleniti, kar nam je, preden od grevinge govorimo, drugizh od ljubesni do Boga premisliti: kaj namrezh se pravi Boga

Ijubiti, in ga zhes vse ljubiti; vender pa se vam more to nekoliko bolj sloshiti.

Kar je Jesuf Kristus rekel od molitve, ravnno to se more rezhi od ljubesni do Boga: *Bog je duh, in kteri ga molijo, ga morejo v' duhu in v' resnizi moliti*; Bog je duh, torej ga moremo ljubiti v' duhu in v' resnizi. Ljubesen do Boga tedej ni nizh meseniga, nobeno meseno nagnjenje, nobeno meseno obzhutenje, ni taka, f' kakorshno se dostikrat tudi hudobni prijatl med seboj ljubijo; ampak je duhovna prebiva, gospoduje v' duhu, ali f' pametjo prediveni dushi, in dostikrat tudi tazhaf kraljuje v' nji, ko je serze vse merslo, otoshno, in kakor mertvo; prebiva, kraljuje dostikrat, v' nji, de pozhatki telefa she nizh ne vedo sanjo, tudi takrat ne, ko morejo na tanko spolnit vse njene povelja. Nasproti pa je tudi dostikrat ni v' zhloveku, tudi takrat ne, ko misli de ves gori od nje; ko je njegovo serze vse ognjeno; ko moli, sdihuje, joka, vse, kakor misli, is gole ljubesni do Boga: sakaj vse to so mesene, so pozhutske rezhi, ki tudi samorejo priti, in le vse prevelikokrat pridejo is natore zhlovekove, is njegoviga od natore mehkiga serza, same od sebe, in tedej ne is ljubesni do Boga; so dela sunanjiga zhloveka, in v' zhafi she nasproti notranjimu zhloveku in zhes njegovo voljo. Tako postavim, joka marsiktera mati per smerti svojiga otroka, ktera je morebiti she sdavnej shelela, de bi ji ga Bog vsel, in je tedej po svojim notranjim zhloveku vesela, in Boga hvali, de je uslifhal njeno proshnjo;

tako se tudi slishi kterikrat od kakiga pijanza, kteri ravno takrat, ko je pijan, nar raji in nar vezh moli, nar vezh ve govoriti od Boga in njegove slushbe, od boshjih dobrov, od njegoviga usmiljenja; nar bolj sdihuje, toshi, joka savolj svoje in drusih ljudi nehvalešnosti proti Bogu, de timu tako dobrimu, tako velikimu gospodu ljudje nozhejo biti pokorni, in njegove sapovedi sanizhujejo, prelamljajo. In vender mu je ravno takrat, ki tako govori in sdihuje, on sam nepokoren, in sanizhuje njegovo sapoved. Res je sfer, de samore gorezha ljubesen do Boga tudi serze ogreti, vshgati, oshiveti, ali taki obzhutki ravno tako lahko sginejo, kakor pridejo, in ljubesen sato ni nizh vezhi, nizh manji. Kaj je tedej ljubesen do Boga, in kaj se pravi Boga zhes vse ljubiti?

To, ljubesnivi! je ljubesen do Boga, de ga sposhtujemo, v' zhasti imamo, de Bog per naš kaj velja, in sanj kaj maramo; in le zhe Bog v' nashih ozheh vezh velja, kakor vse drugo, in nam je sanj in njegovo prijasnost vezh mar, kakor sa vse svet, in vse kar je na svetu, tudi vezh kakor sa nashe shivljenje, in smo po tim takim perpravljeni raji vse storiti, vse terpeti, se vslmu odpovedati, vse, tudi zlo shivljenje sgubiti, kakor pa se Bogu sameriti, zhes njegovo voljo kaj storiti, njegove sapovedi v' kaki rezhi v' nemar pustiti, jih vedama ali prostovoljno prelomiti; le zhe smo takih misel, takiga serza, smemo upati, de ga zhes vse ljubimo. Sakaj zhe nam je res toliko leshezhe na Bogu in njegovi prijasnosti,

ref vezh kakor na vsim drugim leshezhe, zhe ref vezh maramo sanj, kakor sa vso frezho, vse veselje sveta, tudi vezh kakor sa svoje shivljenje; kako naf bo mogla kdaj kakoshna rezh premotiti, tako dalezh perpraviti, de bi mu mogli biti nepokorni, njegovo presveto voljo sanizhevati, zhes njegove sapovedi kaj storiti, in se tako njegovi prijasnosti odpovedati, jo savrezhi? Naj mi bo perpušteno, moj kristjan! ti to v' podobi she sašlopnishi povedati.

Imaj, postavim dve moshni denarjev, eno krajzerjev, drugo slatov. Zhe denar posnash, in sa slate vezh marash kot sa krajzerje, kterih bosh s' vezhi skerbijo varoval? In zhe bi te po nesrezhi televaji dobili v' roke, in bi ti bilo le eno mogozhe skriti in ohraniti, ali kakor koli oteti, eno pa bi vidil, de jim moresh pustiti, ktero bosh raji sgubil? ktero si raji pustil vseti? Na to prashanje pazh ni treba nobeniga odgovora. In glej! ravno tako bosh sa boshjo prijasnost, zhe ti je ref vezh na nji, kot na vsim drugim, bolj skerbel kot sa vse drugo; raji vse drugo sgubil, si raji vse drugo in tudi shivljenje pustil vseti, kakor pa boshjo prijasnost. In tako je le spolnenje boshje volje snamnje ljubesni do Boga, in smemo le is tega skleniti, de Boga ljubimo, zhes vse ljubimo, zhe si persadevamo njegove sapovedi v' vseih rezheh spolniti, in nam je sa to, de jih spolnimo, vezh mar, kakor sa vse drugo; in tedej saj prostovoljno, to je, vedama, s' poslikam nikoli nobene ne prelomimo: *Kidor*

moje sapovedi ima, in jih dershi, pravi Jezus
 Kristus, le tisti me ljubi. In poslušhaj, ka-
 ko na ravnost ti on sam sprizhuje, de vse dru-
 ge rezhi: twoje she tako dolge in gorezhe mo-
 litve; twoji she tako ojstri posti; twoje she tako
 obilne almoshine; vse twoje dela brumnosti,
 naj bojo tudi she tako velike in posebne, she
 niso nobene snamnja de Boga ljubish, in ga
 per vših takih delih, naj se tudi vši ljudje zhu-
 dijo savolj njih, vender le ne ljubish, zhe
 njegovih sapoved ne dershish: *Ne vsaki*, tako
 govori on sam, *ne vsaki*, kteri meni pravi:
Gospod, Gospod, pojde v' nebeshko kraljestvo,
 ampak kteri stor voljo mojiga ozhetu, kteri
 je v' nebesih, tisti pojde v' nebeshko kraljestvo.
Veliko mi jih porezhe tisti dan (dan sodbe)
Gospod, Gospod, ali nismo v' twojim imenu
 prerokvali, in v' twojim imenu hudizhev is-
 ganjali, in v' twojim imenu veliko zhudeshev
 delati? *In tedej jim ozhitno porezhem:* Ni-
 koli vas nisim posnal; poberite se prezeh od
 mene, vši kteri hudo delate (kteri ste Bogu ne-
 pokorni, njegovo presveto voljo sanizhujete,
 njegovih sapoved ne dershite.) Glej tedej, ljubi
 kristjan! in ti, greshnik, greshniza, poslu-
 shaj in sastopi: tudi nar vezhi dela, nar vezhi
 rezhi storiti, in jih tudi v' imenu Jezusa Kri-
 stusa, savolj Boga, kakor pravish, doperna-
 shati; tudi prerokvati, tudi hudizhe isganjati,
 tudi velike zhudeshe delati, she ni ljubesen do
 Boga, ker te ne more svelizhati; ampak le
 boshje sapovedi dershati, in se is sposhtovanja
 in pokorshine proti njemu hudiga varovati in

dobro storiti, le to samore svelizhati, le to tedej je ljubesen do Boga.

Is tega, kar je bilo do sdaj rezheno od ljubesni do Boga, moresh kristjan! sam skleniti in sposnati vse, kar ti je treha od grevinge vediti, sam sposnati, kaj je, in kakoshne lastnosti ima prava resnizhna grevinga; sam sposnati, kaj ti hozhe rezhi od nje mati katolska zerkev, ktera ti jo v' Tridenshkim velikim sboru s' temi besedami sloshi: *Grevinga, pravi, je shalost serza, in velika nejevolja savolj storjeniga greha, s' naprej vsetjem nizh vezh ne greshiti.* Kdor ima tedej pravo grevingo, je shalosten, ga boli, mu je teshko, de je greshil, je nejevoljen nad svojim graham, ga nima vezh rad, ampak mu je sopern, ima gnusenje nad njim, in ga sovrashi, to je, sheli, de bi ga ne bil nikoli storil, in je perpravljen tudi ne vem kaj dati, ne vem kaj storiti ali terpeti in prenesti sa to, de bi, ako bi to mogozhe bilo, nikoli storjen ne bil; imasraven terdno resnizhno voljo se ga v' prihodno varovati, in se raji zelimu svetu sameriti, raji vse sgubiti, tudi kri in shivljenje dati, kakor she kterikrat vedama in s' premislikam Boga rasshaliti.

Prava grevinga je tedej velika shalost serza savoljo storjeniga greha.

S' graham si se, o zhlovek! Bogu sameril, njegovo prijasnost sapravil, savergel, in si njegovo nejevoljo, njegovo jeso na glavo nakopal. Zhe tedej Boga zhes vse ljubish, to je, sanj vezh kot sa vse drugo marash, ali si bosh mo-

gel tudi le misliti vezhi nesrezho, kakor je sguba boshje prijasnosti? Kako tedej ne bosh shaloval, kako se ne bo jokalo v' tebi twoje serze; kako ne bosh obzhutil v' svoji dushi nar vezhih, neisrezhenih britkost, ker te je sadela nesrezha vsih nesrezh; ker si sgubil boshjo prijasnost, rasshalil Boga svojiga vfigamogozhniga, nar vishiga, pa tudi nar boljshiga Gospoda, svojiga nar ljubesnivshiga Ozhet?

Zhe ti pa sa Boga in njegovo prijasnost ni vezh mar, kakor sa vse drugo, tudi vezh kakor sa twoje shivljenje, ga ne ljubish zhes vse, tedej tudi on sa te ne mara, in ne moresh biti svelizhan. Tako, moj kristjan! moresh sam sposnati, de tista grevinga, ki jo le s' besedo isrezhesh ali molish, ktera je le na jesiku ali na obrasu ali tudi v' ozheh, ni nobena grevinga, zhe sraven tegà v' tvojim serzu ni nobene resnizhne in velike shalosti savolj rasshaljenja boshjiga; ampak de so twoje besede prasno blebetanje, twoje sdihovanja in solse gerda hinayshina, perpravna Boga le k' jesi nadrashiti, nikoli pa k' usmiljenju omezhit. Grevinga je velika shalost serza; kjer tedej serze mozhno ne shaluje, ni prave grevinge.

Ravno tako pa moresh, greshni zhlovek! is tega, kar ti je bilo od ljubesni do Boga povedano, tudi sposnati, de more shalost twojiga serza savolj storjeniga greha, ali twoja grevinga, nektere lastnosti imeti, bres kterih ne more Bogu dopasti, in ti nobeniga odpuschenja grehov sadobiti; de more tedej biti:

Pervizh, zhesnatorna, to je, priti is lju-

besni do Boga , de ti more namrežh sato shal
 biti , ker si se Bogu sameril , Boga shalil , ne pa
 samo sato , ker moresh morebiti savolj svojiga
 greha shtrafinge terpeti , ali te she zhakajo ;
 ne samo sato , ker so te morebiti twoje pregre-
 he ob premoshenje , dobro ime , zhaft , po-
 shtenje , sdravje , ali kakorkoli bodi v' nesre-
 zho perpravile , tedej ne le savolj nastopkov
 greha , savolj tega , kar ti is greha pred ali
 potlej hudiga pride , ali isvira , ampak savolj
 greha samiga , ali rasshaljenja boshjiga , ko bi
 ti tudi zlo nizh ne shkodoval , ali ti she zlo
 veliko frezho pernesel . Zhe imash le natorno
 grevingo , to je , zhe shaluješh le zhes nastop-
 ke greha ; zhe se le sato kesash , de si greshil ,
 ker ti greh kakorkoli pred ali potlej shkoduje ;
 ne ljubish Boga , ampak le sam sebe , in ravno
 sato twoja grevinga pred Bogam nizh ne velja ,
 in te ne more svelizhati . Grevinga ali so-
 vrashtvo greha , nejevolja nad graham in sha-
 loſt , de smo ga storili , is ljubesni do Boga ,
 zhe ga le res ljubimo , ravno tako more priti ,
 kakor svetloba is luzhi : kjerkoli je luzh , tam
 je svetlo , in kjer svetlobe ni , luzhi nj . Ravno
 tako tudi ni nobene ljubesni do Boga , kjer ni
 nobene shalosti , de smo ga shalili . Imash , moj
 zhlovek ! kakiga prijatla , na kterim ti je kaj
 leshezhe , in se mu po nesrezhi samerish ; ali
 je le mogozhe , de bi ti ne bilo tesko sato ?
 ali te ne bo to she bolj bolelo , zhe si ga is-
 oshabnosti sanizheval , in mu kaj shaliga storil ,
 in toliko bolj bolelo , kolikor raji ga imash ,
 kolikor ljubshi in drashji ti je njegova prijas-

nost? Le takrat bosh samogel rezhi: „Kaj pa maram sato?“ kadar se kakimu takimu samerish, ki ti ni nizh leshezhe na njegovi prijasnosti, ki ga nizh rad nimash. Ravno tako tudi sa Boga in njegovo prijasnost nizh ne marash, ga tedej nizh ne ljubish, zhe ti ni, kadar si greshil, tudi she samo sato shal, ker si Boga shalil, se Bogu sameril, boshjo prijasnost sgubil. Zhe tedej bres boshje ljubesni ni svelizhanja, tudi bres zhesnatorne grevinge ni odpuschenja grehov, naj she bo popolnama, to je, famo is ljubesni boshje, ali nepopolnama, to je, is boshje in lastne ljubesni; savolj sgube boshje prijasnosti, in tudi savolj nastopkov in shtrafing greha: ktera pa vender le toliko velja, kolikor pride is ljubesni do Boga. Zhe imash tedej le natorno grevingo, zhe le sato shalajesh savolj svojih grehov, ker ti shkodujejo, bodi she na tim svetu, ali po smerti v' vezhnosti, in bi jih tedej she rad dopernashal, ko bi se le nobene shtrafinge, nizh hudiga sato bati ne bilo, in zhe se jih sdershish, se le bojish goreti, ne pa greshiti, kakor pravi s. Avgushtin; ti twoja grevinga ne more sadobiti odpuschenja grehov, te ne more svelizhati, ker prav sa prav ne shalujesh sato, ker si greshil, Boga shalil, ampak sato, ker je Bog svet, in ti tako prijetne rezhi prepoveduje, sameri; in she sraven pravizhen, de jih, zhe pred ne, saj po smerti tudi shtrafuje.

Drugizh, de more twoja grevinga obsezhi vse twoje grehe; de moresh savolj vseh shalovati, se savolj vseh kesati, de si jih storil, vse

od perviga do sadnjiga sovrashiti; de ti morejo vſi, od perviga do sadnjiga biti soperni, in moresh v' resnizi sheleti, de bi nobeniga ne bil storil.

Zhe sato shalujesh, ker fi se Bogu sameril, bosh gotovo vſe to obshaloval, karkoli te je per Bogu v' samero perpravilo, tedej obshaloval vſako svojih pregreh, ker je vſaka Bogu soperna, in te vſaka perpravi ob njego-vo prijasnost. Twoja grevinga tedej ne pride is boshje ljubesni, is sposhtovanja do Boga, in njegove presvete volje, ni zhesnatoria, in ti ne more per Bogu odpuschenja sadobiti, zhe ti tudi le en sam tvojih grehov ne gre k' ferzu, nobene shalosti ne obudi v' njem, ali te zlo she veseli, imash dopadajenje nad' njim, in ga sato morebiti she zlo sapustiti nozhesh.

Tretjizh, de more shalost nad graham biti nar vezhi, vezhi kakor vſaka druga shalost; de ti more tesheji biti, te bolj boleti, de se moresh bolj kefati, ker fi boshjo prijasnost sa-pravil, kakor ko bi bil ne vem kaj sgubil, in po tim takim perpravljen biti vſe terpeti, vſe storiti, vſe dati, vſe sgubiti, ko bi ti bilo mogozhe storiti, de bi tvoj greh storjen ne bil, tedej perpravljen biti vſe terpeti, vſe storiti, vſe dati, vſe sgubiti, sa to, de bi sgubljeno prijasnost boshjo nasaj dobil. Zhe postavim svoj slati denar sgubish, ali ti ne bo tesheji, ne bosh bolj shalosten, kakor pa ko bi bil le krajzer sgubil? in ali ne bosh prav rad in s' veseljem krajzerja dal sato de bi slat nasaj dobil? Ravno tako, zhe le sa Boga in njegovo

prijasnost ref vezh marash, kakor sa vse drugo, ti bo bolj shal, de si njo, kakor pa ko bi bil vse drugo sgubil, in bosh gotovo tudi perpravljen, vse dati, vse sgubiti, vse storiti, de bi jo nasaj dobil. Vender pa ni treba, de bi se mogla ta shalost ravno od sunaj, s' sdihovanjem, jokam, vpitjem in solsami pokasati; de bi mogla postavim mati bolj jokati, vezh solsa pretozhiti, sato de je Boga shalila, kakor zhe je svojiga otroka sgubila. Jok, sdihovanje, solse so dela sunanjiga zhloveka, ne notranjiga, dela mesa, ne duha; in kakor sato she niso nobene gotove snamnja duhovne shalosti, ravno tako je tudi duhovna shalost nad greham bres vseh solsa, bres vsega joka lahko vezhi, kakor vsaka druga shalost.

Zhetertizh, de more grevinga sklenjena biti s' terdno, resnizhno voljo nizh vezh na greshiti, ali pa ni prava, ni nobena resnizhna grevinga, in ne more pred Bogom nizh veljati. Grevinga, moj kriftjan! in sklep se v' prihodno greha varovati, ali naprej vsetje sta ena in ravno tista rezh, oboje sovrashtvo greha, nejevolja nad greham, resnizhne shelje, de bi nikoli storjen ne bil. Grevinga je sovrashtvo she doperneshenih, she storjenih grehov; nejevolja nad njimi, shelje de bi se ne bili, in shalost, de so se sgodili. Pa kdor she storjen greh sovrashi savolj njega samiga, to je, saterker je rasshaljenje boshje, in se kesa, je shalosten, de ga je storil, tega volja more tudi tistim greham biti na ravnost nasproti, ki bi jih she vtegnil, in je v' nevarnosti jih she sto-

riti, in ravno tako resnizhno sheli in hozhe, de bi jih ne dopernesel, kakor de bi tistih, ki jih je she dopernesel, nikoli ne bil storil; tedej ravno tako terdno sklene se v' prihodno greha varovati, kakor resnizhno mu je shal, de se ga do sdaj ni varoval. Terden in resnizhen sklep nizh vezh ne greshiti, je tedej del grevinge, in to po besedah velikiga Trident sbora, ki smo jih she slishali; in tako potreben del grevinge, de tudi te ni, kjer takiga sklepa ni.

Pa kaj je treba ti tega skasovati, ker ti twoja pamet sama sprizhuje, de ne more drugazhi biti? Hodish, postavim, is norzhije in skazhesh po stermi strehi, padesh, in si roko, nogo slomish, ali se szer mozhno poshkodujesh: ali ti ne bo shal, de si bil tako nespameten, tako norski? ali ne bosh v' svojih bolezhinah vezhkrat sam sebi ozhital svoje norosti in rekел: Le kaj mi je tega treba? Le po kaj sim hodil na streho? Ali pa ne bosh sraven tega vselej tudi she rekел, ali saj mislil: naj le she enkrat osdravim, vse drugazhi se bom vedil varovati; sa ves fvet me ne bo nobeden vezh na streho spravil! Tako, o kristjan! govorish ali bi govoril per tej ali drugi taki sgubi sdravja, ravno tako per sgubi denarja, ali drugih zhalnih rezhi, in vezhi ko je sguba, holj bosh sam sebi in drugim pravil, in terdil, de se je bosh pa vedil varovati; in ta tvoj sklep bo vselej ravno tako resnizhen in terden, kakor resnizhna in velika je twoja shalost, de si kaj takiga storil, de se shkode, ki jo, bodi per

sdravji, premoshenji, ali poshtenji, in dobrim imenu terpisih, nisi varoval: ali le nar vezhi sgubo, sgubo boshje prijasnosti, zhe ti gres bolj k' serzu, in te bolj boli, kakor, ko bi se bil zelimu svetu sameril, vse, tudi sdrave in vso zhasno frezho sa vselej sapravil, in si vse terpljenje sveta na glavo nakopal, le tako veliko in strashno sgubo ti bo mogozhe nozli in dan objokovati, nar britkejshi solse savoljnje tozhiti, pa vender bres vse terdne in resnizhne volje, se je v' prihodno varovati? Ali nito zhes natoro zhlovekovo, ko bi tudi nobene pameti ne imel, tedej zhloveku nemogozhe? Ali ne vidimo, de se she otrok ognja boji, potim ko se je spekel; in tudi zlo ofel, kakor she pregovor imamo, se le enkrat da na led speljati. In potim takim si, moj zhlovek! od neumne shivine neumneji, zhe mislisch, de imash pravo resnizhno grevingo savolj svojih grehov, kadar nimash nobene ravno tako resnizhne in terdne volje se jih v' prihodno varovati!

De more petizh, greshnik sraven tih lastnost prave grevinge per vseh svojih tudi she takih hudobijah od Boga odpuschenje svojih grehov upati, se tako dobro ve; de ga pa tudi po vsej pravizi sme upati, je bilo v' pridigi od usmiljenja boshjiga skasano.

Taka tedej, ljubi posluvhavez! more biti twoja grevinga, potim ko si Boga shalil, njegovo prijasnost in s' njo sgubil vso pravizo do nebeshkiga kraljestva. Zhe Boga zhes vse ne ljubish, in imash she kakiga prijatla, prija-

tlizo, denar, premoshenje, zhaſt, prijasnost, frezho, veselje ſveta, ali karkoli bodi, raji kakor Boga, zhe je le ena ſama rezh ſhe na ſvetu, ſa ktero vezh marash, kakor ſa Boga, in ſe raji Bogu ſameriſh, kakor de bi ſe ji odpovedal, jo ſgubiti hotel: niſi vreden bophje prijasnosti in ljubesni, in ſi prav rezhi ſhe malikovavez, ker ſi praviga Boga ſavergel, in ſi nameſti njega tisto perſhono ali rezh v' Boga ſvolil, ſa ktero ti je vezh mar, kakor ſa Boga, in ſpolnjenje njegove preſvete volje; ſakaj to pravi ſ. Avguſhtin je tvoj Bog, kar nar vezh ljubifh. Dokler tedej Boga zhes vſe ne ljubifh, ſaj zhes vſe ljubiti, in vezh kot ſa vſe drugo sanj marati ne sazhnesh, ni ſa te nobeniga odpuſhenja grehov. Zhe ti je pa na Bogu in njegovi prijasnosti ref vezh leshezhe, kakor na vſim drugim, ti bo v' reſnizi ſhal, de ſi ſe mu tako mozhno ſameril, ga tako ſhalil in ſanizheval, mu tako nezhaſt delal, in boph tudi reſnizhno in terdno voljo imel, tegu nikoli vezh ne storiti. In kakor bo ta tvoja ſhalost obſegla vſe tvoje grehe, in bo vezhi, to je, ſe boph bolj keſal, de ſi bophjo ſapoved prelomil, njegovi volji bil nepokoren, kakor ko bi bil ne vem kaj ſgubil; ravno tako boph imel tudi terdno in reſnizhno voljo Boga nikoli vezh, in v' nobeni rezhi ne ſhaliti, in raji vſe storiti, vſe terpeti, tudi ſhivljenje dati, kakor ſhe kterikrat ktera bophjih ſapoved prelomiti.

Vſe kaj drujiga tedej, moj kristjan! je prava, reſnizhna grevinga, kakor pa ſi jo ve-

zhi del mislimo: ne besede, ne posiljene sdi-
 hovanja, ne tudi solse, ampak notranje ob-
 zhutenje shalosti, bolezchine serza, britkosti du-
 she savolj rasshaljenja boshjiga, te so grevinga.
 Vse kaj druga tedej je tudi grevingo obuditi,
 kakor s' jesikam moliti tisto molitvizo, ki ji
 grevinga pravimo. Pihaj v' mertev ogel koli-
 korkoli hozhesh in moresh, ne bosh ga dobil
 ognja is njega; ravno tako je ne bosh obudil
 nobene prave grevinge, persadevaj si kolikor
 le hozhesh in moresh, zhe je twoje serze sa
 Boga mertvo, zhe ni v' njem shive sherjavize
 ljubesni boshje. Grevinga se ne da ne, kadar
 bi zhlovek hotel, kakor s' kljuke sneti, ali is
 arsheta vseti, in se more she snajti v' serzu,
 de jo bosh mogel obuditi; snajdlo se je pa le
 toliko bo v' njem, kolikor ti je sa Boga kaj
 mar, na njegovi prijasnosti, in tedej na spol-
 njenji njegove volje, ali njegovih sapoved kaj
 leshezhe. Na to tedej, moj kristjan! naj gre-
 vila twoja skerb, zhe hozhesh s' pravim resnizhnim
 obshalovanjem svojih grehov Boga k' usmiljenju
 omezhiti in odpuschenje dosezhi, de bosh
 Boga zhes vse ljubil. Is te ljubesni bo grevin-
 ga tudi she sama od sebe prishla, in bo imela
 vse tiste potrebne lastnosti, od kterih si dan-
 flihal, in bres njih twoja grevinga nikoli ne
 bo prava resnizhna Bogu dopadljiva grevinga,
 ker Bogu nizh druga ne dopade in ne more
 dopasti, kakor le to, kar is njegove ljubesni
 pride, kar se savolj njega, is sposhtovanja
 njegove presvete volje sgodi. Imaj ljubesen do
 Boga v' svojim serzu, in bosh tudi grevingo

imel v' njem, jo tudi takrat imel, ko ne
bosh nizh mislil na to, kakor je shalost savolj
zhasne shkode, ali zhe si je bil sam kriv,
grevinga tudi zelo takrat v' njem, kadar si
szer vesel, in te gotovo vselej shalost obide
kadarkoli ti twoja nesrezha in twoja nespamet
in norost, de si si jo sam na glavo nakopal,
na mislel pride. Premishljuj tedej vezhkrat,
kaj si storil, kadar si greshil, koga shalil, ko-
ga sanizheval, komu bil nepokoren, soper ko-
ga se puntal, kako velika hudobija, kako ger-
da nehvalešnost so twoje pregrehe, in kaj si
tedej sgubil, kaj saſlushil s' njimi; premishljuj,
kako je twoj vſigamogozhni Bog, tako velik
gospod, stvarnik in kralj nebes in semlje, twoj
nar vezhi dobrotnik, twoj nar ljubesnivši,
nar bolj usmiljeni ozhe, ker ima per vſih two-
jih hudobijah vender she smerej poterpljenje ſ'
teboj, popolnama vreden vſe twoje ljubesni. Ta-
ko premishljevanje bo obudilo in bolj vshgallo
v' twojim serzu ljubesen do Boga, in ga s' ve-
liko shalostjo, de mu niſi hotel biti pokoren,
de si ga sanizheval, njegovo prijasnost savergel,
kakor tudi s' saupanjem, de ti bo twojo hu-
dobijo odpuſtil, ti usmiljenje ſkasal, napolnilo,
in storilo, de bosh, kakor nekdaj sgubljeni ſin
k' svojimu ozhetu, v' veliki britkosti svoje du-
she k' njemu klizal: *Ozhe! greshil ſin soper
nebo in tebe, in niſim vezh vreden twoj ſin
biti imenovan*, in velika neisrezhena je twoja
dobrota, zhe me le v' svojo hiſho, le ſa svo-
jiga hlapza, ſa svojo deklo naſaj vſameſh!
Taka, moj kristjan! taka, greshnik! greshniza!

je prava, resnizhna, Bogu dopadljiva grevinga, in le po poti boshje ljubesni se pride do nje; po taki tedej si parsadevaj, po taki hrepeni. In ker je taka grevinga sa greshnika nar vezhi dar boshjiga usmiljenja, in je sam od sebe ne moresh imeti, sdihuj, vpi, klizhi, tudi k' Bogu sa-njo; in Bog, kteri ponishne in resnizhne proshnje nikoli ne savershe, in ti ni le odpuschenja grehov, zhe se spokorish, ampak vse obljudil, karkoli ti je k' pravi resnizhni pokori potrebniga, bo twojo molitev gotovo uslischal, in ti dal is nebes dobriga duha, duha pokore, zhe ga bosh le resnizhno sanj profil. Amen.

XVIII. P r i d i g a.

*Versile prozh od sebe vse svoje nesvestobe,
s' kterimi ste se pregreshili, in storite
si novo serze, noviga duha. Ezeh. 18, 31.*

V' nobeni rezhi se greshniki tako slo in tako na ravnošč v' svoje pogubljenje ne golfajo, kakor v' tem, kar grevingo sadene. Vezhi del mislijo, de je samo to she prava grevinga, zhe so pred spovedjo nekoliko shalostni, sato ker niso nedolshni kakor drugi, ali sato ker jim ni perpusheno shiveti po njih nagnjenji, in morejo she tudi savolj ljudi k' spovedi iti, in boshjimu namestniku rasodeti, kar so storili zhes boshjo voljo; ali morebiti zlo samo sato, ker so se per svojim grehu golfali, in namesti zhasne frezhe, ktero so jim njih sapeljivzi, kakor nekdaj Evi sapeljiva kazha, obetali, ali so jo sfer od svojiga greha upali, sanizhevanje, framoto, nesrezho sheli; mislijo, de je samo to she dosti terden sklep poboljshanja, zhe le shelé dobri biti, ker bi vender raji mirno in pokojno vest imeli, in bili prijatli boshji, kakor pa de shive v' vedni nevarnosti vezhniga pogubljenja; bi tedej tudi ref boshjo voljo v' vseh rezheh spolnili, ko bi ji le njih nagnjenje

in poshelenje ne bilo nasproti, ali ko bi jim saj mogozhe bilo dvema Gospodama slushiti, in bi ne bilo treba savolj spolnjenja boshje volje in njegovih sapoved ſ' svojim nagnjenjem, ali ſ' svojim sunanjim, mesenim zhlovekam v' vedni vojski shiveti. Drugi gredo k' spovedi ſe svojih grehov obtoshit, ſkorej bi rekел, de ſami ne vedo po kaj in sakaj; ſe ſa storjene pregrehe ne ſmenijo, ravno kakor bi bile nar vezhi gnuſobe in neſramnosti, nar vezhi hudobije le kake igrazhe; v' prihodno nizh ne miſlijo, ali zhe vender kaj, le to miſlijo, de svojih navad ne bodo ſapuſtili, in jim je ſama, goſla ſpoved vſa pokora. De vſe te in druge take rezhi niſo nobena prava grevinga, morete ſpoſnati is ſadnje pridige, v' kteri ſim vam njenonatoro in njene laſtnosti popiſal; de je pa take prave in reſnizhne grevinge kakor ſim vam jo popiſal, k' pokori tudi ref treba, in de ſe more v' delih pokasati, vam bom danſ ſkasal. Tedej rezhem: Bres prave reſnizhne grevinge ga nikoli ni bilo, ga ni, in ga na vſe vezhne zhafe ne bo odpuſhenja grehov, — pervi del. Is prave reſnizhne grevinge vſelej pride, in more priti poboljſhanje shivlenja; kjer tedej poboljſhanja ni, grevinge ni, — drugi del. Kdor ima uſhesa ſa poſluſhanje, naj poſluſha!

I.

De je grefhniku k' pravi pokori treba ſpreobernjenja in poboljſhanja ſerza; treba de ſe mozhno keſá in ſhaluje, ker je Boga ſhalil, in ima reſnizhno voljo ga nizh vezh ne

shaliti; tedej treba prave resnizhne grevinge, nam she s. pismo stare savese na ravnost in na ves glas pove. Mojsej obeta Israelzam, kadar bojo savolj svojih pregreh in hudobij od Boga saversheni, rasplani med vse narode, ajdam in nevernikam v' fushnost dani, de bojo najdili Gospoda svojiga Boga; pa vender le, zhe ga bojo is zeliga serza in v' britkosti svoje dushe, tedej s' spreobrnjenim in poboljshanim serzam iskali: *In kadar bosh tam Gospoda svojiga Boga iskal, ga bosh najdel, vender le, ako ga bosh is zeliga serza iskal, in s' vso britkostjo svoje dushe.* Ravno to nam pove Bog po preroku Joelu, kjer greshno ljudstvo tako k' sebi klizhe: *Preobrnite se k' meni is zeliga svojiga serza, s' postam, jokam in plakanjem; in rastergajte svoje serza, ne pa svojih oblazhil.* In prerok Ezehiel jih na boshjim meslu, ali boljshi rezhi, Bog sam is ust svojiga preroka, tako k' pokori opominja: *Versite prozh od sebe vse svoje nesvestobe, s' kterimi ste se pregreshili, in storite si novo serze, noviga duha.*

Ravno tako na glas pridiguje tudi s. pismo nove savese to resnizo. S. Peter opominja Judojsko ljudstvo v' tempeljnu, potim ko je bilo saverglo boshjiga Sinu, ga ajdam isdal, in na lesu krisha umorilo, s' temi besedami k' pokori: *Delajte tedej pokoro, in spreobrnite se, de bojo vashi grehi sbrisani.* In s. Pavel nam pove, *de ga je Jesus Kristus, kteri se mu je bil na njegovi poti v' Damashk tako zaudno in zhaštito perkusal, poslal med ajde*

in nevernike jim ozhi odpret, de bi se od teme k' luzhi, od oblasti satana k' Bogu spreobernili, in tako odpuščenje grehov prejeli; in de je potim, svest svojimu poklizu in gnadi boshji, v' Damashku in v' Jerusalemu, in po vsi Judovski desheli in tudi nevernikam osnavoval, de bi pokoro delali, se k' Bogu spreobernili, in rodili vreden sad pokore.

Glej, greshnik, greshniza, kako na ravnost hozhe Bog od tebe, preden ti tvoje grehe odpusti, de se moresh k' njemu nasaj podati, se k' njemu spreoberniti, in is zeliga serza spreoberniti, iskati njegove prijasnosti is zeliga serza, to je, nar pred in nar bolj, in prav rezhi le skerbeti, de bi njo nasaj dobil, naj she bo sa vse drugo kakor hozhe; in je iskati s' veliko shalostjo in britkostjo svoje dushe, de si bil do sdaj Bogu nepokoren, in si ga, njega tako veliziga, tako mogozhniga Gospoda, svojiga in vseh rezhi stvarnika, svojiga tako dobriga ljubesnjiviga in miliga ozheta sanizheval, in rajih stvarem in svojimu poshelenju, kakor njemu slushil; de si moresh nareediti novo serze, noviga duha, to je, de more tvoja volja poprejshnji biti na ravnost nasproti, in s' boshjo voljo sklenjena, tako de vselej le to hozhes, kar Bog hozhe, in tega kar Bog nozhe, tudi ti nikoli nozhes; de tedej, kakor do sdaj sa Boga in njegovo prijasnost nisi maral, in si njegove povelja, njegove sapovedi sanizheval, sato de si povelja svojiga poshelenja spolniti, sheljam svojiga spazheniga mesa sadosti storiti mogel; de pravim, ravno tako sdaj

sa prijasnost, veselje, kratkozhase. zhaſt in premoshenje sveta, in spolnjenje svojih shelja nizh ne marash, in vſe povelja svojiga greshniga poshelenja v' nemar puſtish, svojiga spaženiga mesa nizh vezh ne poslushash, sato de moreſh boshjo voljo spolniti, in njegovo prijasnost ohraniti. Tako ga tedej po besedah ſ. pisma ſamiga ni sate nobeniga odpuſhenja grehov, dokler tvoje ſerze ni ſpreobernjeno, po-boljſhano, dokler nimash prave, reſnizhne grevinge. Poslujhaj, sakaj ga tudi zlo ne more biti nobeniga odpuſhenja.

Zhe premiſlih kaj je greh, bosh zelo lahko ſam to ſposnal. Greh, pravimo, je proſtovoljno prelomlenje boshje ſapovedi; in jest tukej ſhe perſtavim, de je prelomlenje boshjih ſapoved vſelej proſtovoljno, kaderkoli vefh, de je od Boga prepovedano, kar storish, ali ſapovedano, kar nozheſh storiti. Sakaj kakor ſe moreſh, ker ſi dolshan Boga zhes vſe ljubiti, raji vſimu, kar tvoje melo vefeli, in ſe tvojimu nagnjenju perleshe, odpovedati; ravno tako ſe moreſh tudi vſimu, kar tvoje meſo boli, in mu je teshko, grenko, ſoper-no, tudi nar bolj neufmiljenimu terpljenju, tudi nar groſovitniſhi ſmerti raji podvrezhi, kakor pa ſoper boshjo voljo kaj storiti. Zhe ſe tedej tudi ſhe tako dolgo, ſhe tako mozhno branish, in ſhe tako nerad boshjo ſapoved prelomish, pa jo vender prelomish, de bi poſtavim odſhel sanizhevanju, revišini, pomanjkanju, nefsrezhi, boležhinam, terpljenju ali tudi ſmerti; jo ravno tako proſtovoljno prelo-

mišč, kakor zhe ji sato nasproti delash, de bi frezho, veselje, kratkozhase sveta, prijetnosti, sladnosti mesa vshival. Kadarkoli tedej vedama kaj storish zhes boshjo sapoved, jo prostovoljno prelomish; in tvoja volja je tedej boshji volji nasproti, ji je nepokorna, se soper Boga punta, naj se she punta sato, ker ti greh zhafno frezho, ali meseno veselje pernes, ali sato, ker zhafno nesrezho, shalost, terpljenje od tebe odverne. Zhe se pa soper Boga puntash, in si mu nepokoren, ali ne pokashesh, de ti ni dosti mar sanj, de so ti zhafne rezhi, sloshnosti in prijetnosti prizhijozhiga shivljenja ljubshi, kakor pa Bog in njegova prijasnost? In tako je tvoj greh, kakor ti je bilo v' pridigi od hudobije greha she povedano, vselej sanizhevanje boshje, ker je v' nemar pushenje boshje volje savolj sloshnost in veselja mesa, in ti je sa take prasne nizhemerne rezhi vezh mar, kot sa Boga samiga. Greh tedej ni sunaj zhlovec, ni to, kar njegovi pozhitki store, ampak je v' zhlovecu, je njegovo hudobno serze, njegova Bogu nepokorna, soper Boga puntarska volja; in njegove sunanje dela so le toliko in le sato hudobne, Bogu soperne, ali nasproti dobre, Bogu dopadljive, ker, in kolikor pridejo is dobriga ali hudobniga serza, is dobre Bogu pokorne, ali is hudobne Bogu nepokorne volje. To, moj kristjan! je vsa natora greha, to tudi vef urshah, sakaj ga Bog, zhe ravno mu nizh ne shkoduje, tudi ne more shkodvati, vender le more sovrashiti, nejevoljo, jeso, gnusenje nad njim

imeti ; ali s' drugimi besedami , de ne more imeti dopadajenja nad takim serzam , de more biti nasproti taki volji , in jo tudi shtrafati , ker se soper njegovo voljo punta , jo sanizhuje ; ravno to je pa tudi urshah , de ji more Bog tako dolgo biti nasproti , tako dolgo imeti nejvoljo , jeso , gnušenje nad njo , dokler se ne spreoberne , in s' njegovo voljo ne sklene , ker je njegova volja nespremenljiva , in se s' greshnikovo skleniti ne more ; tedej urshah , de ti , zhe nimash prave resnizhne grevinge , zhe ti ni res shal , se res ne kesh , de si ga shalil , in nimash terdne resnizhne volje ga nizh vezh shaliti , tvojih grehov ne more odpustiti , ker tvoja volja she ni spreobernjena , in ti jih tudi ne bo mogel odpustiti , dokler take grevinge , takiga spreobernjenja v' tvojim serzu ne bo vidil . Naj ti to tako gotovo resnizo tudi v' sgledu pokashem .

Ko bi imel , moj kristjan ! kakosniga sovrashnika , kteri bi te bil she dostikrat in mozhno shalil , in bi te prishel sa odpuschenje profit , rekozh : Prijatel ! odpusti mi mojo hudojio ; sposnam , de sim se slo pregreshil ; pa terdno ti obljubim , de se v' prihodno nikoli vezh ne bo nizh takiga sgodilo . Ko bi pa ti od vseh krajev slishal , de se she hvali s' tim , kako ti jo je povedal , kako te plazhal ; de she sdaj nizh ne mara sate , in ti bo per pervi perloshnosti spet ravno tako nezhast storil ; ali mu bosk odpustil , in ga vsel v' poprejshnjo prijasnost ? ali te ne bo njegova hinavska proshnja she le bolj rasferdila ? ali ne bosk rekел ,

de se le norza dela is tebe? In glej! ravno tako je twoje sadershanje proti Bogu. Gresh ga profit sa odpuschenje, kadar gresh k' spovedi; sdihujesh, jokash, pravish, de ti je shal, de si ga shalil; obetash, de se bosh poljishal, in terdish, de hozhesh raji tavshentkrat umreti, kakor ga she kdaj shaliti. Vse prav, moj kristjan! Pa povej nam, ali pa tudi twoje serze tako govori? kaj bere Bog v' tvojim serzu ravno takrat, kadar tvoj jesik narvezh ve povedati od grevinge, in nar lepsi sklepe in obljube dela? Poslushaj, kaj bere: „Ni ne ref, kar jesik pravi, vse je gerda in debela lash; ni mi ne shal, de sim te shalil, ampak she le dopadajenje imam nad greshnim veseljem ki sim ga vshival, ga she le ljubim, in bi ga she sdaj rad vshival. Nikar tedej ne verjemi, de hozhem ref raji umreti, kakor te she kdaj shaliti; sa kako smerdliivo, shivinsko veselje, sa poln shelodiz vina, sa kake krajzerje dobizhka, sa nekaj dima prasne zhati te bom spet s' vsimi tvojimi sapovedmi vred per pervi in vsaki perloshnosti sanizheval, kakor do sdaj.“ To, greshnik! greshniza! je pisano, s' velikimi, debelimi zherkami pisano v' tvojim serzu, dokler ni spreobrnjeno, in hudobije ljubi; ali bo tedej moglo Bogu dopasti? Kako bi bilo tedej mogozhe, she enkrat prasham, de bi ti vender twoje grehe odpušil, zhe twoje serze ni spreobrnjeno, pobojshano?

Spomni se she sraven, o zhlovek! de je Bog neskonzhno svet, gola, sama svetost, de

tedej vse hozhe, karkoli je dobriga, in je potim takim tvoja volja le toliko dobra, kolikor je s' boshjo voljo sklenjena; nasproti pa nesveta, hudobna, gerda, ostudna, negnušna, kolikor je boshji volji nasproti, in kaj taziga hozhe, kar Bog nozhe, ali kaj taziga nozhe, kar Bog hozhe. Zhe je to boshja prijasnost, ali ljubesen do zhloveka, de ima dopadenje nad njim, kakor nam Bog sam sprizhuje, kadar od nashiga Svelizharja rezhe: *To je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadenje;* in zhe je to jesa, sovrashivo boshje, de nima dopadenja nad zhlovekam, kar nam spet s. pismo poterdi, ko od Israelzov, kteri so is Egipta shli skosi morje in so v' pušhavi mano jedli, pravi: *Ali vender nad vezh smed njih Bog ni imel dopadenja, sakaj pobiti so bili v' pušhavi;* in zhe Bog, kadar greh odpusti, resjenja greshnika sovrashiti, in ga nasaj vsame v' svojo prijasnost: ali je pazh mogozhe, greshnik! greshniza! odgovori sam, ali je pazh, in kako, mislisch, bi moglo biti mogozhe, de bi ti Bog tvoje grehe odpustil, dokler tvoje serze ni poboljshano, tvoja volja k' Bogu spreobernjena, boshji volji pokorna, tedej dokler nimash prave resnihne grevinge? Poslushaj in pomni si dobro, kar ti rezhem: Bog bi ne bil vezh svet, in bi ravno sato jenjal Bog biti, ko bi tebe vsel v' shtevilo svojih prijatlov, dokler tvoje serze ni spreobernjeno, dokler je she hudobna tvoja volja, in hudobije ljubi. Prashash sakaj; poslushaj: Ko bi te Bog nasaj vsel v' svojo prijasnost, bi mogel imeti dopa-

denje nad teboj, in kar je spet dobro pomniti, imeti dopadenje nad tvojim serzam, nad twojo voljo, sakaj vse drugo ni nizh pred njim, tedej imeti dopadenje nad tvojimi hudobijami, ljubiti twoje pregrehe; in de me prav sastopishe: (n oj Bog! nikar mi ne sameri tega, kar rezhem; le is gorezhih shelja preslepljenimu greshniku ozhi odpreti, in ti ga nasaj perpeljati, govorim tako;) Bog bi mogel sam tudi biti hudeben, kakor si ti, biti golufen, krivizhen, lakomen, prevseten, nevoshljiv, poshreshen, opravljin, sovrashen i. t. d. kakor si ti. Kako strashno preklinjevanje vezhniga, presvetiga Boga, ko bi kdo kaj taziga rekel! In tako, greshnik! greshniza! ga ti preklinjas, zhe v' resnizi mislisch in terdish, de ti grehe odpusha, preden je poboljshano in spreobernjeno twoje serze. Zlo tako nemogozhe je tedej, de bi bil greh odpuschen, zhe serze ni spreobernjeno, zhe greshnik svojih grehov sarec ne obshaluje, se ne kefa, de je greshil, in nima resnizhne volje, se jih v' prihodno s' vso skerbijo varovati! Is tako spreoberjeniga serza, is take resnizhne grevinge pa gotovo tudi pride poholjshanje shivljenja; kjer tedej poboljshanja ni, grevinge ni.

II.

Drevo se sposna is njegoviga sadja, sakaj *dobro drevo*, pravi Jesuf Kristus, *ne more malopridniga, in malopridno drevo ne more dobriga sadu roditi!* Twoje serze, ljubi poslushavez! je drevo twojiga shivljenja, in twoje

dela njegov sad; sakaj is serza pridejo vse hudobije, in bi szer ne bile nobene hudobije, ko bi is serza ne prishle. Kakor tedej she nikoli ni bilo dobro drevo, ktero hudoben in malopriden sad rodi, ampak je in ostane ternje, kar ternje rodi, in osat, na zhimer osat rase; ravno tako je in ostane tvoje serze hudobno, pregreshno, Bogu soperno, dokler so tvoje dela pregreshne, tvoje shivljenje hudobno. Sato nam pa tudi s pismo na toliko krajih govori od poboljshanja shivljenja, in sprizhuje, de drugazhi ni mogozhe per Bogu spet priti v prijasnost, de tedej bres poboljshanja shivljenja, nikoli ni nobene prave pokore. *Poslušajte Gospodovo besedo, klizhe prerok Isaia, poglavarji v' Sodomi; ljudstvo Gomore, rasumej s' ushesmi postavo (voljo) nashiga Boga. Zhimu mi je toliko vashih klavnih ofrov, rezhe Gospod? fit sim jih: sa shgavne ofre ovnov, in sa mast pitane shivali, in sa kri telet, jagnjetov, koslov ne maram. Kdo je to od vas hotel, de bi po mojih preddvorih hodili? Ne ofrujte vezh nizhemernih ofrov, vashe kadilo mi je gnusoba, vashih mlajev, sabot in drugih godov, ne morem vezh terpeti, moja dusha jih sovrashi.* Kadar bote svoje roke proti meni stegovali, bom svoje ozhi od vas obernil, in kadar bote veliko molili vas ne bom uslishal, sakaj hudobni so vashi sbori, polne krivi vashe roke. Umile se, ozhistite se, spravite spred mojih ozhi svoje hudobne smishljevanja, jenjajte hudobno delati, uzhite se dobro storiti, in potim pri-

dite in se pertoshite zhes me, rezhe Gospod. Ko bi bili vashi grehi tudi kakor shkerlat rudedzhi, bojo kakor sneg in volna beli; bojo odpusheni, posabljeni, isbrisani. Glej, greshnik! greshniza! koliko mara Bog sa vse drugo, zhe poboljshanja ni. Shgavne in klayne osre savershe; kadilo, ki se v' njegovo zhaft sashiga, mu smerdi, mu je gnušoba; prasnike in godove sovrashi njegova dusha: vse je prasno, vse sastonj, vse nizh ne pomaga; in le zhe se umijesh, ozhitish, svoje hudobne smisliljevanja, svoje nesramne, sovrashne, krvizhne misli in shelje spred njegovih ozhi spravish, le zhe jenjash hudobno delati, in se nauzhish dobro storiti, tedej le zhe svoje pregrehe sapustish, svoje shivljenje poboljshash, smesh gnado, usmiljenje, smesh odpushenje upati: szer pa Bog, kadar svoje roke proti njemu povsdigujesh, svoje ozhi od tebe prozhoberne, in zhe tudi she toliko molish, te ne bo uslishal.

Ravno tako kakor s. pismo stare savese, govori tudi spet s. pismo nove savese: *Vi gadjja rodovina*, rezhe s. Janes kerst. farisejem in Saduzejem, kadar pridejo v' pushavo, de bi bili od njega kersheni, *kdo vam je pokusal beshati pred prihodno jesu?* *Storite tedej vreden sad pokore.* Poslushaj kristjan! sad pokore, le to je tista pot, po kteri samoresh ubeshati prihodni jesi, ki si jo saflushil s' svojimi preghami. In kaj je sad pokore, povej ti sam, kaj je, zhe ne saj spreobrnjenje serza, poboljshanje shivljenja; sakaj *vsako drevo*,

klizhe s. Janes v' pushavi, ktero dobriga sadu ne rodi, bo posekano, in v' ogenj vershen? Zhe je tedej twoje shivljenje she hudochno, zhe she nisi sapustil svoje pregresne poti, te zhaka skira, te zhaka ogenj; in vsaka drugazhna pokora, vse na kar se sfer morebiti sanashash, je prasno, ni nizh, in ti nizh ne more pomagati.

Pa kaj je tega treba dolgo skasovati, ker she pamet sama vsakimu tako na glas vpije, de drugazhi biti ne more. Imash, greshnik! pravo resnizhno grevingo; ti je boshja prijasnost saref ljubshi, kakor vsa zhaft, vse premosheanje, vsa frezha, vse veselje sveta, in ti je tedej bolj shal, de si bil njo, kakor ko bi bil vse drugo sgubil; imash sato resnizhno voljo v' prihodno raji vse storiti, vse terpeti, vse sgubiti, raji tudi umreti, kakor pa Boga she kteriorat s' kakim graham prostovoljno shaliti, kar vse per spovedi terdish in obetash: ali ti bo pazu mogozhe ga spet kakor pred sanizhavati, savrezhi, in njegovo tako drago, vezh kot zel svet, in vse kar je na njem vredno prijasnost sameniti sa zhasne, nizhemerne rezhi sveta, sa nesramno in shivinsko veselje in sa sladnosti mesa? Nikoli ne bosh slata pustil, sato de bi krajzarja ne sgubil, ampak bres vsiga pomislika, in she s' veseljem bosh veliko krajzerjov dal, de le moresh slat ohraniti; sakaj? sato ker ti je slat ljubshi, in vezh marash sanj, kakor sa veliko krajzerjov. Tako se bosh tudi, zhe je twoje serze spreobrnjeno, in si sazhel Boga zhes vse ljubiti, zhe ti je ref vezh mar-

sanj, kakor sa vse drugo, rad in s' veseljem vsimu drugimu odpovedal, rad in s' veseljem vse sgubil, ravno tako rad in s' veseljem vse terpel, de le hoshje prijasnosti vezh ne sgubish, de le njo ohranish; tako je tudi v' resnizi tavshent in tavshent marternikov, bres vfiga pomislika in s' veseljem svojo kri, svoje shivljenje dalo, de boshje prijasnosti niso sgubili. Zhe tedej svojiga shivljenja ne poboljshash, in le v' eni sami hudobii she ostanesh, ko bi tudi vse druge grehe sapustil, si she sanizhevavez boshji, in sato po besedah s. Jakoba, ravno tako hudoben, kakor ko bi nobene njegovih sapoved ne dershaj; ker bi tudi saref nobene ne dershaj, saref tudi vse druge prelomil, ko bi le twoje poshelenje to hotlo, in bi ti kaj drusiga, postavim strahu ali kakih drusih sadershkov ne bilo na poti; sakaj zhe se le v' eni rezhi ne bojish Boga sanizhevati, ga bosh ravno tako lahko v' vseh sanizheval. *Kdor koli pa zela postavo dershi, so besede tega s. apostelna, greshi pak v' enim, je vfiga kriw,*

Ni tedej ne spreobernjeno twoje serze, zhe twoje shivljenje ni poboljshano, ampak she je hudobno in gnusoba pred Bogam, zhe tudi le eno samo svojih pregreh she rad imash, te le ena sama she veseli, in je nozhesh sapustiti; in tako dolgo bo gnusoba pred Bogam, dokler vsim svojim pregreham, tim ki te nar bolj veselé, ravno tako, kakor tistim, ki se jih nar losheji sdershish, resnizhne, silne vojske ne napovesh, si, kolikor ti je po twoji slabosti mogozhe, ne persadevash se v' vseh re-

zheh premagati. Sato klizhejo vsi sveti ozhaki in zerkveni uzheniki s' enim glasam, de se pokoro delati pravi, storjene grehe objokovali, in nizh vezh nizh taziga ne storiti, kar bi bilo spet treba obshalovati. Ni je tedej res nobene pokore, kakor pravi uzheni Tertulijan, kjer ni poboljshanja, in ne dela ne pokore, ampak le norza se dela is Boga in pokore, pravi s. Avgushtin, kdor tega ne sapusti, kar pokori. Greshnik! greshniza! zhe tedej v' resnizi jokash, ti klizhe sato veliki shkof s. Tomash is Vilenove, v' resnizi pokoro delash, stopi sim, napovej vojsko svojimu hudimu nagnjenju, sapusti svojo nezhlost (sapusti vse svoje pregrehe,) spravi is poti, kar te k' hudimu napeljuje, szer ne verjamem tvojim besedam, szer tudi tvojim selsam ne verjamem. Zhe tudi tavshentkrat perseshesh, zhe tudi nebo in semljo svojim obljudbam na prizho vsameh, ti vender ne bom verjel.

Ni ga tedej nobeniga drusiga gotoviga snamnja, de je tvoje serze spreobernjeno, de imash tedej pravo resnizhno grevingo savolj svojih grehov, de jih sovrashish in si sarev v' svojim serzu sklenil prostovoljno nikoli vezh ne greshiti, kakor le poboljshanje tvojiga shivljenga; in gerda, debela lash so vse tvoje obljube in sklepi, de hozhesh raji umreti, kakor she kdaj Boga shaliti; gerda in debela lash tvoje she tako obilne in britke solse, in nobene pokore ne delash, ampak le norza se delash is Boga in pokore, zhe vender she greshish, in vseh svojih hudobij ne sapustish, ali si saj jih

zapustiti po svoji mozhi ne parsadevash. Slezhi tedej moresh stariga, greshniga zhloveka, kte- ri je stvarjen po greshnim Adamu, sanizhevav- zu boshje volje, prestopavzu njegove sapovedi, in oblezhi noviga zhloveka, zhloveka po Jesu- su Kristusu; kteri bo, kakor Jesuf Kristus ved- no v' tim, kar je nashiga nebeshkiga ozheta, vselej perpravljen storiti, karkoli Bog sapové, bres vfiga prashanja, ali je lahko, ali teshko; vselej perpravljen se sdershati vfiga, karkoli Bog prepové, naj bo she tako prijetno; oblezhi zhloveka, kteri bo vedno v' svojim serzu klizal: *Pole! jest pridem, in sim na svetu, de bi spolnil, o Bog! twojo voljo; to hozhem, to so moje shelje, in sato imam twojo posta- vo v' fredi svojiga serza, jo vedno premi- shljujem,* de bi je ki ne prelomil, de bi zhes twojo voljo nikoli nizh ne storil. Ali s' drugimi besedami: Sapustiti moresh vse svoje hu- dobne pota, se odpovedati vsimu greshnimu veselju, ves drug, in tako rezhi nov zhlovek moresh biti, in twoje shivljenje vse drugazhno, na ravnost nasproti tvojimu poprejshnjimu greshnimu shivljenju; ali pa ga sa te ni per Bogu nobeniga odpuschenja, in ga tudi ne bo, dokler se tako ne spreobernesh, in nisi drug, nisi nov zhlovek.

Bog, moj kristjan! se ne da golfati; in golfaj, slepi samiga sebe kakor se le vesh in snash, njega vender le ne bosh golusal, ker bolj posna vse kota tvojiga serza, kakor ti sam. Ali bo tedej mogel od tebe misliti, de si do- ber, de sposhtujesh njegovo voljo, de ga zhes

vse ljubish, in sanj vezh, kot sa vse drugo marash; zhe pa vender njegovih sapoved ne dershish, njegove volje ne spolnish? In dokler tega ne more misliti, tudi ne more imeti dopadenja, ampak se mu gnuši nad teboj, in te more sovrashiti. Nezhistnik! nezhistniza! povej nam ti sam, ti sama, ali more Bog od tebe sam per sebi rezhi: O kako je ta zhlovek ves drugazhen, kakor pred nekaj zhasa: ni je vezh nobene gerde besede is njegovih ust slišhati; njegove ozhi, njegove roke, in vse njegove dela so le toliko sramoshljive; tudi zlo nobene nespodobne misli ne terpi vezh v' svoji glavi; njegovo serze je zhusto kot solnze, nobenih nespodobnih in mesenih shelja, ki jih je bilo pred malo zhasa vedno vse polno, ni sdaj vezh viditi v' njem, in zhe vender ktereikrat ktere vtanejo, se trese od strahu, de bi ki ne pervolil, in me spet ne shalil, se vojskuje, jih satira, dushí tako dolgo, de jih premaga; kakor je popred nesframnost in nezhistost ljubil, ravno tako ji je sdaj povsod nasproti, in ne more nizh vezh tudi le slišhati od nje; sato mi more dopasti, ga morem rad imeti. Ali more, prasham, Bog tako misliti od tebe, od tebe, pravim, kteri si she poln nesframnosti, she sdaj kar si bil, presheshtnik, nezhistnik, ali sfer nesframen, in od svojih navadnih gerdobij in gnušob she nisi odstopil? Odgovori odkrito serzhno, ali je to mogozhe? Pijanz! sapravljenz! povej, ali more Bog od tebe rezhi: O kako je pazh ta zhlovek tresen, kako obshaluje svoje pijanosti, kako skerbno se jih

pa tudi sdaj varuje; sapustil je vse svoje vin-
 ske bratze, ni ga vezh sgledati v' oshtarii, she
 od dalezh se je ogne, sato mi more dopasti,
 ga morem rad imeti; od tebe, pravim, ki se
 nalivash s' vinam, de le do njega prideš, in
 je to skorej vsa twoja skerb, kako bi mogel
 pred in vezhkrat do njega priti, in ostanesh,
 kar si bil, pijanz, kakor popred? Lakomnik!
 kaj ti sam pravish, ali more Bog rezhi od te-
 be: Ta zhlovek je pazh res ptujiz na semlji, in
 le toliko mara sa zhafne rezhi, kolikor popotni
 sa to, kar na svoji poti potrebuje, le vezh-
 nost mu je v' mislih, in to kar ima, le v'
 svoj in svojiga blishnjiga duhovni prid, v'
 svoje in drugih svelizhanje obrazha, sato mi mo-
 re dopasti, ga morem rad imeti; od tebe, pra-
 vim, ki skorej drugiga ne mislisch, kakor ka-
 ko bi mogel she vezh slata, srebra na kupe
 spraviti, in ti twoje skerbi sa posvetno she
 zhasa ne pusté tudi sa dusho skerbeti; od tebe,
 ki imash sa kake krajzerje dobizhka morebiti
 tudi svojo in svojiga blishnjiga dusho na pro-
 daj? Tat! goluf, krivizhni! odgovori, ali more
 Bog od tebe rezhi: O kako pravizhen je ta
 zhlovek she nekaj zhasa, ne dotakne se vezh
 ptujiga blaga, ni ga vezh krivizhniga krajzer-
 ja v' njegovim premoshenji: kar je bil ukra-
 del, je nasaj dal; kolikor je bil koga ogolu-
 fal, mu je povernil; in sdaj raji pomanjkanje,
 raji sam shkodo terpi, kakor pa de bi koga
 tudi le v' nar manji rezhi poshkodval; sato mi
 more dopasti, ga morem rad imeti; od tebe,
 pravim, ki si she smerej krivizhen, kakor si

bil: kradefh, de imash le perloshnost, golu-
 fash, kogar in kolikor morefh, in si tedej to,
 kar si bil, tat, goluf, krivizhen? Opravljeni,
 lashnjivi zhlovek! ali more Bog od tebe rezhi,
 de dershish v' bersdah svoj jesik, ker bo tre-
 ba na dan sodbe od vseake nepotrebne besede
 odgovor dajati, in mu tedej sato, ker nikoli
 soper nobeniga nizh ne rezhesf, in nikoli dru-
 gazhi ne govorish, kakor mislifh, morefh do-
 pasti, te more rad imeti; zhe pa, kakor pred,
 opravljash, koder hodish, lashedh, de sam
 sebi verjamesh? In ti, sovrashno, ali nevosh-
 livo serze! ali more od tebe rezhi, de lju-
 bish svojiga blishnjiga kakor sebe, de te nje-
 gova srezha veseli, njegova nesrezha s' shalost-
 jo napolni; ali de si mu odustil, popolnama
 posabil, kar ti je bil shaliga storil, in de mu
 hudo s' dobrim povrazhujesh, de tedej Bogu
 sato morefh dopasti, te more rad imeti; zhe
 pa vidi, de si le takrat shalosten, ko se tvoji-
 mu blishnjimu dobro, in takrat vesel, ko se
 mu hudo godi, in de svojiga sovrashnika le
 viditi ne morefh, se ga, kolikor je mogozhe
 ogibljesh, bi se rad nad njimi masheval, ko
 bi le mogel, in si ravno sato vesel zhe se mu
 kaj hudiga permeri? In de ob kratkim vse re-
 zhem: Greshnik! greshniza! odgovori sam,
 odgovori sama, ali more Bog misliti; de si
 ves drugi, vsa druga, de je tvoje serze vse
 spreobrnjeno, tvoja volja vsa dobra; zhe pa
 nektere svojih pregreh she ljubish, in jih sato
 tudi nozhesf sapustiti; zhe si mu nepokoren,
 njegove sapovedi sanizhujesh, se soper njegovo

presveto voljo puntash, in ti je sa frezho, veselje prizhijozhiga shivljenja, in sa spolnjenje svojih greshnih shelja vezh mar, kakor sa Booga in njegovo prijasnost, sa neisrezheno in vezhno frezho per njem v' nebesih?

Tako, moj kristjan! moresh tedej sam sposnati, ravno tako kakor sposnash, de Bog vse vidi, vse ve, sposnati, de zhe twoje shivljenje ni poboljshano, nimash nobene prave, resnizhne grevinge, ker tudi twoje serze ni spreobernjeno, ampak she smirej hudobno, in tedej Bogu, ker je svet ne more dopasti, mu ravno sato, dokler Bog ostane, tedej na vse vezhne zhase tudi ne bo dopadlo, in te sato per vsim svojim neskonzhnim usmiljenji ne more, tudi na vse vezhne zhase ne bo mogel vseti v' svojo prijasnost. O, sapusti tedej svoje hudobiye, ker je tako gotova resniza, de drugazhi ni in na vse vezhne zhase ne bo sate nobeniga svelizhanja! *Sakaj bi tedej merli, sakaj hotli vezhne martre v' peklu terpeti, hisha Israel, premotene, sapeljane ovzhize Kristusove zhede, spreobernite, spreobernite se od vseh svojih hudobnih del, de vam bo mogozhe vezhno shiveti!* Amen.

XIX. P r i d i g a.

Vsdignil se bom, ter pojdem k' svojimu ozhetu in mu porezhem: Ozhe greshil sim soper nebesa in soper tebe. Lak. 15, 17.

Ko je bil sgubljeni sin v' ptuji desheli sazhel pomanjkanje terpeti, in je sposnal, kaj je storil, v' kakoshno revshino se je pokopal, kadar je sapustil hisho svojiga tako dobriga ozhetata, in se podal na sapravljanje, na nesramno, nezhisto shivljenje, je sklenil se k' njemu verniti, pred njim sposnati svojo hudobijo in svojo nevrednost, in ga ponishno profiti, de naj se ga usmili, mu odpusti, in ga v' svojo hisho nasaj vsame. *Koliko najemnikov, sdihujsam per sebi, ima v' hishi mojiga ozheteta obilno kruha, jest, njegov sin, pa tukoj lakoce umiram!* *Vsdignil se bom tedej, ter pojdem k' svojimu ozhetu, in mu porezhem: Ozhe greshil sim soper nebesa in soper tebe, in nisim vezh vreden tvoj sin biti imenovan; ali naj bom saj hlapetz, najemnik per tebi!* To, moj kristjan! Stori pravo, in shivo sposnanje greha in revshine, v' ktero greh zhloveka pogresne; obudi ponishnost v' njegovim serzu, in ga sili pomozhi usmiljenja iskati per

Bogu, in de bi ga dosegel, mu svojo pregreho, mu svojo hudobijo, svojo nevrednost odkritoscerzhno sposnati. Tako bosh tudi ti, o greshnik, oboje, svojo pregreho in svojo nevrednost sposnal Bogu pred njegovim namestnikam, zhe te tvoj greh res boli, in hozhesh nasaj priti v' hisho svojiga nebeshkiga ozheta; spet biti, ne njegov hlapez ali najemnik, ampak njegov prijatel, njegov otrok; tako se bosh tudi ti ponishal, in odkritoscerzhno sposnal vso svojo hudobijo. In ravno to ste tiste dve poglavitni lastnosti, ki jih more tvoja spoved imeti, ktera more biti pervizh ponishna, drugizh zhista. Od tih dveh lastnost spovedi bo dans moje govorjenje. —

I.

Zhe premislish, o greshnik! kaj si storil, kaj saflushil, kadar si greshil, ker si se soper Boga sperl, mu bil nepokoren, ga sanizheval; in de gresh sato k' spovedi, de bi nasaj dobil boshjo prijasnost, in pravizo do nebeshkiga kraljestva; bosh pazh lahko vidil in sposnal, kako ponishna more biti tvoja spoved, *ker Bog le ponishnim gnado da*, in tedej le zhe si ponishen, smesh upati, de bo tvojo proshnjo usflishhal, in ti usmilenje skasal. Vidil bosh in sposnal, de ni sadosti, se svojih grehov le obtoshiti, zhe pa to storish s' merslim serzam; bres vsiga notranjiga obzhutenja, ravno kakor bi komu pravil, kaj se je dans ali vzherej tu ali tam sgodilo; ravno kakor bi tebi nizh mar ne bilo, kar spovedniku perpovedujesh; ravno

kakor bi od koga drusiga pravil, kaj je storil, v' kakoshno nefrezho prishel, in ne sam od sebe. Vidil in sposnal bosh, de se moresh svojih grehov spovedovati s' veliko shalostjo, de si Boga in njegovo presveto voljo sanizheval, mu bil nepokoren, in se mu sato sameril, njegovo prijasnost sgubil; de se moresh pred Bogom framovati svoje hudobije, in svoje gerde nehvaleshnosti proti njemu, in sposnati, de si popolnama nevreden, njegove gnade, njegova usmiljenja, de bi ti tedej Bog ne storil nobene krivize, ko bi te, kakor nekdaj prevsetniga angela, na vselej savergel, na vezhno pogubil. S takimi mislimi, poln framote, de si se bil ti, zherv semlje, predersnil Bogu dolshno pokorshino odrezhi, njegove sapovedi svrezhi, poln shalosti, de si se mu tako sameril, njegovo prijasnost sgubil; f' takimi mislimi, f' takim serzam se tedej moresh podati v' spovednizo in per boshjim namestniku pomozhi, sdravja, odpuschenja grehov, ali odvese iskati.

Spoved je sodni stol Jezusa Kristusa, tega ki si ga shalil, se mu sameril, in te bo na dan sodbe po vsi ojstrosti svoje pravize sodil, in te pogubil, zhe ga sdaj k' usmiljenju ne omezhish v' spovednizi, kjer je she usmiljen, pa vender tudi pravizhen sodnik. Tukej te sodi sfer tudi po svoji neskonzhni pravizi, vender pa tudi govori sate njegovo ravno tako neskonzhno usmiljenje; takrat pa, na dan sodbe, po pretezhenim zhasu usmiljenja, bo govorila le samo njegova strashna praviza. Pred svojim sodnikam si tedej, kadar si v' spovedni-

zi, ravno pred tistim sodnikam, pred kterim
bosh prezej po svoji smerti stal, de bi prejel
plazhilo po svojih delih, bil obsojen in pokopan
v'vezhni ogenj; kteriga si tolilikokrat saflus-
hil s' svojimi hudobijami. Ali ti bo tedej she
treba praviti, kakoshen de bodi, in te opominjevati,
de se ponishaj pred svojim shaljennim,
sanizhevanim odreshenikam? Ali ti ne
klizhe na ves glaf tvoja revshina in tvoja nesre-
zha sama, de bodi k' vsimu perpravljen, de
se vsimu podversi, karkoli ti bo rekel is ust
svojiga namestnika, ker ne more biti sa tvoje
hudobije nikoli preojster, nikoli prevezh od
tebe hoteti sa toliko nezhaft, ki si mu jo storil;
te nikoli predolgo pustiti odpushenja, gnade,
ali odvese zhakati, ker tudi ti, kadar te je
nasaj klizal, k' sebi vabil, njegoviga glasu ta-
ko dolgo nisi hotel poslushhati? Ali ti ne klizhe
tvoja revshina in tvoja nevrednost sama, de ti
je she to dosti, she samo to neisrezhena gnada
sate, ktere nisi in je nikoli ne bosh vreden,
de smesh upati in s' vso svestjo upati, de se
te bo Bog gotovo usmilil, kadar mu bo to do-
padlo, naj bi se tudi she le na konzu tvojiga
shivljenja imelo sgoditi?

S' tako ponishnostenjo, greshnik! greshniza!
s' takim sposnanjem svoje nevrednosti pojdi k'
spovedi, se slushabniku zerkve na boshjim
mestu svojih grehov obtoshit, kakor tudi na
boshjim mestu od njega upash odpushenje svo-
jih hudobij. Poslushhaj njegove nauke s' po-
kornim serzam; spolni njegove povelja na tan-
ko, in podversi se s' voljo njegovi previdnosti:

sej vesh, de je k' spravi s' Bogam she kaj
 vezh, kakor same gole spovedi treba; vesh,
 de ni ravno tako lahko ali morebiti she losheji
 boshje prijasnosti nasaj dobiti, kakor lahko je
 bilo jo sgubiti; vesh, de niso tvoje pregrehe
 pred Bogom nobene igrazhe, ampak kaj veli-
 kiga, kaj strashniga, de je tedej treba pokore,
 in szer vredniga sadu pokore, tedej saj pre-
 obernjenja serza in poboljshanja shivljenja, pre-
 den ti jih Bog tudi le more odpuſtiti; in de
 more po tim takim boshji nameſtnik, is tvoji-
 ga sadershanja vediti, de je tvoje shivljenje
 poboljshano, tvoje serze spreobernjeno, pre-
 den ti jih odpuſti. Tvoj dolg, zhe tudi le s'
 enim samim ſmertnim graham Boga ſhalish, je
 vezh kakor deſet tavſhent talentov denarjev; in
 ker nimash nizh poverniti, te boshja praviza
 ukashe v' jezho djati, sapreti, trinogam dati,
 dokler ga popolnama ne plazhash; zhe tedej
 prideſh v' ſpovednizo, kjer je tron boshjiga
 uſmiljenja, de bi tukej, kakor nekdej evangeli-
 ſki hlapiz na kolena padel pred svojiga nebeſh-
 kiga kralja, in ga ponishno proſil, de naj po-
 terpi ſ' teboj, in zhe fi ref perpravljen ſ' zha-
 ſam vſe poplazhati, vſe poverniti, ko bi to le
 v' tvoji mozhi bilo, ali ſe ti ho pažh moglo
 preojetro, preteſhko ſdeti; zhe Bog v' plazhilo
 tvojiga tako groſniga dolga ſhe nektere krajzer-
 je od tebe hozhe, de bi ſe tvojiga, ti odpu-
 ſheniga dolga vezhkrat ſpomnil, bolj ſposnal
 kako veliko neisrezheno dobroto ti je storil, de
 ti ga je odpuſtil, ker ti je ſhe to malo. kar
 ni hotel odpuſtiti, tako teshko plazhevati; in

de bi mu bil sato bolj hvaleshen, se pa tudi v' prihodno bolj varoval se mu spet sameriti, ga spet shaliti, se mu spet kaj sadolshiti? Ali se ti bo moglo preojstro, preteshko sdeti, zhe ti slushabniki zerkve na boshjim mestu v' shtrafingo sa twoje grehe, ali sa pokoro prepovedujejo kakoshne veselja, kratkozhase, prijetnosti, ktere so, zhe she morebiti ne ravno pregreshne, saj silno nevarne; ali she zlo morebiti prepovedujejo spoljenje twojih mesenih shelja tudi v' takih rezheh, ktere so morebiti res, ali se ti saj sde nedolshne? Zhe ti s' f. Gregorjem papeshem perporozhajo se sdershati tudi kakiga perpusheniga veselja, de bi boshji pravizi sadosti storil sa svoje greshno veselje, ki si ga zhes njegovo prepoved vshival; perporozhajo s' besedami f. Pazijana shkofa, de kadar te kdo vabi k' veselim, prijetnim, zhe tudi perpushenim rezhem, mu odgovori: take veselja so sa nedolshue; jest pa sim se soper Boga pregresbil, in sim v' nevarnosti vezhniga pogubljenja. Kako bi hotel vesel biti, jest, ki sim Boga rasshalil, ki sim per Bogu v' sameri?

Vsak smertni greh, ki ga storish, o kristjan! je velika nepokorshina, je pravi punt soper Boga, tvojiga Gospoda, tvojiga kralja. Zhe bi se zhloveku, kteri bi bil savolj punta soper svojiga posemeljskiga kralja v' jezhi in k' smerti obsojen, reklo, de mu je perpusheno, preden bo k' smerti peljan, kadar in kolikorkrat hozhe, iti pred kralja, ga sa gnado, sa shivljenje prosi; ali se mu bo sdelo preteshko,

zhe ga kralj enkrat, dvakrat, petkrat, desetkrat ali tudi she vezhkrat ne uslishi? ali ne bo, dalj ko ni uslishan, bolj gorezhe in ponishno in s' vezhi britkostjo svoje dushe profil, tako dolgo profil, dokler ga k' usmiljenju ne omezhi? Tako, greshni zhlovek! si tudi ti smert saflushil, ko si se bil v' Boga spunktal, delal na ravnost zhes njegove sapovedi, in ga nisi hotel sposnati sa svojiga oblastnika, in sklenjena je sato she tudi sodba tvojiga pogubljenja; vender pa ti je she perpusheno priti, tudi vezhkrat priti pred tron njegove milosti, in ga sa odpushenje profiti. Zhe te tedej prezej ne uslishi; ti pa njegovi slushabniki reko, terdijo, sprizhujejo, de se bo gotovo usmilil, ti odputil, zhe ga le ponishno in s' saupanjem, de bosh uslishan, profish; sraven pa sposnash, de nisi nobeniga usmiljenja, ampak le smerti, le pogubljenja vreden: ga moresh ravno tako tudi ti she le s' toliko vezhi bolezhinami svojiga serza hoditi profit, kolikor dalj odlašha te uslishati, in is tega, de si boshji namestniki she ne upajo ti odvese dati, ker she ne najdejo nad teboj nobenih pravih snamenj spreobernjena in poboljshaniga serza, she le bolj sposnati svojo nesrezho in nevarnost vezhniga pogubljenja, v' kteri se snajdesh; se tedej she bolj truditi v' delih pokore, in Boga she bolj shivo in gorezhe, she bolj ponishno profiti sa duha pokore, sa usmiljenje, in tako dolgo profiti, dokler te svoje gnade, svojiga usmiljenja, svoje prijasnosti vredniga ne sposna.

Zhe tedej, greshnik sposnash, de si se

Bogu slo sameril, sgubil njegovo prijasnost in
 s' njo vred vso pravizo do nebes, in vezhno
 smert, vezhni ogenj saflushil, prosi ga sa od-
 pushenje s' vso ponishnostjo, in bodi sato per-
 pravljen storiti, terpeti, karkoli je treba v'
 spravo s' Bogam; naj ti bo vse prav, karkoli
 se ti rezhe, svetuje in perporozha, in pod-
 versi se popolnama flushabnikam zerkve, ki
 jih je Bog namesti sebe postavil, in jim oblast
 dal te odvesati, zhe si sa odveso; pa tudi dol-
 shnost naloshil ti grehe sadershati, tedej odve-
 so odrezhi ali odloshiti, dokler ne morejo po-
 pameti misliti, to je, savolj tvojiga spreober-
 njenja in poboljshanja upati, de jo bo, zhe
 ti jo dajo, Bog v' nebesih poterdil, de bos h
 tedej tudi v' nebesih odvesan, zhe te oni na
 semlji odveshejo. Ponishaj se tedej pred Bo-
 gam in njegovim namestnikam savolj svojih
 pregreh; spovej se jih pa tudi odkritoserzhno,
 de bos h mogel usmiljenje upati.

II.

Zhe je spoved potrebna, kakor vesh in
 sposash, moj kristjan! de je potrebna; je
 tudi ravno tako, in ravno sato potrebna odkri-
 toserzhnost per spovedi. Prasna tedej in sastonj
 in bres vsga sadu je vsaka spoved, per kteri
 se kak smertni greh vedama ali kakorkoli pro-
 stovoljno samolzhi. Ne rezhem sastonj smertni
 greh; sakaj majhinih grehov samo na sebi, zhe
 ravno je vselej dobro in dostikrat filno potreb-
 no jih spovedniku rasodeti, de se odvernejo,
 in tako she sraven velikim graham, kteri vse-

lej is majhinih pridejo, pot prekoplje, se nismo ravno tako ojstro dolshni obtoshiti, de bi drugazhi spoved ne veljala, ker le smerni greh ne more drugazhi biti odpushen, kakor v' sakramantu s. pokore, majhini grehi pa, ker she dushe ne umore, in prijasnost boshjo le smanjshajo, je she popolnama ne odvsamejo, se dajo tudi sbrifati s' molitvijo, almoshino, postam, in s' drugimi dobrimi deli. Pa tukej spet ne rezhem sastonj „samo na sebi“ se nismo ravno tako ojstro dolshni tudi majhinih grekov obtoshiti; sakaj zhe ne vesh, ali je ta ali una rezh majhin ali velik greh, kakor dostikrat tega ne moresh vediti, in jo vender samolzhish, se postavish v' nevarnost smerni greh samolzhati, in se tudi ne bojish ga samolzhati; twoje serze tedej ni dobro, in je sato boshje prijasnosti nevredno.

De so prasne take spovedi, per kterih kak velik greh samolzhish, ti, greshnik! greshniza! ni treba she skasovati; twoje serze samo ti to sprizhuje. Ali pazh obzhutish, kadar gresh is spovednize, tisti pokoj svoje vesti, tisti notranji mir, ki preseshe vso frezho sveta? ali je odvaljen tisti teshki kamen, ki je leshal na tvojim serzu? ali ne ostane v' njem tudi po prejetih s. sakramentih she nekakoshno shalostno obzhutenje, ktero ti ne da okusiti nobene tistih neisrezhenih sladkost, ki jih je polna prava resnizhna pokora? in ali ne sklenesh sato dostikrat sam per sebi, de se bo vender le treba zhisto spovedati, ker ga pred ne bo nobeniga pokoja v' tvojim serzu? Tako moresh sam spo-

sati, de so tvoji grehi strashne kazhe, ki te bojo smerej neusmiljeno pikale; poshasti, ki se bosh nozh in dan tresel pred njimi, in ti jih nobeden ne bo mogel ne pomoriti ne pregnati, dokler jih skrivaš v' svojim serzu; ali s' drugimi besedami, de ti tvoji grehi niso in ne bojo odpusheni, dokler se jih odkritošerzhno ne spovesh. Kaj ti tedej pomaga per spovedi kaj samolzhati?

Ko bi, o nespametni in nepremishljeni greshnik! ko bi v' spovednizi sam sebe toshil le pred zhlovekam, kteri tvojiga serza ne more viditi, bi imel saj to dobizhka od svoje hinavshine, de bi te tvoj sodnik ne posnal; ker se pa spovedujesh Jесusu Kristusu samimu, ki te bolj, kakor ti sam, posna, je bil sam skrita, nevidna prizha zeliga tvojiga shivljenja, in berre v' tvojim serzu, kakor v' odpertih bukvah vse tvoje pregrehe ravno takrat, ko mu jih sakrivaš, kaj ti pomaga, zhe jih sakrivaš? Kaj se hlinish, ti pazh rezhe na tihim, kakor prerok Ahija Jeroboamovi Israeljskiga kralja sheni, ktera se je bila preoblekla, de bi je ne bil sposnal, ko ga je shla prashat, ali bo osdravil, ali morebiti umerl nje bolni otrok: *Stopi notri Jeroboamova shena*, jo klizhe, kakor saflishi per vratih hojo njenih nog, *stopi notri, kaj se hlinish, sakaj se delash nesnano*, sakaj hozhesh de bi te drugo mislil, kakor si? Kaj se hlinish nevredna dusha! tudi tebe prasha tvoj nevidni sodnik v' spovednizi, kaj se skrivaš? sej vidim, de nisi ne tista, ne taka, ktero in kakorshno se delash! Versi od sebe

ptuje oblazhila, s' kterimi szer zhloveka pre-slepish, mene pa, kteri serza in ledja pregledujem, ne moresh slepit. Kako norsko ravnash, zhe, enako svojim pervim starishem v' paradishu, mislisch, de bojo tako slabe figove perefa mogle sakriti tvojo framoto, tvojo hudobijo temu, zhegar oko predere notri na dno morja, in de svoje smertne rane sakrivash pred tistim, ki jih she tako vidi, in sgol sam same osdraviti!

Tako, ljubi poslushavez, so vse tvoje pregrehe dobro snane tvojimu prihodnimu sodniku, kteri ti jih bo na dan sodbe vse sam rasodel, rasodel prizho zeliga sveta, zhe mu jih ti sdaj sakrivash; in zhe se tukej framujesh, bojish jih rasodeti le enimu samimu zhlovezku, kam se bosh takrat djal, kaj pozhel od framote? Kaj imash tedej od tega, de kaj samolzhish? S. Avgushtin ti pove, kaj imash od tega: To, pravi, imash, de bosh, ker molzhish pogubljen, kjer bi bil vender, ko bi govoril, lahko svelizhan. Sakaj sodba per spovedi, pravi neki uzenik, se slo slo raslozhi od drugih sodba: per drugih je hudoelnik obsojen, zhe sposna svojo hudobijo, per tej pa je obsojen, pogubljen, zhe jo taji, perkrica; nasproti pa odvesan, spushen, zhe jo sposna. Kako po pravizi tedej sdihuje s. Krisostom nad tvojo nespametjo, zhe pravish, de te je fram, in se sato ne moresh premagati, de bi rasodel svojo pregreho: O ti revni revesh! takrat, ko si greshil, te ni bilo fram; ampak she le sdaj,

ko bi imel od greha reshen, opravizhen biti,
se sazhnesh framovati!

Ali take spovedi, ljubi poslushavzi! niso
le samo prasne, ampak tudi pregreshne, bo-
shji ropi, velike hudobije. Shalostna sgodba
s' Ananijem in njegovo sheno Safiro nam
sprizhuje njih hudobijo, in pove, kaj saflu-
shijo. Ob zhasih apostelnov so kristjani proda-
jali svoje semlje, in kar so imeli, in skupljeni
denar apostelnam nosili, s' kterim so potim
apostelnii oskerbeli vse potrebne med njimi. Ne-
ki Ananija s' svojo sheno Safiro, tudi proda-
svojo njivo; pa obdershi s' vedam svoje shene,
nekoliko denarjev, in druge nese apostelnam.
S. Peter od s. Duha rasvitljen vidi njegovo
hinavsko serze, in mu rezhe: *Ananija!* sa-
kaj je smotil satan twoje serze, de si s. Du-
hu legal, in nekaj zene vdershal? Kaj ne,
ko bi bil njivo obdershal, bi bila twoja osta-
la, nihzhe te ni filil je prodajati; in potim,
ko si jo prodal, je bila vsa njena zena v'
twoji oblasti, nihzhe te ni filil je sem nositi:
sakaj si tedej to storil? glej, nisi kakim
zhloveku legal, ampak Bogu. Na te besede
pade Ananija mertev na tla, in mladenzhi pri-
dejo, ga neso ven, in ga pokopljejo. Satra-
ne ve nizh, kaj se je sgodilo, in pride zhes
kake tri ure sama k' apostelnam. Peter jo pra-
sha: Povej mi shena, ali sta ref sa toliko
prodala njivo? in ko mu to poterdi, ji rezhe:
Sakaj sta se pogovorila skushati Gospodoviga
Duha? Glej! mladenzhi, ki so ravno kar
twojiga mosha pokopali, so per durih, in tu-

di tebe sdaj ven ponešo. Na to se soſede tudi Safira per njegovih nogah, in umerje.

Glej, kristjan! greshnik! greshniza! glej, kaj storish, kadar per spovedi, vedama niſtrahu ali framoshljivosti kaj veliziga samolzhish: Ne kakimu zhloveku, ampak Bogu se slashesh, kakor ſta Ananija in Safira Bogu legala. Ali ſe tedej ne bosh trefel, trepetal od strahu, ko ſliſhish, kako ojstro jih je Bog ſhtrafal, ſ' naglo neprevideno ſmertjo ſhtrafal, in moreſh ſposnati, de tudi ti ravno tako ſhtraſingo ſa-ſluſhish? In koga ſe bojish, pred kom ſe framujesh, de ne moreſh svojiga ferza rasodeti, de ſe ne moreſh nekterih grehov spovedati? Ves strah, ki ga tukej imash, ſamore biti le strah pred ſpovednikam, ker te ga je fram, ali ſe bojish, de bi te ne kregal, ne sanizheval, ali morebiti ſhe zlo, de bi ti odvete ne odrekel, ti k' f. Obhajilu perſtopiti ne prepovedal, zhe bi mu to ali uno pregreho rasodel. Sakaj, de je ſpovednik dolshan molzhati od vſiga, kar koli ſe mu v' ſpovednizi pove, naj bojo ſhe taki tudi ozhitni grehi, dolshan molzhati ne le ſamo ſavoljo zhaſnih ſhtraſing, ktere bi ga ſadele, in pod ſgubo svoje ſluſhbe, ampak ſhe ſraven tega pod ſmertnim greham, tedej pod ſgubo vezhniga ſhivljenja; to ti more biti dobro ſnano, in ſe ſmeſh potim takim ſ' vſo ſvetjo ſaneſti, de ne bojo iſ ſpovednize nikoli rasglashene, iſ ſpovednize nikoli na dan priſhle twoje hudobije. Ali poſluſhaj kako nespameten je ta twoj ſtrah pred ſpovednikam!

Kaj ſi more miſlitи boshji nameſtnik per

tvojih pregrehah, si toliko bolj misliti, kolikor
 vezh jih je, in kolikor vezhi je njih hudobija
 in ostudnost? Pervizh more misliti, de je tudi
 on zhlovek, de ima tedej tudi on na sebi vse,
 karkoli je zhloveshkiga, de je podvershen vsim
 zhloveshkim slabostim; tvoji padzi ga bojo te-
 dej ſ' straham napolnili, ker ſo padzi zhlovesh-
 ke, tedej tudi njegove natore, in mu tako
 ozhitno in shivo kashejo, kaj bi tedej tudi on
 bil, ko bi mu Bog svojo gnado odtegnil, ker
 ga ni greha tako ostudniga, ne hudobije tako
 grosne, de bi je, kakor vsak drugi, tako tudi
 on ne mogel storiti, ko bi ga Bog sapustil.
 Tvoje rane bojo sato tudi njega bolele, ker ve
 de samore ravno tako tudi on biti ranjen, ker
 je tudi njegovo shivljenje vojska, in ne bo
 drusiga, kot vojska, dokler je na svetu; in
 toliko bolj ga bojo bolele, kolikor globokeji in
 huji, kolikor nevarnishi ſo; tvoja nesrezha mu
 pojde toliko bolj k' ſerzu, kolikor vezhi je,
 ker ve, de tudi on ſhe ni, in ne bo popolna-
 ma varen pred njo, dokler ſe snajde na ne-
 varnim in nepokojnim morji prizhjozhiga shiv-
 ljenja; in bolj ko ſi reven, vezhi uſmiljenje
 bo imel ſ' teboj, vezhi bojo njegove shelje,
 vezhi tudi njegovo persadevanje ti pomagati,
 sazeliti rane tvoje dushe, in te iſtergati is
 krempljev peklenſkiga volka, obvarovati vezhne
 smerti. Glej, moj kristjan! to more misliti
 boshji nameſnik per posluſhanji tvojih nar-
 vezhih, nar gershih pregreh; torej bojo na-
 mesti de bi te, kakor mislith, sanizheval sa-
 volj njih, kregal, ſmerjal in revſkal nad te-

boj, she le toliko vezhi usmiljenje do tebe obudile v' njem, in toliko vezhi skerb sa twojo dusho, kolikor vezhi so.

Sraven tega more drugizh tudi misliti, zhigav namestnik de je. Jesuf Kristus, veliki pastir in sgled vseh svojih namestnikov, je bil prishel iskat, kar je bilo sgubljeniga, sdravit, kar je bilo bolniga, obesovat, zelit, kar je bilo ranjeniga; in ni nikoli savergel nobeniga sgrevaniga in ponishaniga serza, ampak je she le rekel, de bo v' nebesih vezhi veselje nad enim greshnikam, kteri se saref spokori, kakor nad devet in devedeset pravizhnimi, kteri pokore ne potrebujejo, in je bilo njegovo veselje s' greshniki se pezhati. Njegov namestnik, pa mislisch, bo hotel le s' dobrimi, nedolshnimi opraviti imeti, in bo sato tebe, ker si greshnik, greshniza, sanizheval, sovrashil, kolikor je mogozhe ojstro s' teboj ravnal, in ti twojo samopashnost, in rasujsanja ozhital, te sar voljo njih le kregal, smerjal, namesti te prijasno posvariti, s' ljubesnijo od njih odvernit, in k' poboljshanju, napeljevati? bo mogel, mislisch, posabiti, de si mu od Boga poslan, in bi mogel ojster odgovor dajati sate, zhe bosh morebiti pogubljen, ker si je premalo persadjal sa twoje svelizhanje, ali ti je bil s' svojo nespametno ojstroftjo, to je, s' svojim revskanjem, kreganjem, smerjanjem kriv twojiga pogubljenja? nasproti pa tudi, de bosh ravno ti, zhe ti k' poboljshanju, in tako k' svelizhanju pomaga, de si ravno vse to le boshja gnada storil, na dan prihoda Kristusoviga

k' sodbi, kakor je s. Pavel od Tesalonizhanov rekel, njegovo upanje, veselje, njegova zhašč, njegova krona? Ali ne bo to veselje sadosti obilno plazhilo njegoviga truda, ki ga bo morebiti imel s' teboj? in ali ne bo tako rezhi she naprej vshival tega veselja, zhe vidi, de kaj sda per tebi boshja beseda, ki gre skosi njegove usta v' tvoje serze? Kaj ne bo obzhutilo njegovo serze? Kaj ne bo obzhutilo njegovo serze, zhe more od tebe s' saupanjem sam per sebi rezhi:

Morebit', o naj mi bo dano!

Mi bosh vesel kdaj rekel sato:

Shegnan bodi! sej mi je snano,

Ti, ti! otel si dusho mojo.

Kaj bi pazh moglo vesel'shiga biti

Kakor od vezhne smerti reshitit!

Tako veselje, greshnik! greshniza! tako veselje ima boshji namestnik nad teboj, zhe le more upati, de se bosh spreobernil, in ti bo pomagano k' svelizhanju! in ti bi se she bal mu svojiga serza rasodeti, in pokasati ran svoje dushe, sato ker so morebiti ostudne, gerde, smerdljive, ktere vender, zhe jih sakrivašh, ne morejo biti in ne bojo nikoli sazeljene! Ko ga se tedej bojish, she enkrat prasham, pred kom se framujesh de ne moresh svojiga serza popolnama rasodeti?

Ali hozhesh morebiti she zlo sato nektere hudobije samolzhati, ker mislisch, de bi ne bil odvesan, in k' s. Obhajilu pushen, ko bi se jih odkrito serzhno spovedal. Zhe je to, oster-mi nad svojo neisrezhenou nepremisljenostjo,

in nesapopadljivo prdersnostjo! Glej tvoja vesi
ti sama sprizhuje, de nisi vreden s. Obhajila;
in ti she filish, in hozhesh prav po tantinsko
perstopiti k' boshji misi! Ali se ne bojish zlo
tako na ravnost file storiti boshjimu Šinu, in
se s' dobrim vedam, tako premislijeno pre-
greshiti nad njegovim mesam in njegovo ker-
vijo, skosi vrata tolike pregrehe iti k' vezherji
nebeshkiga kralja, in dva s. sakramenta isgol-
sati is boshjiga namestnika; jih tako ozhitno,
s' dobrim vedam in premislijeno po nevrednim
prejeti, samo sato na enkrat dva nar vezhih
boshjih ropov storiti, ker bi sfer drugi vidili,
de nisi bil per s. Obhajilu, ali bi se she zlo
savolj tega morebiti kdo kaj norza podelal is
tebe. O grosna, o strashna žudobija! kdo jo
bo mogel isrezhi!

Tako tedej, greshnik! greshniza! mora
biti tvoja spoved, te dve poglavitne lastnosti
mora imeti, de ti bo k' svelizhanju pomagala,
te s' Bogam, spravila, ti njegovó prijasnost,
in s' njo vred sgubljeno pravizo do nebeshkiga
kraljestva nasaj dobila. O, bodi tedej v' spoved-
nizi vselej odkritoserzhen, sposnaj pred Bogom
in njegovim namestnikam do zhistiga, karkoli
te teshi na twoji vesti, in nikar ne posabi, de
twoje pregrehe ne morejo skrite ostati, in zhe
jih sdaj enimu zhloveku ne moresh rasodeti,
de bojo na dan sodbe rasodete, tvojimu spo-
vedniku, ki se ga sdaj toliko framujesh, two-
jim starishem, tvojim bratam, sestram, pri-
jatljam, prijatlizam, snanzam, sofedam, ras-
odete zelimu svetu, in rasodete, de bosh zelo

vezhnost delal sa nje strashno neusmiljeno pokore, ker jih sdaj nozhes h rasodeti, de bi ti bile odpushene, pregledane, posabljene! Bodi pa sraven tudi ponishen, in sposnaj pred Bogom in njegovim namestnikam, de nisi vezh vreden fin boshji imenovan biti, ampak vreden jese, mashevanja boshjiga, vreden vezhniga prekletstva, vezhniga ognja. Nikar tedej netoshi, nikar ne govori od prevelike ojstrosti, naj se ti tudi v' resnizhno in stanovitno spravos' Bogam she tako soperne rezhi perporozhajo, she tako prijetne rezhi prepovedujejo, naj tudi namestnik boshji, kakor Bog sam, le tvojim delam vse, nizh pa tvojim besedam ne verjame, in ti sato odveso odklada, tako dolgo odklada, dokler s' poboljshanjem shivljenja ne pokashesi, de je tvoje serze spreobernjeno. Bodi veseli, hvali Boga is zeliga serza in naj ti bo dosti, de le she moresh odpushenja upati, in ga s' vso svestjo upati; pusti sa vse drugo Boga skerbeti in njegoviga namestnika, in ti sam imej le sato skerb, de se voljno in popolnama podvershesh vsimu, karkoli se ti na boshjim mestu perporozha. S' takim shivim sposnanjem svoje revshine in nevrednosti, poln framote in shalosti, de si bil Bogu nepokoren, se mu vstavljal, ga sanizheval, se obtoshi vseh svojih pregreb, in Bog, kteri rastertiga in ponishaniga serza nikoli ne sanizhuje, tudi tebe ne bo savergel. Amen.

XX. P r i d i g a.

Prejmite s. Duha, kterim bote grehe odpušili, tistim so odpušheni, in kterim jih bote sadershali, tistim so sadershani.

Jan. 20, 25.

Is teh besedi, ljubi poslušhavzi, bi vam mogel potim, ko ste slishali, kakoshna more spoved biti, danf she skasati, de je spoved k' pokori in v' odpušhenje grehov saref potrebna, in de je ni nobene sprave s' Bogam sa taziga greshnika, kteri se jih more, pa vender nozhe spovedati. Sakaj s' temi besedami je Jesus Kristus svoje namestnike postavil sodnike greshnikove, kteri morejo tedej vediti njegovo shivljenje, viditi njegovo serze, ker per Bogu vse le sgol na to pride, kakoshno je serze zhlovekovo; in ker ga drugazhi ni mogozhe viditi, ga viditi saj is njegovih del, posnati is njegoviga sadu, de bojo mogli soditi, ali je vreden boshjiga usmiljenja, ali je morebiti she boshje prekletstvo nad njim; ali je njegovo serze she dobro, res shaluje savolj grehov in jih sovrashi, ali jih morebiti she ljubi, in je sato she gnušoba v' zhishih in svetih ozheh boshjih, ali mu je tedej Bog she perpravljen odpuštiti in ga

vseti nasaj v' svojo poprejshnjo prijasnost, potrditi v' nebesih odveso, ki mu jo hozhe dati, ali ga morebiti she sovrashi, in se mu sato nobena odvesa ne sme dati, ne more dati, in bi bila prasna in le rop boshji; ko bi se mu dala. Vse to more spovednik vediti: vediti, kaj je greshnik storil hudiga; vediti ali je svoje grehe she sapustil; vediti, ali si kaj, in koliko si persadeva potolashiti boshjo pravizo, ji sadosti storiti sa svoje hudobije; de bo mogel greshniku, kakor je pred Bogom vreden ali nevreden, odveso dati, ali odloshiti, ali tudi odrezhi. In kako, od kod bo mogel vse to vediti, zhe se mu greshnik sam ne obtoshi, sam ne pove svojiga shivljenja? kako vidi, kako sposnati njegovo serze, zhe mu ga greshnik sam ne rasodene. Od vfiga tega, pravim, bi bila tukej perloshnost govoriti; pa ker govorim katolskim kristjanam, kteri to resnizo she tako verujejo, in sato tudi od zhaza do zhaza k' spovedi hodijo, zhe ravno marsikteri vse preporedko, in mislim, de ni nobeniga med vami, kteri bi bres spovedi odpuschenje upal, si upal perstopiti k' boshji misi, preden se je svojih grehov pred boshjem namestnikam obtoshil; bom raji govoril od nekaj drusiga, kar je vsakimu smed vas filno treba vediti, in vezkrat dobro premisliti, nikoli posabiti. In to je pervizh, sakaj je Jesus Kristuf spoved postavil, ali kaj je zil in konez spovedi, kaj more tedej posebno navadni greshnik iskati per spovedi, sakaj hoditi k' spovedi. Is tega se homo drugizh uzhili, kteri spovedniki so tedej dobri,

kakoshne si moremo voliti, in se jih, zhe jih imamo, svesto dershati.

I.

Jesuf Kristus nash Svelizhar se je bil she veliko nedeljo vezher, she tisti dan, ko je bil od smerti vstal, svojim uzbenzam perkasal; prišel je skosi saperte vrata v' hisho, v' kteri so bili sbrani, stopil v' sredo med nje in jim rekел: *Mir vam bodi. Kakor je Ozha mene poslal, tako tudi jest vas poshlem.* In kadar je to rekел, je vanje dihnil, in jim djal: *Prejmite s. Duha, kterim bote grehe odpustili tem so odpusheni: in kterim jih bote sadershali, tim so sadershani.* Tako jih je bil tedej popolnama, in v' vseh rezheh postavil namesti sebe, jim dal ravno tako oblast, kakor shno je bil on prejel od svojiga nebeshkiga ozheta, oblast grehe odpushati, uzhiti, oser s. mashe opravljati, sapovedi dajati, in tako da ljej, in sraven vsega tega jim dal tudi pravizo, mozh spet druge namesti sebe postaviti, in jim vso to oblast dati, kakor je bila njemu tudi ta mozh in praviza dana od njegoviga nebeshkiga Ozheta. Is tih besedi Jesusa Kristusa vidimo, de imajo slushabniki zerkve, boshji namestniki, ravno tako tudi oblast grehe perdershevati, kakor jih odpushati: le nekterim tedej jih smejo odpustiti, drugim jih morajo sadershati; in kar je dobro treba vediti: kakor imajo ne le oblast, temuzh tudi dolshnost jih nekterim odpustiti, kterim bote grehe odpustili, jim bojo odpusheni; ravno tako imajo ne le oblast, te-

muzh tudi ojstro dolshnost drugim jih sadershati; ktermin jih bote sadershati, jim bojo sadershani.

De pa slushabniki zerkve nimajo oblasti odpušhati ali sadershevati grehov po svoji glavi in tje v' en dan, kakor bi se jim poljubilo, ampak le po ukiah f. evangelja, ki nam jih je Jezus Kristus sapustil, in niso drusiga, kakor njegova in njegoviga Ozheta f. volja, te ga mislim, vam vender ne bo treba she skasovati. Spovedniki so le namestniki Jezusa Kristusa; namestnik pa sme le to storiti, kar je po volji njegoviga gospoda; zhe kaj stori, zhes voljo svojiga gospoda, kar storiti nima od njega nobene oblasti, to pred njegovim gospodam nizh ne velja, in si bo sato she njegovo jesou nakopal na glavo. Ravno tako bi tudi odvesa spovednikova pred Bogom nizh ne veljala, ko bi jo dal komu takimu, kteri je po nauku Jezusa Kristusa in njegove svete zerkve ni vreden; in spovednik bi se she pregreshil, ko bi to storil, ker bi bil nesvest v' tem, kar mu je srožheniga. Sakaj *však*, pravi f. Pavel, *naj nas ima le sa slushabnike Kristusove, le sa delivze skrivnost boshjih; od delivza pa se to hozhe, de naj bo svest svojemu gospodu v' deljenji tegə, kar mu je srožhil.*

Pa sakaj, moj kristjan, hozhe Bog, de naj slushabniki zerkve, v' njegovim imenu, in na njegovim mestu, grehie odpušhajo? sakaj jih on sam bres svojih namestnikov vezh ne odpušha, kakor jih je odpušhal v' stari savesi; všaj takim ne, kteri imajo perlošnost jih bosh-

jimu namestniku rasodeti, pa nozhejo? In sakaj she sraven tudi to hozhe, de se jih more greshnik pred boshjim namestnikam spovedati, se jih obtoshiti? sakaj mu ne morejo biti bres spovedi odpusheni, kakor postavim v' sakramantu s. kersta? Zhe Bog, ker je bres konza moder, nizh prasniga, nizh sastonj ne sapoveduje; in zhe spovedi ne sapoveduje ne savolj samiga sebe, ker tako vidi greshnikovo serze, in dobro ve, kdaj je, kdaj she ni spreobernjeno, poboljshano; ne tudi savolj spovednika, ker mu ravno ni treba vediti slabost svojega blishnjiga, in ima s' svojimi lastnimi dosti opraviti: more tedej postavljeni biti savolj greshnika samiga, tedej greshniku biti potrebita, sa greshnika biti dobra, svelizhanjska. Tvoje poboljshanje tedej, greshnik! greshniza! tvoje poboljshanje, in kadar si spreobernen, poboljshan, tvoja stanovitnost v' dobrim, to, in le to je namen in konez, is kteriga ti je Jesus Kristus spoved sapovedal; kar moresh, zhe imash le she eno samo iskro pameti, sam sposnati, zhe si vender ne upash rezhi, de ti jo je sastonj, bres vse potrebe sapovedal; le sato more vediti boshji namestnik rane tvoje dushe, de bi ti mogel pomagati, jih osdraviti, in te jih v' prihodno obvarovati.

Greshniki se teshko spreobernejo, kakor nam sprizhuje s. Duh sam; in le zhe more leopard spremeniti svojo rishasto kosho, ali pa samorez se umiti, rezhe Bog terdovratnimu Israelu, bote tudi vi mogli dobro storiti, potim ko ste se hudiga navadili. Spreoberjenje

navadniga greshnika tedej ni nizh tako lahkiga, kakor bi vtegnil kdo misliti; in zerkveni uzheniki, ss. ozhaki nam pravijo, de je bilo bošji vfigamogozhnosti losheji svet is nizh stvariti, kakor pa je greshnika k' pokori spreoberni? Sakaj per stvarjenji sveta se mu ni nobena rezh vstavljal: Bog je rekel, naj bo, in je bilo; per spreobernenji greshnika pa se mu greshnik sam vstavlja, ker ga spazhenje njegove natore vedno in s' veliko filo vlezhe k' njegovim navadnim pregreham, de se, zheravno sheli, vender nerad spokori. Kristjan! ali mi nisi ti sam prizha tega, kar rezhem? Kolikrat si se she hotel saref spreoberniti, svoje pregrehe sapustiti, svoje shivljenje poboljšati? Kako je tedej to, de se vender she nisi poboljšal? Sato, odgovorish, ker se nisi mogel premagati. Kako dolgo te she vabi boshja gnada, sdaj tako, sdaj tako k' pravi resnizhni pokori, in vender se she nisi spokoril? Sakaj ne? ker je twoje poshelenje boshjimu vabljenu nasproti.

Kakor teshka pa je pokora greshniku, raveno tako velika je nevarnost, de bi po sadobljenim odpushenji saj zhes vezh zhosa nasaj ne padel v' poprejshnje, navadne pregrehe, zher se f' posebno skerbijo ne varuje vfiga, karkoli tudi le od dalezh v' nje sapeljuje, in si ne persadeva svojiga nagnjenja v' bersdah dershati, krotiti in satirati, ga slabiti f' takimi zhednoslimi, ktere so mu nar bolj in na ravnost nasproti.

Ker tedej Bog sheli, in saref hozhe, de

bi nobeden ne bil pogubljen; sheli in saref hozhe, de bi se vsak, naj bo tudi vezhi in hudobnishi greshnik, kakor si ga le misliti moremo, poboljshal, spreobernil, in do smeriti stanovitno ostal v' dobrim; je dal greshniku svoje namestnike vodnike in visharje, in jim naloshil dolshnost ga odverniti od poti hudobije, ki ga najdejo na njej, tako rezhi sa roko peljati, na pot svelizhanja, ki jo je bil sgreshil, in kadar so ga na njo perpeljali, sa roko po nji tudi daljej peljati, mu per vsaki krivi poti povedati, de ni prava, de bo sashel, se spet sgubil, zhe se na njo poda, in ga tako odverniti od nje. De bi jim bilo pa to mogozhe, je tudi greshniku sapovedal jim pokasati rane svoje dushe, in popolnama rasodeti svoje serze, kakorshno je pred Bogam, de sposnajo bolesen njegove dushe, in vedo, kako bi mu bilo pomagati, kako ga odverniti od njegovih pregreh, in v' prihodno obvarovati, de se ki nasaj v' nje ne poverne, in njegovo poslednje ne bo she hujshi, kakor je bilo njegovo pervo.

Spoved tedej, moj kristjan! She ni pokora, je she le perpomozh k' pokori; she ni spreobernenje serza, je she le napeljevanje, opominjevanje, perpravljanje k' spreobernenju; she ni pot v' nebesa, je she le, de tako rezhem, tista roka, ktera te hozhe potegniti od poti pogubljenja, in te peljati na svelizhanjsko pot zhednosti, brumnosti: in le sato, zhe hozhemo prav soditi, in ne le svoji nespameli, ali boljshi rezhi, po sheljah svojiga spazheniga serza gororiti, le sato jo je

postavil Jесuš Kristus, in ne odpusti nobenimu
she tako poboljšhanimu greshniku njegovih gre-
hov, zhe se jih nozhe spovedati, de bi spo-
vedniki napeljevali greshnike k' pravi pokori,
jih uzhili, kaj naj storé, de jih Bog spet vsa-
me v' svojo poprejšnjo prijasnost; kako naj
se iskopljejo is svojih pregreb, kako naj poto-
lashijo boshjo pravizo, kako naj se sadershe,
kterih rezhi naj se varujejo, de vezh nasaj ne
padejo.

To, ljubi poslušhavzi! je namen in konez
spovedi, in le sato, she enkrat rezhem, je dal
nash svelizhar svojim namestnikam oblast, grehe
odpushati, de bi greshnikam pomagali k' pra-
vi resnizhni pokori, k' spreobrnjenju serza,
poboljšhanju shivljenja; de bi obesovali, zelili
njih rane, jih sdravili od njih bolesn; in po-
tim she le, ko je she spreobrnjeno, pobolj-
šano njih serze, jim odpushali njih grehe, s'
saupanjem, de jim bojo tudi od Boga v' ne-
besih odpusheni; ne pa de bi jih odvesovali,
kadar in kolikorkrat se jim poljubi greshiti, in
jim tako bili prava potuha v' njih hudobijah.
Spoved je le nekaj sunanjiga, tedej, kakor
vse druge sunanje rezhi, sama na sebi, to je,
zhe greshnika ne ponisha ne poboljsha, njego-
viga serza ne predela, k' boshji ljubesni ne
napeljuje, prasna in zlo nizh pred Bogom, kte-
ri hozhe le samo nashe serze od nas in sfer-
nizh drujiga ne. Sato spoved sama na sebi ni
nikoli bila, she sdaj ni, in nikoli ne bo sa-
dostí nam odpushenje grehov sadobiti, in ni
po tim takim tavshent odves, prejetih preden

je serze greshnika prenarejeno, preobernjeno, poboljshano, nizh drusiga kakor tavshent bo shjih ropov.

Premisli, greshnik! greshniza! in vsemi si k' serzu, kar je bilo rezheno, ko je bilo govorjenje od grevinge, in bosh sposnal, sposnala, kako resnizhno je, kar rezhem, in kako strashno in neusmiljeno se golash, v' svojo lastno in vezhno nesrezho golash, zhe se na svoje spovedi sanashash, si savolj njih nebesa obetash, preden te poboljshajo, is tvojih greshnih navad skopljejo, tvoje serze prenaredi, ljubesen do Boga in sovrashtvo greha, ali nejevoljo nad graham v' njem obude, in ga tako Bogu dopadljiviga store. Sposnaj tedej, o krištan! in prav posebno ti, navadni greshnik! navadna greshniza! sposnaj, kaj moresh iskati per spovedi, sakaj hoditi k' spovedi; de namrežh ne na ravnost po odveso, ampak prav sa prav sato, de bi ti boshji namestnik s' svojimi sveti, s' svojim opominjevanjem, svarjenjem, s' svojimi evangelskimi nauki pomagal, se s' Bogom spraviti, se njegove prijasnosti, njegove ljubesni, in tako odvese vredniga storiti; tedej po sdravila sa bolesen in rane svoje dushe. Kakor tedej bolnik ne gre k' sdravniku sato, de bi mu le svojo rano pokasal, in is njegovih ust slishal, de je she sdrav, njegova rana she sazeljena, ampak de bi mu pomagal k' sdravju; ravno tako moresh ti per boshjim namestniku v' spovednizi iskati sdravja svoje dushe, to je preobernjena, poboljshanja svojiga serza, ker drugazhi ne mo-

resh Bogu dopasti, in ti sato tvoji grehi ne morejo biti odpuszeni, tedej iskati tega, de bi mogel svoje grehe sapustiti, svoje shivljenje poboljšati, v' prihodno Bogu svest ostati, in vedel sa tisto neisrezheno nezhaſt, ki si mu jo storil, njegovi pravizi tudi kaj poverniti, poplazhati. To, kristjan! to, greshnik! greshniza! je tisti veliki, in tako svelizhanski urshah, de ti je tvoj Svelizhar spoved sapovedal; tega tedej moresh iskati per svojih spovedih, namrežh svojiga poboljšanja, in kadar si poboljšan, poboljšana, stanovitnosti v' dobrim; de pred ali potlej prave poti spet ne sapustish, in se v' svoje navadne ali kake druge nove pregrehe ne poverneſh. In zhe tega isheſh boſh pazh lahko sam sposnal, sama sposnala, kteri spovedniki so sa te dobri.

II.

Kakor ga ni nobeniga drusiga stanu, de bi vse njegove dolshnosti na tanko in popolna ma spolnili vſi tisti, ki v' njem shive; ravno tako se morebiti tudi v' duhovskim stanu kteri snajdejo, de ne store vſiga, kar jim njih stan naloshi, ali tako ne store, kakor bi storiti imeli; tedej morebiti snajdejo tudi kteri takši, de tistih dolshnost, ki jim jih spovedniza naloshi, tako ne spolnijo, kakor bi jih mogli spolniti, in po tim takim niso dobri spovedniki. Ker je greshniku, kar njegovo svelizhanje sadene, komej ſhe na kteri rezhi toliko leshezhe, kakor na tem, de ima dobriga spovednika, dobriga visharja; mu tudi ne sme biti, in zhe ima sa

svojo dušo kaj skerbi, tudi ne bo vše eno, ali je boshji namestnik tak ali tak proti njemu, tako ali drugazhi ravna s' njim v' spovednizi. To resnizo nam prav na ravnost sprizhuje tudi Rimski katekisem, tisti, ki je bil na povelje velikiga Tridenshkiga sbora od vezh uženih in brumnih shkofov spisan, in od perviga Kristusoviga namestnika na semlji, Rimskiga papeša, duhovnim pastirjem zeliga katolskiga keršanštva v' roke dan, in perporozhen, in pa sato v' roke dan in perporozhen, de bi vedili, kaj naj uzhé kristjane. In ko sazhne govoriti od sakramenta svete pokore, in hozhe povedati, kaj je od tega uzhiti, rezhe, de ne bojo duhovni pastirji v' skladanji in perporozhevanji tistih resniz, ki jih je kristjanam od pokore treba vediti, nikoli toliko storili, de bi se jim smelo dosti sdeti. Poslušhajte tedej, kaj govori in perporozha kristjane uzhiti od spovednikov ta tako imenitni in po zelim katolskim keršanštvu slovezhi katekisem.

Spovednik, pravijo te bukve, mora biti užhen in moder ali snajden, uméten, previden, ker je sodnik in sdravnik greshnikov: užhen, de bo vedel grebu na sled priti, in istanu in drugih okolishin zhloveka sposnati, ktere pregrehe so smertni, ktere majhni ali odpustljivi grehi; uméten, snajden, previden, de bo vedel take sdravila dajati, take dela, take rezhi perporozhevati, sapovedovati, nakladati, ktere bojo greshnika nar bolj gotovo osdravile, poboljšale, in ga tudi v' prihodno zoper greh poterdile, mu nar vezh možhi dale.

Is tega, govorí naprej, bojo verni lahko sposnali, de si mora vsak s posebno skerbijo persadevati, de si taziga spovednika isvoli, kteri je nedolshniga sadershanja, uzhen in modro previden; kteri pokashe, de dobro ve, kako teshka sa njegovo vest je njegova spovednifhka slushba, in kako veliko je na nji leshezhe; kakoshna shtrafinga ali pokora gre vsakimu grehu, in ktermin greshnikam smé, ktermin pa ne smé odvese dati. Silno veliko rezhe s temi besedami, ta tako imenitni, in slovezhi katekisem, spovednikam in greshnikam, ki spovednikov potrebujejo. Pa naj bo vse drugo na stran, in dershimo se dans le samo tega, kar od odvese rezhe, ktera, kakor nam to prav na ravnost pové, se le nekterim more, tedej sme, drugim kratkonikar ne more, tedej ne smé dati.

Kar je Jesus Kristus rekel od lashnjivih prerokov, ravno to tudi jest rezhem od spovednikov: *Is njih sadu jih bote sposnali;* pa is sadu, kteri more v' vashih serzih rasti, se nad vami viditi, ne toliko nad vashimi spovedniki. Po tvojim sadershanji tedej, moj kristjan! in prav posebno po tvojim sadershanji ti puštim, ti rezhem soditi tvojiga spovednika, ali je dober, vsaj sate dober ali ne; po tvojim lastnim sadershanji pravim, bolj kot po njegovi uzhenosti, ker ne moreš vediti, kolikoshne mu je ravno treba; bolj kot po njegovim gevorenjenji v' spovednizi, naj te tudi ve do sols omezhiti: sakaj nizh ti ne pomaga, naj ti tudi tvoj telefni sdravnik she tako lepo popisuje tvojo bolesen, she tako milo sdihuje nad tvojo

nevarnostjo, she tako prijetno govori od tvojiga veselja, kadar spet osdravish, zhe ti pa ali nobenih sdravil ne sapishe, ali le take, ki te ne bojo nikoli osdravile; tudi zlo bolj, kot po njegovi she toliki brumnosti, ga moresh, ga smesh soditi po svojih delih, po svojim sadershanji: morebiti je sase dober, pa sate ne; in ali ti je kaj pomagano, zhe je tvoj telesni sdravnik she tako sdrav, per nar boljski mozhi, zhe pa tebe ne osdravi? ali bi ne bil bolji, de bi le tebe sdravil, naj bi tudi on sam ne bil popolnama sdrav? Ravno tako nimash nizh od tega, zhe je tvoj spovednik she tako poboshen, zhe pa ti ostanesh v' nar vezhih hudobijah? Pa kaj, in kteri je tisti sad, ki ga moresh, greshnik! greshniza! iskati sam per sebi, in po njem soditi, ali je tvoj spovednik sate dober, ali morebiti ni dober?

Jesus Kristus, kakor je bilo she rezheno in skasano, je spoved sato postavil, de bi spovedniki s' poduzhenjem, svarjenjem, opominjevanjem greshnikam k' pokori pomagali, in jih potim, ko so se s' boshjo gnado spreobernili, odvesali in poverenja v' greh obvarovali. To, moj kristjan! je namen in konez spovedi, tedej ravno to dolshnost spovednikov; kdor tega ne storii, ali si storiti po svoji mozhi ne persadeva, ne spolni svoje dolshnosti, in tedej ni dober spovednik: ravno kakor telesni sdravnik gotovo ni dober sa tistiga bolnika, kterminu nizh ne pomaga in nozhe storiti, kar je v' njegovi mozhi, de bi mu pomagal k' sdravju; ampak pusti, de je bolesen od dne do dne ve-

zhi, in k' sadnjimu neosdravljiwa. Hozhesf te-dej, greshnik! greshniza! vediti, ali je ali morebiti ni dober sate tvoj spovednik, se prashaj in si odkritoserzhno odgovori te tri rezhi:

1) Ali si she sapustil svoje navadne pregrehe, in zhe jih she nisi sapustil, ali si saj po svoji mozhi persadevash jih popolnama sapustiti? ali storish kar le moresh, de bi se popolnama iskopal is blata svojih hudobij, in de bi te tudi v' prihodno vezh nobena rezh nasa j vanj ne potegnila. Zhe to storish; zhe te je tvoj spovednik s' boshjo gnado tako spreobernil, tako poboljshhal, je gotovo dober sate, in tvoja dusha v' dobrnih in varnih rokah; sakaj osdravil te je, in s' vso skerbijo te varuje nasa j v' bolesen; kaj vezhiga pa, ali tudi le sfer kaj drusiga, kakor stanovitniga sdravja svoje dushe ne moresh, tudi ne smesh, in bi bilo morebiti nevarno iskati per njem. Varuj se tedej ga sapustiti, dokler ti ga Bog pusti; ravno tako skerbno pa tudi varuj zhes njegov svet, zhes njegov nauk, zhes njegovo opominjanje kdaj kaj storiti. Zhe se pa she nisi poboljshhal, zhe she shivish v' svojih navadnih preghah, in le malo ali morebiti zlo nizhne storish, morebiti tudi she manj kot nizh storish, de bi si is njih pomagal; se v' nevarnost, namesti se je ogibati, she sam podajash; perloshnosti, namesti pred njo beshati, she sam ishesf, se prashaj in si odkritoserzhno odgovori:

2) Ali nisi morebiti le ti sam kriv, de se ne poboljshash, ker svojiga spovednika ne po-

slushash, njegove nauke sanizhuješh, sa nje-
 gove povelja, svarjenje, opominjevanje, pro-
 shnje nizh ne marash? Zhe spovednik storí sa
 twoje poboljšhanje, kar je v' njegovi mozhi;
 zhe skerbno in pridno obdeluje, prekopava,
 gnoji semljo tvojiga serza, in svesto perliva, de-
 bi se seme boshje besede, ki ga seje vanjo,
 moglo prijeti, oseleneti, rasti, zvesti in svoj
 sad roditi, hozhem rezhi, zhe te savolj twojih
 preghreh, kakor saflushish, ojstro svari, in ti
 pred ozhi stavi, kaj storish, zhes koga se
 vsdigujesh, soper koga puntash, kaj pa tudi sa-
 flushish, kadar greshish, in kaj te sato tudi
 gotovo zhaka v' vezhnosti; zhe te opominja,
 de pojdi sam v' se, in imej skerb sa svojo
 neumerjozho dusho; de nikar ne sanizhuj bo-
 shjiga usmiljenja, dokler te she k' pokori vabi,
 de ki ne samudish zhaha gnade boshje; zhe ti
 sprizhuje, de dokler svojih greshnih navad ne
 sapustish, svojiga serza, svojiga shivljenja ne
 poboljšhash, sate ni, in nikoli ne bo nobeni-
 ga odpuschenja grehov, in se ti potim takim ne
 more, tedej ne sme dati nobena odvesa, ker
 te Bog gotovo ne more imeti ne kakor svojiga
 dobriga otroka, ne kakor svojiga mu is serza
 udaniga priatla, ne tudi kakor svojo pokorno
 stvar, in tedej je, in more biti, in more
 ostati tvoj sovrashnik, dokler ne jenjash se so-
 per njega puntati, mu nepokoren biti, njego-
 vih sapoved sanizhevati in v' nemar pušhati;
 zhe ti te in druge take resnize neutrudeno in
 stanovitno osnanuje, in ti jih s' svojim sader-
 shanjem proti tebi terdi, tudi on sam po tih

resnizah s' teboj ravna, to je, te ima kakor
 greshnika, in tedej sanizhevavza in sovrashnika
 boshjiga, dokler v' grenih ostanesh; te ne
 shteje med pravizhne dokler vidi nad teboj de-
 la krivize in hudobije; te ne vsame, ne po-
 stavi nasaj v' shtevilo brumnih bogabojezhih
 kristjanov, dokler twoje shivljenje ni kershan-
 sko ampak ajdovsko, shivinsko, dokler sa Bo-
 ga in njegovo besedo nizh ne marash, in shi-
 vish kakor ajdje in neverniki, kteri niso nikoli
 nizh slifhali od njega; s' eno besedo, ti ne
 da odvese, dokler ne vidi nad teboj, de ti je
 saref shal, ker si Boga rasshalil, in imash sa-
 to tudi terdno resnizhno voljo ga nikoli vezh
 ne shaliti, tedej dokler nisi sa odveso; te ne
 perpusti k' boshji misi, dokler nisi v' gnadi,
 v' prijasnosti boshji, ali s' drugimi besedami,
 dokler nisi svet, ker so svete rezhi le sa svete,
 in se, kakor Jesus Kristus sam sprizhuje, ne
 smejo psam dajati, in dragi kamni svinjam
 ne metati; zhe je tak, in tako ravná s' teboj
 twoj spovednik, naj bi ti tudi she nizh ne bil
 pomagal k' poboljshanju, je vender le dober,
 in twoja dusha v' svestih in varnih rokah. Je
 dober, pervizh, ker stori kar le more, de
 bi te poboljshal, in ker te poboljshati ne mo-
 re, ti saj da vediti, de she nisi poboljshan,
 ampak po vseh svojih spovedih she smerej stari
 greshnik, in tedej twoja dusha savolj twoje ter-
 doratnosti in smerej daljiga sanizhevanja boshje
 gnade tudi smerej v' vezhi nevarnosti pogub-
 ljenja; in dokler to dobro vesh, in shivo spo-
 nash, je she smerej upanje, de pred ali pot-

lej vender pojdes h sam v' se , in se bosh pada l k' pravi , resnizhni pokori . Je dober drugizh , ker te saj ne pusti s . sakramentov po ne vrednim prejemati , in sraven tvojih drugih pregreh she boshjih ropov delati . Nikar ga tedej ne sapushaj savolj te njegove evangelske ojstrosti , ktera je njegova velika in ojstra dol shnost , temuzh prosi Boga de bi njegovim naukam , njegovimu opominjevanju odperl tudi tvojiga serza ushesa in te s' svojo gnado omezhil spolniti , karkoli ti rezhe . Morebiti se pertoshish in pravish , de je vender she enkrat zhaf odvese , de she dosti dolgo delash pokoro . Ali poslushaj , kako ti s . Krisostom odgovori na to : „Kako dolgo jo tedej delash ?“ te prasha , „morebiti eno leto , ali dve ali tri leta ? Pa jest ne ishem dolgosti zhasa , ampak pobolj shanja duha . To tedej skashi , de si v' resnizi sgrevan , de si spreobernjen , poboljshan : in vse je opravljeno , Zhe pa tega ni , ti dolgost zhasa ne more nizh pomagati . Sakaj nikoli ne prashamo , po tem , ali ni bila rana morebiti she vezhkrat obesana : ampak le , ali je obesa kaj pomagala . In zhe je bila tudi she le pred malo zhasa obesana , je pa obesa pomagala , naj se vezh ne obesuje : zhe pa ni nizh pomagala , naj se tudi she zhes deset let obesuje . To tedej , namrezh duhovni prid , ali spreobernjenje , poboljshanje greshnikovo , to more biti zhaf njegove odvese .“ Tako , moj kristjan ! she nisi sato , de si se svojih grehov , kakor pravish , she vezhkrat obtoshil , jih pa she nisi sapustil , odvese nizh bolj vreden , ampak

she le toliko bolj nevreden, kolikor dalj she shivish v' njih; kakor nam to sprizhuje zhereti Lateranski veliki zerkveni sbor, ki na ravnost rezhe, de dolgost zhosa greha ne smanjsa, ampak ga she le vezhiga stori; in de so pregrehe toliko vezhi hudobije, kolikor dalj je revna dusha v' njih sapletena. *)

3) Se prashaj, ti, ki po svojih spovedih she shivish in ostanesh v' svojih navadnih hudobijah, ali ni morebiti tudi tvoj spovednik nekako kriv, de se ne spreobernesh, ne poboljshash, ker vse premehko ravna s' teboj: molzhi od nevarnosti tvoje dushe, ktera bi te mogla prestrashiti in k' pokori siliti, bi te morebiti tudi persilila, zhe se pekla she bojish, in sa nebesa she kaj marash; te savolj takih rezhi ali premalo ali zlo nizh ne svari, ti jih pregleda, perpusti, kteri so ti kamien spodnikljeja in ozhitna perloshnost k' grehu, krive, de ga ali zlo ne sapustish, ali se v' kratkim spet vanj povernesh; sraven tega pa te she, zhe ravno morebiti is prishnize ojstro gorori, strashno gromi nad teboj savoljo tvojih pregreh, in she bolj savoljo tvoje terdovratnosti in nespokornosti, v' spovednizi na tvojo golo spoved sposna dobriga, ti daje odveso kakor drugim saref spokornim, poboljshanim greshnikam, te poshilja k' boshji misi, kakor druge poboshne, bogabojezhe kristjane, in tako stori, de se tudi ti sam mislisch dobriga, ali saj nozhesh nizh

*) Natalis Alex, in hist. eccl. sec. 13. & 14.
diss. 1.

vediti od nobene nevarnosti, in sato tudi na nobeno pravo in resnizhno pokoro vezh ne mislisch. In ob kratkim vse rezhi: zhe te tvoj spovednik ne poboljsha, te pusti shiveti v' tvojih greshnih navadah, v' smertnih hudobijah; pa vender odvesuje od tvojih pregreb, in poshilja k' f. Obhajilu, ni dober, in tvoja dušha v' slabih, nesvestih rokah, tedej v' nevarnosti. In poslushaj, v' kakoshni nevarnosti.

V' kakoshno hudobijo se pogresnesh, kako mozhno in strashno pregreshish, nad telefam in kervijo Jezusa Kristusa samiga, zhe te tvoj spovednik pusha po nevrednim perstopiti k' boshji misi, bosh slishal v' prihodni pridigi, v' kteri bo govorjenje od boshjih ropov. De so ti pa odvese, zhe jih dobivash, ko she v' svojih navadnih hudobijah shivish, svoje pregrehe she ljubish, jim she vezhne vojske ne napovesh, in si saj po svoji slabim mozhi ne persadevash jih premagati, sapustiti, de so ti, pravim, take nevredne odvese tudi potuha v' tvojih pregrebahn, ali krive, de jih ne sapustish, tedej sate nar vezhi nesrezha, nar neusmiljenishi usmiljenje, to, kristjan! mi bosh sam sposnal.

Kaj ne, de mislisch, zhe te boshji namestnik odveshe od tvojih grehov, de so ti tudi per Bogu odpuscheni? sfer ne vem, zhimu bi hodil po odveso; sakaj, de si odvese nevreden, dokler greb ljubish, sa Boga in njegove sapovedi ne marash, to ti she na misel ne pride, ali zhe bi ti morebiti tudi pershlo na misel, ravno sato ker si vender le dobil od-

veso, ne bosh hotel verjeti. Bodî tedej she tako gerd in ostuden greshnik, she tako polnar vezhih hudobij, bosh vender le, zhe odveso doseshes, s' vso svestjo upal, de si pred Bogam spet ravno tako dober, mu ravno tako dopadefsh, in imash po tim takim ravno tako in vso pravizo do nebes, kakor bi se ne bil nikoli Bogu sameril, mu ne bil nikoli nepokoren. Tvoje spovedi tedej in odvese, ki jih dobivash, mislish, te proti ozhishujejo od vseh tvojih hudobij, de nisi per vsem svojim, she tako pregreshnim shivljenji, vender noben greshnik. In zhe to menish, kako bi ti tudi le na misel prishlo pokoro delati, ker menish, de so she plazhani per Bogu vse tvoji dolgovi; se poboljshati, ker mislish de si ves dober, ves nedolshen; se umivati, ko ne najdefh nobeniga madesha nad seboj? Naj potim takim tudi she tako bobni nad teboj gromenje boshjiga shuganja, naj tudi vse krishim shvigajo okoli tebe bliski in strele srdite jese boshje; jest sim nedolshen, bosh rekel sam per sebi, sim se spovedal, dobil odveso, in bosh per nar vezhi nevarnosti vezhniga pogubljenja mirno in pokojno spal, in v' svojih preghah bres vse skerbi in vesel naprej shivel. Spomni se tukej nekoliko, kako s. Ziprijan veliki shkof, kakor si she slishal, *) govori od takih odves, koliko ti pomagajo, in kaj storé per tebi; kako jih imenuje prasen in golusen mir, obesila, ktere rane tvoje dushe le hladé

*) Pridiga II.

in pokrivajo, de jih ne vidish, ne zhutish, in sato mozhnih, ojstrih in sklezhih sdravil ne ishesh; ali do smertniga strupa pa, kteri globoko po tvojim oserzhji smerej naprej je in divja, ne pridejo; de ga tedej ne dajo ne miru, ampak she le popolnama vsamejo, in so ti sadershik tvojiga svelizhanja. In naj smem si s Ambroshem velikim shkofam she sraven rezhi, de so ti tudi zlo she vablenje, napeljevanje k' grehu. Kako to? Poslushaj, kako: Zhe mislisch, de Bog sa vse tvoje dolgove nizh drusiga nozhe od tebe, kakor golo spoved, prasne besede, lashnjive obljube, de se bosh poboljshal, in kake ozhenashe ali druge molitvize, ali sfer kakoshne majhine dobre dela: kaj bi se ti pazh moglo sdeti loshjiga, kakor tako plazhati Bogu svoje dolge, in njegovo prijastnost, in s' njo vred pravizo do nebes nasaj dobiti? In glej! lahkota odpuschenja, pravi ta veliki in sveti uzenik zerkve, je napeljevanje, vablenje k' grehu.

To tedej, ljubi poslughavez! to, greshnik! greshniza, so ti, to ti pomagajo nevredne odvese, ker ti mir obetajo takimu, sa kakorshniga ni nobeniga miru, in odpuschenje, ko ti je savolj tvojih hudobij, in she bolj savolj tvoje terdovratnosti in nespokornosti, savolj tolilikiga sanizhevanja dobrote boshje she vezhno pogubljenje perpravljeno! Tako pushajo, pravi s. Tomash is Vilenove, veliki shkof, tvoje dusho mertvo od spovednize in bres skerbi, ktera je toliko revnishi, kolikor bolj bres skerbi! Tako hladé njene rané, sadushé zherva tvoje

vesti, ti odvsamejo britkost greha, in te peljejo, kader mislisch de si nar bolj varen, nar bolj na ravnost v' pogubljenje.

Morebiti ti she ni dosti, zhe le od nekterih svetih uzenikov slishish, de tako ojstro govoré od takih nevrednih odves, in se ti sato she ne sdé ravno tako nevarne. Pa to, moj kristjan! ni nauk le eniga ali drusiga shkosa ali uzenika, ampak je nauk zele svete katolshke zerkve; poslushaj tedej, kako nam v' drugim Lateranskim vélkim sboru ona sama prav na glaf poterdi vše, kar je bilo do sdaj od njih rezheniga; in kako de ni ravno nizh nemogozhiga jih dohivati; poslushaj, kako govari od njih okoli tavshent shkosov in nar bolj uzenih duhovnov, ki so bili takrat v' Rimu sbrani, kteri pravijo: „Kar sveto zerkve nar bolj móti, nar vezh hudiga v' njej stori, je prasna, lashnjiva pokora: sato prosimo duhovne pastirje, de naj nikar ne terpé, de bi prasne, lashnjive pokore dushe kristjanov golsale in v' pekel vlazhile. Ozhitno pa je prasna lashnjiva pokora, kadar se vezh pregreh v' nemar pusti, in le savolj ene dela; ali kadar se tako savolj ene dela, de se od druge ne odstopi.“*) Nauk matero katolshke zerkve je tedej, de so prasne lashnjive pokore, ali, kar je vše eno, nevredne odvese nar vezhi nesrezha sa kristjane, in jih nar vezh pogubé, in de je vsaka taka pokora prasna in lashnjiva, ktera greshnika ne spreoberne, ne poboljsha.

*) Nat. Al. in h. eccl. sec. II. 12. diss. 6.

Zhe ti je tedej, moj greshni zhlovek! kaj mar sato, de bi per Bogu nasaj prishel v' po-prejshnjo prijasnost, sadobil odpushtenje grehov, odshel peklenškimu in vezhnemu ognju, ki ga je boshja praviza she pershgala sate, in se kdaj s' Bogam, kteriga si tolikokrat rasshalil, vezhno veselil v' nebesih, o, rasumej in vsemi si k' serzu, kar si slishal v' danashnjii pridigi; rasumej in vsemi si k' serzu, de je nash Svezizhar spoved sato postavil, de bi bila greshniku perpomozh k' pokori, in tedej ona sama she ni nobena pokora; sato postavil, de bi mu k' sposnanju, k' pravi resnizhni grevingi, k' poboljshanju in k' stanovitnosti v' dobrim pomagala, mu sdravila soper bolesni njegove dushe dajala, in tedej ona sama she ni grevinga, she ni poboljshanje, she ni sdravje dushe; de potim takim spoved sama greshnika she ne stori boshje prijasnosti ali odpushtenja grehov vrednega, in tedej tvoje odvese niso nobene odvese, ampak novi vosli, kteri te she huji savoslajo v' tvojih pregrehah; tvoja pokora nobena pokora, ampak norzhevanje f' spokoro, dokler svojih greshnih potov ne sapustish, od spreobrenjenja, poboljshanja, nizh slishati nozhesh, in de, zhe s' nepoboljshanim soper Boga puntarskim serzam k' f. Obhajilu perstopash, kruh shivljenja prevrazhash v' smertni strup svoje dushe, in ga v' svojo sodbo, v' svoje pogubljenje jesh. „Greh, pravi f. Ambrosh, se sbrishe le f' solsami, in ni ga ne angela, ne velikiga angela, de bi ga mogel drugazhi odpustiti; Bog sam odpusti le tistim, kteri po-

koro delajo.“ Ker ga tedej bres spreobrenjenja, bres poboljšanja ni in nikoli ne bo nobeniga odpusjenja grehov, o, ifhi spreobrenjenja poboljšanja per svojih spovedih, to je, sveta, nauka, kaj ti je storiti, kako shiveti, kterih rezhi se varovati, in kako bi ti bilo mogozhe se jih varovati; kako rasshaljeno pravizo boshjo potolashiti, se s' Bogam spraviti, in mu v' prihodno do konza svesto slushiti. Naj ti sato nikar ne bo dosti, saj zhe si navadni greshnik, ne dosti le poredko, morebiti zlo le enkrat v' letu, iti k' spovedi; sakaj to je ozhitno snamnje, de ne vesh kaj je pokora, in de zhes vse regelze s. evangelja, in zhes vso pamet, in v' nar vezhi nesrezho svoje revne dushe menish, de je s' samo golo spovedjo she vse opravljen. Verjemi tedej svoji materi katolski zerkvi, de te take nevredne odvese na ravnost v' pogubljenje vlezhejo; in huji in nevarneji ko je bolesen tvoje dushe, bolj pogosto pojdi k' svojimu duhovnemu sdravniku; in tesheji ko ti je storiti po njegovim nauku, vezhkrat pojdi mu potoshit svojo slabost, in pomozhi ifkat per njem; vender pa vselej s' resnizhnimi sheljami in s' terdnim sklepam, kar ti bo le mogozhe, na tanko spolniti njegove povelja. Sdravja svoje dushe, pravim, ifhi per svojih spovedih, in sato si tudi vselej svoli taziga spovednika, kteri si, kar le more, persadene sa tvoje spreobrenjenje, poboljšanje; kteri si persadeva te s' resnizami nashe s. vere prestrashiti in sbuditis' tvojiga nevarniga in smertniga spanja, te predramiti, in k' sposna-

nju twoje hudobije in twoje revshine perpeljati,
 obuditi v' tvojim serzu skerb sa twoje svelizha-
 nje, gnusenje, nejevoljo nad greham in hva-
 leshno ljubesen proti Bogu, de te she ni po-
 gubil, kar si she, de morebiti sam ne vesh
 kolikokrat, saflushil; kteri te sfer troshta, daje
 upanje, de ti bo Bog po svojim neskonzhnim
 usmiljenji odpustil vse twoje pregrehe, naj bi
 bile tudi she tako ostudne, in njih shtevilo ka-
 kor lás na glavi, ti pa ravno tako na ravnost
 tudi sprizhuje, de v' vši obilnosti boshjiga usmi-
 ljenja vender le ni sate nobeniga usmiljenja,
 nobeniga odpushenja, dokler se v' svojim serzu
 ne spreobernesh, in sa Bega in njegovo pri-
 jasnost vezh kakor sa zhaſt, premoshenje, pri-
 jasnost svetá in spolnjenje svojih greshnih shelja
 ne marash, tedej dokler svojih navadnih pre-
 greh ne sapustish, ali si saj kolikor moresh,
 jih sapustiti ne persadevash; in ti ravno sato
 ne daje s. sakramentov, ker ve, de bi jih le v'
 svoje pogubljenje prejemal, dokler is tvojiga sa-
 dershanja, is tvojih del ne sposna, de si vse dru-
 gi, de si svoje pregrehe sapustil, ali saj de si
 vse persadevash, storish vse, kar le moresh, de
 bi jih popolnama in sa vselej sapustil. Tako,
 moj kristjan! tako, greshni zhlovek! misli od
 spovedi in od spovednikov, tako jih imaj v' pravi
 sastopnosti svoje duhovne sdravnike; in zhe bosh
 tako ifkal per njih svojiga spreobernjenja, pobolj-
 shanja, savpaj s' vso svestjo, de se tudi bosh
 poboljſhal, in de ti bojo tvoji grehi, kadar ti
 jih bojo she spreobernjenimu in poboljſhanimu
 odpustili, tudi v' nebesih odpusheni. Amen.

XXI. P r i d i g a.

Kdor je moje meso, in pije mojo kri, ostane v' meni, in jest v' njem, Jan. 6, 57.

Zhlovek, kakor nam je she dobro snano, je le takrat in le toliko perpraven s' odpustikam zerkve tudi per Bogu sadobiti odpustik, kadar in kolikor ga to, kar mu je od zerkve v' sadobljenje odpustika sapovedano storiti, s' Bogom bolj sklene, to je, s' vezhi ljubesnijo do Boga in vezhi shalostjo savolj storjenih grehov, s' vezhim affram jih po vrednosti shtrafovati nad seboj, njegovo serze napolni. Ravno sato, pravijo s. ozha papesh, se v' sadobljenje odpustika svetiga leta, ali tudi drugih veznih odpustikov, med drugimi rezhmi tudi sapové s. Obhajilo, ker je ni nobene rezhi, de bi mogla zhlovecu bolj s' Bogom skleniti, kakor sakrament presvetiga reshnjiga Telefa, kakor nam Jesus Kristus sam to sprizhuje rekozh: *Kdor je moje meso, in pije mojo kri, ostane v' meni, in jest v' njem.* Tolika frezha tedej je sate, o zhlovek! vredno perstopiti k' boshji misi. Kakor se jed in pijazha spremeni v' meso in kri tega, kteri jo vshije, in mu shivljenje, sdravje hrani, mozh da; ravno tako se tudi boshji

Sin sklene ſ' teboj, ti ohrani shivljenje, sdravje tvoje dushe, in te storji mozhniga k' vſimu dobrimu, nepremagljiviga tvojim sovrashnikam, tako de ſmeh ſ' ſ. Pavlam na ravnost rezhi: *Ne jest, ampak Jefes Kristus shivi v' meni.* Pa, ljubesnivi! kakor velika frezha je ſ. Obhajilo sa tiste, ki vredno, ravno tako strashno ſe pregreshe tisti, ki nevredno perstopijo k' boshji misi. Sato nam klizhe ſ. Pavel: *Naj poskuſi zhlovek ſam ſebe, in potim naj je od tega kruha, piye od tega kelha, sakaj kdor po nevrednim je in piye, ſvojo ſodbo je in piye,* De bi vſak sposnal, kako potrebno je zhloveku, ſe po tim opominjevanji ſ. Pavla ſkuſiti, preden gre k' ſ. Obhajilu; sraven pa tudi kako neſpameten je tukej veſ prevelik strah, kako ſhkodljiva vſa nemarnost, in lenoba; bom govoril danš od tega angelſkiga kruha, in vam pervizh pred ozhi poſtavil, kako velika, strashna pregreha ſo boshji ropi, ali nevredne ſſ. Obhajila, — pervi del; drugizh kako strashno jih Bog ſhtrafuje, — drugi del; tretjizh de ſmo per vſim tim vender dolshni in nam je silno treba vezhkrat perstopiti k' boshji misi, — tretji del. Ljubi Svelizhar! odpri mojim poſluſhavzam uſhesa njih ferza, de sposnajo groſovitnost pregrehe boshjiga ropa, in jenjajo, ali zhe ſo ſe do ſdaj varovali, ſe tudi v' prihodno vſe svoje dni bojé, tebe tudi zlo na tronu tvoje milosti, v' nar ozhitnijim snamnji tvoje neisrezhene ljubesni do naſ v' obras sani-zhevati, in kruh shivljenja v' ſmerten ſtrup svoje dushe preobrazhati; ali pa ga morebiti v'

nemar pušhati in per toliki obilnosti tako možniga shivesha lakote konez jemati.

I.

Kakofhna hudobija je boshji rop ali nevredno s. Obhajilo, nam pove s. Pavel v' permiv listu do Korinzhianov, kjer pravi: *Kdor koli bo nevredno jedel ta kruh, ali pil Gospodov kelh, se bo pregreshil nad telesam in kervijo Gospodovo.* Kristjan! kristjana! poslufshaj, kaj storish, kolikorkrat koli po nevrednim prejmejh sakrament presvetiga reshnjiga Telesa! Nad telesam in nad kervijo Kristusovo se pregreshilish, kakor so se nekdaj Judje pregreshili. S. Pavel ti to pové, ne jest, in jest ne morem kaj sato, zhe ti morem po tih besedah s. Pavla rezhi, de si ravno tako hudoben, in storish ravno to, kar sdajavski Judesh, kteri je bil nedolshno kri prodal; kar terdovratni in neusmiljeni Judje, kteri so bili boshjiga Sina ajdam sdali, in tako neusmiljeno umorili.

Morebiti se prestrashish, ko to slishish. Bog hotel, de bi se tudi res prestrashil, in prestrashen sdershal boshje mise, odlozhil da lezh od nje, zhe se she po nobeni zeni nozhefh poboljshati. Svojih pregrah sapustiti! Tako pa tje v' en dan perstopish, in nizh ne premislish, kako v' shivo shalish svojiga preljubiga Svelizharja. Tudi tebe prasha is svojiga altarja, kakor nekdaj sdajavskiga Judesha v' vertu: Prijatel, pokaj si prisbel? kaj mislifh; kaj hozhefh storiti? Pa ne poslufshash, ne satopish je njegove prijasne in mile besede, am-

pak s' neisrežhen, nesapopadljivo predersnoštjo
 se perblishash k' s. altarju, sedesh s' drugimi
 užhenzi, brumnimi kristjani k' njegovi misi,
 ga kushnesh s' svojimi sdajavskimi shnabli, po
 tim ko si she pred rekel njegovim sovrashnikam,
 ne kakor nekdaj Judesh: kteriga bom kushnil,
 ampak kteriga bom vshil; zhegar meso bom
 jedel, in njegovo kri pil, tisti je. Kadar bo
 te njegovo kri vidili na mojih shnablih, in
 njegovo telo na mojim jesiku, popadite in
 peljite ga varno, on je. Tako ga sdash nje-
 govim sovrashnikam, kteri ga v' tvojim serzu
 she hujshi, kakor nekdaj Judje na krishi sani-
 zhujejo. Glej! se dela norza is njega satan,
 ki sedi na tronu tvojiga serza, ti si mislil, de
 si me sareš premagal na lesu krisha; pa zhi-
 gava je sdaj ta dusha, ki si svojo kri prelil sa
 njo? Ne vezh tvoja ampak moja, sakaj tebe
 sanizhuje, mene pa ljubi; pred teboj beshi,
 mene pa ifhe; tebe je s' trona svojiga serza
 vergla, in mene nanj posadila. Tako se pre-
 greshish, v' boshjiga Sina pregreshish, ti ro-
 par Telefa Kristusoviga; tako framotish svoji-
 ga svelizharja, tako nezhaft mu delash, kadar
 zhisto nedolshno jagnje, jagnje bres vfiga ma-
 desha, vsamesh na svoj jesik, ki je od nespod-
 obnih, preklinjevavskih, lashnjivih, oprav-
 ljivih besedi she vef umasan, ki she smertni
 strup sovrashtra kaplja od njega, ga vsamesh
 v' svoje serze, ki she duh tema prebiva, ne-
 zhisti ogenj gori v' njem, ki she stopa is nje-
 ga velik smrad hudobij, ostudnost in gnusob,
 ki jih dopernashash.

Premisli she sraven tega svojo gerdo in grosno nehvalešnost, in bosh she bolj sposnal svojo silno pregreho, ker se pregresih nad telesam in kervijo svojiga nar vezhiga dobrotnika. *Veliko dobrih del sim storil med vami,* je rekel nekdaj Jesus Kristus Judam, ki so ga hotli s' kamnjem pobiti, *savoljo kteriga me hozhete kamnjati?* Ali ker sim slepim pogled dajal, toliko hromim njih ude osdravil in uteril, toliko gluhim njih ushesa odperl, toliko mutastim vesi njih jesika rasvesal; ker sim bolnike osdravljeval, mertve k' shivljenju obudoval? Zhe so to pregrehe, ni nobeden tako smerti vreden, kakor jest. Ali kakoshna pregreha je to, de sim vas ljubil, de sim vas tako rezhi obsipal s' dobrotami, vam jih skasal bres shtevila? Ravno te besede rezhe she s' vezhi pravizo vsim tistim, ki mu nezhaft delajo v' sakramantu s. reshnjiga Telesa, kteri je vender nar vezhi snamnje njegove neskonzhne ljbensni do njih. Ali pazh morete shteti dobrote, ki ste jih she prejeli od mene? savoljo ktere is njih me tedej hozhete moriti, me tako v' shivo shaliti, mi tako nezhaft storiti? Glejte kako milo se pertoshi po Davidu nad Judeshem in tedej nad vsemi, kteri se mu s' sdajavskimi shnabli blishajo: *Ko bi me moj sovrashnik klel,* me tako sanizheval, mi toliko nezhaft delal; *ko bi malikovavzi,* ajdje, neverniki, kteri niso nikoli nizh slishali od mene, tako gerdo in sanizhljivo s' menoj ravnali, bi preterpel, prenesel; ali to storite vi, ki ste v' moji zerkvi rojeni, otrozi kraljestva, érbi mo-

jiga nebeshkiga ozheta, moji bratje, moje sestre, udje mojiga telesa; vi, ki sim vam sraven toliko drusih gnad, ki ste jih bres shtevila prejeli od mene, is filne in mozhne ljubesni do vas, sam sebe dal v' shivesh, svoje meso v' jed, svojo kri v' pijazho, vi ste tisti nehvaleshni, ki mi ne vedo mojih dobrot s' nizh drugim poverniti, kakor s' sanizhevanjem in toliko nezlastijo, s' sdajavskim kushevanjem nesvestiga Judesha. Ljubi otrozhizhi! vi tedej, tudi vi se tako vsdigujete soper mene. O! vi rânite, prebodete serze svojiga prijatla, svojiga brata, svojiga ozheta!

Zhiga serze bi vender moglo biti tako kamnato, de bi per teh besedah svojiga nar vezhiga dobrotnika, svojiga Svelizharja ne bilo omezeno, in bi ne sklenilo odstopiti, jenjati od tolike file, in krivize, ki mu jo dela s' svojimi bogoropskimi obhajili? Kristjan! kristjana! ko bi bili Judje sposnali boshjiga Sina, pravi s. Pavel, bi ga ne bili nikoli krishali, mu nikoli take nezlasti delali; ti pa ga dobro posnash, vesh kdo de je, Sin shiviga Boga, tvoj odreshenik, pa tudi tvoj prihodni sodnik, kteri ti takiga sanizhevanja, take nezlasti gotovo ne bo pregledal; in ti se vender s' mirnim in pokojnim serzam nadnj vsdigujesh, in se pregeshish nad njegovim mesam, nad njegovo kervijo! Ali te ne opomni vsiga tega slushabnik zerkve tudi she takrat, ko she ravno imash prejeti boshjiga Sinu, kjer dershi v' rokah, in ti kashe podobo kruha, s' ktero je sagneno Telo boshjiga Sina, in ti s' besedami s.

Janesa v' pushavi rezhe: *Pole, jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemlje!* Glej! tukej klezhish prizho njega, pred njegovimi ozhami, tvoje serze mu je odkrito, odgernjene in dobro snane vse njegove kota: zhe je tedej oma-deshvano, zhe she kak greh v' njem prebiva, o, odstopi, nikar se ne perblishuj k' njegovi tako strashni misi! Boj se! sakaj hudobija, ki jo hozhesh dopernesti nad njegovim mesam, nad njegovo kervijo, bi se storila nad tvojim prihodnim, pravizhnim, in ravno sato ojstrim in strashnim sodnikam, kteri ti bo vedel po tvojih delih poverniti, in te po vsi ojstrošti svoje pravize shtrafati. Ali vse to ti ne gre nizh k' serzu, ali morebiti te tudi prestrashi nekoliko; pa kakor je Pilatusha strah sgubiti zesarjevo prijasnost premotil, ga zhe ravno nedolshniga k' smerti obsoditi; ravno tako ga tudi ti, de si ravno sposnash, in moresh sposnati svojo nevrednost, is strahu kaj bojo ljudje rekli, zhe ne gresh posebno ob tim ali unim zhasu k' f. Obhajilu, obsodish, de more umreti in poloshen biti v' grob tvojiga oma-deshvaniga in smerdljiviga serza. O. hudobija! o strashna pregreha! sato pa tudi velike in strashne shtrafinge f' kterimi se Bog mashuje nad bogoropskim greshnikam!

II.

Kakor je bila velika in nesapopadljiva hudo-bija slepiga in terdovratniga Judovskiga ljudsiva, de so umorili boshjiga Sina, - in pred Pilatushem vpili: *Njegova kri naj pride na*

nas in na nashe otroke ; ravno tako je bilo
 tudi strashno mashevanje boshje nad njimi : Je-
 rusalem je rasdjana, de kamen na kamnu ne
 ostane ; tavshent in tavshent jih umerje lakote,
 ktera je tolika , de tudi roke usmiljenih shen
 svoje otroke kuhajo , in kuge , ktera neusmi-
 ljeno divja po mestu ; tavshent in tavshent jih
 umerje pod mezhem ; tavshent in tavshent jih
 je od sovrashnika vjetih , in ali krishanih , ali
 rasprodanih po zelim svetu , in ko je preteklo
 skorej she osemnajst sto let , se she sdaj vidijo
 nad njimi snamnja jese boshje . Tako teshka
 je bila nad njimi , in je she sdaj nedolshna
 kri Jesusa Kristusa , ki so jo prelili in nase in
 na svoje otroke klizali . Kristjan ! kristjana ! zhe
 je res , kakor moresh sposnati , de se tudi ti
 ravno tako pregreshish s' nevrednim s. Obhaji-
 lam nad njegovim telesam , njegovo kervijo ;
 ali se na bosh tudi ti bal vse ojstrosti boshje
 pravize ? bal , de bi te she tukej ne obiskal
 ali s' nevarnimi bolesnimi , ali drugimi nar ve-
 zhimi nesrezhami in nadlogami , ali morebiti
 zlo s' naglo , neprevideno smertjo ? De si vsga
 tega vreden , ti sprizhuje velikost te pregrehe ;
 in de so bili v' pervih zhafih kershanstva boshji
 ropi saref vezhkrat tako shtrafanji , nam spriz-
 huje s. Pavel sam , ki Korinzhianam tako pi-
 she : *Sato* , namrezh savoljo nevrednih s. Ob-
 hajil , *sato je med vami veliko slabih in bol-*
nih , *in jih veliko spi* , jih je veliko umerlo .
 Koliko nesrezh in nadlog bi mogli morebiti tu-
 di mi perpisati le boshjem ropam , ko bi hotli
 prav iskati njih perviga svirka ! Ali ker take

zhasne štrafinge niso vezh ravno tako ozhitne; ker ne pridejo vezh bliski in strele is Gospodoviga s. altarja, in ne konzhajo ozhitno takih sanizhevavzov in safmehvavzov tega, kar je nar svetejšiga, njegoviga telesa, njegove kervi, takih bogoropskih greshnikov, kakor so bili prishli nekdaj in konzhali Nadaba in Abiuta, Arona, velikiga masnika, finova she sato, ker sta s' nesvetim ognjem v' Nar svetejši Gospodoviga shotora stopila, in mu hotla kadilo ofrovali; ker zhasne štrafinge, pravim, niso vezh tako ozhitne, tudi jest dans molzhim od njih, in govorim le od duhovnih štrafing, štrafing na duši, med kterimi, ali boljši rezhi, kterih vseh sapopadljk sta, oterpnjeno serze, sguša upanja, in tedej vezhno pogubljenje.

Kdor se ne boji sanizhevati boshjiga Sina samiga, in njegove drage kervi s' nogami teptati, se bo gotovo she manj bal sanizhevati, prelomiti njegovih sapoved, mendrati s' nogami njegove volje; njegovo serze bo tedej vselej perpravljen le' vsimu hudimu, in po tim takim oterpnilo k' vsimu dobrimu. Nobena pregreha mu ne bo prevelika, nobena nesramnost prenesramna; sakaj le vse prekmalo bo glas vesti prevpit, nje zhrev sadushen, in poderti vse jesovi pregreh: vse prekmalo ga ne bo v' njegovim serzu vezh nobeniga strahu boshjiga, in s' peklam mu shugati mu bo toliko, kakor ga hvaliti v' njegovih preghrah; nebesa obetati, kakor ga sa norza imeti; ali de s' besedami s. pisma govorim: *Kita njegoviga satilnika bo shelesna, in se ne bo ukrenila, nje*

govo zhelo bronasto in kúrbino zhelo, in se ne bo hotlo framovati. Glej, o bogoropski greshnik! greshniza! kako dalezh so te, ali te she hojo perpravili boshji ropi, in kako pazh malo upanja ti potim she ostane kdaj sadobiti odpuschenje grehov. In tudi to malo upanja hosh s' zhafam in posebno na smertni postelji popolnama sgubil.

Prevelika je moja hudobija, klizhe bratomor Kajn pred svojim Bogom, de bi mi mogla biti odpushena! In kaj, ljubesnivi! je bila njegova hudobija? Svojiga brata je umoril, omadeshval svoje roke s' nedolshno kervijo pravizhniga Abelna. Zhe je pa she prelivanje zhloveshke krivi v' Kajnovih ozheh tako velika, le pogubljenja in nobeniga odpuschenja vredna pregreha, kaj se tedej nimajo batitisti, kteri se omadeshvajo s' drago kervijo Jezusa Kristusa boshjiga Sina, ker jo potim, ko je bila sanje prelita, sanizhujejo, ji nar vezhi nezhaft delajo? Glejte tam sdajavskiga Judesha, kaj storii, ko sposna in premisli, de je nedolshno kri prodal? Prizho hriba Kalvarije, ki je imelo skorej ofrano biti na njem jagnje bres madesha, de bi bila potolashena boshja praviza; skorej pred ozhmi svojiga Svelizharja, ki ga je pred malo zhasa she imenoval svojiga prijatla; dan odreshenja zeliga sveta, sgubi vse upanje odreshenja, gre, se obesi, se konzha in pogubi. Greshnik! greshniza! ki si se, de ne vesh kolikokrat pregreshil ravno nad tisto kervijo boshjiga Sina, kakor Judesh, boj! boj se! de se tudi tebi na smertni postelji ravno tak a ne

sgodi, kadar bosh sposnal velikost te pregrehe! Tvoje nevredne s. Obhajila, ktere dobro sapi suje boshja praviza, zhe so ravno s' temo sagernjene pred tvojimi ozhmi, de jih ne vidish, ker jih viditi nozhesh, bojo takrat prishle is svojih temnih kotov pred tvoje ozhi; in zhe se je semlja trefla, zhe so skale pokale, in zhe solnze in mesez nista dala svoje svitlobe od shalosti savolj sanizhljive in neuilmiljene smerti svojiga stvarnika; kaj bosh she le ti mislil, kaj obzhutil v' svojim serzu per njih pogledu, ker si ravno tako nezhaſt delal s' njimi svojimu Svelizharju, ga ravno tako sanizheval in njegovo smert nekako ponavljal! Bog me varuj te saſtonj strashiti! Bog me pa tudi varuj ti resnizo, naj bo tudi strashna, samolzhati ali perkrivati; sgodilo, sgodilo se ti bo takrat, kar se je she tolikim sgodilo: v' boshjih ropih shivish, in bres upanja bosh umerl! In kakoshna bo tvoja sodba? Treba ni dolgo prashati kakoshna bo, sakaj sam jo ponelesh f' seboj, ker jo sam v' se jesh in pijesh, kolikorkrat nevredno jesh od kruha Gospodoviga Teleſa, in pijesh is kelha njegove krivi. Drugim greshnikam bojo odperte tiste grosne bukve, v' kterih bojo popisane vse njih hudobne dela; tvoja sodba pa bo kri Jezusa Kristusa, in treba ne bo ne toshnika, ne prizhe. Per pogledu svoje lastne in tako sanizhevane kervi se bo naenkrat vnela vsa jesa tvojiga takrat tako strashniga Svelizharja, pekel odperl na njegovo povelje, in ti, kakor bi s' ozhmi trenil, lehal v' sredi njegoviga ognja. Tako nesrezho todej

si perpravljaš, o zhlovek! zhe po nevrednim
perstopash k' boshji misi! In vender ti je treba
vezhkrat k' nji perstopiti, ker drugazhi shiveti
ne moreš.

III.

Moja misel ni, ljubi poslušhavzi! vas s'
tim, kar ste od boshjih ropov strashniga sli-
shali, od s. Obhajila odvrazhevati, in namesti
de bi vas opominjal skerbno in s' veseljem po-
birati nebeshko mano, ktera vsaki dan pada
na nashih altarjih, otrokam kruh jemati; ka-
kor Elija nebesa sapreti, in per tolikim boga-
stvu boshjiga usmiljenja lakoto v' desheli napra-
viti. Tudi tega ne rezhem, de bi mogli biti
kakor angeli zhisti od vseh, tudi she tako maj-
hinh slabost; delati pokoro v' prahu in pepelu;
goreti ravno kakor serafi od ognja boshje lju-
besni: vse to hi bilo sicer dobro, in bi se tudi
spodobilo, kadar se hozhemo perblishati k' bo-
shji misi, in jesti od angel'skiga kruha; pa ni
ravno tako potrebno, de bi se sicer ne smeli
perblishati. Res je, de moremo biti sveti, sa-
kaj svete rezhi so le sa svete ljudi; pa po
naku Tridenshkiga shora je k' s. Obhajilu po-
trebna svetost, to je, de smo bres smertniga greha,
de imamo posvezhujozho gnado boshjo, ktera
je tisto svatovsko oblazhilo, ki se v' njem vse-
lej sme priti k' vezherji jagnjetovi. Ne sme se
sicer metati angel'ski kruh psam; pa ne smejo
se tudi odrezhi pravim, pokornim otrokam
drobtine, ki od boshje mise padajo. Na to
tedej pride; in le od tega govorim dans, de

moremo biti bres smertniga greha, in zhe smo gnado boshjo sapravili, de svojo dusko ozhitimo, operemo omadeshvano oblazhilo kerstne nedolshnosti v' kervi jagnjeta; s' eno besedo, de se v' resnizi spokorimo.

She namen, is kteriga je Jesus Kristus postavil sakrament s. reshnjiga Telefa, ti more, moj kristjan! vseti ves prevelik strah perstopiti k' boshji misi, zhe tudi nisi popolnama zhist, she ne angel, ampak slabostim podvershen zhlo-vek; sakaj v' to ga je postavil, de bi ti bilo njegovo telo sdravilo v' twojih bolesnih, mozh v' twojih slabostih, oroshje, bramba soper twoje sovrashnike. Nizh tedej ne de, zhe si tudi bolan, slab, nadleshevan od sovrashnikov, in v' vednih skushnjavah; vse to ti she ne vsame pravize do mise boshje, ampak ti jo potim takim she le da: le hudoben nikar ne bodi, le greha nikar ne ljubi, tudi majhniga ne, nikar ga ne dopernashaj prostovoljno, in premishljeno, ampak varuj se ga, beshi pred njim, kolikor nar vezh moresh; in zhe is slabosti padesh, tudi vezhkrat padesh, Bog posna twojo slabost, ve, pravi David, kako slabe stvari smo, de smo prah, in kakor se ozha usmili svojiga otroka, kadar ga sa odpuschenje profi, ravno tako, in she raji se bo Bog tebe usmilil, in ti odpustil, zhe le vidi, de je twoje serze dobro; le hudoben nikar ne bodi, pravim, in s' saupanjem smesh vshivati angelski kruh, ne-befhko mano, jesti meso Jesusa Kristusa, piti njegovo kri, de ti ohrani, redi twojo dusko v' vezhno shivljenje. *Vsi kteri ste shejni, pri-*

*dite k' vodam, tako je klizal nekdaj Isaia k'
poslushanju naukov prihodniga Svelizharja, in
kteri nimate denarjev, hitite, kupite in jezte;
pridite in kupite bres denarjev, in bres vse
menje vina in mleka, in vashaa dusha se bo
obredila in shivela. In sakaj bi ravno tih be-
sedi tudi jest vam ne rekel od jedi in pijazhe,
ki nam jo je perpravila neskonzhna ljubesen
nashiga odreshenika ? Pridite tedej vse, kte-
ri ste shejni, to je, potrebujete sdravja, troshta,
pomozhi, pridite k' boshji misi, kjer tezhe
reshna kri Jezusa Kristusa, in se je meso ne-
dolshniga jagnjeta, jagnjeta bres madesha,
ktero je bilo sakdano sa nashe grehe od sazhet-
ka sveta; kupite bres denarjev tako dragiga
kruha in vina, to je, zhe ste tudi slabii in
revni, in nimate nizh posebniga, nobenih ve-
likih dobrih del, nobenih posebnih zhednosti,
nobene vse gorezhe ljubesni do Boga, nizh
drusiga, kakor le spreobernjeno in ponishano
ferze, dobro voljo pernesti svojimu Svelizharju
sa njegovo neskonzhno ljubesen; nizh manj
vender le hitite in jezte, in obredila se bo va-
sha dusha, in pa shivela vekomej. Hozhesf,
prestrasheni in bojezhi kristjan ! de naj ti to,
kar sim tukej v' trosh tvojiga shalostniga ferza
rekel, nekoliko bolj skashem, poslushaj :*

*Ko je bil nash Svelizhar s' petemi jezhme-
novimi kruhi in dvema ribama na gori nasitel
okoli pet tavshent mosh, in vidil, de hozhejo
priti, in ga po fili kralja postaviti, se jim od-
tegne spred njih ozhi, in gre, ko se vezher
stori, v' Kafarnaum. Pa tudi mnoshiza pride*

prihodni dan sa njim. In Jesus jum rezhe:
Res je, de me išhete, pa ne sato ker ste zhu-deshe vidili, temuzh, ker ste kruh jedli in bili nasiteni. Pa kaj si toliko persadevate sa jed, ktera mine? trudite se raji sa jed, ktera ostane v' vezhno shivljenje, ktero vam bom jest dal, zhe verujete, de sim vam od Boga poslan. Kakoshno zhudo storish, ga prashajo, de bi v' te verovali? Nashi ozhetje so mano jedli v' pushavi; Mojses, od Boga poslani prerok, jum je dal jesti nebeskiga kruha. Jesus jum odgovori: *Mojses vam ni ne dal kruha is nebes, sakaj vashi ozhetje so mogli umreti, zhe ravno so mano jedli v' pushavi; ampak moj ozha vam da pravi kruh is nebes, kteri svetu shivljenje daje, in ta kruh shivljenja sim jest.* Jest sim shivi kruh, kteri sim od nebes doli prishel, moje meso je sares jed, in moja kri sares pijazha, in kdor bo moje meso jedel, in pil mojo kri, ne umerje, ampak bo shivel vekomej.

Is teh besedi, ljubesnivi! lahko sposnamo, sakaj je Jesus Kristus postavil ta s. salkament, in hozhe per naš ostači, po svoji boshji in zhloveshki natori, ostači notri do konza sveta. Is gol ljubesni do tebe, moj kristjan! storí to, de bi s' svojim mesam redil, s' svojo kervjo napajal twojo dusho, in te ohranil v' vezhno srežho, vezhno shivljenje; sakaj njegovo meso je sares jed, in resnizhna pijazha njegova kri, in kdor bo ta kruh jedel, sajemal, pil is tega studenza shivljenja, ne umerje ampak bo shivel vekomej.

Dolga, nevarna in truda polna je nashā pot sa nashim Svelizharjem v' njegovo kraljestvo, in velike, vedne, stanovitne mozhi nam je treba, tedej mozhniga shivesha, mozhne jedi, de se moremo braniti svojim sovrashnikam, in od truda ne omagamo. Jesus Kristus je vse to dobro vedil, in sato pazh rekel sam per sebi tudi od naf, kakor nekdaj svojim uzhenzam od mnoshize, ktera je is shelja posluzhati nje-gove nauke tudi potrebni shivesh posabljivši tri dni sa njim hodila: *V' serze se mi smili mnoshiza, ker so she tri dni per meni, in nimajo kaj jesti, in zhe jih tako od sebe pustim, bojo na poti opeshali, sakaj nekteri so od dalezh prishli:* V' serze se mi smili moja zheda, tako je mogel misliti per sadnji vezherji, sadnjo nozh pred svojim terpljenjem, moje ljube in drage ovzhize, ki bom jutri svojo kri prelil, svoje shivljenje dal sa nje, sakaj ne usmiljeni in derezhi volkovi bojo prishli med nje, in jim ne bojo sanesli; teshka jim bo pot svelizhanja, ker je s' ternjem prerashena, vsa kamnitna, polna skalovja, in zhe jih tako pustim, bres jedi, bres mozhniga kruha, bojo opeshali na poti, sakaj dalezh imajo she iti. Sato vsame kruh, ga poshegna; ravno tako tudi kelh po vezherji, in da svojim uzhenzam rekozh: Jejte, pite od tega vsi, sakaj to je moje telo, moja kri. In tako postavi sakrament reshnjiga Telesa, se nam da v' shivesh, v' jed svoje meso, kri svojo v' pijazho.

Sato tedej, ljubesnivi! hozhe Jesus Kristus v' podobah kruha in vina biti, ostati per naf

do konza, de bi nam ohranil shivljenje nashe dushe, nam na poti svelizhanja dajal potrebno mozh; de bi nam bilo njegovo s. reshnje Telo sdravilo, v' nashih bolesnih, mozh v' nashih slabostih, oroshje in nepremagljiva bramba so-per sovrashnike nashe dushe, in tako saštava, ara vezhniga shivljenja. O pridite, vam morem tukej, poln hvaleshnosti sa toliko dobroto boshjiga Sina do nas, klizati s' Davidovimi besedami, pridite in poslušhajte, povedati vam hozhem, kaj je naš Svelizhar storil moji in vašhi dushi! Ni mu bilo she dosti savoljo nje sapustiti narozhja svojiga nebeshkiga ozheta, in je iskati tri in trideset let, nje sgubljene ovzhiže, ki je bila tako dalezh sashla od prave poti, sashla, de bi ji je vezhne bilo mogozhe naiti; in je iskati po hribih in dolinah, v' mrasu, vrozhini, sheji lakoti, v' trudu in potu svojiga obrasa; ni mu bilo she dosti, terpeti sa njo takih britkost svoje dushe, de krivavi pot stopi po njegovim obrasu, in kakor is kakofhne rane, is njegoviga shalostniga obrasa kaplja sa kapljo kri tezhe na semljo; ni mu bilo she dosti na se vseti vših nashih hudobij, savoljo nashih grehov tako biti ranjenimu, de ni bilo od podplatov nog notri do temena glave nizh sdraviga na njem; ni mu bilo she dosti, do sadnje kaplje prelitи svoje krivi v' nashe odreshenje, svojiga shivljenja dati, de bi nas odkupil od smerti: temuzh she zlo v' shivesh se nam da, in hozhe, de nam more biti jed njegovo melo, pijazha kri njegova!

Kristjan! kristjana! glej tako dalezh gre

njegova ljubesen do tebe! tako, pravi Tridenski sbor, je slil, iščul Jesus Kristus v' tvoje narozhje vse bogastvo svoje neskonzhne ljubesni do zhloveka, de mu nizh vezh ne ostane! Sakaj kaj boljshiga, kakor je on sam, ti per vši svoji všigamogozhnosti ne more dati, pravi s. Bernard: Zhe ravno je všigamogozhen so besede s. Avgufhtina, vender vezh ni mogel dati, de si ravno je bres konza moder, vender vezh ni vedil dati, in de si ravno so nesmerni njegovi shazi, vender vezh ni imel dati.

Zhe je pa tolika njegova ljubesen, in hzhe sato per naš oštati, de bi nam pomagal v' nashi revshini; sakaj bi se bal perstopiti k' njegovi misi, zhe vidish, de si reven, in njebove pomozhi prav posebno potrebuješ? sej le bolniki potrebujejo sdravnika, ne pa ti, ki so sdravi; sej je Kristus pershel iskat, kar je sgubljeniga, zelite kar je ranjeniga, pokrepzhat, kar je slabiga, ne pa pomagat tistim, ki nobene pomozhi ne potrebujejo. In kdo je ne potrebuje? kdo bi tedej po tvojih prebojezhih mislih kdaj smel perstopiti, zhe bi le tisti smeli, ki so bres vših slabost? In vender Jesus Kristus ni sato v' sakramantu presvetiga reshnjiga Telesa prizhijozh, de bi se pred njim trefli, ampak de bi ga vshivali. Tako nam more od ene strani neskonzhna ljubesen nashiga Svelizharja, de nam je sam sebe dal v' jed in pijazho nashe dushe, odvseti vel prevelik strah vezhkrat perstopiti k' njegovi misi. Ravno tako naš more pa tudi od druge strani namen, ispteriga je to storil, opominjevati, perganjati,

siliti k' vezhkratnimu s. Obhajilu; ker vemo, de drugazhi ne more shiveti nasha dusha, in po tim takim ni svelizhanja upati, kakor nam to Jesus Kristuf sam na ravnost rezhe, ki pravi: *Resnizhno, resnizhno vam povem: Ako ne bote jedli mesa zhlovekoviga sina, in pili njegove kervi, ne bote imeli shivljenja v' sebi.*

Kaj hozhemo tedej rezhi, ljubi poslushavzi! od tistih kristjanov, kteri per toliki revshini, tolikim pomanjkanji, taki edinshini svoje dushe tako skerbno, tako milo ljubesen svojiga Svelizharja v' sakramentu s. reshnjiga Telesa sanizhujejo, v' nemar pusté, in so preleni ali prevezh v' svet, njegove slepotije, in greshno veselje samishleni, de bi jo v' svoje svelizhanje obernili? Le zhe vshivamo Jesusa Kristusa, jemo njegovo meso, pijemo njegovo kri (po vredno, se tako ve), nam skasuje vse te gnade; nam pomaga njegova ljubesen; doseshemo mozh v' skushnjavah, in vse, zhesar nam je treba k' nashimu svelizhanju; nam je njegova resnizhna prizhijozhnost v' podobah kruha in vina sarev ara, saftava vezhniga shivljenja: in vender je toliko kristjanov, kteri so nevredni te tako svelizhanske nebeshke mane savoljo svojiga hudobniga shivljenja, savoljo svojiga omadeshvaniga, greshne gnušobe polniga serza, in sinih ne persadevajo, ga s' spokornimi solsami ozhititi, in tako Jesusu Kristusu v' njem prostora in snashniga, vredniga prebivalisha perpraviti; in vender jih je toliko spet drugih, kterim she zlo nikoli na misel ne pride, k' s. Obhajilu kdaj perstopiti, k' vezhimu v' letu

enkrat, in she takrat perfiljeno; zerkev jím more to she sapovedovati, jih siliti s' svojím prekletstvam, s' tim, de jih shuga isbrisati is štivila svojih otrok, zhe zlo tako slo sanizhujejo njeniga shenina. Ljubi Bog, tedej s' gromi in strelami tvoje jese je treba siliti tvoje lazhne in shejne otroke k' tvoji misi, in jím s' tako ojstroščjo sapovedovati, de naj potolashijo svojo lakoto s' mesam, pogasé shejo s' kervijo tvojiga ediniga od vekomej rojeniga. Sina! Kdo bi bil v' sazhetku nashe s. vere mislil, de ho kdaj mogozhe tako dalezh priti? Nekdaj je bilo to nar vezhi šhtrafinga sa kristjane, zhe niso bili kaj zhafci pusheni k' bosjii misi, in sdajni kristjani se she ne smenijo sato! Namesti nozh in dan objokovati to svojo nesrezho, in si kar je mogozhe persadevati, de bi s' pravo resnizhno pokoro nasaj sadobili pravizo do angel'skiga kruha, ki jím jo je bil njih greh vso odvsel; se sdershe s. Obhajila ravno tako lahko in bres vše shalosti, de so nevredni, kakor bi ne bilo na tako shlahtni misi, na tako mozhni in dragi jedi in pijazhi, zlo zlo nizh leshezhe. Kje je tedej nasha vera, kje nasha hvaleshnost sa toliko dobroto in tako neisrezheno ljubesen, kje nasha nasprotna ljubesen?

Sposnaj, moj kristjan! is danashnje pridige kaj storish, kako silno se pregreshish, nad telesam in kervijo Gospodovo pregreshish, zhe po nevrednim perstopish k' bosjii misi; in kaj storish, koliko si shkodusjesh zhe sanizhujesh to boshjo miso, v' nemar pushash, ne rezhem.

mano, ki so jo Israelovi otrozi jedli v' puhavi,
 pa so vender umerli, ampak jed, ktera ostane
 v' vezhno shivljenje; in is obojiga sposnaj, kaj
 ti je tedej storiti, kako skerbno samiga sebe
 skušiti, in po tim she le, in pa vezhkrat, jesti
 od tega kruha in piti is Gospodoviga kelha.
 Spomini se, o greshnik! de potim, ko si ker-
 stno nedolshnost, ali tisto posvezhujozho gnado,
 ki ti je bila per s. kerstu dana, sgubil, sapra-
 vil, nisi pred Bogam nizh bolji, kakor, ko bi
 ne bil keršen: in zhe bi se ti strashno sdelo,
 ko bi se kdo preden je keršen, predersnil se
 perblishati k' tej angelski misi; ali se bosh ti
 kaj bolj, in sakaj mislisch bolj smel perblishati,
 dokler kerstne nedolshnosti, ali posvezhujozhe
 gnade, prijasnosti boshje nasaj ne dobish? In
 zhe bi si v' resnizi tudi ne upal se perblishati,
 preden se svojih grehov boshjimu namestniku
 ne obtoshish, se ravno tako tudi varuj tega sto-
 riti, preden jih ne sapustish, svojiga shivlje-
 nja ne poboljšhash; sakaj prasna in menj kot
 nizh je tvoja spoved, in le boshji rop, tedej
 she le nova pregreha tvoja odvesa, zhe je tvoje
 shivljenje she pregreshno, hudobno, tedej tvoje
 serze she ne spreobernjeno. Ker ti je tedej ne
 da nasaj sgubljene nedolshnosti gola spoved, spo-
 ved bres spreobernjenja serza, bres poboljšha-
 nja shivljenja, se sato tudi nikar nikoli s' no-
 benim sgovoram ne perblishaj k' tej nebeshki
 vezherji, dokler she nisi jenjal od svojih pre-
 greh, sapustil svojih hudobij. Sakaj zhe je
 bil evangelski kralj she tistimu sapovedal roke
 in noge svesati, in ga vrezhi v' sunanje temé,

kjer je jok in klepetanje s' sobmi, kteri je bil
le bres svatovskiga oblazhila prishel k' vezherji;
kako se bo she le nad teboj rasferdil in ma-
sheval, ker ne le samo nimash nobeniga sva-
tovskiga oblazhila, temuzh so she sraven twoje
roke she vse omadeshvane, twoje oblazhilo she
vse oshkroptano od kervi njegoviga ediniga in
toliko ljubiga Sina, kteriga si s' svojimi grehi
krishal, tolkokrat krishal, in ga she ne je-
njash preganjati! Zhe ti pa, bojezhi kristjan!
twoje dela sprizhujejo, de sa Boga vezh, kot
sa vse drugo marash, de se raji vsim zhafnim
rezhem, frezhi, veselju, bogastvu, kakor pa
boshji prijasnosti odpovesh; zhe si po svoji
slabosti persadevash vselej in per vseh perlosh-
nostih storiti, kar ti Bog sapove, in opustili
kar ti prepove, in se sraven tudi njegovi mo-
dri previdnosti radovoljno podvershes, naj bi
bilo tudi pred kaj zhasa, she tako hudobno
twoje shivljenje; perblishaj se k' boshji misi
vezhkrat s' vsim saupanjem, ker je ozhitno,
de ljubish svojiga Boga, de si tedej v' njegovi
gnadi, in imash potrebno svatovsko oblazhilo.
Perpravlaj se vselej, kolikor se po svoji slabos-
ti moresh perpraviti; in zhe mislish, de she
nisi dosti perpravljen, kakor tudi nikoli nihzhe
ni dosti perpravljen, bo eno s. Obhajilo per-
pravljanje k' drugimu she bolj vrednimu, in
telo Gospoda nashiga Jesusa Kristusa ho twojo
dusho gotovo ohranilo v' vezhno shivljenje.
Amen.

XXII. P r i d i g a.

Pole, sdrav si postal: nikar vezh ne greshi, de se ti kaj hujshiga ne sgodi.

Jan. 5, 14.

Ljubesnivi, v' Kristusu sbrani! per konzu je tedej tisti srezhni in svelizhanjski zhas, ki smo ga bili pred pol leta s' takim veseljem in takó zhaščito sazheli, in ga danš ravno tako zhaščito, pa ne vem, ali tudi ravno s' takim veseljem sklenemo. Veliko smo od njega upali, pa morebiti malo dosegli; veliko si, saj po sunanjim soditi, persadevali sa sdravje svoje dushe, pa vendar morebiti nismo bili osdravljeni; in morebiti so le redki, kterim bi se moglo po pravizi rezhi: Pole, spet si dober, v' resnizi si dobil nasaj svoje poprejšnje sdravje! Blagorjim, kteri so saref osdravili, se saref s' Bogam spravili, in svoje dushe ozhistili v' kervi Jezusa Kristusa nedolshniga jagnjeta, de spet Bogu dopadejo! Bog hotel, de bi se to od naš vših moglo upati! Pa ker more biti sed svetiga leta, ali poboljšanje in sprava s' Bogam, stanoviten, kakor to l. ozha papešh toliko perporozhajo, rezhem danš vsakimu smed tistih, kteri ste ta

dragi zhaf svelizhanja saref obernili v' spravo
 s' Bogam, in toliki prid svoje dushe: *Pole, osdravil, osdravila si; nikar tedej vezh ne greshi, de si ti kaj hujiga ne sgodi!* Ali tudi takih, ki so kakor vselej, tudi letaf saver-gli vse vabljene, vse opominjevanje k' pokori, dans, sadnji dan svetiga leta, ne morem pustiti bres vfiga svarjenja. Govoril bom tedej od povernjenja v' greh, in szer pervizh l' tistimi, ki so she sdaj, kar so bili pred svetim letam, in jim skasal, de je sanje prasno vse drugo kar so storili, in ga tedej niso dosegli ne le samo nobeniga odpustika, ampak tudi nobeniga odpuštenja veznih shtrasing; — pervi del. Drugizh l' tistimi, kteri ste se poboljshali, in vam skasal, de bi bila strashna hudobija, in bi vam sveto leto, s' vso vasho pokoro, spet nizh ne pomagalo, ko bi pot zhednosti sapustili, in se na svoje greshne pota nasaj podali; — drugi del. In de bi se to ne sgodilo, vam bom tretjizh povedal, kako se morete, kako tudi res samorete varovati, de se v' greh nasaj ne vernetete, — tretji del.

I.

Nizh ni bolj nespatmetniga, kakor odpuštenja grehov in nebes upati, dokler gresnik svojih pregreh ne sapusti, nozhe sapustiti, svojiga shivljenja ne poboljsha, nozhe poboljshati. Ni je pa tudi rezhi, ktera bi toliko kristjanov pogubila, in v' vezhni ogenj pokopala, kakor jih ravno ta smota vanj pokoplje; in Bog hotel, de bi tudi tebe sanizhevavez, sanizhevavka

boshjiga usmiljenja in njegoviga vabljenga k' pokori, vanj ne pokopala! De se moresh po pravizi tega bati, ti je she bilo letaf per vezh perloshnostih sadosti skasano, posebno pa takrat, ko je bilo govorjeno od greha in njegove hudobije, od terdovratnosti, kako de namrezh s' svojo nespokornostjo Boga slish, in ga tudi bosh persilil te sapustiti; in od grevinge in s' njo sklenjeniga sklepa pokore. Ali naj te smem tih resniz dans, sadnji dan letashnjiga svetiga leta, she enkrat opomniti, in tako ob kratkim preprizhati, de so sgubljeni sate ti tako dragi dnevi svelizhanja. In Bog hotel, de bi bili le samo sgubljeni, in bi te ne bili she sraven namesti usmiljenja boshjiga she le njegove jese bolj vredniga storili, Boga k' mashevanju soper tebe nadrashili!

Greh, kakor si slishal, in sam dobro vesh, je prostovoljno prelomljenje boshje sapovedi, ali boljshi rezhi nepokorshina proti Bogu, v' nemar puštenje boshje volje savolj spazheniga nagnjenja svojiga mesa, tedej sanizhevanje boshje; sakaj komur si nepokoren, zhegar voljo v' nemar pustish, tudi zlo sa majhine, nizh vredne rezhi v' nemar pustish, gotovo ne marash dosti sanj, ga tedej sanizhujesh. Dokler tedej v' svojih hudobijah ostanesh, prostovoljno, vedama greh dopernashash, zhes boshje sapovedi delash, tako dolgo se v' Boga puntash, Boga sanizhujesh. In glej! ravno to sanizhevanje boshje, de imash namrezh tako malo v' zhasti njegovo presveto voljo, de tako malo marash sa njegovo besedo, ker bi mogel ven-

der v' vsih rezheh nar vezh, vezh kot sa ves svet, vezh kot sa svoje shivljenje sa njo marati, ravno to sanizhevanje boshje, pravim, je tista rezh, ktero samo Bog sovrashi nad teboj; to tista rezh, ktere same terpeti ne more; to tista rezh, savolj ktere same mu ne moresh dopasti, in sato ne moresh biti njegov prijatel. Kako tedej bi ti mogli tvoji grehi biti odpuszeni, dokler jih ne sapustish? ravno to pravim je tista rezh, ktero Bog sovrashi nad teboj, kako hozhesh od Boga, de naj te nasaj vsame kakor svojiga prijatla, on tvoj stvarnik, zhe ti nevredna sanizhljiva stvar, sanj ne marash? kako hozhesh od njega, de naj te spet ima kakor svojiga dobriga, pokorniga otroka, zhe si mu pa she nepokoren, in nizh ne prashash, kaj ti on, ampak le, kaj ti tvoje meso, tvoje greshno nagnjenje, tvoje spazheno poshelenje sapove? Ali tedej ne bosh she samo is tega sposnal, de ti je prav na ravnost, in kar se le more rezhi, popolnama nemogozhe per Bogu nasaj priti v' njegovo prijasnost, in odpusjenje grehov dosezhi, preden svojiga shivljenja ne poboljshash, ali si saj v' resnizi ne persadevash ga poboljshati?

Vem kaj te tukej slepi, de ne sposnash nevarnosti pogubljenja, v' kteri se snajdesh, de ne sposnash resniz, ktere so vender tako ozhitne, de bi jih lahko s' roko prijel. Sej sim bil per spovedi, pravish, sim se obtoshil svojih grehov odkritoferzhno, dobil odveso; sakaj bi sdaj ne upal, de so mi odpuszeni? Pa odgovori, o nespatmetni in norski greshnik! odgovori: koliko rezhi je treba k' sakramantu s. pokore, de odpu-

shenje grehov sadobish? ali ne petih? ali tedej
 sraven sprashevanja vesti, sraven spovedi in sa-
 dosti storjenja ne tudi grevinge in terdniga na-
 prej vsetja, ali sklepa se poboljshati? In glej!
 skasano ti je she bilo, de is prave resnizhne gre-
 vinge vselej pride, in more priti poboljshanje
 shivljenja, de tedej nimash nobene prave gre-
 vinge, dokler she dopernashash, kar pravish de
 obshalujesh. Sakaj, kdo ti bo verjel, in sposnaj
 odkrito serzhno, de si tudi sam ne verjamesh,
 de si imel per spovedi saref terdni sklep se v'
 prihodno s' vso le mogozho skerbijo greha va-
 rovati; terdno in resnizhno voljo, se raji vsimu
 posvetnimu veselju, vse zhasni frezhi, zelimu
 svetu, in vsimu kar je na svetu, odpovedati;
 tudi raji she toliko terpeti, raji svojo kri, svoje
 shivljenje dati, kakor pa she kterikrat prostovolj-
 no ali vedama Boga shaliti, zhes njegove sapo-
 vedi delati: ker si se pa vender potim tako hi-
 tro nasaj podal v' svoje navadne pregrehe; se
 zlo tako malo, ali morebiti zlo nizh vojskoval
 soper svoje greshno nagnjenje; v' nevarnosti, na-
 mesti se jih s' vso skerbjo ogibati, she sam sa-
 hajal; perloshnost k' grehu, namesti pred njimi
 kar je mogozhe beshati, she sam iskal? Ali si
 saj ti sam verjamesh, odgovori, de si bil res
 perpravljen, kakor si rekel, obetal, terdil, raji
 tavshentkrat umreti, kakor she kdaj smertno gre-
 shiti; ti, kteri si po vseh takih obetih in sklepih
 od spovednize, tako rezhi, na ravnost shel k' svo-
 jim navadnim preghram, in v' nekterih tednih
 ali dneh po spovedi, morebiti she per pervi per-
 loshnosti bil to, kar pred spovedjo? Ali si mo-

resh tudi le sam to verjeti, she prasham, sa-
 kaj drusiga zlo tako neumniga neumnesha, de
 bi to verjel, ga ne bosh na zelim svetu najdel
 nobeniga? Nisi ga tedej ne imel nobeniga pra-
 viga, resnizhniga, terdniga sklepa, ker nisi do-
 sti, ker nisi skorej nizh storil, morebiti tudi she
 manj kot nizh storil, de bi se greha obvaroval,
 Boga vezh ne shalil, in si she sam iskal per-
 loshnosti ga spet shaliti. In zhe takiga resnizhn-
 niga sklepa nisi imel, ravno tako tudi nisi imel
 nobene prave resnizhne grevinge; ker sta gre-
 vinga in sklep prav rezhi, le ena inu ravno ti-
 sta rezh, namrezh sovrashtvo greha, ali shelje,
 de bi greha ne bilo, in tedej, kjer sklepa ni,
 tudi nobene grevinge ni. Zhe se komu same-
 rish, in ti je prav posebno shal, de si njegovo
 prijasnost sgubil; ali je tudi le mogozhe, de bi
 terdno ne sklenil tega ne vezh storiti, kar vi-
 dish, de tvoj prijatel ne more terpeti? Tako
 se resnizhna grevinga bres ravno tako resnizhn-
 niga sklepa tudi she ne da misliti! Kje je tedej
 twoja grevinga, ker nimash nobeniga terdniga
 sklepa se poboljshati? ali kje je tvoj sklep, ker
 po svoji spovedi shivish v' hudobijah kakor pred
 spovedjo? Nisi ga tedej dosegel nobeniga odpu-
 stika, tudi ne nobeniga odpuštenja veznih shtra-
 sing, ker ga bres grevinge in sklepa ni, in ni-
 koli ne bo nobeniga odpuštenja grehov. Sgubljen
 je sate tako prijeten zhaf, sgubljeni tako dragi
 dnevi svelizhanja, in kolikor vezhi, mozhnejji,
 silnishi je bilo boshje vabljenoje k' pokori, toliko
 vezhi si si s' svojim terdovratnim in nespokornim
 serzam sa dan mashevanja boshje jese nakopal

na glavo. Sraven tega si k' svoji terdovratnosti in k' drugim pregreham she perdjal tako veliko, tako strashno hudobijo nevredniga s. Obhajila, in si boshjim ropam morebiti podpezhatil svojo sodbo, svoje pogubljenje. Tako more savoljo twoje hudobije in terdovratnosti nar vezhi dobrota boshja, zhe smem tako rezhi, sate biti nar vezhi nesrezha; dnevi svelizhanja, dnevi pogubljenja, ker s' sanizhevanjem boshjiga usmiljenja njegovo pravizhno jeso k' mashevanju drashish. O, pojdi vender sam v' se, vsemi si k' ferzu, kar se ti tukoj rezhe, in delaj pokoro; morebiti se vender Bog she usmili, in ti twojo terdovratnost odpusti! Morebiti odgovorish na vse to, de si imel res nizhno grevingo, imel terden sklep, de si se bil tudi poboljshal, in te tedej ne sadene nizh tega, kar sim ti do sdaj govoril. Pa naj bi bilo tudi res, kar rezhesi; poslushaj koliko si savolj tega bolji.

II.

Zhe je she nedolshnimu zhloveku mogozhe sgubiti boshjo gnado, ki smo jo per s. kerstu dosegli, je to ravno tako mogozhe tudi saref spokorjenimu, potim ko jo je bil she enkrat sgubil, jo pa v' sakramantu s. pokore spet nasaj dobil, in tudi she losheji mogozhe, ker je njegovo hudo poshelenje she bolj spazheno, in is tega, de so bile njegove shelje vezhkrat spolnjene, she veliko nove mozhi dobilo. Vender pa ti morem, nepoboljshani in terdovratni greshnik! tukoj povedati, de se to ne sgodi zlo tako lahko, in ne tako kmalo po sadobljenim odpushe-

nji, kakor morebiti mislil; ampak kakor nedolshni ne na enkrat, le pozhasi v' velike grehe pride, ravno tako bi samogel tudi tvoj sklep, ko bi bil resnizhen, le pozhasi tako oslabeti, de bi ga prelomil in Boga spet sanizheval, potim ko si sklepi na sklepe delal, de hozhesh raji umreti, kakor she kdaj od njega odstopiti, in se na pot hudobije verniti: in zhe je od ene strani twoje poshelenje mozhneji, kakor per nedolshnih, ti ga pa tudi od druge strani pomaga premagati spomin twoje poprejsnjje nesrezhe, twoje shalosti, tvojih solsa, in tvojih oblijub. Sramen tega tudi is lastne skushnje vesh, kaj je sate nevarno, in se tako losheji vse perloshnosti k' grehu ognesh, kakor si tudi obetal, sklepal, de se je bosh vselej in s' vso skerbjo ogibal. She le po dolgi in terdi vojski tedej, potim ko bi se vezh zhaza branil svojimu sovrashniku, pred njim beshal, se ga skerbno ogibal, pa vender bil premagan, she le po taki dolgi in terdi vojski pravim, bi smel rezhi, de je bil tvoj sklep terden, tvoja grevinga resnizhna. Ali, namesti te prashati, kaj in koliko si tedej storil, kako in koliko se vojskoval soper svoje sovrashnike, kako dolgo in s' kakoshnim oroshjem, s' zhim se jim branil, kako se jih ogibal, kako dolgo beshal pred njimi, in ti potim is tvojiga sadershanja pokasati, de so bile twoje obljube le debele in gerde lashi, tvoji sklepi le prasne beseda, in tedej tvoja spoved in s. Obhajilo nizhvezh, kakor dva boshja ropa: namesti vsega tega naj ti raji povem, kako gerda in ostudna, in kako slo pogubljenja vredna nehvaleshnost je

tvoje povernjenje na pota hudobije, zhe si jih bil res sapustil; in de stan tvoje dushe sato ni nizh menj shalosten, kakor, ko bi jih ne bil sapustil.

Spomni se nekoliko nasaj, kaj si bil, dokler si bil she greshnik, preden si se bil spreobernil, spokoril. S svojim graham si bil sgubil vso pravizo do nebes, in si nakopal na glavo vso tesno boshje jese; prekletstvo boshje je bilo nad teboj, sodba vezhne smerti sklenjena; pekel she odpert pred teboj; in de she v' resnizi, in she morebiti veliko let ne gorish v' njem, komu se imash sahvaliti? O, sposnaj, sposnaj: le boshje usmiljenje je, de she nisi konzhan, de she ni na vekomej djano sa te in tvojo dusho! Spomni se nasaj, koliko si shaloval nad svojim graham, ker si sposnal, kaj si bil storil, kaj saslushil! kolikokrat milo in f' solsami v' ozheh sdihoval: Gospod! milost! usmiljenje! sanesi, o sanesi le saj she enkrat svojimu nevrednimu otroku! Kolikokrat si kakor evangelski hlapetz leshal na svojim obrasu pred svojim nebeshkim kraljem, kteri te je shugal djati v' vezhno jezho, pogresniti v' pekel savolj tvojiga prevelikiga dolga, ki si ga bil sturil, in si klizal: *Gospod, poterpi s' menoj, vse ti bom povernil!* Bog se je usmilil, ker si ga profil, kakor se ozha usmili svojiga otroka, in ti je ves dolg odpustil; je posabil vse tvoje hudobije in pregrehe, te spet vsel v' shtevilo svojih otrok, te potegnil is oblasti pekla, kteri te je she imel v' svojimu goltanzu, in ti spet dal pravizo do nebeshkiga kraljestva, in ko bi bil imel zelo vezhnost v' peklu

goreti, neisrezhene, neusmiljene martre terpeti, ti je bilo sa zelo vezhnost perpravljen vezhno veselje v' nebesih. Ali bi ti bil mogel Bog she kaj vezh storiti, ti vezhi gnado skasati? in ali bo tudi nar daljski shivljenje dosti dolgo se mu vredno sa njo sahvaliti?

Til pa, greshnik! greshniza! se per vsem tim verneh v' svoje stare pregrehe, posabish toliko usmiljenje boshje, in savershesh tako gnado, gnado, ki je Bog toliko drugim ni dal, in jih v' njih grehih s' sveta poklizal. Kje bi bil sdaj, in kako bi se ti godilo, ko bi bil Bog tudi tebe poklizal? Ali moresh bres strahu in velike grose tudi le smisliti na to? In vender, o strashna nehvaleshnost! in vender se sa tako usmiljenje is Boga norza delash. Pole, mu rezhes, ne sfer s' besedo, ampak v' djanji, s' svojimi deli, kterih glas je mozhneji, kot glas trobente, in pred Bogom vezh velja, kakor she toliko vpitje tvojiga jesika.: Pole, Gospod! mu rezhes, pred malo zhosa sim toliko shaloval savolj svojih grehov; ali sdaj mi je to shal, de sim shaloval savolj njih, in jih spet ljubim; posabi tedej solse, ki sim jih tozhil, tudi jest sim jih she sdavnej posabil. Veliko je usmiljenje, ki si mi ga bil skasal, pa sdaj ne maram vezh sanj; velika gnada, ki si mi jo bil dal, pa sdaj je nozhem vezh; tukej je, vsemi jo nasaj. Sastonj si mi odustil toliko dolga, sdaj grem in ga bom she vezh naredil, pred toliko drugimi si me obvaroval pekla; prav si imel, pa sdaj se ga vezh ne bojim; ohrani svoje nebesa sa svoje prijate, jest ne maram vezh sa nje; shiroka, shiroka pot

proti pogubljenju, ta mi dopade. Tolikokrat sim te shalil, sanizheval, pa odpuštil si mi, sato te bom tudi she v' prihodno ravno tako shalil; tolilikokrat sim te k' jesi, mashevanju drashil; sakaj se nisi masheval? sato te bom she drashil; tolilikokrat sim te, moj Svelizhar! ſ' svojimi grehi krishal, pa odpuštil si mi jih, sato bosh v' prihodno she terpel od mene; tako poterpeshljiv, o Bog! ſi bil s' menoij in s' mojimi hudobijami; she prav tako! sato bosh mogel pa tudi she v' prihodno prenesti moje nehvaléshnosti.

Posluſhajte nebesa, in semlja, savsemi se nad toliko nehvalešnostjo grefnika, kteri je oboje ſkulil: teshke ketine pekla in ſladki jarm Jefuſa Kristuſa; ſdihoval pod ſtrashno tesho svojih pregreh, nosil lahko brème svojiga Svelizharja; terpel grisenje, sbadanje, vpitje, pa tudi vſhival mir in pokoj svoje vesti; ſe trefil, trepetal, pred peklam, ki je stal she odpert pod njim, ſe pa tudi veselil nebaf, vezhne frezhe, ki mu jo je obetal Bog po vſih njegovih ſhe tolikih in takih pregrehah; s' eno besedo ſkulil hudizhevo in boshjo ſluſhbo, jih permerjal, kakor pravi uzhéni Tertuljam, eno s' drugo, in na ſadnje ſklenil, de je hudizheva ſluſhba bolji, kot boshja, tedej hudizh bolji goſpod, kot Bog; in sato je rasdrobil jarm Jefuſa Kristuſa, vergel od ſebe njegovo brème, ſe vernil v' ſluſhbo svojiga nar neumiljenſhiga nar groſovitniſhiga ſovrashnika, ſe ſpet radovoljno ſakoval v' njegove ſtrahne ketine! Zhudite ſe nad njegovo nehvalešnostjo angeli in vſi prebivavzi nebefhkiga Jerusalema, kteri ſte ſe pred 'malo zhafu toliko veselili nad

njegovó pokoro, njegovim resnizhnim spreober-njenjen; sakaj savergel je nebesa, in vasho to-varshijo, in pekel s' vsim njegovim tako strashnim terpljenjem, tega si je spet isvolil! Zhudite se nad njegovo nepremishljenostjo tudi vi hudi-zhi, in vše kar je v' peklu! sakaj ko bi Bog smed vas ktirimu tako gnado skasal, ga reshil is peklenske jezhe, mu dal zhaf pokore, kaj bi pazh pozhel, kam bi se djal od veselja? kako-shno pokoro bi delal, in kako bi jo delal; ne nek-tere tedne, ne nektere leta, ampak notri do so-dniga dne, in ko bi treba bilo tudi she dalj de-lal, de bi le enkrat konez bil; greshnik pa je komej odshel peklenskimu bresnu, in she se je nasaj vernil na shiróko pot, ktera ne more ni-koli nikogar drugam peljati, kakor na ravnost, in bres vših ovinkov v' vezhni ogenj; in spet sha-li, sanizhuje, sovrashi tistiga Boga, ki ga je ho-tel otéti od vezhne smerti!

Greshnik! greshniza! ali sej pazh da tudi le misliti gerji nehvaleshnost, vezhi sanizhevanje boshjiga usmiljenja? kako shalosten tedej in ne-varen more sato tudi biti stan twoje dushe. Glej! hudizh, ki si ga bil pregnal, je vsel k' sebi she sedem drusih duhov, kteri so huji kakor on; kako jih bosh tedej mogel premiagati, jih is ser-za pregnati, ki si imel pred s' enim dosti opravi-ti, in bi ga bres posebne gnade boshje nikoli ne bil premagal; take posebne gnade boshje pa si se s' svojo toliko nehvaleshnostjo popolnama nevredniga storil? Twoje poslednje je tedej po-besedah Jesusa Kristusa samiga huji, kakor je two-je pervo bilo; in ker po tim, ko si s' svojo roko

sa drevo prijel, nasaj pogledujesh, to je, potim ko si se k' Bogu podal, she nasaj v' svet svoje ozhi obrazhаш, she hrepenish po zhašni frezhi, po nevarnim in greshnim veselji sveta, she zlo nisi sa boshje kraljestvo.

Tako shalosten tedej, moj zhlovek! je stan twoje dushe, zhe si po svoji spovedi, po sadobljeni odvesi she smirej, ali spet to, kar si pred bil; nizh manj shalosten, zhe si se nasaj podal v' svoje pregrehe, kakor, ko bi jih zlo ne bil sapustil. Sposnaj is tega, spokorni, spreobernjeni, poboljshani greshnik! ſ' kakofhno ſkerbjo ſe tedej morefh varovati povernjenja v' greh; in sato poſluhaj, kaj ti je storiti, de ſe ga obvarujesh.

III.

Je bila resnizhna twoja pokora, in po tim takim terden twoj ſklep, ſe nizh vezh ne poverniti v' svoje stare pregrehe, kakor ſe tudi vſih drugih varovati; ſe morefh:

Pervizh vezhkrat in shivo ſpomniti svoje po-prejſhnje nesrezhe: svojiga notranjiga nepokoja in vedniga strahu pred ſodbo boshjo, in vezhnim pogubljenjem; svoje shalosti, svojiga sdihovanja, svojih ſolsa, ki ſi jih tozhil, dokler ſi bil v' grehu; svojih gorezhih shelja, de bi ne bil nikoli greshil, in svojih obljub, svojih ſklepov, de ſe bosh v' prihodno greha varoval, ſe ne dal vezh premotiti, naj bi bilo tudi ne vem kaj treba storiti ali terpeti, treba ſe do kervi vojskovati, svoje ſhivljenje dati. Sraven tega morefh Boga is zeliga serza hvaliti ſa njegovo neisrezhe-

no dobroto, de se te je usmilil, in ti is tolike nesrezhe in take nevarnosti pomagal, in ga vedno profiti sa gnado stanovitnosti, bres ktere bi vsa ta dobrota nizh ne pomagala; per tem pa tudi svoje obljube in sklepe vezhkrat, posebno pa ob zhasu skushnjave ponoviti.

Drugizh se moresh, moj kristjan! s' vso skerbjo varovati, de tudi v' nar manjih rezheh ne odstopish od svojiga sklepa, temuzh bodi mu svest v' vseh rezheh, in ne prashaj, ali je smerten, ali le majhin greh to, kar hozhesf storiti; spomui se, de si tudi savoljo takih majhinih rezhi shaloval, jokal, posebno, ker so ti bile pot nadelale k' velikim, ostudnim preghram, v' kakorshne bi szer nikoli ne bil pervalil; in de si obetal, sklepal, se tudi majhinih grehov ravno tako skerbno varovati, kakor velikih, ker si dobro vedil, in te je tvoja lastna skushnja suzhila, kako resnizhne so besede s. pisma, de *bo da-lezh sabredel, globoko padel, kdor majhine rezhi v' nemar pusha*. Kakor so bili pred majhini grehi isvir vse tvoje nesrezhe, ravno tako te bojo tudi sdaj majhine rezhi perpravile k' padzu, slabile mozh tvoje dushe, nasproti pa od dne do dne dajale vezh mozhi tvojimu greshnimu poshelenju; manjshale strah boshji v' tvojim serzu, in te tako smirej bolj perpravliale k' velikim preghram. Tvoje poprejshnje nagnjenje do te ali une pregrehe, ki si ji bil podvershen, bo spet oshivelo, te s' zhassam premagalo, in pred ko mislish, bosh kar si bil, poprejshnji greshnik. Pred, ko je bila she sdrava tvoja dusha in per mozhi, ko si bil she nedolshen, so

te majhini grehi s' zhasam perpravili v'd velike pregrehe; kako bi te sdaj nasaj v'nje ne perpravili, sdaj pravim, ko je troja duša slaba, komej is bolesni vstala, in ne bo tako lahko nasaj dobila poprejšnje mozhi, ne bo lahko tako osdravljen, de bi ji ne ostalo nekaj posebniga nagnjenja k' twojim navadnim preghram, kakor shniga popred nisi imel? Kaj bi bilo tedej bolj potrebniga, kakor tudi v' nar manjih rezheh ne odstopiti od svojega sklepa, zhe se res nozhešh poverniti v' poprejšnje grehe?

Tretjizh je k' temu potrebno, de sam sebi nizh ne upash, se na svojo mozh vezh ne sanash, in se sato kratko nikar ne podash v' nobeno nevarnost, tudi v' tako ne, v' kteri mislil de se ti ni nizh bati. Vezhi del si perpishe zhlovek vezh mozhi, kakor pa je ima, ker se sanasha, saupa v' svojo voljo, bodi tudi resnizhno in terdno voljo ne greshiti; sakaj njegov sovrašnik, njegovo poshelenje si ravno to nar bolj persadeva, de bi preslebil, prekvantal, omamil njegovo voljo, in jo tako njo samo k' hudimu nagnil: in kadar je ona omamljena, de zhloveku greh ni vezh sopern, ampak mu sazhne v' serzu dopasti, ga veseliti; njegovo meso pa ga tako s' vlo svojo mozhjo vlezhe vanj: kako se bo mogel v' perloshnosti k' grehu sdershati od greha? Tako se poda poboljšani greshnik is prevelikiga saupanja v' svojo, kakor misli terdno voljo, raji ne vem kaj storili ali terpeti, kakor pa greshiti, bres vsiga strahu v' nevarnost; pa komej je she le prishel v' njo, she je premagan: prezg so njegovi sklepi, prezg vse njegove oblju-

be, in nihzhe ne more manj, kakor on sam sa-popasti, kako je na enkrat ves drug. Njegova, do sdaj she dobra volja, je tako rezhi vjeta, svesana, de si ne more pomagati; nekshna skrita mozh jo vlezhe k' hudimu, kteri ni mogozhe soper stati. In tako storiti, kar bi pred malo zhasa, in sunej nevarnosti sa zel svet ne bil hotel storiti; prav rezhi tudi sdaj she popolnoma nozhe, ravno tako se pa tudi nozhe svojimu greshnimu nagnjenju vstavljati, ker je njegova volja od prijetnost greha, ki jih je she vezhkrat vshival, in imajo ravno sato toliko vezh mozhi zhesnj, vsa smotena, vsa omamljena, in nima vezh zhaha, ne mozhi pomisliti, kaj stori. Se te-dej v' resnizi nozhesh poverniti v' svoje grehe, potim ko si jih sapustil, in sato dosegel odpušenje, se nikar nikoli ne podajaj v' nevarnost; szer se bojo gotovo spet, in na novo spolnile nad teboj besede l. pisma, kakor sam vesh, de so se tolikokrat spolnile: *Kdor nevarnost ljubi, bo v' nevarnosti konez vsel.*

Slisuali ste tedej, ljubesnivi! kaj vam je storiti, kaj misliti, kaj skleniti dans, ko sklenemo zhas takо posebniga vabljenga k' resnizhni in stanovitni pokori, in sato zhas posebniga usmiljenja boshjiga; kaj storiti tudi v' prihodno, de bi ki ne bili sa vas sgubljeni takо frezhni dnevi sve-lizhanja. Sato, o greshnik! ti, ki si dans, sadnji dan svetiga leta to, kar si bil pred shestimi mesizi, per njega sazhetku, in morebiti kdo ve kako dolgo she pred, daj se vender preprizhati, o, sakaj skrivaš sam pred seboj to takо strashno, nizh manj pa takо ozhitno resnizo! daj

se preprizhati, de si in ostanesh sovrashnik bosjhi, otrok jese, otrok vezhniga pogubljenja, dokler svojih pregreh ne sapustish, svojiga serza ne prenaredish, svojiga shivljenja ne poboljshash; in de sato, zhe si se bil, kakor pravish, na nekaj zhafsa morebiti tudi res iskopal is svojih hudobij, si pa potem spet nasaj v' nje padel, stan tvoje dushe ni nizh manj shalosten, nizh manj nevaren, kakor ko bi bil vedno v' njih ostal. O, jenjaj tedej sanizhevati boshje vabljene k' pokori, kakor si ga do sdaj, in posebno to sveto leto sanizheval, in poslushaj ga saj dans, sadnji dan svetiga leta; varuj, varuj, de kje tvoja pokora, zhe je she dans ne sazhnesh, ne bo preposna!

Ti pa, kteri si poboljshhal svoje shivljenje, sapustil svoje pregrehe, in per Bogu spet prišel v' prijasnost, hvali dans Boga sa njegovo neskonzhno ljubesen, in skleni terdno je nikoli posabiti. In de je nikoli ne posabish, in tudi ti njega nasproti toliko bolj ljubish, kolikor si ga do sdaj sanizheval, premisli vezhkrat, kakoshno neisrežheno usmiljenje ti je skasal Bog, is kakoshne revshine te reshil, in s' eno besedo; de ti ni nizh menj storil, kakor, ko bi koga is pekla nasaj poslal na svet, de bi kaj maliga terpel sa svoje grehe, in s' tako majhinim in filno kratkim terpljenjem pogasil peklenSKI ogenj, plazhal vse svoje dolgé, in si sraven she nebesa saflushil. Sej vesh, de si bil otrok vezhniga pogubljenja, sej se moresh she spomniti, kako ti je bilo per serzu, kadarkoli si smislil, kolikokrat si ga saflushil, pa nikjer vidil nobene stesize

ubeshati ojstrosti pravize boshje, oditi neusmiljenim, neisrezhenim in vezhnim martram. Bog te je ozhitil od tvojih gob, opral twojo dusho v' kervi svojiga Sina od njenih madeshov, ti odustil twoje grehe; o, nikar tedej ne jenjaj ga hvaliti sa to gnado, dokler bo kaj shivljenja v' tebi; skashi pa mu svojo hvaleshnoft posebno s' tem, de mu svesto dershish svoje obljube in sklepe, na ktere ti je storil toliko usmiljenje, in se tedej nikoli vezh ne povernesh v' svoje hudobije. Spomni se, de se kakor s' Pavel pravi, s' Bogam ne norzhuje, in de te, zhe se she enkrat od njega lozhish, morebiti ne bo vezh hotel med svoje otroke; de je morebiti shtevilo tvojih preghesh she spolnjeno, in zhe ga she enkrat sapustish, bo tudi on tebe na vselej sapustil. Zhe so te tedej boshji angeli, kakor nekdaj Lota in njegovo hisho sa roko ispeljali is greshniga mesta Sodome; varuj, de se nasaj ne vernesh, in kakor Lotova shena konez ne vsamesh! Zhe te je Jesus Kristus s' svojo gnado poklizal is groba tvojih preghesh, v' kterm si she morebiti tako dolgo mertev leshal in smerdel v' svojih gnušobah, varuj, varuj, de spet ne umerjesh, ker ni gotovo, de te bo spet obudil! Amen.

XXIII. P r i d i g a.

*Je bil pa povabljen tudi Jezus, in njegovi
uzhenzi na shenitvanje. Jan. 2, 2.*

Pametno, poboshno in nedolshno je moglo pazh biti shenitvanje v' Kani Galilejski, od kteriga govoril s. Janes v' danashnjim s. evangelji, ker je bil tudi Jezus s' svojimi uženzi in s' svojo materjo na njem. *Je bil pa povabljen tudi Jezus in njegovi uženzi.* Srezhna pa tudi shenin in nevesta, de s' svojim pametnim in lepim saderšanjem Jezusa Kristusa s' njegovo materjo in njegovimi uženzi k' svojimu shenitvanju pervabita, in se tako njegove gnade sa ves zhal svojiga teshkiga, nadlog, krishev in britkost polniga sakonskiga stanu vredna storita; sakaj zhe she per njih shenitvanji tudi zlo zhudesh stori, de jima pomaga, kaj pazh ne bota smela vselej in v' vseh okolishinah svojiga shivljenja od njega upati!

O, ko bi si pazh kristjani to srezho prav k' serzu vseli, srezho imeti Jezusa na svojim shenitvanji! ali bi mogel biti kteri tako nespameten, de bi ga ne povabil? ali bi mogel storiti, terpeti per svojim shenitvanji kaj takiga, kar Jezus Kristus ne more terpeti, in ga sato odverne,

ne pusti bliso? Kdo se tedej ne bo zhudil, zhe vidimo, de se med kristjani marsiktero shenitvanje tako obhaja, de ni mogozhe, de bi Bogu dopadlo! Kdo se ne bo zhudil, de kristjani nektere veselja, ktere njih mati katolshka zerkev na ravnost savershe, in pogubljuje, jih na ravnost prepoveduje, per shenitvanji perpushene, in de bi ne bilo, kakor pravijo, pogrebshini enako, zlo potrebne imenujejo! Od plesa govorim, in kdaj bolj kakor sdaj je treba od njega govoriti, sdaj pred puštam, ko je she shega, navada, de se nar bolj in bres vsga strahu pleshe, ravno kakor bi imeli pred puštam, in kadar se sheninine obhajajo, drusiga Boga, ali bi ga doma ne bilo, ali bi spal, in tako terdo spal, de bi ga noben shunder nashih norij ne mogel sbudit, in bi tedej nizh ne vedil, kaj se na svetu godi? Kako nekershansko je tako sadershanje kristjanov vam shelim dans pokasati, sato rezhem: Ples je sploh rezhi, zhe ne pregreshen, saj nevaren, sgovarjajmo ga kolikor hozhemo, — pervi del. Ravno sato smo se ga dolshni sderhati, naj nas tudi drugi vabijo, filijo k'njemu, — drugi del.

I.

Nes pametno se vam bo morebiti sdelo, de se podstopim govoriti soper ples, tako sa starano, vkoreninjeno, rasfhirjeno navado, ktera tako sploh gospoduje, med mladimi, starimi, po mestih, po kmetih. Ali ravno sato, ker je ta navada tako sploh, je nasha dolshnost toliko vezhi, se ji s' vso mozhjo soper postaviti, nevarnosti, v' ktere

pelje, pokasati, in opominjevati tiste, ki jo imajo, de naj jo sapusté, tiste, ki je she nimajo, de naj se je s' vlo skerbo varujejo. Naj nikar nobeden ne rezhe, de je tukej saastonj vse opominjevanje; med toliko poslushavzov je nemogozhe, de bi se ne snajdlo marsiktero sa resnizo perpravno serze; in zhe je le ena dusha obvarovana nevarnosti, in tako greha in pogubljenja: kako lahko mi bo prenesti vse sanizhevanje in simehovanje, ki me morebiti savoljo danashnje pridige zhaka; ne szer od vas prizhijozhih, ampak od drugih, ki jo bojo od vas slishali.

Pa naj bi bilo opominjevanje tudi per vseh saastonj, bi vender le ne mogel molzhati. *Sin zhlovekov!* rezhe Bog preroku Ezechielu, *zhuva-jas sim te postavil hishi Israel; slishal bosh besedo is mojih ust, in jim jo osnanoval v' mojim imenu. Kadar hudobnimu rezhem: gotovo bosh umerl; ti pa mu tega ne osnanish, ga ne opominjash, de naj se verne od svoje hudobne poti, bo szer hudobni umerl v' svoji hudobii, njegovo kri pa bom is twojih rok hotel.* Ravno tako je Bog svoje namestnike, sluhabnike zerkve, postavil zhuvaje hishi Israel, svojimu ljudstvu, kristjanam. Kako bi se tedej mogli na dan sodbe isgovarjati, ko bi jim resnizo, bodi is strahu, ali kakiga drusiga urshaha samolzhali! Sato rezhe f. Krisostom svojim poslushavzam: „Naj mi nobeden ne saméri, naj se nobeden ne togoti, de ojstro resnizo na ravnost povem; sakaj nobeden me ne bo spremil pred sodni stol Jezusa Kristusa, ampak sam bom mogel dajati odgovor sa ovze, ki so mi isrozhene.“

Ne bila bi tedej she spolnjena dolshnost pa-
stirjev Kristusove zhede, ko bi tudi na tihim she
tako mozhno sdihovali nad greshnimi, ali tudi
le nevarnimi navadami, in sami per sebi she
tako resnizhno s'besedami s. Avgushtina klizali :
Gorje tebi, ti derezha voda sheg in navad sve-
ta, kdo ti bo mogel soper stati ! Kako dolgo se
she ne bosh posušhila ; kako dolgo bosh she va-
lila uboge Evine otroke v' veliko strashno mor-
je, zhes ktero komej tisti frezhno pridejo, ki se
vibarkah vosijo ? To je : Kako dolgo, o shege in
navade, bote shei vlekle kristjane v' nevarnosti,
v' kterih komej tisti svojo dusho ohranijo, ki po
nevednosti, zhes svojo voljo v' nje pridejo, in so
ravno sato v' zholni gnade boshje ? Ne bilo bi
she ne dosti sdihovati nad njimi, pravim, ampak
jim je treba, kolikor je mogozhe, jesove postaviti,
de se, zhe se she ne dajo satreti, saj kakor povo-
denj od dne do dne bolj ne rasfhirijo. Naj bo
tedaj ples she tako vkoreninjena, rasfhirjena in
saſtarana navada, naj vender savolj tega nikar
nobeden ne misli, de mu je perpushen, de je
nedolшен, de ni nevaren. Kjer se kak greh
stori, pravi s. Krisostom, tamen naj mi nobeden
od navade ne govori ; zhe je hudobno, kar se sto-
ri, naj se opusti, zhe je tudi navada she tako stara.
Veliko, ljubesnivi ! bi vam bilo tukej pove-
datihod plesa, kar bi vas moglo preprizhati, de
ni ne ravno tako nedolшен, kakor marsikteri
mislijo ; in de je, zhe she ne vselej pregreshen,
saj sploh rezhi, vselej nevaren. Ozhi, roke, in
vezhi del tudi ushesa imajo per plesu nar vezhi
in blishnjo perloshnost se omadeshevati ; musika

in vino, v'kterim je po prizhevanji s. pisma nezhi-
stost, sbudita, ushgeta, podpihujeta poshelenje
zhlovekovo, kteri je she tako ves k' hudimu na-
gnjen; sraven tega morebiti she tudi mladošt,
she sama na sebi norost, in pa she vsa vrozha
kri tih, ki pleshejo, ktera se zlo tako lahko
vname: premisli, kristjan! vse te in druge, mo-
rebiti ravno tako, ali tudi she bolj nevarne okolj-
shine, ki ti jih nozhem tukej, jih morebiti tu-
di ne vem imenovati, in sodi sam, kaj se more
od njega misliti: koliko se vsame s'kershanstvam
in s' regelzami s. evangelja, in ali se pazh da
s' tim isgovarjati, de ni sam na sebi nizh hu-
diga, nizh nevarniga. Sares velika nespamet,
plese, kakorshni so v' resnizi, isgovarjati s' ple-
sam, kakorshniga nekjer ni. Povej pred, moj
kristjan! kdaj in kteri ples je sam na sebi, in ti-
stiga isgovarjaj; sakaj takih, kakorshni so na-
vadni, ni nobeden sam na sebi; de bi bil sato
zlo tako in popolnama nedolshen. Ali se ne ple-
she vselej per vinu in per musiki in s' persho-
nami drusiga spola? ali ni vselej sklenjen s' ne-
kterimi takimi okolishnami, ktere so, ali saj lah-
ko so zhlosti nevarne? Pa vse to naj bo dans
na stran. In de ne bosh mislil, de prevezh re-
zhem, zhe ga savershem, nozhem tukej nizh is-
svojiga rezhi; poslushaj le, kaj govore od nje-
ga sveti ozhaki in zerkveni uzeniki in drugi
brumni, sveti in uzeni moshje, in kaj misli
od njega mati katolshka zerkev sama.

Kdo je snajdel ples, prasha s. Esrem? od
koga so se ga nauzhili kristjani? Niso se ga nauzhili
ne od s. Petra, ne od s. Janesa, ne od kaki-

ga drusiga apostelna; ampak tista stara kazha, sovrashnik, sapeljivez zhloveshkiga rodu, tista ga je snajdla s' svojim svijanjem.^{*)} In na drugim kraji rezhe spet ta s. ozha: Nikarte se motiti: noben hlapiz ne more dvema gospodama slushiti; nobeden ne more Bogu slushiti in s' hudi-zhem per plesu biti. Nikar ne bodi ti, ki dans s' angeli boshjo hvalo prepevash, jutri s' hudizhi per plesu. Nikar ti, ki dans svoje grehe obshlujesh, jutri ne pleshi v' svoje pogubljenje. —^{**)} Koga hozhem pred objokvati, prasha s. Basilij, veliki shkof, svojih poslushavzov s' prishnize, ko od plesa govori, ali deklize, ktere po plesih hodijo, ali shene? Oboje so vredne nashih solsa; deklize sgubé sramoshljivost, shene se uzhe pre-lomiti sakonsko svestobo, in zhe se tudi to ravno vselej ne sgodi, se vender puhujshajo. —^{***)} Kjer se slishi musika, ples, pokanje s' rokami, tam je shalost angelov, god, veseli prasnik hudizhev, pravi spet s. Efrem na drugim kraji. —†) Hudizh je storil, pravi s. Krisostom, de je Herodijadina hzhi s' svojim plesam tako dopadla; hudizh ji je pomagal, de je tako govorila (in s. Janesa kerstnika ob glavo perpravila), sakaj kjer je ples, tam je hudizh. She sdàj je veliko takih gostarij (kakor Herodesheva), per kterih szer ni s. Janes umorjen, so pa udje Kristusovi ranjeni. Sakaj ti, ki sdàj pleshejo, nozhejo, ne shele

^{*)} V. Segneri Homo Christianus Serm. 29.

^{**) V. Concina in Decal. lib. 8. diss. 2. c. 3. §. 1.}

^{***) V. Segneri loc. cit.}

^{†) V. ibidem.}

glave v' skledi, ampak dushe tih, ki so s' njimi per misi; ne odreshejo glave, umore dusho. — *) Ko s. Ambrosh govori od plesa Herodijadine hzhere, tako sklene: Glejte keršanske matere, kaj morete uzhiti svoje hzhere, zhesa jih tudi odvaditi. Pleshe, pa hzhi presheftnize pleshe; ktera je sramoshljiva, ktera zhusto ljubi, naj svoje hzhere uzhi keršanstva, in ne plesa. — **) S. Avgushtin se ne boji na ravnošt rezhi, de bi bilo bolji ob prasnikih in svetih dneh kopati, orati, kot pa plesati. ***) Ravno tako savershejo, pogubljujejo ples tudi drugi sveti ozhaki.

Tukej bo morebiti eden ali drugi mislit: Ples je mogel biti ob zhasu svetih ozhakov ves drugazhen kakor sdaj, ker tako ojstro od njega govoré, in ga tako na ravnošt pogubljujejo. Pa namesti vam skasovati, de se lmejo njih besede po pravizi tudi na plese nashih zhasov oberniti, poslushajte raji kaj govoré od njih brumni sveti, uzeni moshje, posnejih zhasov. Gerson, poboshen in velik uzenik od plesa tako govori: Savoljo zhloveshke slabosti se pazh teshko pleshe, de bi se mnogo ne greshilo, in vsakshne pregrehe pleshejo s' plesavzi vred. — ****) Karl Boromej, véliki shkof v' Milanu, je bil sapovedal duhovnim svoje shkofije ojstro in pogosto pridigvati soper bale in plese, kteri, kakor pravi, poshelenje sbudé, podpihujejo, in so sa zhi-

*) In Matth. hom. 48. al. 49.

**) De Virgin. l. 3.

***) V. Concina l. c.

****) V. Segneri l. c.

stošt tako filno shkodljivi. *) On sam je zele bukvize pisal soper ples, in potim ko popishe, kaj vse nevarniga se snajde per plesih, rezhe: Nobeden naj naš tedej ne misli preojstrijh, zhe si per tolikim spazhenji, per takih nevarnostih plesavzov in plesavk ne upamo isgovarjati od smertniga greha. — **) Kardinal Belarmin govorí, de ni nizh bolj shkodljiviga, nizh bolj nevarniga, kakor de moshki s' shenskimi pleshejo: Zhe se more slama na ogenj djati, de bi se ne vnela, so njegove besede, le zhe se to more sgoditi, bo mogel mladenzh plesati s' deklizo, de bi nezhisti ogenj v' njem ne goril. — ***) Plesi, pravi tudi s. Franzhishk Salesi, so savolj tega, kakor se pleshe, in okolishin, v' kterih se pleshe, polni nevarnosti. ****)

Tako so mislili od plesov sveti ozhaki in zerkveni uženiki, tako tudi drugi bogabojezhi sveti in uženi moshje, ki jih mati katolshka zerkev tudi ima v' veliki zhasti, in ravno tako misli tudi mati katolshka zerkev sama, in jih svojim otrokam na ravnost prepoveduje; in kar naj však dobro pomni, prepoveduje tudi zlo per shenitninah. She v' zhetertim stoletji je v' Lao-dizejskim sboru tako govorila: Naj kristjani per shenitninah nikar ne pleshejo, ne skazhejo, ne noré, ampak zhista, sramoshljiva, tresna naj bo njih gostarija, kakor se kristjanam spodobi. †)

*) V. Unterricht von dem Saframente der Ehe.

**) V. Pouget. Inst. cath. de luxuria.

***) V. Unterricht v. d. Saframente d. Ehe.

****) V. Concina. l. c. §. 5.

†) Fleury hist. eccl. l. 16. n. 12.

Ravno tako jih savershe, prepoveduje v' vezh drugih sborih, ki vam jih tukej ne bom imenoval; le to pa morem she povedati, de jih zlo tudi Rimski katekisem, kteri je bil kakor vam je bilo she per drugi perloshnosti povedano, na povelje velikiga Tridenshkiga sbora, od vezh brumnih in uzenih shkofov sloshen; od papesha in vezh kardinalov in drugih nar bolj uzenih mosh pregledan, in po vsem katolskim keršanju she sdaj nar vezh velja; de jih pravim tudi ta katekisem shteje med tiste rezhi, ktere mozhno mozhno k' nezhlosti napeljujejo, in na ravnost rezhe, de se jih je sato treba skerbno varovati. Nizh ni tedej bolj gotoviga, kakor de so plesi, zhe she ne vselej pregresjni, saj sploh rezhi vselej nevarni. Kakor gotovo pa so nevarni, tako gotovo so se jih kristjani dolshni sdershati.

II.

Kdor nevarnost ljubi, bo v' nevarnosti konz vsel, so besede s. pisma, vezhne resnize, tedej sadosti nas napolniti s' velikim straham pred vsako nevarnostjo, in nam dopovedati, s' kako shno skerbjo bi se mogli tedej tudi plesov sdershati, ker so nevarni. In zhe premislimo, kaj Jezus Kristuf govori od pohujshanja, tedej tudi od tega, kar bi nam vtegnilo biti pohujshanje, od nevarnosti, perloshnosti k' grehu; kaj vse storiti je nasha dolshnost, preden de bi se pustili pohujshati; kako tedej se varovati vsega, kjer koli je nevarnost: kdo se bo mogel isgovarjati od dolshnosti se plesov sdershati? kdo rezhi, de

so mu perpusheni, de ni sato nizh menj boshji prijatel, zhe pleshe, kakor ko bi ne plesal, de ni per Bogu zelo nobene samere savolj njih? Naj vas tedej opomnim njegovih besedi, ktere so vam she dobro snane: Zhe te twoja roka, twoja noge pohujsha, odsekaj jo, versi jo od sebe, in zhe te twoje oko pohujsha, isderi ga in versi ga od sebe, to je: zhe ti je to, kar te v' greh sapeljuje, in v' njem perdershi, kar je neverano sa twojo zhednost, in te, ali she samo od sebe, ali savolj twojiga sosebniga spazhenja, twoje sosebne slabosti, skorej more pohujshati; zhe ti je ktera taka rezh tudi tako potrebna, kakor twoja noge, tako dobra in ljuba kakor twoja roka, prijetna in draga, kakor twoje oko: si jo moresh vender na ravnost odrèzhi, se je ogniti, pred njo beshati, naj bi ti bilo to tudi tako teshko, kakor nogo, roko odsekati, oko isruvati in od sebe vrezhi. Pa sakaj, ljubi sve-lizhar! sapovedujesh tako ojsfre, tako teshke rezhi svojim slushabnikam? Naj se veselé, naj vshivajo tudi neverne kratkozhase; podpiraj jih raji s' svojo gnado, de ne padejo, kir jih veseli hoditi po tako spolskih in stermih krajih? Sato, nam odgovori, ker ne morejo biti drugazhi sve-lizhani; boljshi pa je sanje, de gredo le s' eno roko, eno nogo, enim ozhesam v' shivljenje, kakor de bi bili, per sdravih vseh udih svojiga telisa versheni v' vezhni ogenj. Boljshi je sate, pravi, de hrom, ali kruljev, ali s' enim ozhesam gresh v' shivljenje, kakor de bi dve roki, ali dve nogi, ali dva ozhesa imel in vershen bil v' vezhni ogenj.

Bres mene, govori Jесuf Kristus, ne morete nizh storiti, si nizh pomagati: Njegova gnada, njegova pomozh pa, kristjan! je le sa tiste, kte-ri se sami, kolikor je v' njih mozhi varujejo greha in vsega tega, kar jih v' greh sapeljuje; nikoli pa sa tiste, ki se sami spuste po nevarnim pezhovji skushnjav proti bresno greha, in tako vezhniga pogubljenja, kteri se sami podajo v' skushnave. Sakaj pisano je: *Ne skushaj Gospoda svojiga Boga.* Nikar si tedej ne obetaj, de te bojo angeli prestregli, in na svojih rokah doli nesli, de se kje ne poshkodjesh, zhe se sam spustish s' verh tempelna; nikar si ne obe-taj de te bo she Bog is vode potegnil, de ne utonesh, zhe sam vanjo skozhish; nikar si ne obetaj, de te bo she Bog obvaroval kuge, zhe se sam podash na kushne kraje, nikar si ni obe-taj, de bo she Bog skerbel, naj she skerbi, kakor hozhe, tebi ni nizh mar sato, de se twoje oblazhilo ne bo oshgal, podplati tvojih nog ne opekli, zhe pa sam ogenj po narozhji nosish, in po shivi sherjavzi hodish; nikar si ne obetaj, de ne bosh sgorel, zhe se sam v' ogenj podash. Hozhem rezhi: Nikar se v' nevarnost ne poda-jaj, in ne misli, zhe se vanjo podash, de te bo she Bog s' svojo gnado greha obvaroval, sakaj to se pravi Boga skushati, in se njegove gnade popolnama nevredniga storiti. Naj ti bojo tedej kratkozhafi sveta, naj ti bojo plesi tu-di tako prijetni, in zhe hozhesh rezhi, tudi ta-ko potrebni, kakor roka, noga, oko, so ti pa nevarnost, pohujshanje; je vender le dolshost, ojstra dolshost se jih varovati, szer bo twoja

dusha per njih ranjena, ranjena, de morebiti nikoli vezh ne osdravljen.

Morebiti odgovorish na to, de ako ravno je ples v' resnizi nevaren, zhe ga per luzhi pameti, in she bolj, zhe ga per luzhi vere premislimo, se bosh vender she varoval, varovala, de ne greshish. Ali prasham te s' besedami s. Krisostoma. Je morebiti twoje truplo is kamna, shelesa, jekla? ali nisi tudi ti ravno tako, kakor vsak drug zhlovek obdan s' zhloveshkim mesam, ki se losheji od poshelenja vname, kakor slama od ognja? In vender se bres vsiga strahu v' nevarnost podash. Volk, govori naprej ta s. ozha, poln sazhudenja nad tako nespametjo, volk, lev, in vsaka divja sver beshi pred strelzam, kadar je od njegove pshize ranjena; le samo zhlovek, zhe ravno s' pametjo previden, gre she sam sa svojim rebeljnam, pshiza gre smeraj globokeji v' ferze, in njegova rana mu she dopade. Pa ravno to je nar nevarnishi, ravno to storji njegovo bolesen neosdravljivo. Tako, moj zhlovek! si bil tudi ti morebiti she dostikrat ranjen per plesu od svojiga smertniga sovrashnika, hudizha, s' ognjeno pshizo nezhistiga poshelenja; pa ker ti twoja rana dopade, ker te veseli, je nozhesf sposnati, in she smerej terdish, de ni ples sa te nizh hudiga, nizh nevarniga, in se ne pustish odverniti od njega.

Naj bo tedej, tudi to pustim veljati; per vsim tim pa she smerej terdim, de si se ga dolshan sdershati, zhe ne savolj sebe, saj savolj drugih, zhe si prav kristjan, zhe ljubish svojiga blishnjiga, in ti je mar sa njegoyo neumerjo-

zho dusho. Ni vše k' pridu, kar je perpušheno, pravi s. Pavel, *ni vše k' pobolshanju blishnjiga,* kar ni greh, nobeden pa naj ne ishe, kar je njegoviga, ampak kar je drusih, kar je blishnjiga, to je: nobenimu naj ne bo dosti se tega varovati, kar je ravno sanj pohujšanje, ampak tudi tega, de se njegov blishnji ne pohujsha, de njegov blishnji ne pride v' nevarnost. In kako lepo naš uzhí s. Pavel, kar tu s' besedo rezhe, tu s' svojim sgledam.

Prepovedano je bilo kristjanam biti per goftarijah ajdov, ki so jih imeli, kadar so malikam ofrovali, in s' njimi meso jesti, ki je bilo malikam ofrano. Ko so bili pa kristjani she bolj poduzheni; ko so sposnali, de maliki niso nizh, de ni tedej med takim in drugim mesam noheniga raslozhka, in sato zhloveka ne ognusi; so po nauku s. Pavla samiga smeli, so imeli prostost ga jesti, zhe so hotli. *Ali varujte,* pravi s. Pavel, *de ne bo ta vashā prostost pohujšanje slabim,* takim, ki she niso dosti poduzheni, ki she mislijo, de so maliki res kaj, in de sato tako meso zhloveka ognusi. Taki bi greshili, ko bi ga jedli, ker bi soper svojo vest delali, jedli, kar mislijo, de jim je prepovedano jesti: *Zhe ga tedej vas vidijo jesti, ali ne bojo napeljani ga tudi jesti?* In tako bo savolj twoje sastopnosti pogubljen twoj slabibrat, sa kteriga je Kristus svoje shivljenje dal. Zhe tedej jed mojiga brata pohujsha, sklene s. Pavel, ne bom mesa jedel na vekomej, de svojiga brata ne pohujsham. Zhe tedej ples, tvojiga brata pohujsha, sklenem tudi jest, si se ga dolshan sdershati na vekomej,

de svojiga slabiga brata ne pohujshash, sa kte-
riga je Kristus svoje shivljenje dal, svojo kri pre-
lil? Bodi tedej v' dobrim vterjen kakor star, vko-
reninjen, globoko vrashen hraſt, ki ga ne mo-
re noben vihar podreti; naj bo tvoja zhednost
kakor ſkala per morji, de ſe vſi tudi ſhe taki
valovi ſkuſhnjav nad njo rasbijejo, v' ſlabe pe-
ne ſpremene, naſaj odleté, in je ne premak-
nejo: ali pa vefh, de ſo vſi drugi ravno tako
terdni, mozhni, kakor ſe ti delash? ali ſi upaſh,
odgovori odkritoſerzhno, ali ſi upaſh dan ſodbe
pred ojſtrim in vſigavedozhim ſodnikam Jesu-
ſam Kristuſam odgovor dati ſa vſe miſli in ſhe-
lje tiste perſhone, ki s' njo pléſhesh, ktere mo-
rebiti obudish v' njenim ſerzu? In zhe ſi tega
ne upaſh, ali ne pokashesh ozhitno, de bi ſe
ki ne bila s' njimi pregreſhila ſoper zhiftoſ?
tedej ref batí, de bi ne bil tvoj ſlabi brat, tvo-
ja ſlabi ſeſtra, ſavolj tvojiga plesa pogubljen,
pogubljena, ſa ktere je Kristuf umerl? Jesuf Kri-
ſtuſ je svojo kri ſanje prelil, in ti bi ſe ne bil
dolshan ſavolj njih ſvelizhanja od plesa ſdersha-
ti? Kje je tvoje kerſhanſtvo, kje tvoja bratovſka
ljubesen? kje tvoje ſposhtovanje do svojiga Sve-
lizharja, zhe njegovo ſate in ſa tvojiga brata,
tvojo ſeſtro preliſto kri tako malo zhiflash, tako
sanizhujeſh, de ſe ne bojish ſa nje zeno plesa-
ſati, to je, dushe svojiga brata svoje ſestre, ſa
ktere je bila preliita, f' svojim plesam pogubiti?

Pa ſhe ene druge te morem tukej opom-
niti. Ali ne bo tvoj ſgled tudi drusih k' plesu
pervabil in napeljal? Ta, uni pleshe, sakaj bi
jeſt ne? timu, unimu ni greh, sakaj bi pa meni

bilo? tako bojo rekli fami per sebi tudi taki, sa ktere je ples filno nevaren, tudi zlo taki, kte-
ri so savoljo svoje slabosti she veliko greshili
per plesu, in bojo gotovo spet greshili; tako se
bojo sgovarjali, tako tolashili, zhe jih bo njih
vest, zhe jih bojo njih starishi, gospodarji, vi-
sharji, uzeniki od plesa odvrazhevali. In tako
jih bo spet twoj ples v' greh perpravil, pogubil,
tvojiga slabiga brata, twojo slabo sestro, sa kte-
re je Kristus umerl. Zhe tedej tudi ti sam na
dushi nobene shkode ne terpis, ti rezhem sa-
to, kakor nekdaj s. Krisostom od komedij, pa
druge k' plesu obudish, in vse preprehe, ki jih
tisti per plesu storé, ktere twoj sgled k' njemu
napelje, bojo tebi perpisane.

Slisiali ste tedej, ljubesnivi! kako nevarni
so plesi, in kako ojstra sato vafha dolshost, se
jih sdershati; in zhe tudi kteri smed vaf terdi
de sanj niso nevarni, kar bi bilo sploh rezhi ne-
spametno terditi, potim ko ste slisiali, kako
sveti ozhaki, in tudi drugi uzeni in brumni
moshje od njih govoré; kako jih katolshka zer-
kev sama na ravnost prepoveduje, ravno sato, ker
so tako nevarni, prepoveduje; slisiali she sra-
ven, de se jih je tudi tak dolshan sdershati, saj
savolj blishniga, de mu perloshnosti k' hudimu
ne daje, ali s' svojim sgledam v' nevarnost ne
pervabi. Kaj mi tedej she drusiga ostane rezhi,
kakor profiti vseh tistih, ki so morebiti do sdaj
imeli to tako pogubljivo navado, ali bi she
vtegnili s' zhasam v' njo priti; tudi vseh tistih,
ki imajo oblast zhes druge in lahko odvernejo
od njih tako nesrezho. Rezhem vam tedej vsem

vklup in vsakimu posebej s' besedami s. pisma:
Usmili se svoje dushe, de Bogu dopadesh, in
sdershi se. Usmili se svoje dushe, ktero bosk
 komej na ravnim, na lepim obvaroval padza,
in sdershi se, nikar ne hodi na tako sterme,
 spolske, nevarne kraje. *Usmili se svoje dushe,*
 rezhem ozhetam, materam, in zhe se vam va-
 shi otrozi ne smilijo, imejte usmiljenje saj sami
 s' seboj, sakaj na sveste roke so vam dani va-
 shi otrozi, in Bog jih bo is vashih rok nasaj
 hotel; in gorje vam, zhe mu jih ne bote mogli
 nedolshnih nasaj dati, kakor hne ste prejeli!
 Nikar jih tedej ne vodite sami v' take nevarnosti,
 de kje ne bote po besedah s. Krisostoma vi
 sami njih vbijavzi; nikar jih ne pushajte na ta-
 ke kraje, de kje ne sgubite tako drasiga kamna,
 svojih otrok, ki vam je isrozhzen, in ne bote sa-
 volj svoje nevarnosti in sanikernosti s' svojimi otro-
 zi vred pogubljeni. *Usmili se svoje dushe, in*
sdershi se! rezhem vam, mladenzhi! imejte usmi-
 ljenje sami s' seboj; sej posnate svojo slabost,
 svojo she vso vrozho kri, mozh svojiga poshe-
 lenja, ki tako teshko bersde terpi, nikar tedej
 ne nosite flame v' ogenj, de se ne vname, ho-
 zhem rezhi: nikar ne hodite k' plesam, ker se
 per njih vselej toliko rezhi snajde, ktere nezhisti
 ogenj kreshejo, vshigajo, podpihujejo, de se va-
 she poshelenje ne vname, in vasha zhilstost in
 framoshljivost morebiti sa vselej ne pogori. *Usmili*
se svoje dushe, in sdershi se rezhem! tudi vam
 deklizham; imejte usmiljenje same s' seboj, po-
 mislite, kako lep, kako drag saklad je vasha
 zlilstost, nedolshnost; in nikar ne posabite, de

ga nosite v'perstenih, slabih posodah, ktere se tako lahko rasbijejo; nikarte ga tedej nositi na tako nevarne, sa vasho zhlost takо kushne kraje; ali bote pazh mogle hoditi po sherjavzi, de bi se vashe noge ne opekle? ali bote mogle nositi ogenj v' narozhji, de bi se vashe oblazhila ne vshgale? *Usmili se svoje dushe, in sdershi se!* vam rezhem vsim vkup, imejte usmiljenje sami s' seboj, in zhe vas vashe nagnjenje napeljuje, vlezhe k' tako nevarnim kratkozhasam, in vam jih shege, navade sveta isgovarjajo, spomnite se, de ne bote po shegah in navadah sveta sojeni, ampak le po regelzah s. evangelja, in de vam ves s. evangeli, prav rezhi, skorej nizh drusiga ne pridigje, kakor satajenje samiga sebe, in krišanje mesa s' njegovim poshelenjem, sdershite se tedej, de bote mogli Bogu dopasti, in per sodbi shajati. Amen.

P o g r e f h k i.

stran	versta	namesti	beri
10	17	je	je bil
11	2	on tudi	tudi on
13	1	spravljen	zhe ravno spravljen
13	3	bil	bil sa naf
14	33	pokladaji	pokladali
15	13	delijo	delajo
40	24	se	se je
41	14	stotetji	stoletji
43	9	namestitve	te namestitve
45	19	odpuštenje saflushenih	saflushenih
48	7	terpish	terpi
55	17		
	19		
	24	v' duhu	duhu
	29		
56	2		
60	25	zhasov	zhasovi, ali
61	7	terdno	tudi
64	3	danod	dan
78	30	misel	misel
			fantoy,
81	26	Janesa	Jakoba
86	2	deno	dena
103	14	zhaſtitljivſhi	nar zhaſtitljivſhi
105	27	Sakaj ne?	Naj bo; vender pa
		pravim	
		de	

stran	versta	namesti	beri
105	29	zhe ti pa	sakaj zhe ti
111	7	ljubi boj	ljubim no
133	7	sabim	sabim, posabim,
135	3	ustvaril	ustvaril, ustvaril
151	29	koliko	kolikor
152	13	sdi opaleb	sdi ga
153	33	prevezh poshelenju	poshelenju prevezh
157	26	ozhishen	ozhishen
169	5	hitro , hitro	hitro hitro
181	17	v' britkostih	britkostih
184	29	ki v'	ki si
188	15	njih iper	jih
191	27	treji	tretji
207	1	fi	fi fi
220	30	bo bojo b	bojo
256	14	kterih	ktere
263	18	na	ne
306	18	Tako lads	Taka
325	18	kteri ibat	ktere
329	18	moti usb	mešha
342	7	hosb	bosh
365	24	Tertuljam	Tertuljan
366	2	spreobrnjenjen	spreobrnjenjem

per	item	utriusque
	seculi ante it Iustitiam aspirans, postquam fuit in fidei populorum sibi ag posteaq[ue] uideatur aspiratio etiam omni dissoluerit ut ist tunc di iustit n si vito prole prole eo	ne illi in iudic et matus in fidelis pollio lactib uicem p[ro]p[ri]etatem omnibus etiam omni dissoluerit ut ist tunc di iustit n si vito prole prole eo
50	chalcida T tertiore <i>si</i> decau[m]m posteaq[ue] T militia <i>et</i> perspectivam	81 882 81 882 81 882 81 882 81 882 81 882
50	dura chalcida T Sutor <i>et</i>	81 882 81 882

